

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2009 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2007 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
-----O-----

18.11.2008

İ Ç İ N D E K İ L E R

- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
- Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM	3
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa)	3
FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ)	8
ESFENDER KORKMAZ (İstanbul)	9
HARUN ÖZTÜRK (İzmir)	11
HASİP KAPLAN (Şırnak)	12
MUSTAFA KALAYCI (Konya)	13
MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul)	15
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya)	17
MEHMET GÜNAL (Antalya)	18
GÜLTAN KIŞANAK (Diyarbakır)	20
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	22
İKİNCİ OTURUM	25
ERKAN AKÇAY (Manisa)	25
BÜLENT BARATALI (İzmir)	26
OSMAN DEMİR (Tokat)	27
BAYRAM ALİ MERAL (İstanbul)	29
İBRAHİM HASGÜR (İzmir)	31
SORULAR VE CEVAPLAR	32
MUSTAFA ÖZBAYRAK (Kırıkkale)	32
HARUN ÖZTÜRK (İzmir)	32
MUSTAFA KALAYCI (Konya)	33
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya)	33
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	33
HASİP KAPLAN (Şırnak)	33
MEHMET GÜNAL (Antalya)	34

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

GÜLTAN KIŞANAK (Diyarbakır)	34
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa).....	34
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	40
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	40
ÜÇÜNCÜ OTURUM.....	41

- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü
- Özürlüler İdaresi Başkanlığı
- Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul)	41
HARUN ÖZTÜRK (İzmir).....	45
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	46
CAHİT BAĞCI (Çorum)	47
MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul)	48
GÜLTAN KIŞANAK (Diyarbakır)	49
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta).....	51
MÜNİR KUTLUATA (Sakarya)	52
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	53
CANAN ARITMAN (İzmir)	55
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya)	56
SORULAR VE CEVAPLAR	58
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	58
GÜLTAN KIŞANAK (Diyarbakır)	58
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	58
CİHAT BAĞCI (Çorum)	59
ERKAN AKÇAY (Manisa)	59
NESRİN BAYTOK (Ankara)	59
DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul)	59
NESRİN BAYTOK (Ankara)	63
Kapanma Saati: 20.35	64

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

18 Kasım 2008 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.18

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)

BAŞKAN VEKİLİ : Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)

SÖZCÜ: Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----0-----

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Bütçe+Kesinhesap) Savunma Sanayi Müsteşarlığı Mesleki Yeterlilik Kurumu (Özel Bütçe) (Bütçe+Kesinhesap)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, basınımızın, televizyonlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi Başkanlık Divanı adına saygıyla selamlıyorum.

16'ncı Birleşimin Birinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu bütçeleri yer almaktadır.

Bütçeyle ilgili sunuşunu yapmak üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) – Sayın Başkan, Plan Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri; 2009 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nın görüşülmesi dolayısıyla, Bakanlığımızın çalışmaları ve projeleri hakkında bilgiler sunmak üzere huzurunuzda bulunmaktayım.

Bu vesile ile yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri; çalışma hayatını, işçi işveren ilişkilerini, iş sağlığı ve güvenliğini düzenlemek ve denetlemek, yurt dışında çalışan işçilerimizi korumak ve geliştirmek, sosyal güvenlik imkânını sağlamak, istihdamın korunması, işsizliğin önlenmesi ve mesleki yeterlilik sisteminin oluşturulması ve işletilmesi Bakanlığımızın temel görevleri arasında bulunmaktadır.

Bu hizmetler Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlardan, ki toplam 28.818 personelle gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız ve ilgili kuruluşlar itibarıyla 2009 yılı bütçe büyüklükleri toplam 142 milyar 915 milyon YTL olup, merkezî yönetim bütçesinin yüzde 52'sine tekabül etmektedir.

Değerli milletvekilleri; dünyada hızlı bir değişim yaşanmaktadır. Çalışma barışının sağlanması ve verimliliğin artırılması bakımından, çalışma hayatının yeni şartlara göre sürekli düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Çalışma hayatının özünü, çalışan ve çalıştırıcı kesimlerin oluşturması, ilişkilerin sürekli değişim ve gelişim göstermesi, sosyal tarafların görüş, öneri ve tekliflerinin asgari müşterekte buluşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Tüm bunlar Bakanlığımız çalışmalarında dikkatli, sağlıklı ve objektif olarak değerlendirilmektedir.

Örgütlenme, modern çalışma ilişkilerinin vazgeçilmez bir unsurudur. 2821 ve 4688 sayılı kanunlar çerçevesinde ülkemizde 3 işçi konfederasyonu, 1 işveren konfederasyonu, 101 işçi sendikası, 48 işveren sendikası, 7 memur konfederasyonu, 48 memur sendikası ve 3 milyon 179 bin 510 sendikalı işçi, işçi sendikalarında sendikalaşma oranı yüzde 58,72; 931 bin 435 sendikalı memur, sendikalaşma oranı ise yüzde 56,29.

2008 yılı Ekim sonu itibarıyla, grev yapılan iş yeri kamu-özel 37, kapsadığı işçi 4.979, lokavt 1 kapsadığı işçi esi 1.256. Kamu ve özel sektör olmak üzere toplam 214.681 işçi ve 9.286 iş yerini kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalanmış bulunmaktadır.

Bir diğer konu asgari ücret -bildiğiniz gibi- 2008 yılı itibarıyla işçi işveren ve kamunun katıldığı Asgari Ücret Komisyonu ittifakla karar alarak, ikinci yarı için 638,7 YTL olarak belirlendi. 2002 yılında asgari ücretin 250,8 YTL olduğu dikkate alınırsa asgari ücret artış oranı yüzde 155,5 düzeyindedir. Toplam enflasyonun 2 katından fazla bir artış asgari ücrette sağlanmış bulunmaktadır.

Yine,, çalışma hayatıyla ilgili 5763 sayılı istihdam paketi çerçevesinde çok önemli değişiklikler ve düzenlemeler yapılmıştır. Bunlardan biri taşeronluk sözleşmesinin yazılı yapılması, muvazaa tespitinde her işverene idari para cezalarının uygulanması, iş yeri kurma, spor tesisi, anaokulu kurma yükümlülüklerinin kaldırılması, kreş emzirme odası, hizmet alımı imkânı sağlandı, 50'den fazla işçi çalıştıran iş yerlerindeki iş yeri sağlık ve güvenlik birimi kurma, iş yeri hekimi çalıştırma, iş güvenliğinden sorumlu teknik eleman görevlendirme yükümlülüklerinin gerekli şartları taşıyan personelin görevlendirilmesi, hizmet alımıyla karşılanabilmesi, birden fazla iş yerinin ortak birim kurabilmesi şeklinde yerine getirilmesi imkânı sağlanmıştır.

01/01/2009 tarihinden itibaren ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacak işçilerin yaptıkları iş ile ilgili mesleki eğitim almış olma şartı getirilmiştir.

İş veren sigorta priminde yüzde 25 oranında indirim gerçekleştirildi.

El sanatlarıyla uğraşan kadınlar on beş günlük prim karşılığı otuz gün sigortalılık düzenlemesi getirildi.

Özürlülere teşvik uygulaması, kota dâhilinde ve kota fazlası çalıştırılan özürlülere yüzde 100 ve yüzde 50 oranlarında teşvik uygulaması getirildi.

Kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere kademeli teşvik düzenlemesi getirildi. Birinci yıl işveren sigorta priminin yüzde 100'ü, ikinci yıl yüzde 20, üçüncü yıl yüzde 80 şeklinde kademeli yüzde 20 azalarak beş yıllık bir teşvik sistemi getirildi.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

Bugüne kadar gerek özürölüler gerek genç ve kadın istihdamından yararlanan sayısı üç aylık bir dönem içerisinde 55.800 kişi.

Ayrıca, yine istihdam paketi çerçevesinde GAP'a kaynak aktarımı gerçekleştirildi. GAP'a aktarılan kaynak bildiğiniz gibi toplam fon varlığı içerisindeki kamu payının nemasının aktarılması şeklinde. Bu da yapılan hesaplamalarda 8 katrilyonluk bir meblağ teşkil ediyor. Bunun neması ise 1,3 katrilyon 2008 itibarıyla aktarılmıştır.

İl istihdam ve mesleki eğitim kurulları birleştirildi.

İŞKUR'a elektronik ortamda bildirge verilmesi sağlandı. İşsizlik ödeneği yüzde 11 artırıldı. Mesleki eğitim için İŞKUR'a yaklaşık 300 milyon YTL imkân sağlandı. Eski yükümlü ve terör mağduru çalıştırma yükümlülüğü özel sektörde kaldırıldı.

Çalışma hayatının yine önemli düzenlemelerinden biri olan 2821 ve 2822 sendikal mevzuatla ilgili düzenlemeler komisyonlardan geçerek Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelmiş bulunmaktadır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikalar Kanunu'ndaki değişiklik tarafların görüşlerine sunulmuş ve bu yasa üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri; yabancıların Türkiye'deki çalışmalarının izinleri 4817 sayılı Yabancıların Çalışma izinleri Hakkında Kanun ile düzenlenmiştir. 6 Eylül 2003'ten bu yana 46.193 yabancıya çalışma izni verilmiştir. Aynı dönemde izinsiz yabancı çalıştıran 1.520 işverene izinsiz çalıştırdıkları 3.273 işçi için 15 milyon 424 bin YTL idari para cezası uygulanmıştır.

Çocuk işçiliği ülkemizde çalışma hayatının önemli sosyal sorunlarından biridir. Bakanlığımızın çalışan çocuklar bölümü çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar ve projeler Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hususlar ise bildiğiniz gibi 4857 sayılı İş Kanunu'nun 77 ve 89'uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Çalışma hayatımız tüm çalışanları kapsayan müstakil bir iş sağlığı ve güvenliği kanuna sahip değildir. Bu eksikliği gidermek ve 89/391 sayılı AB çerçeve direktifi ile ILO'nun 155-161 sayılı sözleşmelerine uyum sağlamak amacıyla hazırlanan müstakil iş sağlığı ve güvenliği yasa tasarısı taslağı sosyal tarafların görüşlerini sunulmuştur. Bu tasarı taslağı iş sağlığı ve güvenliğinde kuralcı yaklaşımdan ziyade önleyici ve iyileştirici, geliştirici bir yaklaşımı hedeflemektedir.

Bakanlığımız iş sağlığı ve güvenliğinin geliştirilmesiyle ilgili olarak ulusal ve uluslararası düzeyde çalışmalarını yoğunlaştırmış bulunmaktadır. Mayıs ayında 22'nci İş Sağlığı ve Güvenliği haftası Ankara'da gerçekleştirildi. 5'inci uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Bölgesel Konferansı Kasım ayında İstanbul'da gerçekleştirildi. 19'uncu Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi ise 2011 yılında İstanbul'da düzenlenecektir.

Teftiş ve denetim konusuna gelince, çalışma hayatının denetimi, teftişi, kayıt dışılıkla mücadele Bakanlığımızın bünyesindeki 1.094 müfettiş tarafından yürütülmektedir.

2008 yılında 65.109 iş yeri denetlenmiş, bu iş yerlerinden 4.158'inin tescilsiz olduğu, bu denetimlerde 1 milyon 535 bin 599 işçiye ulaşılmış, 17 bin 498 işçinin kayıt dışı çalıştığı tespit edilmiş. Bu denetimlerde 76 milyon 861 bin kaçak prim matrağı tespit edilmiş, 66 milyon 613 bin idari para cezası önerilmiştir.

66 iş yerine kapatma ve durdurma cezası verilmiş. 51 sağlık hizmet sunucusunun sözleşmesi feshedilmiş. Bunlarla ilgili olarak 946 kişi hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız yaklaşık 4 milyonu diğer ülke vatandaşlığına geçenlerle birlikte ise 5 milyonu bulmaktadır. Vatandaşlarımızın yoğun olarak bulunduğu 17 ülkeden 17'si müşavirlik, 23'ü ataşelik olmak üzere 40 birimimizle hizmet verilmektedir. Bu birimlerimizce vatandaşlarımızın çalışma, sosyal güvenlik, özel emeklilik, mesleki eğitim, entegrasyon, yabancı düşmanlığı, ikamet konuları başta olmak üzere çeşitli konularda karşılaştıkları sorunların çözümüne yardımcı olunmaktadır.

Önceki yıllarda gündeme gelen ancak üzerinde anlaşma sağlanamayan ülkemiz ile Kuveyt arasındaki iş gücü değişimi hakkındaki anlaşma 30 Mart 2008 tarihinde imzalanmıştır. Ayrıca Ukrayna, Suriye, Slovenya, Türkmenistan, Endonezya ve Kosova çalışma bakanlıklarıyla iş birliği anlaşmaları imzalanması konusunda hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Avrupa Birliği süreciyle ilgili olarak Bakanlığımızı ilgilendiren iki fasıl bulunmaktadır. Bunlardan biri 19'ucu fasıl, diğeri ise sosyal politika ve istihdam içeren on dokuzuncu fasıl ile "İşçilerin serbest dolaşımı" başlıklı ikinci fasıl olmak üzere Bakanlığımızın sorumluluk alanına giren AB müktesebat fasıllarında tarama süreçleri tamamlanmıştır.

Avrupa Birliği 2008 ilerleme raporunda ise ağırlıklı olarak 2008 yılında gerçekleştirdiğimiz sosyal güvenlik mevzuatı, istihdam paketi, sendikal mevzuatla ilgili düzenlemelerden dolayı övgüyle bahsetmiş, bunun dışında yapılması gereken bazı konulardaki eleştirileri de 2008 İlerleme Raporunda belirtmiştir.

2008 yılı içinde gerçekleştirdiğimiz sosyal güvenlik istihdam paketi ve sendikal mevzuatla ilgili çalışmalarda katkılarınızdan dolayı tüm siyasi parti gruplarına da bu vesileyle teşekkür etmeyi bir borç biliyorum.

Sosyal güvenlik konusuna gelince, aktif ve pasif sigortalıların sayısı şu şekildedir: 2007 yılında 15 milyon 19 bin 378 aktif sigortalı, 2008 yılında 15 milyon 597 bin 29 aktif sigortalı, artış oranı 3,8. Dosya bazında 2007 yılında 7 milyon 589 bin 715 dosya emekli, 2008'te ise 7 milyon 900 bin 766, emekli sayısında artış ise yüzde 4,1. Aktif pasif oranı ise 2008 itibarıyla 1,97 düzeyindedir.

Asgari ve azami aylık tutarlarına gelince, sosyal yardım zammı ve ek ödeme dâhil 2002 yılında SSK'lı bir vatandaşın asgari aylığı 257 milyon, 2008 Aralık ayında asgari aylık 598 milyon. Azami SSK'lı vatandaşımızın 2002 yılındaki aylığı 525 milyon, 2008 yılında ise 2 milyon 139 bin. BAĞ-KUR'lıların 2002 asgari aylık 148,7 milyon lira, 2008'de ise 467 milyon. Azami aylık 663 milyon lira. 2008'de ise 1 milyon 438...

Emekli Sandığı mensupları ise 2002 yılında 376 milyon asgari aylık, 2008 yılında 773 milyon, azami aylık ise 2 milyon 402 bin 2002 yılında, 2008 yılında ise 3 milyon 567 bin liradır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

Değerli milletvekilleri, 5510 sayılı Kanun'la getirilen düzenlemelere gelince, sosyal sigortalar açısından kazanılmış haklar korundu, mevcut emeklilerin aylıklarında düşme söz konusu değil. Eski memurlar 5434'e, yeni memurlar 5510 Yasası'na tabi. Prim ödeme gün sayısı BAĞ-KUR ve Emekli Sandığı mensupları için 9 bin gün, eski tabirle, yani, bugün yasanın ifadesiyle 4 A'lılarda ise 7.200 gün.

Güncelleme katsayısında gelişme hızının yüzde 30'u, aylık bağlama oranı yüzde 2, sistemde olanların ilk on yılı için aylık bağlama oranı yüzde 3.

Basamak sistemi kalktı, beyan sistemi BAĞ-KUR'lularda geldi.

Gelir ile orantılı bir prim ödeme dönemini 1 Ekim itibarıyla geçmiş bulunuyoruz.

BAĞ-KUR'lulara geçici iş göremezlik ödeneği verilmiyordu. Bu 1 Ekim itibarıyla verilmeye başlandı. BAĞ-KUR'lulara emzirme ödeneği yoktu, verilmeye başlandı. BAĞ-KUR'luların yetim kızlarına çeyiz parası verilmiyordu, yirmi dört aylık çeyiz parası verilmeye, Emekli Sandığı mensuplarına ise on iki aylık olan yetim kız çocuklarına çeyiz yardımı yirmi dört aya çıkarılmıştır.

Çiftçiler ve köy muhtarları on beş günlük prim karşılığı otuz günlük sigortalılık...

SSK kapsamındaki kadın sigortalılara doğum nedeniyle çalışmadıkları süreleri borçlanma imkânı azami dört yıl ve bakıma muhtaç çocuğu bulunan kadın sigortalılara beş yıla kadar erken emekli olma imkânı getirildi.

İsteğe bağlı sigortalılık, 1.080 gün çalışma zorunluluğu vardı, emekli olmadan önce de sağlıktan yararlanma imkânı getirildi.

Yurt dışına götürülen işçilerin yakınlarına sağlık hizmeti imkânı sağlandı.

Beş yıldan fazla çalışma olup, vefat eden memurların ailesine aylık bağlama, kamu çalışanlarında on yıl çalışma zorunluluğu vardı. Çok enteresan bir örneği sizinle paylaşmak istiyorum: 1962 yılında vefat eden bir kamu çalışanı kırk altı yıl sonra, bugün 73 yaşına olan eşi, bu yasal düzenlemeden dolayı 73 yaşındaki eş ölüm aylığını almaya başlayacak. Böyle benzer birçok örnekleri de yaşıyoruz.

Ücretlerin banka yoluyla ödenmesi...

Zorunlu göçe tabi tutulan soydaşlarımıza borçlanma imkânı getirildi.

Usta öğreticilerin gerek sağlık gerekse emeklilikle ilgili sorunları çözüme kavuşturuldu.

SSK ve BAĞ-KUR prim borçlarının yapılandırılması gerçekleştirildi.

Gecikme cezası ve faizlerde yüzde 85'lere varan indirim gerçekleştirildi. Başvuran iş yeri sayısı 1 milyon 352 bin 517, yapılandırmaya başvuran. Yapılandırılan toplam tutar 23 milyar 259 milyon 267 bin 405 YTL. Tahsil edilecek toplam tutar -peşin, nakit ve bir yıl, iki yıllık dönemler içerisinde- 14 milyar 632 milyon 936 bin 715 YTL. Tahsil edilen tutar 5 milyar 428 milyon 320 bin 294 YTL.

Ayrıca, geçici iş göremezlik ödemeleri PTT kanalıyla da alınabilecek.

Akıllı kart pilot uygulaması Bolu'da başladı.

Sağlık karnesi kalktı, TC kimlik numarasıyla vatandaşlarımız sağlık sorunlarını çözme imkânı elde ettiler.

Genel sağlık sigortası (GSS) hayata geçti. Bütün vatandaşları kapsayan, ama yeşil kartı ve kamu çalışanlarını kademeli olarak iki-üç yıl içerisinde bünyesine almayı hedefleyen bir düzenleme yürürlüğe girmiş bulunuyor.

Sağlık hizmetlerinden yararlanmada norm ve standart birliği getirildi.

Sağlık hizmetlerinden yararlanmak için SSK'luların 90 ve 120 gün prim ödeme zorunluluğu, BAĞ-KUR'luların 240 gün prim ödeme zorunluluğu, isteğe bağlı sigortalıların 1.080 gün, emekli oluncaya kadar sağlıktan yararlanmamaları gibi, kamu çalışanlarının birinci sınıf vatandaş, SSK'luların ikinci, BAĞ-KUR'luların üçüncü, isteğe bağlı sigortalıların dördüncü sınıf vatandaş gibi muamele gördüğü süreçler geride bırakıldı ve sağlık hizmetlerinden yararlanmak için 30 gün, bir aylık prim yatırma yeterli hâle geldi.

BAĞ-KUR'lular 60 gün prim borcu olsa dâhi sağlık hizmetinden yararlanma imkânını elde etmiş bulunuyorlar. BAĞ-KUR'lulara yol ve refakatçi gideri ödenecek.

Aile içi kişi başına düşen geliri asgari ücretin üçte 1'inden az olanların GSS primini devlet ödeyecek.

Genel Sağlık Sigortası primleri devlet tarafından karşılanacak olanlar ise, İstiklal Madalyası olanlar, vatani hizmet aylığı alanlar, terörle mücadele aylığı alanlar, harp malulleri, Sosyal Hizmet Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından bakılan çocuklar, köy korucuları ve başarılı sporcular şeklinde özetlenebilir.

Muayene katılım payları 2008 sağlık uygulama tebliği ile sıfır, 3, 4, 6, 10 YTL, ilaç protez ve ortez için de yüzde 10- yüzde 20 uygulaması devam ediyor.

Katılım payı alınmayacak haller, acil haller, iş kazası, meslek hastalığı, askerî tatbikat ve manevralardaki yaşanan sağlık sorunları neticesindeki tedavilerde, doğal afet ve savaş hâli, aile hekimliği muayeneleri, kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri, kronik hastalıklar, hayati öneme ait ortez ve protez ile organ, doku ve kök hücreleri, vatani hizmet aylığı alanlar, harp ve vazife malulü aylığı alanlar ile terörle mücadele kapsamında aylık alanlardan katılım payı alınmayacak.

On dokuz yaşından gün almamış küçükler sigortalı mı değil mi, prim borcu var mı yok mu bakmadan sağlık hizmeti alabilecekler.

Özel hastanelerde fark ücreti sınırsız durumdan yüzde 30'a çekildi.

Kişisel koruyucu sağlık hizmetleri ilk defa kapsama alındı.

Türkiye'de yapılması sağlanamayan tetkik ve tedavileri yurt dışında yapma imkânı getirildi.

Genel Sağlık Sigortası uygulamaları ve sağlık harcamalarına gelince, 2008 sağlık uygulama tebliğiyle sağlık harcamalarında mali disiplin, aile hekimliği, sevk zinciri, sezaryen, FAKO, radyolojik tetkikler, ayaktan tedavilerde 5 YTL'lik indirim, organ nakli, ağır ameliyatlar, A1-A2-A3 ameliyatları ve doktora aynı branşta on gün içinde gidememe gibi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

çeşitli kısıtlayıcı düzenlemeler getirilmiştir ve ağır ameliyatlar, organ nakillerinde ise mevcut ücretler yüzde 40 oranında artırılmıştır.

Bu ve benzeri suiistimalleri önleyecek düzenlemeler 2009 Sağlık Uygulama Tebliği'nde daha da genişletilerek uygulanacaktır. Sürdürülebilir GSS için, sürdürülebilir finans sistemi olması gerekir. 2009 sağlık prim gelirimiz 18,8 milyar YTL, giderimiz ise 27,6 milyar YTL tahmin edilmektedir. Kuruma sağlayacağı katkı, bu düzenlemelerle suiistimalleri önlemeye dönük düzenlemelerle yaklaşık 3 katrilyon civarındadır.

MEDULA sisteminde 901 devlet, 1.830 özel, 83 üniversite kuruluğu ilaç provizyon sistemine ise 22 bin 576 sözleşmeli eczane tarafından veri gönderilmektedir.

Sağlık ödemeleri 2000 yılında 2 katrilyon 633 trilyon, 2001'de 4 katrilyon 575 trilyon, 2002'de 7 katrilyon 630 trilyon, 2003'te 10 katrilyon 663 trilyon, 2004'te 13 katrilyon 150 trilyon, 2005'te 13 katrilyon 608 trilyon, 2006'da 17 katrilyon 667 trilyon, 2007'de 19 katrilyon 984 trilyondur. 2008'de tahmin ise 25 katrilyon 294 trilyon lira olacağı beklenmektedir.

Sosyal güvenlik sağlık merkez müdürlükleri... Şu anda 16 sosyal güvenlik il müdürlüğü bünyesinde, sosyal güvenlik sağlık merkezi müdürlüğü var. 1/1/2009 tarihi itibarıyla 15 ilde daha sağlık merkez müdürlüğü açılacağını ifade etmek istiyorum.

Aile hekimliği 1/11/2008 tarihi itibarıyla Gümüşhane, Bayburt, Isparta, Denizli'de aile hekimliği uygulanmakta, yani sevk zinciri uygulanmakta olup, uygulama sonuçları takip edilerek 1/1/2009 tarih itibarıyla 19 ilde daha uygulamaya geçilmesi planlanmaktadır. AB ve Kuzey Amerika ülkelerinde aile hekimliği ve birinci basamak ayaktan sağlık hizmetlerinin yaklaşık yüzde 5'inin karşılanmakta olduğunu bilmekteyiz.

Ülkemizde ayaktan tedaviler rakamsal olarak, yılda 211 milyon ayaktan tedavi gerçekleştirilmektedir. Kamu hastanelerinde bu oran yüzde 64'ler düzeyindedir. Bu çerçevede olaya bakılırsa beş yıldır iktidarımızın da bir vaadi olan, taahhüdü olan aile hekimliği sevk zincirine geçiyle ilgili ilk adımı dört ilde atmış bulunuyoruz. Buradaki gözlemlerimizden elde edilen verilerin çok önemli olduğu düşüncesindeyiz.

Primsiz ödemelere gelince, 2022 sayılı Kanun'a göre geliri düşük, yani 83 YTL'den az olan vatandaşlarımızdan 65 yaşını doldurmuş yaşlılara 18 yaşından büyük özürölüler ve özürölü çocuğu bulunanlara aylık bağlanmaktadır.

2008 Ekim tarihi itibarıyla ödenmekte olan yaşlı ve özürölü aylığı 1 milyon 412 bin 701 kişidir.

2022 sayılı Kanun kapsamında ödenen aylıklar ise şu şekildedir: Yaşlılık aylığı (65 yaş üzeri) 87,2, Bakıma muhtaç yaşlılığı aylığı (65 yaş ve yüzde 70 üzeri özürölü olan vatandaşlarımıza ödenen aylık) 261,7 YTL, Özürölü aylığı (yüzde 40-yüzde 69) 174,5 YTL, Bakıma muhtaç özürölü aylığı (yüzde 70 özürölü) 261,7 YTL, Özürölü yakını aylığı (yüzde 40 özürölü ve 18 yaş altı) 174,5 YTL aylık ödenmektedir.

Özürölü aylığı bağlanmasında yetkili hastanelerin raporu yeterli olacaktır. Bildiğiniz gibi son yaptığımız düzenleme öncesinde özürölü kardeşlerimiz, vatandaşlarımız illerinde ilgili hastanelerinde rapor aldıktan sonra Ankara'ya gönderilmekte, Ankara'da ilgili heyete rapor giriyor. Yaklaşık iki yıllık bir süreç içerisinde özürölülere aylık bağlama imkânı yok iken, bu süreç, illerinde ilgili hastane raporu aldıktan sonra raporun Ankara'ya kuruma ulaşması hâlinde bir ay içerisinde özürölü vatandaşlarımıza aylığın bağlanması şeklinde değiştirildi, düzeltilti. Bu bürokratik formaliteler ortadan kaldırıldı.

Aylıkların PTT şubelerinden de ödenmesi imkânı getirildi.

Yüzde 70'ten fazla özürölü bulunan vatandaşlarımızın aylıkları evlerinde kendilerine ödenmeye başlandı.

65 yaş aylığı alan 85 yaş üzerindeki vatandaşlarımızın aylıkları da yine evlerinde ödenmeye başlandı. Bu kapsamda 240 bin vatandaşımız bulunmaktadır. Müracaat edenlere evlerinde aylıklarını, maaşlarını teslim ediyoruz.

Özürölü ve yaşlı aylığı alan 74 bin 345 kişinin 67 milyon 365 bin 669 YTL borcu terkin edildi.

İŞKUR bünyesine gelince, işsizlik bildiğiniz gibi tüm dünyanın sorunu; dünya ülkelerini ilgilendiren başlıca sorunlardan biri. Bütün uluslararası raporlar, akademik çalışmalar, ulusal ya da küresel düzeyde araştırmalar göstermektedir ki, gelişmişlik seviyesi ne olursa olsun bütün ülkeler bu ciddi sosyoekonomik sorunla karşı karşıyadırlar. Hele şu günlerde yaşadığımız küresel kriz dikkate alınırsa işsizlik sorununun ne derece önem arz ettiğini, istihdam konusunun ne derece öne çıktığını hepimiz görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, 200 yılında işsizlik oranı ülkemizde yüzde 6,5, 2001'de cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik krizinden sonra işsizlik oranının yüzde 10,5'lere çıktığını hepimiz biliyoruz. 2007 sonu itibarıyla işsizlik oranı 9,9.

Şimdi bu oranda çok ciddi düşüşün sağlanmadığı şeklinde bazı görüşler var. Buna katılmadığımı ifade etmek istiyorum. Şundan dolayı: Her yıl iş gücüne 700 bin katılım söz konusu Türkiye'de ve bunların asgari 400 binine, yeni iş gücüne katılanlara iş bulma durumundadır ülkemiz. Ayrıca, 2002 yılında toplam istihdamın yüzde 38'i kırsalda, tarımda, köyde gerçekleşirken bu oran 2007 sonu itibarıyla yüzde 26'ya inmiştir. Yani takriben 1,5 milyon vatandaşımız kırsaldan kente göç etmiştir. Bu veriler dikkate alındığı zaman daha uzun süre Türkiye'de eğer tarımdan, kırsaldan çıkışlar belli bir müddet daha devam edecekse -ki, bu hızla devam etmeyebilir- bu oran yüzde 9'lar 10'lar arasında seyretmeye devam edeceği görülmektedir.

Avrupa Birliğinde 2007 verilerine göre yüzde 8,2 oranında işsizlik ortalaması. Amerika Birleşik Devletleri'nde bu yaşanan küresel kriz, Amerikan menşeli krizden dolayı işsizlik oranı yüzde 6,5 düzeyinde. Dünyada 190 milyon eksik istihdamla birlikte 500 milyon işsiz söz konusudur.

Eğitim-istihdam ilişkisi son derece önemlidir. İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin yüzde 58'i ilkökul mezunu, yüzde 30'u lise mezunu ve denge okul mezunu, yüzde 12'si ise üniversite mezunu olduğu dikkate alınırsa, eğitimin istihdam ilişkisi açısından ne kadar önem arz ettiği ortaya çıkmaktadır. Gerek mesleki eğitim gerekse yüksek eğitim almış olan

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

kadınların istihdamı yüzde 70'ler civarındayken, aynı oranın eğitim seviyesi düştükçe kadın istihdamını aşağıya çektiği de görülmektedir. İşini kaybedenler, işten çıkarılanların eğitim düzeylerine, durumlarına baktığımız zaman yüzde 42'sinin ilkökul mezunu olduğunu görmekteyiz.

TÜİK verilerine göre toplam işsiz sayısı 2 milyon 439 bin kişi. İşsiz oranı 9,8. 15-24 yaş arası işsiz 863 bin, 15-24 yaş arası işsiz oranı ise 19,1. Kadınlarda işsiz sayısı 737 bin, kadınlarda işsizlik oranı ise 10,7.

2008 yılı Ocak-Ekim döneminde İŞKUR'a başvuru sayısı 855 bin 356 kişi. İntikal eden açık iş kamu artı özel 156 bin 21, işe yerleştirilen 80 bin 747 kişi, yurt dışına gönderilen 49 bin 35 kişi.

2008 yılı Ocak-Ekim dönemi düzen kurs sayısı 1.539. Katılan 26 bin 522 kişi. İstihdamı sağlanan 2 bin 575 kişi.

İŞKUR'a kayıtlı özürlü sayısı 89 bin 694, eski hükümlü sayısı 18 bin 406. Düzenlenen kurslar 264, katılan 3 bin 441.

Özel istihdam büroları 253 sayısına ulaşmış bulunmaktadır. Özel istihdam büroları kurulduğundan bugüne kadar 240 bin kişinin işe yerleştirilmesine aracı olmuşlardır.

İşsizlik sigortası ödeneği Mart 2002-2008 arası başvuran kişi sayısı 1 milyon 345 bin 909. Almaya hak kazanan kişi sayısı 1 milyon 199 bin 248. Yapılan toplam ödeme 1 milyar 707 milyon 221 bin 679 YTL'dir.

Fon varlığı Ekim sonu itibarıyla 36 katrilyon 711 trilyon lira civarındadır. Ücret Garanti Fonu iş veren için iş verenin acze düşmesi, iflas veya iflasın ertelenmesi nedenleriyle iş verenin ödeme gücüne düştüğü hâllerde işçilerin son üç aylık ücret alacaklarını karşılamak amacıyla kurulmuş olan bir fondur. 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla Ücret Garanti Fonu'nda 89 milyon 112 bin 279 YTL fon varlığı söz konusudur. Ödeme yapılan kişi ise 5.439 kişidir.

Kısa çalışma ödeneği, genel ekonomik kriz veya zorlayıcı nedenlerle geçici olarak işçilerin tamamının veya bir kısmının haftalık ortalama çalışma süresini en az üçte 1 oranında azaltan veya faaliyetlerini tamamen veya kısmen durduran iş verenin işçilerine zorlayıcı sebebin devam süresince işsizlik sigortasından kısa çalışma ödeneği ödenmektedir. 2005 yılından Ekim 2008 yılına kadar 278 kişiye 97 bin 16 YTL kısa çalışma ödeneği ödenmiştir.

İŞKUR bünyesinde, istihdamın artırılmasıyla ilgili AB fon kaynaklı, özellikle dezavantajlı grupların istihdamıyla ilgili, kadınların, gençlerin istihdamıyla ilgili 47 milyon avroluk hibe kaynak, projeler çerçevesinde bu yıl ve önümüzdeki yıl kullanılacaktır.

Ayrıca gençlerle ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, İLO, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler ile iş birliği içinde 15-16 Kasım 2008 tarihinde İŞKUR'un önderliğinde Çorum'da Birinci Ulusal Gençlik İstihdam Zirvesi gerçekleştirilmiştir. Bu Zirve gelecek dönemde genç istihdamıyla ilgili oluşturulacak eylem politikalarının tespitine yönelik bir politika belgesi ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Gençler netice itibarıyla taşın altına elini koymuşlardır. Yalnız konuşan değil, üreten ve ürettiğini projeye dönüştüren bir gençlik süreci de bu istihdam zirvesiyle geçilmiş bulunmaktadır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu yine Bakanlığımız bünyesinde önemli kurumlardan bir tanesidir. Ulusal yeterlilik sistemini kurup, işletmek üzere Bakanlığımızın koordinasyonunda, toplumsal uzlaşmayla 21 Eylül 2006 tarihli 5544 sayılı Kanun'la kurulan Mesleki Yeterlilik Kurumu, kuruluş aşamasını tamamlayarak meslek standartlarının hazırlanmasına başlamıştır. Bu kapsamda inşaat sektörü, otomotiv, enerji sektöründe meslek standardı hazırlama protokolü imzalanmıştır. Protokoller çerçevesinde standardı hazırlanacak 58 mesleğin 9'unun 2008 sonu, 44'ünün 2009 sonu, 5'inin 2010 sonu itibarıyla Kuruma teslim edilmesi planlanmıştır. Ayrıca bu yıl içerisinde tekstil, metal ve turizm sektörlerine ilişkin görevlendirmeler de tamamlanıp, meslek standartlarının hazırlanmasına başlanacaktır.

Bu meslek standartlarına uygun eğitim müfredatı belirlenecek ve nihai aşama olarak iş gücünün mesleki yeterlilik düzeyi sertifikalandırılacaktır. Bu sertifika ulusal ve uluslararası düzeyde geçerli olacak olan sertifika olacaktır.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri; son olarak incelemelerinize sunulan Bakanlığımız, bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın 2009 yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nda yer alan ödenekleri bilgilerinize sunmak istiyorum.

Bakanlığımızın 2009 yılı toplam bütçesi 26 milyar 401 milyon 9 bin YTL'dir.

Bakanlığımız merkez birimlerine (Hazine yardımları hariç) 109 milyon 64 bin YTL, bağlı kuruluşumuz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezine 2 milyon 436 bin YTL, ilgili kuruluşlarımızdan Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına; Sosyal Güvenlik Kurumunun finansman açığı için 21 milyar 378 milyon YTL, iş veren prim indirimi için 4 milyar 777 milyon YTL; Türkiye İş Kurumuna 73 milyon 150 bin YTL cari transfer, 61 milyon 359 bin sermaye transferi öngörülmektedir.

Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2009 yılı gider bütçesi 6 milyon 217 bin YTL, gelir bütçesi 6 milyon 217 bin YTL'dir.

Bakanlığımız ve ilgili kuruluşumuz Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2009 Yılı bütçe kanunu tasarılarını onaylarınıza arz eder, ülkemize ve milletimize hayırlı olması dileğiyle yüce Komisyon üyelerini, Başkanını saygıyla selamlarım.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakana çok teşekkür ediyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Bakan; Sayın Bakan, önce Sayın Müsteşardan başlayarak bürokratlarımız kendilerini tanıtsınlar, ondan sonra çalışmaya başlayalım.

(Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bürokratları kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

İlk söz Sayın Öztrak'ta.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, içinde yaşadığımız konjonktürde önemi giderek artan bir bakanlığın bütçesini konuşuyoruz. Bakanlığımızın görevleri arasında en önemli unsurlardan bir tanesi -biraz önce Sayın Bakanımız da altını çizdi- istihdamın korunması, işsizliğin önlenmesi. Bu vesileyle Sayın Başkanım, bir konu üzerinde durmak istiyorum.

Şimdi, gerçekten, Türkiye, ekonomik olarak baktığımız zaman olağanüstü bir dönemden geçiyor, hem dünya konjonktüründe ciddi sıkıntılar var, hem de Türkiye'nin bundan önce izlediği politikalar nedeniyle Türk ekonomisinin geldiği bir nokta var. Bu ikisi çakıştığında da ortalıkta çok sıkıntılı bir manzarayla karşı karşıya kalıyoruz.

İşte, böyle bir konjonktürde biz de Plan ve Bütçe Komisyonu olarak, biraz daha, yani geçmişte normal dönemlerde sayın bakanlarımız bizlere icraatlarını anlatıyorlar, biz de bunları dinliyoruz, bu çerçevede doğru yapılanları övüyoruz, yanlış yapılanlar konusunda görüşlerimizi söylüyoruz, ama bence şu dönemde milletin temsilcileri olarak, milletin temsilcilerinin bulunduğu Plan ve Bütçe Komisyonunda, biz, sayın bakanlardan, ellerindeki bütçeyle ve ellerindeki araçlarla önümüzdeki dönemde karşı karşıya kaldığımız krizle nasıl mücadele edeceklerini dinlersek ve bu konudaki görüşlerimizi paylaşırsak kendileriyle, çok daha verimli bir görüşme stratejisi izlemiş oluruz diye düşünüyorum, ama son bütün bakanlıkları incelediğimizde, hâlâ daha o geçmişte, normal dönemlerdeki standart görüşme biçimlerinin cereyan ettiğini, bakanlarımızın icraatlarını gerçekten çok detaylı bir biçimde, çok da iyi hazırlanarak, yayınlar da gayet güzel, renkli, kuşe kâğıtlara basılmış vaziyette dinliyoruz. Bir kere bu yayınlara da artık bir dönüp bakmak lazım, çünkü öyle bir noktaya geldik ki bu yayınların maliyetini taşıyamayacağız, buraya gelen yayınların, bence, bakanlarımızın getirdiği konuşma metinlerinin ve diğer yayınların içeriği çok önemlidir, ama kuşe kapaklı olması, kuşe kâğıda basılması, renkli olması, bu konularda da ciddi tasarrufa gidilmesinde artık yarar var diye düşünüyorum.

Şimdi, bakın, durum gerçekten ciddidir. Türkiye'de son dönemde Ağustos ayında -ki Ağustos ayı bu yılın üçüncü çeyreğini temsil eder, yani Temmuz, Ağustos, Eylül döneminin ortalamasıdır- işsizlik rakamı geçen yıla göre 0,6 puan artarak, yüzde olarak, 9,2'den 9,8'e çıkmış. Geniş tanımlı dediğimiz işsizlik oranı, yani bunun içinde çalışmak isteyip de iş bulamayıp iş aramaktan vazgeçenlerden tutun, mevsimlik çalışanlar, diğerleri de var, buradaki artış ise yaklaşık 1 puan, 17,6'dan 18,6'ya çıkmış. Tarım dışındaki işsizlikteki artış ise yüzde 11,9'dan 12,7'ye, yani yaklaşık 0,8 puan artmış. Şimdi, bu rakamlar, bu artışlar çok ciddi artışlar, ama, bizatihi, mesela 9,8 rakamı neyi ifade ediyor diye baktığımız zaman gördüğümüz manzara bence çok daha ciddi.

Değerli arkadaşlarım, 9,8; Türkiye'nin 2000 yılından bu yana -kriz de dâhil- yaşadığı en yüksek işsizlik oranı. Yani yüzde 9,8'lik işsizlik oranı, TÜİK verilerine göre, Türkiye'nin 2000 yılından bu yana -2000 de dâhil ama- yaşadığı en yüksek işsizlik oranı. Bu, herhâlde durumun vahametini ortaya koyuyor, ama daha vahim olan bir başka şey daha var. Temmuz, Ağustos, Eylül ayları, Hükûmetin "Küresel kriz bize teğet geçti, geçecek." dediği aylardan sadece bir tanesi var, Eylül ayı var bunun içinde, diğer aylar, Temmuz, Ağustos, dünyada daha küresel krizin alevlenmediği aylar.

Zaten Türkiye'nin büyüme hızlarına baktığımız zaman, Türkiye'de sanayi üretimine baktığımız zaman, imalat sanayi üretimine baktığımız zaman, imalat sanayi üretiminin, sanayi üretiminin büyüme hızlarının 2006'dan sonra ciddi şekilde yavaşladığını görüyoruz.

Yani söylemek istediğim, altını çizmek istediğim husus şudur: Şu anda gördüğümüz işsizlik rakamları içinde küresel krizin payı son derece sınırlıdır. Asıl etkili olan Hükûmetin uluslararası sermaye hareketleri karşısındaki pasif tavrıdır ve Türkiye'ye hizmetme kapasitesinin üzerinde sermaye girişine izin vermesi neticesinde Türk mallarının yabancı mallara göre değerlendirilmesi, Türk iş gücünün yabancı iş gücüne göre değerlendirilmesi ve üretim sürecinden tasfiye olması noktasından kaynaklanan bir sıkıntıyla karşı karşıyayız.

Şimdi, yine bir başka rakam, belki yüzde oranların ifade ettiği şey çok azdır diye düşünersek, son dönemde, yani üçüncü çeyrekte işsiz sayısındaki artış 207 bindir. Yani dün, mesela televizyonda, iktidarda bulunan partinin üst düzey yöneticilerinden birine gözyaşları içinde yalvaran o kız çocuğu, 207 binde birdir. "Babam işsiz kaldı, iş bulun." diye. Onun gibi bir sürü erkek ve kız çocuğu bugün gözyaşları içinde, bunu da görmemiz lazım. 207 bin. Bu 207 bin rakamı, 2002'nin üçüncü çeyreğinden sonra Türkiye'de yaşanan en yüksek işsiz sayısındaki artış rakamıdır.

Şimdi, Sayın Bakan, tabii, TÜİK'in rakamlarını kullanmak durumunda, ancak, burada, ben Sayın Bakanın bir konuya dikkatini çekmek istiyorum. Bakın, sanayi istihdamı ve imalat sanayisi istihdamı. Sanayide üçüncü çeyrekte üretim yüzde 2,1 gerilemiş, imalat sanayisindeki üretim gerilemesi ise yüzde 3, ancak TÜİK'in bize dün verdiği rakamlara göre üçüncü çeyrekte sanayide istihdam artışı yüzde 4,2; imalat sanayisindeki istihdam artışı ise yüzde 4,4'tür. Şimdi, bunu nasıl açıklıyoruz? Yani üretimi düşürmesin rağmen işverenler işçi mi alıyorlar? Nasıl işçi sayısını artırıyorlar?

Sayın Bakan, öyle görüyorum ki TÜİK'in burada işsizlik rakamlarını düşük tutma konusunda çok ciddi bir çabası var, ama veriler bu şekilde giderse, bu şekilde tutarsızlıklar ortaya çıkarsa, ben şunu söyleyeyim, önümüzdeki dönemde TÜİK'in tüm verileriyle ilgili endişeler giderek artacaktır; sonunda Brezilya'nın yaptığını yapmak zorunda kalacağız, TÜİK'i kapatıp istatistik üretme işini güvenilir bir özel sektör kuruluşuna vermek durumunda kalacağız. Yani böyle şey olmaz.

Siz, 2002'den bu yana, krizden bu yana sanayide ilk defa üretim gerilemesi yaşayacaksınız, buna karşılık istihdam rakamları artacak. Yani bunu gerçekten izah etmek mümkün değil, bu nedenle de TÜİK'in rakamlarını oldukça ihtiyatlı bir biçimde kabul etmek lazım. Nitekim, son dönemde, Ekim ayına ilişkin verilere baktığımız zaman sanayiden gelen, işsizlik rakamlarının büyük bir hızla artmakta olduğunu görüyoruz.

Şimdi, Sayın Bakanım, bu çerçevede benim sormak istediğim soru şudur: Dün siz de açıklamalarınızda şunu demişsiniz: "Ee, küresel kriz böyle devam ederse işsizlik artar." Sayın Bakanım, küresel krizden önce işsizlik artmaya başladı, küresel kriz de bunun üstüne geldi.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

Şimdi, sorum şu: İşsizlikle mücadele etmekte elinizdeki bütçeyi, elinizdeki fonları nasıl kullanmayı düşünüyorsunuz? Bu konuda biz bir bilgi alalım, ondan sonra da bununla ilgili çalışır mı çalışmaz mı, biz de kendi görüşlerimizi söyleyelim ve bence, Plan ve Bütçe Komisyonunda bugüne kadar yaptığımız olumlu işlerin yanında daha da olumlu birtakım çabaları gösterebilelim diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2009 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Esfender Korkmaz Bey.

Buyurun Hocam.

ESFENDER KORKMAZ (İstanbul) – Efendim, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokrat ve basın mensubu arkadaşlar; saygılar sunuyorum.

Sayın Bakana bu sunumundan dolayı teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, elbette ki Çalışma Bakanlığının bütçesi Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu istihdam sorunu nedeniyle çok önemli ve ben de aynı şekilde bu bütçeden, bu sunumdan, acaba Türkiye'nin işsizlik sorunu nasıl çözülecek, bu konudaki temel prensipler nedir, bunu öğrenmek isterdim. Elbette ki rakamlar da gerekli, ama fazla rakam verince, detay rakamlar, temel prensiplerin gözden kaçmasına neden oluyor. Dolayısıyla, ben, burada böyle bir temel yaklaşım bekliyordum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, örneğin bu yaklaşımlardan ücret artışını enflasyonla karşılaştırma gibi dar bir çerçeveden bakmak çok doğru değil. Ücret artışı neden yapılır? Yani eğer enflasyon kadar ücret artacaksa, reel ücretler artmadı demektir. Yani bir ülkede önemli olan reel ücretlerdir, ama reel ücretler de yetmiyor. Şimdi, burada, asgari ücrette örneğin reel ücretler artmış ama o yetmiyor, buna daha farklı bir yaklaşım açısından bakmak lazım. Önemli olan işçinin, toplumun refahıdır. Önemli olan ne kadar ülkenin refahından pay aldığıdır işçinin, bunu hiçbir şekilde yalnızca enflasyonla mukayese ederek anlayamayız. Reel artış var, ama o da yetmez, çünkü bir defa büyümeden ne kadar aldı, verimlilik artışından ne kadar pay aldı, buna bakmak lazım.

Şimdi, dolayısıyla, eğer mukayese edeceksek, bir refah artışı olup olmadığını bilebileceksek, o zaman demek ki büyümeyi de verimlilik artışını da bunun üçünü birlikte değerlendirmemiz lazım, yani enflasyon, büyüme ve verimlilik artışını birlikte değerlendirmemiz lazım, iktisadi açıdan bir refah artışı var mı, yok mu bunu görebilmemiz için.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu İşsizlik Fonu iyi ki kuruldu, yani kuruldu da herkes buna sarılıyor. Hükûmet de sanki hayatında başka kaynak yok, yalnızca İşsizlik Fonuna sarılmaya başladı. Aslında, arkadaşlar, bir şeyi unutuyoruz biz; İşsizlik Fonunu zaten Hazine kullanıyor. Yani İşsizlik Fonunu zaten Hazine borç olarak, yani iç borç olarak...

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Kâğıt olarak kullanıyor.

ESFENDER KORKMAZ (Devamla) – Evet, Hazine kâğıdı karşılığı kullanıyor. Şimdi, siz bir koyundan yüzlerce post çıkarmaya bakıyorsunuz. Şimdi, bir de GAP'a oradan kaynak ayırdınız. Yani zaten Hazine kullanıyor ve bunu da maalesef Hazine çok istismar ediyor. Net borç stoku diye hesap yapıyor, bunu sanki borç değilmiş gibi gösteriyor, ama aslında bu bir borç. Yani Hazine işsizlik sigortasını kullanıyor, karşılığında kâğıt veriyor, bu bir borçtur, ama bunu borç gibi göstermiyor borç hesabında, net borç stoku diye bunu düşünüyor. Yani neticede bu İşsizlik Sigortası Fonu olmasaydı, bu Hükûmet ne yapacaktı çok merak ediyorum, dönüp dönüp bu fonla ilgili kararlar alıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bugüne kadar 12,5 milyar prim ödenmiş, yalnız 1 küsur milyar da -Sayın Bakanın ifade ettiği şekilde- hak edenlere, işsizlere ödeme yapılmış. Şimdi, demek ki Türkiye'de bir işsizlik sorunu yok, yani fonun 12'de biri ödendiğine göre, Türkiye'de hiçbir işsizlik sorunu yok. Ee, şimdi, neden? Bunun sebebi ne acaba? Yani neden 12,5 milyar prim geliri var da, bunun yalnız 1 milyarı ödendi? Bu İşsizlik Sigortası Fonundan işsizlerin yararlanması bu kadar zor mu?

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu GAP olayında da yine bu fon kullanılmaya başlandı. Tabii, bir GAP'a bakarsak, 2004 yılına kadar GAP'a 1 milyar YTL, 1 milyarın altında 900, 1 milyarın üstünde 1.200 gibi, 2004 yılına kadar kaynak ayrılmış, ama AKP Hükûmeti 2005, 2006, 2007'de yalnız 20 milyon YTL dolayında -yani hiç kaynak ayırmamış demektir- kaynak ayırmış. Tabii, KÖYDES olayı ayrı, yani bütçeden ayrılan kaynağı diyorum ben.

Şimdi, bu fonu başladı burada kullanmaya. Söylediğim gibi bir taraftan da bu Hazineye borç veriliyor, yani bir yerde çift sayma olacak burada. Bu fonu bence amacına uygun kullanmak lazım.

Ben şimdi soruyorum: Bu fon neden kuruldu? Hangi amaçla kuruldu? Kanunda var, ama bir de Sayın Bakanın ağzından duymak istiyorum. Ve neden bu fondan ödeme yapılmıyor? Türkiye'de işsizlik sorunu yok mu ki bu fon çalışmıyor?

Şimdi, değerli arkadaşlar, kayıt dışılık Türkiye'nin önemli bir sorunu. Kayıt dışı istihdam uzun zamandan beri Türkiye'nin üzerinde durduğu bir sorun. Şimdi, kayıt dışı istihdam acaba neden yüksek? Hâlâ yüzde 47 dolayında. Yani burada istihdam yükünün yüksek olduğunu biliyoruz, OECD ortalaması üstünde, hâlâ yüksek birtakım önlemler alınmasına rağmen. Yani bu konuda neden daha ileri bir adım atılmıyor? Neden kayıt dışılık konusunda, kayıt dışı istihdam konusunda daha aktif bir politika izlenmiyor? Doğrusu onu da merak ediyorum.

Bir merak ettiğim konu da şu: Yani Türkiye'de işsiz sayısı bu kadar artarken, işsizlik potansiyeli yüksekken, neden Türkiye'de 1 milyon kaçak işçi var deniyor? Yani aşağı yukarı 1 milyon kaçak işçi olduğu da insanların günlük gözlemlerinden anlaşılıyor. Şimdi, 1 milyon kaçak işçi varken buna karşı neden bir önlem alınmıyor?

Şimdi, değerli arkadaşlar, söyledğim gibi, tabii, böyle tek tek rakamlarla, detay rakamlarla biz meselenin aslını gözden geçiriyoruz. Türkiye'de bir istihdam politikası yok ve bugün de bir istihdam politikası yok.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

Şimdi, istihdam politikasını oluşturmak için bir defa gerçek işsiz sayısını bilmeniz lazım. Gerçekten TÜİK gerçek işsiz sayısını çok titizlikle gizliyor. Şimdi, ben bunu birkaç kere yazdım, TÜİK de bana bir mektup göndermiş: "Efendim, işte, biz AB standardını kullanıyoruz."

Şimdi, arkadaşlar, AB, Avrupa Birliğinde beş sene iş aradığı hâlde iş bulamayan işçi var mı? Yani Türkiye'de umutsuz işçiler dediğimiz işçiler, yarın işbaşı yapacak dediğimiz 2 milyona yakın işçi, aynı standartta Avrupa Birliğinde var mı? Yani Avrupa Birliğinde beş sene iş arayıp da bulamayan bir insanın olması mümkün değil. Ee, şimdi nasıl oluyor o zaman? Türkiye'ye özgü bir istatistik üretmek lazım, Türkiye'ye özgü bir işsizlik standardı geliştirmek lazım. Eğer gerçeği, yani altyapıyı iyi bilemezsek, bu gerçeği göremezsek istihdam konusunda bir politika geliştiremeyiz.

Ayrıca, Türkiye'de insan gücü planlaması yok. Şimdi, arkadaşlar, insan gücü planlamasını bir bakanlık yapmaz, yahut yalnız YÖK yapmaz, insan gücü planlaması bir hükümet programıdır. Türkiye'de doktor sayısı eksik, hemşire sayısı eksik, ama mühendis sayısı fazla. Ee, bu ne demektir? Bu kaynak israfı demektir. Bu, ne Çalışma Bakanlığının işidir, ne Sağlık Bakanlığının işidir, ne YÖK'ün işidir; bu, bir hükümet politikasıdır. Hükümet burada zaten planlamaya sıcak bakmıyor. Bu bir planlama işidir. Dolayısıyla, Türkiye'nin artık bir insan gücü planlaması olmalı ve burada Devlet Planlama Teşkilatını ön plana çıkarmak gerekiyor, bu planlama çerçevesinde Türkiye'de yatırım yapılmalı.

Şimdi, isteyen ilçeye de üniversite kuruyoruz. Ee, yani, şimdi, arkadaşlar, bu popülizm değil mi? Yani popülizmle insan gücü planlaması yapılır mı? Dolayısıyla, burada bugüne kadarki uygulamalardan vazgeçip Türkiye'nin bir insan gücü planlaması yapması lazım.

Ha, şimdi, tabii istihdam yaratmak da hükümetin işidir, yani kaynak yaratmak da siyasi iktidarın, hükümetin işidir. Dünyada hiçbir ekonomide kaynaklar sınırsız değil. Hükümetin işi yeniden kaynak yaratmaktır, yeniden istihdam yaratmaktır arkadaşlar. Yani şimdi kalkıp da TÜİK'in rakamları gizlemesi olayın çözülmesi konusunda bir ters adımdır, dolayısıyla bir engeldir. Onun için, mutlaka bir insan gücü planlaması yapmak zorundayız.

Değerli arkadaşlar, bu genel sağlık sigortası benim şahsen kafamı karıştırıyor, yani ben böyle okuduklarımdan, bildiklerimden, gördüklerimden böyle bir genel sağlık sigortası olduğunu düşünmüyorum.

Şimdi, acaba bu genel sağlık sigortasından yararlanan insanlar bu sigortadan memnun mu? Acaba, bakanlıklar, Hükümet bir anket yaptı mı? Yani genel sağlık sigortası uygulaması ne kadar etkindir? Yani çeşitli şeylerde böyle bir anket yapıldı mı? Yani bu anketin sonucunda insanlar bu genel sağlık sigortasından memnun mu? Sağlık hizmeti alabiliyor mu? Bu hizmeti ne kadar etkin alabiliyor? Mutlaka böyle bir anket yapılması lazım, yapılırsa biz de tabii çok memnun oluruz, biz de gerçeğin ne olduğunu bir defa daha görürüz.

Arkadaşlar, şimdi, bu genel sağlık sigortası içinde günlük yaşanan sorunlar var. Mesela ihtisas hastaneleri var, büyük hastaneler, bunlar kabul etmiyorlar bu anlaşmayı, bakanlıklarla anlaşma yapmayı kabul etmiyorlar. Şimdi, adam kalp krizi geçirdi. Ee, ne yapacak peki? Artık paraya pula bakacak mı? Anlaşması var mı hastanenin yok mu? Genel sağlık sigortasında bir ülkedeki bütün hastaneler zorunlu olarak bu genel sağlık sigortası sistemine girmek zorunda olmalıdır, yalnızca anlaşma yapan hastaneler değil. Eğer hastane açacaksa, bu genel sağlık sigortası kapsamı içine girmelidir. Yani sağlıkta keyfilik olmaz arkadaşlar.

Yani sağlıkta bir hastane yapmak ile ülkede bir fabrika yapmak farklıdır. Hastane ve okul yapmak fabrika yapmaktan çok farklıdır. Birinde sosyal fayda var, toplumsal fayda var. Eğer hastane ve eğitim hizmetlerinde aksama olursa toplum kaybeder bundan, ama fabrikada aksama olursa sahibi kaybeder, yani bir iki tane ceket eksik giyersin. Yani neticede arkadaşlar, burada eğer ülkede bir hastane açılacaksa bunu mutlaka bu kapsam içinde zorunlu tutmak lazım, bunu girmesini, öbür türlü açmasın, yani fizibilite eğer uymuyorsa kendisine, açmasın.

Ve benim buradaki fikrim şudur arkadaşlar: Böyle bu genel sağlık sigortası kapsamına girmeyen hastaneleri devlet yasa çıkararak kiralasın. Yani sen, kardeşim, bunu işletemiyorsan bu şartlar altında, ben bunu devlet olarak kiraliyorum, binanı, teçhizatını, hepsini kiraliyorum, sana da şu kirayı veriyorum. Yani bu sağlık hizmetinde keyfilik olmaz arkadaşlar. Yani efendim, ben yüksek kâr elde edeceğim diye kalkıp da keyfî davranmak olmaz. Onun için, bunun mutlaka önüne geçmemiz lazım.

BAŞKAN – Hocam, toparlarsanız.

ESFENDER KORKMAZ (Devamla) – Toparlayayım.

Yani bu sağlık hizmetinin mutlaka tek merkezden...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Başkanım, güzel konuşunca Hocam "toparla" diyorsun ya.

ESFENDER KORKMAZ (Devamla) – Canı sağ olsun.

Mevlütçüğüm, nasıl olsa sen benden güzel konuşacaksın.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Hocam iyi şeyler söylüyor, "toparla" diyorsunuz.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Birbirinize methiyeler düzmeyin!

BAŞKAN – Ben takip ediyorum, Hocam çok güzel şeyler söyledi, biraz sonra ben kendisiyle konuşacağım.

ESFENDER KORKMAZ (Devamla) – Tüm CHP'liler güzel söyler.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, arkadaşlar, bir defa eğer gülersek hepimiz bu pozitif enerji doğurur, sağlık açısından faydalı olur. İşte, sağlık uzmanları var burada.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Sağlık giderleri azalır.

ESFENDER KORKMAZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ayrıca bu sağlık hizmetinin bence tek elden planlanması lazım, yani tek elden kontrolü ve planlamasının yapılması lazım. Dolayısıyla, sağlık hizmeti önemli bir hizmettir, söylediğim hususlarda Hükümetin bir karar alması yahut bir yasa geçirilmesi lazım.

Teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Çalışma Bakanlığının bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Sağ olun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Hocam, fabrika açılışından sosyal fayda yok mu?
BAŞKAN – Efendim, çok teşekkür ediyoruz.
Değerli Hocam, güzel fikirlerinizin bir kısmına katılıyoruz, bir kısmını da tamamlamak gerekiyor. Konuşacağız, sohbet edeceğiz sonra sizinle.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Feyiz almanız gerekir feyiz!

BAŞKAN – Evet, Harun Öztürk.

Buyurun efendim.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlık bütçesine baktığımızda, Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan cari transferlerin Bakanlık bütçesine alınması nedeniyle son yıl bütçelerinde, bütçedeki payının yüzde 10'un üzerine çıktığını görüyoruz, ancak 2009 yılı bütçesi artış yerine yüzde 8,6'lık düşüşle bağlanmıştır. Bu, başlangıçta bütçe açıklarını düşük göstermek için cari transferlere gerektiğinden az ödenek konulmasından mı yoksa başka bir nedenden mi kaynaklanmaktadır?

Tasarıya baktığımızda, 2008 yılında 28,9 milyar YTL olarak konulan Hazine yardımının 2009 yılı için 21,5 milyar TL şeklinde tahsis edildiğini görüyoruz. Sayın Bakan bu ödeneğin yetip yetmeyeceğini ve niçin geçen yıldan daha az ödenek konulduğunu izah edecektir diye düşünüyorum.

2007 yılı kesin hesabına baktığımızda da başlangıçta 15,5 milyar TL olarak konulan ödeneğin yılsonu harcamasının yüzde 67,1 fazlasıyla 26 milyar TL olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Sapmanın 10,1 milyarı da transfer ödeneklerinin aşımından kaynaklanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, 2008 yılı gerçekleşme tahminlerine göre prim borçlarının yeniden yapılandırılması dolayısıyla Sosyal Güvenlik Kurumu gelirleri kurum giderlerinden daha çok artacaktır. Yeniden yapılandırma gelirlerinden arındırdığımızda, gelir artışları ile gider artışlarının bir puan aralıkla birbirini takip ettiğini görüyoruz yüzde 13 ve 14 ve 15 olarak.

Sosyal güvenlik paketi görüşülürken, yani, çalışanların ve emeklilerin müktesep hakları budanırken, komisyona sunulan aktüaryel hesap projeksiyonlarında emeklilik sistemi açığının 40'lı yıllar için öngörülen yüzde 2,4 oranını, gayrisafi millî hasılaya oranını, bugünden yüzde 2,5 olarak yakalamış görünüyoruz. Bu durum Hükûmetin 2005'li yıllar için yaptığı hesaplamaların güvenilirliğini tartışmalı hâle getirmektedir.

Sağlık giderlerinde 2008 yılında yüzde 27,6'ya varan artış dikkat çekmektedir.

Sayın Bakan sunuşunda, yanlış anlamadıysam, 2009 yılı sağlık giderlerinin 2008 yılı gerçekleşme düzeyinde yani 25 milyar TL tutarında tahmin edildiğini söyledi. Bunun böyle gerçekleşeceğini varsayalım, bu takdirde 2009 yılı için sağlık giderlerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 2,3 olacaktır. Yine, 5510 sayılı Yasa'da yaptığımız değişiklikler sırasında sunulan projeksiyonlarda aynı yıl için yüzde 2,8 oranı öngörülmüştü. 2008 yılında 32,9 milyar olacağı tahmin edilen bütçe transferlerinin 2009 yılında yüzde 42 oranında artarak, 46,7 milyar TL'ye ulaşacağı tahmini yapılmaktadır. Bu artışın ek ödemelerin yüzde 168,8 artışla 9,4 milyar TL'den 25,3 milyar TL'ye çıkmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bu artış, ek ödemeler arasında yer alan faturalı ödemeler, ek karşılıklar, emeklilere ek ödemeler, 5 puanlık prim indirimi ile özürülere prim indirimi kalemlerinden hangisinden kaynaklanmaktadır? Bilgi vererseniz sevinirim.

2009 yılı sosyal güvenlik bütçesi, 2009 yılı programında öngörülen 102,8 milyar TL'nin 2,9 milyar TL artırılarak 105,7 milyar TL'ye çıkarıldığı görülmektedir. İlk tahminler üzerinde çok kısa zaman geçmiş olmasına rağmen öngörülerdeki bu isabetsizlikler Hükûmetin ileriye yönelik tahminlerindeki güveni sarsmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan konuşmasında istihdamın yapısal bozukluğunun son yıllarda olumlu yönde düzelmekte olduğu anlamına gelen açıklamalarda bulunmuştur. Hane halkı iş gücü araştırması 2008 Ağustos dönemi sonuçları ile 2007 yılına ait aynı döneme ilişkin sonuçlar karşılaştırıldığında şu tespitleri yapabiliyoruz: Çalışma çağındaki nüfus son yılda 770 bin kişi artmıştır. İstihdam sayısı 140 bini tarım kesiminde olmak üzere 449 bin kişi artmıştır. Bu 449 bin kişinin 306 bininin kadın istihdam artışı olması sevindiricidir. Son bir yılda kadınlar lehine bizim takip edemediğimiz özel bir uygulama mı olmuştur? Mümkünse öğrenmek isteriz.

İşsiz sayısı 61 bini kadın olmak üzere 207 bin kişi artmıştır aynı dönemde. 1 milyon 900 bini bulan iş bulma umudu olmayan ve iş bulması hâlinde çalışmaya hazır olduğunu bildiren ve mevsimlik çalışanları dâhil ettiğimizde işsiz sayımız 4 milyon 339 bin kişiye çıkmaktadır. Arkadaşlarımız işsizlik oranlarındaki artışa işaret ettiler. Genç nüfustaki işsizlik oranının yine yüzde 19'lar düzeyinde kaldığını görüyoruz. Kentlerde genç nüfustaki işsizliğin yüzde 22-23'lerde durduğunu görüyoruz. İşsizlerin yüzde 82,4'ünün daha önce bir işte çalışırken, yüzde 17,6'sının ise ilk kez iş arayanlardan oluştuğunu görüyoruz. İşsizlerin yüzde 26,8'inin bir yıl ve daha uzun süredir işsiz olanlardan oluşması işsizliğin kronikleşmekte olduğunun bir göstergesidir diye düşünüyorum.

İş gücüne katılma oranında yüzde 49,3'ten yüzde 49,8'e çıktığını görüyoruz. Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanların oranında birkaç puanlık düşüş olmasına rağmen, hâlâ yüzde 50'lere yakın, yüzde 46'lar düzeyinde bir oran olması bu alanda daha yapacağımız işler olduğunu gösteriyor.

İstihdam yapımızla ilgili olarak yukarıda sunulan tablonun çok olumlu bir tablo olmadığını kabul etmeliyiz. Ancak bu tablodan tümüyle Sayın Bakanın yönetimindeki Bakanlık suçlamak da haksızlık olacaktır. Elbette iş gücü piyasasının düzenlenmesi, aktif iş gücü programları uygulanması, işsizlik sigortasının iyi yönetilmesi gibi çalışma hayatını yakından ilgilendiren pek çok konuda Bakanlığın etkin görev üstlenmesi gerekmektedir. Ne var ki, kamu ve özel sektör iş birliğiyle istihdam yaratan ekonomik bir modeli devreye sokmak da ekonomiden sorumlu bakanların ve Başbakanın sorumluluğundadır diye düşünüyorum ve bunu da bugüne kadar gerçekleştirmediğimizi ifade etmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

Değerli milletvekilleri, Hükümetin İşsizlik Sigortası Fonuna yapmakta olduğu saldırıyı durdurmasını beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Saldırı mı?

HARUN ÖZTÜRK (Devamla) - Evet.

Fon, karşılıksız el konulacak bir kamu fonu değildir. İşçi konfederasyonları hukuk dışı olan bu saldırıya karşı uluslararası hukuk yolları da dâhil, gerekli girişimlerde bulunmalı ve işçinin parasına sahip çıkmalıdır diyorum.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Bu bir saldırı mı?

HARUN ÖZTÜRK (Devamla) – Geriye iade etmiyorsanız sayın milletvekilleri, bu bir saldırıdır başkasının fonuna.

DSP olarak İşsizlik Sigortasını kendi isteği dışında işini kaybedenlere yeni bir iş bulana kadar gelir sağlamak amacıyla getirmiştik. Ancak AKP tarafından nasıl kullanıldığına biraz yakından bakalım: Net borç stokunun hesabında İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken kaynak kamu fonu gibi dikkate alınmakta ve borç yükü olduğundan az gösterilmektedir. Fon kaynakları Hazineye borç olarak kullanılmaktadır. Hazine, Fon'dan borç alarak kullandığı paraya piyasadan yaptığı borçlanmaya ödediği reel faizden daha düşük reel faiz ödemektedir. İstihdam paketinde yer alan ve işveren prim hissesine Hazine desteğinin Fon tarafından üstlenilmesi ile GAP yatırımlarına kaynak aktarılması başkasının para ve malının devlet tarafından gasp edilmesi anlamına gelmektedir. Bu tür düzenlemelerin işsizliğin azaltılmasına katkı vermesi başkasının parasına yasal düzenleme yapılarak el konulmasını haklı göstermemektedir. Bu uygulama, İşsizlik Sigortası Fonu'nun her sıkışanın göz diktiği bir fon hâline gelmesine yol açmıştır. İstihdam paketinin konuya ilişkin hükümleri, ileride bütçe açıklarının kapatılması amacıyla da kullanılabilmesinin yolunu açmıştır. 2008 yılında Fondan bu çerçevede GAP'a 12,3 milyar TL kaynak aktarılmıştır. 2009 yılında da Fon'dan GAP'a 1,5 milyar TL, Hazinesin prim desteği için de 944 milyon TL olmak üzere toplam 2,5 milyar tutarında kaynak aktarılacağı programlanmıştır. Fonun 2009 yılı toplam prim gelirinin 3 milyar 144 milyon TL olacağı dikkate alınırsa, Fonun nasıl eritilmekte olduğu görülecektir.

Değerli milletvekilleri, başta örgütlenme, grev ve toplu iş sözleşmesi hakları olmak üzere, sendikal hak ve özgürlüklerin AB standartları ve onayladığımız ILO sözleşmelerine uygun olmadığı, AB'nin son ilerleme raporunda da dile getirilmiştir. Bu alanda Hükümet faaliyetlerinin ILO'nun her yıl Genel Kurul toplantısı öncesinde hareketlendiğini ve sonra uyutulduğunu görmekteyiz. Ancak yurt içinde yapılan bu oyunların uluslararası kuruluşlar da farkındadır. Bu tür hareketlerle ancak kendimizi aldatabiliriz.

Çevre ve Orman Bakanlığı başta olmak üzere, birçok belediyede işçilerin AKP yöneticileri tarafından kendilerine yakın gördükleri sendikalara geçmeye zorlanması ve sendika üyeliği nedeniyle işten çıkarılmaları Anayasa suçu oluşturmaktadır. Hükümet bu suçun işlenmesini teşvik etmemeli ve durdurmalıdır. Sosyal taraflar arasında sosyal diyalog tam anlamıyla işletilememektedir. Bu anlamda, Ekonomik ve Sosyal Konsey işlevini tam anlamıyla yerine getirememektedir diyor yüce heyetinizi bakanlık bütçelerinin hayırlı olması dileğiyle tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Hasip Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şirnak) - Sayın Başkan, değerli üyeler, Sayın Bakan, Bakanlığın değerli temsilcileri; bugün bu önemli bakanlığın bütçesini görüşürken, hakikaten sıkıntılı bir durum krizle beraber yaşananlar; ancak, ben Avrupa Birliği ilerleme raporundan başlamak istiyorum.

Maalesef, 2008 Avrupa Birliği ilerleme raporunda ekonomik ve sosyal haklarla ilgili olarak bir tespitte dikkat çekilmiş: "Cinsler arası eşitlik önemli sorunlardan biri olmayı sürdürüyor;" diyor. Kadınların işgücüne katılımında azalma söz konusu. Kadın istihdamı, Avrupa Birliği üyeleri, OECD ülkeleri arasında en düşük seviyede. Bu bir tespit Sayın Bakan. Zaten gerek yok. Dün, Millî Savunma Bakanlığında üst düzey kadın yönetici olmamasını anırsanız da ikinci, üçüncü kezdir bakanlıkta, sizde de kadın üst düzey yönetici olmadığını görüyoruz gerçekten. Umarız, ileride Bakanlığınızda üst düzey kadın yöneticiler de olur.

Yine işçi hakları ve sendikalar konusunda yasal değişikliklerde dişe dokunur bir ilerleme yok. Türkiye'nin sendikal haklarının tam olarak Avrupa Birliği standartlarına uygun hâle getirilmesini sağlamak gerekiyor. Bu haklar ve ilgili uluslararası anlaşmalar katılım ortaklığı açısından öncelik. "Öncelik" diyor özellikle. "Sosyal diyalog mekanizmaları da zayıf." diyor.

Sunuştta, Sayın Bakan, 2821 ve 22 sayılı yasaların taslaklarının Mecliste olduğunu söylediniz. Ancak bu taslak sunulduktan sonra, bu ay, 12 Kasım tarihinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Grand chamber (Büyük Daire) bir içtihat kararı verdi. Tüm-Belsen Sendikasının, memur sendikalarının yaptığı bir başvuruda, Demir Baykara-Türkiye davasında tarihî bir karar verdi. 93'te başlayan 2008'de sonuca giden bu karara göre, memurların toplu sözleşmeli sendikal haklarının tanınması gerekiyor. Yalnız orada tazminat ödenmiyor, mevzuat değişikliği gerekiyor. Büyük Daire kararı olduğu için bu, mutlaka bunun gereğinin yerine getirilmesi gerekiyor. Bu Büyük Daire kararının Anayasa'nın 60 ve 61'inci maddeleri uyarınca taslak tasarıya çekilmesi gerekiyor ve taslak tasarıyla da memurlara örgütlenme, sendikal haklar ve toplu sözleşme haklarının verilmesi gerekiyor.

Özellikle bu küresel krizden sonra çalışanların, emekçilerin ve özellikle korumasız durumda olan memurların kendi haklarını koruyabilmeleri açısından da demokratik haklarını daha etkin kullanabilmeleri açısından da sendikal haklarının tam teslim edilmesi gerekiyor.

Geçen hafta, Sayın Başbakan, AK PARTİ Grup toplantısında Türkiye'nin dünya küresel krizinden etkilenmediğini, soğumaya başladığını, panik olmadığını, reel sektörle görüşmelerin olduğunu söylediler. Ertesi gün de bir gün sonra, yani Çarşamba günü de Genel Kurulda...

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Etkilenmediğini söyledi mi hakikaten?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

HASİP KAPLAN (Devamla) – Benim söylediklerim aynen, kelime kelime... Ben grup toplantılarının notlarını alırım ve ertesi gün bazı varlıkların kazandırılmasıyla ilgili -biz “kara paranın aklanması” diyoruz daha iyi anlaşılması için- yasa görüşülürken, son dakika önergesiyle TMSF’nin yetkilerinin iki yıllığına, bankacılıkla ilgili, reel sektörle ilgili bir noktanın Bakanlar Kuruluna verilmesi istendi. Tabii, bu bir yanı. Diğer yanına baktığımız zaman, tekstil sektöründe 300 bine yakın işten atılma var. Özellikle Bursa otomotiv sektörü başta olmak üzere, inşaat sektöründe ve son olarak iki gündür banka sektöründe -ki, isim de telaffuz ediliyor artık basında, Akbank deniyor- güçlü bankalar, bugüne kadar işçi çıkarma yapmayan bankalarda dahi yoğun bir işten çıkarma furçasının başladığını gösteriyor. Bu rakamlar tehdit boyutlarında, çünkü, 400-500 bin; bunu işveren sendikaları söylüyor, emek ve meslek örgütleri söylüyor. Yani, bunu salt DISK veya Türk-İş veya Hak-İş söylemiyor. Bunu TÜSIAD da işveren sendikaları da TOBB’da, hepsi de söylüyor. Aslında, G20 zirvesi, Türkiye’nin de Başbakanın da katıldığı bu zirve boşuna toplanmadı. Çünkü, Türkiye’yi etkileyecek ama en çok Bakanlığınızı etkileyecek Sayın Bakan. Yani, günlük yaşama da girmeye başladı. Son günlerde televizyonlarda görüyorsunuz, bir tavuktan beş yemek nasıl yapılır gibi formüller öğretiliyor halka.

En son, bugün bir karikatür var. Bir kedi mamasını yiyor. Evin hanımı diyor ki: “İlyice iştahı açıldı.” Evin reisi de “Doymak bilmiyor.” diyor. Kedi de diyor ki: “Sakin, krizden bunlar beni evden atmasınlar.” Yani, krizde artık evdeki kedilerin bile, espri konusu, karikatür konusu olup hayata girdiği bir dönemde, Bakanlığınızın önümüzdeki döneme ilişkin bu konuda bir öncelik, bir strateji ve bir programlama konusunda Hükümetin içinde en duyarlı bakanlık olarak davranması ve zaten günlerdir basında, iş çevrelerinin, emek ve meslek örgütlerinin kriz karşısında bir program oluşturulması çabası, isteği Hükümete duyuruluyor, Meclisin de görevi bu şüphesiz ama bu meslek örgütlerinin görüşlerinin alınması, Meclise yansıtılması ve bazı tedbirlerin alınması şart.

Biz, bu öneri konusunda gücümüz oranında katkı sunmaya çalışırız. Çünkü inanıyoruz ki, istihdam durunca -ki, patır patır bu tekstil fabrikalarının durması demek, her ocağın açlığa mahkûm olması demek- bu İşsizlik Sigortası Fonu’yla da karşılanacak bir durum değil bir milyarı üzerinde bir ödeme yapıldığını dikkate aldığımız zaman, bir yılda... 2008, bu an itibarıyla derler ki: “Nisana kadar çok etkisini yaratacak bu kriz.” Bunun rakamlarının, bir milyon çalışanın işsiz durumuna düşmesi durumunda Sosyal Güvenlik Bakanlığına getireceği yükün görülmesi ve önlem alınmasını gerektiriyor.

Doğrusu enflasyon da krizle beraber artıyor ve enflasyonla beraber, ne yazık ki, çalışanların -ücretli ve maaş alanların özellikle- maaş artışlarının enflasyonun çok çok altında kaldığı, reel olarak yapılan zamların bunu karşılamadığı görüyor. Ama diğer yandan doğal gaza yapılan yüzde 85 zam, benzine, akaryakıtta, suya, elektriğe... Sadece bu sene içinde yüzde 100'lere varan zamlar dikkate alındığı zaman, çok ciddi bir tespitten, buna önlem alınması gerekiyor.

Sosyal Güvenlik Kurumunun sağlıktaki sıkıntılarını zaman zaman cesur bir şekilde dillendiriyorlar. Yani biz bundan hoşnut olduğumuzu ifade edelim. Örneğin, bu yılın ilk altı ayında sağlık harcamaları SGK Başkanlığımızın 12 milyar YTL. Son iki aylık denetime tabi tespit edilen yolsuzluk tutarının 77 milyon YTL civarında olduğu... Yine Sosyal Güvenlik Kurumumuz son bir ayda yaptığı denetimlerde 30 milyon YTL’lik ödemenin 16 milyonunun -özellikle sağlıktaki ilaçta daha çok oluyor- yersiz olduğunu tespit eden bir çalışması var. Yani bu, MEDULA -Medikal Ulak Projesi- sisteminin özel hastanelerle ilgili boyutunun denetim boyutunda teftiş kurulunun önemini daha çok ortaya koyuyor. Yani, bu konuda buna dikkat çekmek istiyorum.

Özellikle kayıt dışılıkla mücadele konusunun bu işten atılmalar... İşten atılmaların aynı zamanda kayıt dışı istihdamı da körükleyeceğinin görülmesi gerekiyor. Ne yazık ki, işverenlerin payına düşen yüzde 5 primlerin ödenmesinden vazgeçilmesinin bütçeye bu yıl yükü 4,7 milyar. Gönül arzu ederdi ki, bu prim yerine bu 4,7 milyar İşsizlik Fonu’nda işsizlere yönelik olarak değerlendirilsin; memur ve emekçilerin ücret ve maaşlarına yansıtılmasının daha doğru olacağını biz hep söylemiştik. Maalesef, bu konuda da son çıkarılan yasalara baktığımız zaman, hep bir teşvik, istihdamı artırmak maksadıyla işveren kesimine, çok kazanan kesime, yabancı şirketlere ve yabancı şirketlerle beraber çalışabilen Türkiye’de çok düşük bir azınlığa yönelik ekonomik politikaların Türkiye’yi bir çıkmaza doğru sürüklediğini ve sosyal alarm işaretlerinin verildiğini ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Toparlar mısınız Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Devamla) – Toparlıyorum.

Bakanlığın bu konudaki uyarıları anlayabilmesi açısından benim yine bir önerim olarak Sayın Bakan. Türkiye’de her bölgede pilot iller seçilerek, bu pilot illerde sosyolojik bir veri araştırması Bakanlığınızın yapmasında büyük yarar var. Göç ve varoşlar gibi bariz yerler değil, ülkenin Karadeniz’i, Akdeniz’i, doğusu, batısı dengesinde Türkiye’nin mutlak sosyolojik bilimsel bir raporunun tespit edilmesi, işsizliğin toplumsal yansıması, aile boşanmalarından suç işleme oranına kadar etkisi ve istihdam ve kayıt dışılığa kadar etkileri... Böyle bir bilimsel çalışmayı diğer ilgili bakanlıklarla da ortaklaşa yapmak mümkündür. Türkiye’nin sosyal risklerinin ortaya çıkarılması gerektiğini düşünüyorum.

Bütçenin de hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum. Kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar, sayın basın mensupları; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

2003-2007 yıllarında yüksek oranlı ekonomik büyümeye ve imalat sanayisi verimlilik artışına rağmen, yeterli istihdam genişlemesi sağlanamaması bir yandan işsizliğin, yoksullaşmanın arttığını gösterirken, diğer yandan da iç talebin yeterince artırılamadığını ortaya koymaktadır. Çünkü normal şartlarda verimlilik artışının orta ve uzun vadede bir şekilde reel ücretlere yansıması, bunun da iç talebi harekete geçirmesi ve talep artışıyla talebin yapısında meydana gelecek değişimin de büyüme etkisi yaratması gerekmektedir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

2003-2007 döneminde toplam iş gücü yıllık ortalama yüzde 1 artarken, iş gücüne dâhil olmayan nüfus yıllık ortalama yüzde 2,7 artmıştır. Bu durum, on beş ve daha yukarı yaştaki istihdam çağındaki nüfusun artan oranda iş gücü piyasasının dışında kaldığını göstermektedir. İş gücü piyasalarının herkese aynı açıklıkta olmaması bazı kesimlerin emeğini piyasaya arz etmesinde ve bazılarının da iş gücü piyasasında kalmasında diğer insanlara göre farklı biçimde zorluklar yaşamasına yol açmaktadır. Ülkemizde bu sorunları daha çok yaşayan genç işsizler, uzun süreli işsizler, kadınlar ve özürliüler iş gücü piyasasına katılma hususunda dezavantajlı konuma gelmektedir.

Açık işsizler, eksik istihdam ve iş aramayıp işbaşı yapmaya hazır olanlar birlikte değerlendirilerek üretilen işsizlik tanımına göre 2007 yılında işsiz sayısı 5,2 milyona, işsizlik oranı da yüzde 20,3'e ulaşmaktadır.

Bugünlerde yayınlanan ağustos iş gücü istatistiklerinde işsizlik oranının yüzde 0,6 puan artması, yine ağustos, eylül, ekim ayında üretimde görülen daralma, sanayi üretim endeksinde eylülde yüzde 5,5; ağustosta 4,1; yine imalat sanayisi kapasite kullanım oranlarındaki düşüş bu yıl işsizlik oranının çok daha yüksek seviyelere çıkacağını şimdiden göstermektedir.

Bir diğer konu kayıt dışılık. Kayıt dışılık bir taraftan kamu gelirlerinde kayıplara ve piyasada haksız rekabete neden olurken, diğer taraftan sosyal güvenceden yoksun olarak çalışanların yaşam kalitesinde olumsuzluklar ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle, kayıt dışılıkla mücadele ekonomik fayda sağlamanın yanında önemli bir toplumsal fayda da sağlamaktadır. 2007 yılı kayıt dışı istihdam oranı yüzde 46,9'dur, yaklaşık şu anda da 10,5 milyon kişi civarında. Toplam istihdam içinde ücretsiz aile işçisinin payının yüksek olması kayıt dışı istihdamın yüksek rakamlara ulaşmasına yol açmaktadır.

Bir diğer kayıt dışılık türü de ücretlerin bir bölümünün açıktan ödenmesi yoluyla vergi ve prime tabi ücret miktarının düşük gösterilmesidir. Bu husustaki kayıt dışılığın boyutları hakkında fikir verebilecek resmî istatistikler mevcut olmaması nedeniyle sağlıklı değerlendirme yapmak mümkün değildir. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna hizmet akdiyle çalışanların beyan ettiklerinin çoğunluğunun asgari ücretin seviyesinde olması, yani yüzde 50'nin üzerindeki asgari ücret seviyesinde olması kayıt dışılığın, ücretteki kayıt dışılığının önemli bir göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, bu yıl kamuoyunda istihdam paketi diye adlandırılan İş Kanunu'nda değişiklikler yapan bir kanun Meclisimizden geçti. Bu kanunla işveren sigortası primi hissesi 5 puan düşürüldü. Yine genç işçi, kadın işçi çalıştırmaya yönelik kademeli bir şekilde işsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak destek sağlandı. Yine özürli çalıştırma ve diğer sosyal yüklerle ilgili kolaylıklar getirildi. Bu, aynı zamanda iş gücü maliyetlerinde işverenlere tabi ki bir indirim sağladı. İş gücü maliyetlerinde yapılacak indirimin kayıt dışılığı daraltarak, eksik beyanı büyük ölçüde geriletmek suretiyle vergi ve sosyal güvenlik kuruluşlarının gelir kayıplarını önemli ölçüde telafi etmesi ve istihdam artışı sağlaması imkân dahilindedir. Ancak, yapılan araştırmalar Türkiye'de istihdam maliyet esnekliğinin oldukça düşük olduğunu göstermektedir. Bu durum, istihdamı artırmak ve kayıt dışılığı azaltmak için iş gücünün ücret dışı maliyetlerini azaltmanın tek başına yeterli bir politika olmayacağı anlamına gelmektedir. İşsizlik ve yoksullukla mücadelenin en önemli yolu istihdam dostu ve aynı zamanda sürdürülebilir büyümenin tesisinden geçer. İstihdam dostu sürdürülebilir büyümeyi sağlama da yatırım ortamının iyileştirilmesi ve müteşebbis sermayenin önündeki engellerin ortadan kaldırılmasıyla mümkündür. Yatırım ortamının iyileştirilmesi için enerji, arazi, hammadde ve iş gücünün temininde ve maliyetinde avantajlar sağlanması ve vergi indirimi ve istisnalarının getirilmesi önem arz etmektedir.

Türkiye'de aktif iş gücü politikaları yoluyla bireylerin iç piyasalarda başarılı bir şekilde rekabet edebilmelerinin sağlanması açısından eğitim sistemi ile iş gücü piyasası arasında güçlü bir bağın tesis edilmesi, eğitim sisteminin işletme ihtiyaçları tarafından yönlendirilmesi önem taşımaktadır. İş gücü piyasası ihtiyaç analizleri doğrultusunda girişimcilik eğitimi, istihdam garantili programlar, mesleki danışmanlık, rehberlik hizmetleri, işletmelerde eğitim seminerleri, iş gücü yetiştirme ve mesleki eğitim kursları gibi aktif iş gücü programlarının etkinleştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; şimdi sosyal güvenlik sistemimizle ilgili bazı hususlara değineceğim. Hepimizin bildiği gibi, Anayasa'mızın 60'ıncı maddesi ile güvence altına alınan sosyal güvenlik hakkı ve bu güvenliğin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınması konusundaki uygulamalar yıllar itibarıyla yerinde olduğu ve adalet ilkesinin gerektiği şekilde yerine getirilmediği, sosyal güvenlik sisteminin karşı karşıya kaldığı sorunların ve açmazların büyüdüğü gözlenmektedir. Sosyal güvenlik kurumlarının aktif sigortalı sayısının pasif sigortalı sayısına oranı giderek düşmekte olup, 2002'de 2,08, 2007'de 1,99 olmuş, 2008 Eylül itibarıyla de 1,97.

Yine, bu yıl hepimizin bildiği gibi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Meclisten geçti ve kademeli bir şekilde bu yıl yürürlüğe girdi. Kanunun en önemli gerekçelerinden birisi, sigortalılar arasında norm ve standart birliğinin sağlanması karşın, birçok konuda norm ve standart birliği bulunmamakta olup, farklılıklar daha da artmıştır. Bu kanun ile emeklilik şartları ağırlaştırılmıştır. Emeklilik yaşı 2036-2048 yılları arasında kademeli geçişle 65'e yükseltilmiştir. Emeklilik için aranan prim ödeme gün sayısı SSK'lar için 7000'den 7200'e yükseltilmektedir. Bu kanuna tabi hizmetler için bağlanacak emekli aylıkları düşürülmektedir. Emekli aylığının hesaplanmasında dikkate alınan iki temel unsurun içeriği değiştirilmiş olup, bunlardan biri aylık bağlama oranı, diğeri de prime esas kazançların güncellenmesini sağlayan güncelleme katsayısı formülüdür. Gerek güncelleme katsayısı gerekse aylık bağlama oranı konusunda kanunda yer alan hükümler birlikte dikkate alındığında, emekli aylıklarında mevcut duruma göre önemli miktarda azalma olacağı açıkça görülmektedir.

Sayın Bakanım, bu kanun çıktı çıkılı bu konu tartışılıyor. Yani açıklıkla ifade etmekte fayda var. Yani "Çalışanı uzun süre sistemde tutarak maaşında artış olacak." demek bence çok doğru bir söylem olmuyor. Niye? Yani mukayese yaparken aynı doneler üzerine oturtmak lazım. Yani yirmi yeş yıllık hizmet veya otuz yıllık hizmete göre önceki sistemde ne oluyordu, yeni sistemde ne oluyor? Bu da çok açık gösteriyor ki, yeni sistemde bağlanacak emekli aylıklarında düşüş

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

olacak. Yeni sisteme giren kişiler için tabii; yani eskiler için değil de. Bu, çok açık. Yani öbür türlü "65 yaşına kadar sistemde kalsın, çalışsın, maaşı da, emekli maaşı da daha yüksek bağlanacak." demek, yani ilğini emeçeğim, posanı çıkaracağım, maaşını yükselteceğim gibi bir anlama varıyor. Onu da belirtmek istiyorum.

Bu kanun ile çok önemli, bizim de Milliyetçi Hareket Partisi olarak çok önem verdiğimiz genel sağlık sigortası uygulamaya konuldu. Burada tabii, genel sağlık sigortasıyla ilgili çok önemli hükümler var. Başta, tabii 18 yaş altı herkesin genel sağlık sigortası kapsamına alınması. Yine, emekli olanların, ayda en az 30 gün çalışanların ve bunların eşleri ve çocukları genel sağlık sigortası kapsamında. Tabii, kimler yararlanamayacak diye bakarsak, işsiz olanlar, yani şu anda yeşil kart dediğimiz aile içi geliri asgari ücretin üçte 1'inden yüksek olan kişiler olarak bakarsak, yine 30 günden az çalışanlar, 18 yaşından büyük, öğrenci ise 25 yaşından büyük çocuklar. Yine bu 5510 sayılı Kanun'la kapsam dışına aldığımız çiftçilerimiz. Yani bunlar her ay prim ödeyerek sağlık yardımından yararlanabilecekler. Tabii, prim ödeme güçleri olabilecek mi? Bu çok önemli bence.

Bir de Sayın Bakanım, şöyle bir şikâyet alıyorum: Bu aslında çok basit bir düzenlemeyle yapılabilir. Prim borcu yatırılırken, 50 kuruş, 1 lira, 2 lira eksik yatırılıyor; yani o artıştan kaynaklanan bazı hususlar sigortalılarca bilinmiyor. Tabii, 1 lira, 2 lira, 5 lira borcun var diye sağlık hizmetinden yararlanamama gibi bir durum var. Bir alt limit uygulamaya konulursa çok uygun olacak.

Yine, birkaç hususa değinip bitireceğim Sayın Başkanım.

Bu muayene ücreti konusunda sızlanmalar var. Şöyle ki, bir defa uygulamaya koyduğumuz ücret, işte devlet hastanelerinde 3 lira, eğitim araştırma hastanesi olursa 4 lira, üniversitede 6 lira, özelde olursa 10 lira. Yani bu farklılık niye? Bir de eczanede tahsil ediliyor. Acaba, özele veya daha doğrusu ilk kademede veya ikinci basamakta tedavi olsun diye bir yönlendirme amacımız mı var bu şekil kademelendirmede?

Bir de bu sözleşme imzalamayan özel hastaneler mevzuu. Sayın Bakanım, burada Sağlık Bakanımız da bana göre çok ağır konuştu. Yani "Duvarlarına 'parası olana sağlık hizmeti var' diye yazsınlar eğer sözleşme imzalamıyorlarsa." dedi kendi hastane duvarlarına. Parası olanlara sağlık hizmeti veriyoruz, herkese sağlık hizmeti vermiyoruz anlamında burada ifadeler oldu, tutanaklarda da var.

Bildiğim kadarıyla sizin de "İşte bir değerlendireceğiz. Altı ay uygulamayı bir göreceğiz. Ondan sonra bunlarla bir anlaşma yapacağız." sözleriniz var. Bugün de sabah televizyonda sanki bunlarla branş anlaşması yapacağımız gibi bir haber geçti. Bu konuda bilgilendirirseniz memnun olurum.

Bir de Sayın Bakanım, bu fatura kontrolde çalışan eczacılarımız, doktorlarımız var. Acaba diyorum, onlara bir denetim statüsü, yani kontrol elemanı gibi, denetim elemanı gibi bir statü verilmesinde fayda olur mu? Zira, hekimler, eczacılar tespit yapıyor, müfettişe gönderiyor. Tabii, orada bir git gel olayları oluyor. Doğrudan, bazı konularda hiç olmazsa denetim yetkisi de verip, sadece bir müfettiş kadar değil de, konusuyla sınırlı bir kadro ihdas edilebilir mi? Çünkü, bu sağlık harcamalarında iyi denetimle çok önemli tasarruflar sağlanabileceği açık.

Birkaç konum daha var, ama onları da sorular bölümünde sorayım.

Ben teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Akif Bey, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Özyürek...

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Özyürek.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çalışma Bakanlığı bütçesi toplumsal hayatımız açısından son derece önemli bir bütçe, hem çalışanları yakından ilgilendiriyor hem emeklileri yakından ilgilendiriyor ve sağlık sorunu olan herkesi yakından ilgilendiren devasa bir bakanlık.

Tabii, talihsiz bir ortamda bu bütçeyi görüşüyoruz. Sayın Bakanın işsizlikle ilgili, çalışanlarla ilgili verdiği rakamlar, yaptığı açıklamalar ne yazık ki, saat ve saat değişiyor. Çünkü, şu anda çok yoğun bir işsizlik var, pek çok fabrika kapanıyor, binlerce işçi işsiz kalıyor. O nedenle, diğer bütçelerde de ifade ettiğim gibi, biz kriz öncesi hazırladığımız bu bütçeyi sanki bir kriz ortamında değilmiş gibi sakın sakın görüşüyoruz. Oysa, gerçekten kriz çok boyutlanıyor, tırmanıyor. Şu anda dolar 1,67-1,68'lere geldi, borsa 22'lere doğru düşüyor. Müthiş bir sonucunu, krizin sonucunu Türkiye yaşıyor. Keşke Sayın Başbakanın söylediği gibi Türkiye'ye teğet geçseydi, keşke Türkiye bu krizden etkilenmeseydi. Ama ne yazık ki, bu kriz hepimizi çok yakından etkiliyor, bütün insanlarımızı etkiliyor. Özellikle, emeğiyle geçinen insanların işsiz kalmasının sonucunu doğuruyor.

Belki Sayın Bakan bütçenin sonunda bu konularda Hükümet olarak, Bakanlık olarak ne düşündüklerini bize anlatırlar. İşsiz kalanlarla ilgili işsizlik Fonu'ndan yapılacak ödemelerin koşullarının biraz daha kolaylaştırıldığını açıklarlar. O fondan ödemekte olduğumuz miktarların artırılacağını açıklarlar ve diğer teşviklerle ilgili belki bize bir bilgi verirler. Çünkü, Türkiye'nin beklediği budur. Türkiye şu anda bu krizle ilgili kapsamlı bir paket bekliyor. Burada geçenlerde "Varlık barışı" adı altında dışarıdan getirilecek ve içeride yastık altından sermayeye ilave edilecek değerlerle ilgili bir düzenleme yaptık. Krizle ilgili olarak ne yapıldı denildiği zaman, ortada görünen tek tedbir bu. Ne kadar tedbirdir, nasıl bir sonuç verir hep beraber göreceğiz. Ama böyle perakende tedbir yerine bir paketi, kapsamlı, tutarlı bir programı Türkiye bekliyor, kamuoyu bekliyor ve her geçen gün ne yazık ki, bu konuda geç kalıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bu bakanlığımızın işsizlikle ilgili verdiği rakamlar, tabii, toplumda yaşanan, görünen rakamlara pek uymuyor. Yüzde 50 civarında bir iş gücüne katılma oranına göre bu işsizlik oranlarını tespit ediyoruz. Oysa iş gücüne katılma oranı AB ülkelerinde yüzde 70'ler civarında. Bu konuda bir mukayese zaten 2009 yılı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

programında da Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yapılmış ve hepimizin bilgisine sunulmuştur. Bu hâliyle bile, yüzde 50'lerdeki katılma oranına göre bile yüksek bir işsizlikle karşı karşıyayız. Burada 2 milyon 439 bin resmî işsiz var, 1 milyon 720 bin artık iş aramaktan umudunu kesen insanlar var, 797 bin de iki ayda, üç ayda birkaç gün çalışan insanlar var. Bunların hepsini topladığımız zaman 5 milyona yakın işsiz ediyor. Bu da işsizlik oranını yüzde 18,6'ya çıkarıyor. Kaldı ki, bu istatistiklere falan bakmaya gerek yok. Şöyle Ankara'nın, İstanbul'un, çeşitli yerlerin gecekondularına gittiğinizde kahvehanelerde gençlerimizin akşama kadar oyun oynayarak günü geçirdiklerini, üniversite mezunu oldukları hâlde dört yıldır, beş yıldır iş bulamadıklarını hepimiz biliyoruz ve Meclise özellikle Salı günleri kitleler hâlinde gelen insanların başlıca sorununun da işsizlik olduğunu hep beraber biliyoruz.

Bazı arkadaşlarım da bahsetti. Bu sendikalar arasında Hükümetin tarafsızlığını koruyamadığı noktasında çok ciddi iddialar var. Bu iddialar AKP'ye yakın olduğu söylenen Türk-İş'in Başkanı tarafından da dile getiriliyor. Mesela, ÇAYKUR'da böyle bir baskıya maruz kaldıkları söyleniyor. Onun gibi, özellikle AKP'li belediyelerde de Hak-İş'e bağlı sendikalara dönük bir baskı yapıldığı ifade ediliyor. Tabii, bu konularda ipin ucu kaçarsa, bu konularda bakanlık güvenilen bir kurum olmaktan çıkarsa, gerçekten iş yaşamı, iş barışı açısından ciddi sorunlarla karşı karşıya kalırız. Sayın Bakanın bu konularda dikkatli olması, özellikle bürokratların taraf tutmaması gerektiğini söylüyorum. Her iktidar değişikliğinde işçiler baskıyla sendika değiştirecekse o toplumda iş barışından bahsetmek mümkün değildir.

Bir diğer önemli konu kayıt dışı istihdam. Türk ekonomisinin en temel sorunu kayıt dışılıktır. Bu, istihdam alanında da kendini gösteriyor. Sayın Bakanın konuşmasının özellikle denetimlerle ilgili bölümlerinde, işte ne kadar iş yeri denetlendiği, ne kadar kayıt dışı işçi tespit edildiği, ne kadar tescil edilmeyen iş yeri olduğu gösterilmiş, ama bu rakamlar karşı karşıya olduğumuz devasa kayıt dışılık karşısında gerçekten çok düşük kalıyor. Daha kapsamlı denetime ihtiyaç var. Daha çok sayıda müfettiş istihdam edilmesine ihtiyaç var. Çünkü kayıt dışılık çok önemli bir sorun.

Tabii, sadece Çalışma Bakanlığının mücadelesiyle kayıt dışılığın önlenemeyeceğini biliyoruz. Bütün yasaların kayıt dışılıkla mücadele odaklı olarak değiştirilmesi gerekiyor. Bütün bakanlıkların, bütün ekonomik birimlerin kayıt dışılığı önleyecek şekilde mücadele etmesi gerekiyor. Ama şimdi önümüze gelen bütçe, Çalışma Bakanlığının bütçesi ve kayıt dışı istihdam da çok büyük boyutlara ulaştığı için bu görüşlerimi ifade etmek istiyorum ama kayıt dışılıkla çok ciddi bir mücadele ihtiyacı var.

Şimdi, Sayın Bakanın konuşmasında 3.179.510 sendikalı işçi olduğu söyleniyor ve bunun yüzde 58,72'lik bir sendikalaşma oranına tekabül ettiği ifade ediliyor.

Şimdi, rakamlara baktığımızda, 22 milyon istihdam var. Bunların içinde de 9 milyondan fazla sosyal güvenliğe kayıtlı işçi var. Eğer bu 9 milyonu doğru olarak alırsak 3 milyon onun yüzde 58'i etmez. Acaba, orada bir hesap hatası mı var veya hangi tabana göre bu hesaplandı? Bir açıklama yaparsak memnun olurum. Yani yüzde 58'lik, yüzde 59'luk bir sendikalaşma oranı olsa keşke ama böyle bir oran olmadığını hepimiz biliyoruz. Mesela, medyada artık, benim bildiğim Anadolu Ajansı dışında hiçbir gazetede, televizyonda, hiçbir kuruluşta sendikalı işçi yok. Pek çok büyük kuruluşlarımız, en büyük kuruluşlarımız, kamu dahil, biliyorsunuz, işte taşeronlaşma falan adı altında kayıt dışılığı teşvik eden bir yöne kayıyorlar. O bakımdan, bu düzeyde bir sendikalaşma ne yazık ki, Türkiye'de söz konusu değil.

Sayın Bakan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden bir karar çıktı biliyorsunuz. Kamu çalışanlarına toplu sözleşme hakkı verilmesi gerektiğine dair bir karar bu. Biz, sürekli bunu savuna geldik. Gerekirse Anayasa'da değişiklik de yapmak suretiyle kamu çalışanlarına grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak tanınmasını savunduk. Şimdi, bu noktada önemli bir adım atıldı. Kamuda çalışanlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesiyle taleplerini, iddialarını da güçlendirdiler. Acaba, bu konuda bir yasal düzenleme bakanlığın bünyesinde midir? Bunu öğrenmek istiyorum.

Biliyorsunuz, özellikle SSK emeklilerinin en büyük sorunlarından biri, eski emekliler ile yeni emekliler arasındaki emekli maaşı farkıdır. Aynı yıl çalışmalarına rağmen, oran olarak aynı primi ödemelerine rağmen bu eski işçiler daha az emekli maaşı alıyorlar, yeni işçiler daha fazla emekli maaşı alıyorlar. Bu da büyük bir haksızlığa, bir dengesizliğe yol açıyor. İntibak sorunu olarak nitelendirilen bu sorunun çözümü için, acaba bakanlık bir adım atacak mı? Bunu da öğrenmek istiyorum.

Kıdem tazminatı konusu çalışan işçilerin bir güvencesi olarak bizim hukuk sistemimizde yer almıştır ve bugüne kadar da büyük ölçüde iyi işleyen bir mekanizmadır. Ama özellikle işveren kesiminde bu kıdem tazminatının kaldırılması, belki bir fona devredilmesi yönünde girişimler var. Özellikle son kriz bahane edilerek tekrar bu kıdem tazminatında bir düzenleme yapılması gündeme geliyor. Sendikalar bu konuda çok tepkili durumdalar. Bu yönde bir düzenleme düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız bunun mutlaka işçi sendikalarının da onaylayacağı bir şekilde yapılması gerekir. İşçi kesiminin onaylamayacağı bir değişiklik Türkiye'de çok büyük sorunlara neden olur.

BAŞKAN – Evet, Sayın Özyürek.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Sağlık sistemiyle ilgili tabii pek çok sorun var. Arkadaşlarım da bir bölümüne değindi. Ama bazı önemli tetkiklerin yapıldığı yerler var, poliklinikler var, firmalar var. Oralara herhangi bir şekilde artık havale yapılmadığını öğrendim geçen bir tetkik yaptırırken. “Peki, ne olacak? Bu tetkikleri yapacak kamuda, kamu hastanelerinde alet edevat var mı?” dediğimde, pek çoğunda olmadığını, ama şimdi bu tetkiki yapan firmaların o kamu hastanelerine aletlerini götürmek suretiyle tetkik yaptıklarını ifade ettiler. Bu, kulağı tersinden göstermektir. Ya kamu olarak yatırım yapalım, gerekli bu cihazları alalım veya oraya hastaları havale edelim. Yine biz satın almayacağız, ama o firma gelecek, hastaneye tesisini kuracak, bu muayeneyi yapacak. Bu, bana göre kulağı biraz tersinden göstermektir. Bunları da aktarmak istedim.

Bakanlığın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özyürek.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

Sayın Aslanoğlu, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerim, Sayın Bakan, bakanlığımızın değerli bürokratları, değerli basın mensupları hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Bakan, önce, bakanlığınızın çalışanlarının ve taşrada çalışanlarının ve merkezde çalışanlarının belki Türkiye’de en çok çalışan kişiler olduğunu söyleyebilirim. En çok özveride bulunan kişiler olduğunu söyleyebilirim. Çünkü, Türkiye’de yaklaşık 40 milyon insanla muhatap olan bir bakanlığın çalışanlarının hangi koşullarda, nasıl çalıştıklarını herkesin bilmesini isterim.

Bir kere, tüm çalışanlarınızın özverilerine teşekkür ediyorum ama artık, bu özveri bazen insan yaşamını yok ediyor. Ben biliyorum ki, gözümle gördüm. Cumartesi, pazar gece saat 10.00'lara, 11.00'lere kadar arkadaşlarınız işlerini bitiremediği için çalışmak zorunda kalıyorlar. Bir kere çok çalışkan arkadaşlarınızla iftihar edebilirsiniz ama bu insanların da en azından fiziki koşullar, en azından maddi koşullar... En azından, hiçbir şey beklemeksizin bu özveriye karşın bu insanları da hiçbir şekilde ödüllendirmemenizi bir şekilde kabullenmiyorum. Diğer bakanlıklara göre en az ücret alan bir bakanlık olmasına rağmen en çok çalışan bir bakanlık, merkez ve taşra teşkilatı bir kere bunu dikkatlerinize sunmak ve sizin de bu teşkilatın bir bakanı olarak bu insanlara sahip çıkmanız, bu insanlara en azından maddi ve manevi tüm konularında yanında olmanız gerektiğine inanıyorum Sayın Bakan.

Eskiden üç tane il müdürlüğünüz vardı. Şimdi bir tane oldu. Diyelim ki, bir tane olmasına rağmen hiçbir ek göstergeden ilave alamadılar. Örneğin, kurumunuzda çalışan il müdürü bir eczacıdan 1.000 lira daha düşük maaş alıyor. Eğer bir eczacı il müdürü olsa 1.000 lirasını kaybedecek. Yani bu nedenle, gerek merkezde gerek taşradaki özellikle Sosyal Güvenlik Kurumu çalışanlarının hakkını verin Sayın Bakan maddi, manevi ve bu konuda bir kez daha hepimizin duyarlılığını bilgilerinize sunuyorum. Çünkü, bu kurum en çok çalışan bir kurum.

Tabii, bir başka konu, hepimiz bu ülkenin birer bireyiyiz. Hepimiz bu ülkenin ulusal kalkınmasına, bu ülkedeki ulusal sanayiye ve ulusal sanayici ile ancak bu ülkenin kalkınacağına inanıyoruz. Ama bazen lafla oluyor. Sözle olmaz bu, eylemle olur. Özellikle, sosyal güvenlik kurumlarındaki sağlık harcamalarında çok büyük yer tutan -bunun rakamları sizde vardır- tıbbi malzeme, araç gereç ve sarf malzemesinde Sayın Bakan yüzde kaçının ithal malzeme olduğunu acaba bir arkadaşımız söyleyebilir mi?

Değerli arkadaşlar, maalesef Türkiye’de kullanılan tıbbi alet, cihaz demiyorum bakın. Cihaz demiyorum, ama tıbbi alet, sarf malzemesi araç gereçlerinin yüzde 80’i ithal malzemedir. Gidin belli yerlerde belli merkezler var İstanbul’da, Ankara’da. Şöyle bir dolaşın. Ben birkaç kez dolaştım ve sordum özellikle “Bunların kaç tanesi yerli?” diye. İnanın, yerli üretilen malzeme bulamıyorsunuz.

Şimdi, bu ülke hepimizin. Bu ülkede eğer birilerine sürekli trafik memurluğu yapacaksak, birilerinin yaptığı malzemeyi ithal edeceksek bu ülkede bunları da birilerinin düşünmesi lazım. Ben burada bakanlıktaki arkadaşlara ama bu sizin bakanlığınızın direkt görevi değil, ben aynı konuşmayı Sağlık Bakanlığının bütçesinde de yaptım. Ama burada buna yüreğim eziliyor, içim burkuluyor. Yazık oluyor bize. Hem bir tarafta istihdam diyoruz, bir tarafta üretim diyoruz, bir tarafta işçi diyoruz. İşçinin emeği diyoruz. Ama bir tarafta da şakır şakır, şakır şakır ve cirit atan ithal malzemelere... İthal malzemeciler hastanelerimizde cirit atıyor. Orada merkez kurmuşlar. Hangi doktora gidip de benim malzememi kabul ettirebilirim diye ve artık bu işi sektör hâline getirmişler. Ama biz hâlâ bakıyoruz arkadaşlar. Ben bir kez daha sizin bakanlığınızın direkt görevi olmamasına rağmen, birisi bu işi sahiplenmeli, birisi bu işe kafa yormalı ve bu işi mutlaka çözmeliyiz. Bir kere bu konuyu da dikkatlerinize sunuyorum.

Bir başka konu; tabii, kayıt dışı işçilik diyoruz. Ben size birkaç örnek vereyim. Hepimiz her gün taksiye biniyoruz, minibüse biniyoruz, otobüse biniyoruz, kamyona biniyoruz. Değerli arkadaşlarım, Türkiye’de sadece İstanbul’da 25 bin taksici var. 25 bin taksici çift vardiya çalışıyor, minimum çift vardiya. Acaba bunların kaç tanesi sigortalı? Bindiğim taksi şoförleri maalesef ve maalesef veya minibüs şoförleri, otobüs şoförleri yani bunların acaba muayeneleri yapılırken bir araçta en azından bir veya iki sigortalı şartı aranarak muayenede böyle bir şey izlenemez mi? Taksi şoförlerinin yüzde 80’i sigortasız olduğu söyleniyor, söylüyorlar kendileri ve bazı arkadaşlar da çok da az olsa “İsteğe bağlı sigortada ne yapalım?” diyorlar? Yani kayıt dışını kayıt içine getirmek için çok şey konuşuluyor ama hiçbir şey yapılmıyor. Ben dikkatlerinize sunuyorum. Taksi, kamyon, otobüs ve minibüs şoförlerinin yüzde 70’i sigortasız. Bunlar bizim insanlarımız, bunların gelecekleri var. Şimdilik çok zor koşullarda ekmek parasını çıkaramıyor arkadaşlarımız ama yarın yaşlılıklarında daha perişan olmaları için bir kez daha hepinizi uyarıyorum.

Sayın Bakan, bazı hizmetler var ki satılamaz. Özellikle devletin bazı kurumlarında, belediyelerde bazı hizmetler satılıyor, ihale ediliyor ve bu ihale edilen şirketlerde bazı değerler asgari ücretin altında adam çalıştırırlar, bunu ihbar ediyorum. Bir ay çalışıyorsa daha kısa sigortalı gösterilerek, yani bir şey ihale edilirken insan satılamaz Sayın Bakan. Mademki orada çalışacak, Türkiye’de bir asgari ücret var, mademki her çalışana asgari ücretten, en azından çalışana asgari ücret verilecek, diyoruz ama ihale ettiğiniz zaman eğer bir kurum asgari ücretin altında ihaleye fiyat veriyorsa burada bir kaçak vardır, burada bir sorun var, burada bir dert var. Biz insanı ihale edemeyiz. Bir kere olmazsa olmaz, en azından o işçinin asgari ücretle çalışmasıdır yani 300 liraya, 400 liraya, 500 liraya eğer asgari ücretin çok altında “Çalışırsan çalış, çalışmazsan çalışma.” diyen bir sürü taşeron var arkadaşlar, böyle bir şey olmaz. Ben özellikle kamu adına yani hastaneler, üniversiteler, temizlik şirketleri, hatta güvenlik, koruma görevlileri... Tabii bunu anlamak... Bu işçileri Bakanlığının konusu ama Türkiye’de güvenlik birilerine satılamaz Sayın Bakanım, hepimizin güvenliği ve bunların beline silah veriyoruz. 1980 yılında çıkan bir yasa o günkü şeylerde, özellikle bu ilk başta bankalar ve parasal iş yapan kurumlara çıkmıştır, bugün buralar, artık her şey ihale ediliyor ama ihale edilirken asgari ücretin altında bir şekilde ihaleyi alan kurum... Yani devlet diyor ki: “Ben düşük fiyatla verdim.” ama kardeşim, sen insanı sattın. Yani sen hesapla, “Kaç kişi çalıştıracaksın?” çarpı asgari ücret; bunun altında bir fiyatla eğer ihale ediyorsan o zaman bunu anlamakta çok zorluk çekiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

Tabii, bir başka konu gazilerimiz. Burada geçen hafta son gazimizi uğurladık ama gördüm ki orada, çok kalabalıktı, herkes şükran duygularını, herkes vefa duygularını ilettiler ama biz sadece o gün hatırlıyoruz ama onlara şükranı, onlara vefayı, özellikle onların yaşamlarında, ölmelerden önceki yaşamlarında da hatırlamamız gerekir. Özellikle gazilerimiz arasındaki çok farklı maaş farklılıklarını bir şekilde gidermeliyiz. Ben bir kez daha dikkatlerinize sunuyorum.

Tabii, bir başka konu, Sayın Bakan, geçen dönemden beri, grup başkan vekili olduğunuz süreçten beri sizle bazı konularda -özellikle muhtarlar- çok karşı karşıya geldik. Belki benimle aynı duyguları paylaşıyordunuz ama grup başkan vekili şapkanızla o gün bir şey söyleyemiyordunuz. İçinizdeki samimi duyguyu da biliyordum. Şimdi, Sosyal Güvenlik Kurumu Yasası buradan geçerken, alt komisyonda ve Mecliste Genel Kurulda, bir şekilde alt komisyonda bu işle ilgili arkadaşlarımızdan çok defalarca rica etmemize rağmen Genel Kurulda hep beraber bir şekilde özellikle köy muhtarları konusunda bir iyileştirme yaptınız, teşekkür ediyorum, en azından artık ödenebilir bir primle yaşamlarını idame... Çünkü arkadaşlar, 300 lira maaş alıyor bunlar, 307 lira, o da en düşük basamaktan olan muhtar otomatik, muhtar alıyor, 307 lira prim ödüyor. Şimdi, borçlarını yapılandırmaya gittik. Ben merak ediyorum, şu anda yapılandırmaya girmeyen ve yapılandırıp da daha ilk -zannediyorum ki üç beş ay oldu veya yedi sekiz ay oldu- acaba yapılandırma bozan, ödeyemeyen kaç muhtar var? Sayın Bakan, iyi niyetinize inanıyorum ama bir şeyi kökten çözmezsek, kökten halletmezsek hep bu kangren olarak devam edecektir. Ben özellikle geri kalan, köy muhtarları dışındaki muhtarların Türkiye'de artık bir para... Bazı arkadaşlarımız işte efendim, bunlar para alıyorlar, özellikle büyük illerde... Yaklaşık 50 bin küsur muhtar var Türkiye'de, 52 bin zannediyorum, yani 2 bin muhtar bu olanaktan yararlanmaz. Bu nedenle diğer muhtarlarımızı da aynı şekilde bir şeye kavuşturalım ve bunların sosyal güvenlik primlerini de artık ödenebilir bir primdir, "Hiç almayalım." demiyorum -aynen söylüyorum- maaşlarından mahsup ederek ödediğimiz zaman bu insanlar hem borçlarını ödemiş olur hem de ödenebilir bir prim borcuyla karşı karşıya gelir; artık sizlere karşı mahcup olmaz, sizlerin dışında biliyorsunuz ailelerine karşı da... Türkiye'de yeşil kart veriyor muhtar, yeşil kartlı faydalıyor ama dört ay primini ödemiyorsa bir muhtar onların ailesi de hiçbir sağlık yardımıyla faydalanamıyor arkadaşlar, dikkatlerinizi çekiyorum. Bu nedenle prim borcunu ödeyemeyen muhtarları bir kez daha gözden geçirip ve tüm muhtarları daha önce uygulamaya soktuğumuz köy muhtarları gibi bir statüye kavuşturursak Sayın Bakan, muhtarlar için biz en doğru işi yapmış olacağız. Ben bu konuya da bir kez daha dikkatlerinizi çekiyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

Değerli arkadaşlarım, emekli maaşları konusunda artık hiçbir şey söyleyemeyeceğim, söylemekten utanıyorum. Çok düşük, özellikle bazı emeklilerimizin ve tarım kesiminde çalışan insanların insanca yaşaması için, onurluca yaşaması için bunun bir kez daha hep birlikte gözden... Bu bizim, hepimizin borcu, hepimiz yıllarca hizmet eden insanlara karşı bir vefa borcumuzu ödemeliyiz. Burada tüm Meclis iradesinin geçmişine saygı ve bu ülkeye hizmet eden kamu görevlilerine, bu ülkeye hizmet eden herkese karşı bir sorumluluğu olduğuna inanıyorum. Ben bir kez daha bunları dikkatlerinize sunuyorum.

Sayın Başkanım, daha var mı zamanım?

BAŞKAN – Zamanınız geçti, ilave zaman kullanıyorsunuz yani zamanınız doldu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Peki, efendim, üç beş kelimeyle toparlıyorum.

Türkiye'deki tüm sosyal güvenlik kurumlarında çalışan arkadaşlarımızın ve onların, yani, günde kaç kişiyle muhatap olan bir insanın hâletiruhiyesini düşünün. Yani, günde 200-300 kişiyle ve 200-300-500 kişinin sorununu çözmeye çalışan arkadaşlarımızın hangi hâletiruhiyede çalıştığını ve onların bir tarafta hizmet aşkı, bir tarafta uygun olmayan fiziki koşullar, bir tarafta zaman, bir tarafta yorgunluk; bu arkadaşlarıma, ben hepinizin huzurunda, tüm Sosyal Güvenlik çalışanlarına şükran duygularımı iletıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Bakana teşekkür ediyorum güzel sunumdan dolayı ama biraz burada faaliyetlere ilişkin sunumlar görünmekle beraber Bakanlığın asıl çalışma alanını oluşturan çalışma kısmında yani istihdama ilişkin fazla bir şey göremedik, sadece faaliyet raporu gibi hazırlanmış bir konuşma. Bütün konularda grafikler var, tablolar var ama nedense geldim, baktım bir "Türkiye İş Kurumu" kısmının altında verdiği bilginin dışında istihdam ve işsizlik rakamlarıyla ilgili ne tablo ne de grafik, arkadaşlar unutmuşlar yani rakam var içinde konuşmanın ama diğerlerinde çok güzel hem böyle yuvarlak pay grafiklerimiz var, tablolarımız var, hoş şeyler var. Tabii ki sıkıntılı durum olduğunun onların da farkında olduğunu gösteriyor bu bir taraftan ama maalesef bunlara ilişkin, çözüme ilişkin herhangi bir şey yapıldığını görmüyoruz.

Sayın Bakan aslında "Türkiye İş Kurumu" başlıklı 51'inci sayfada biraz örtülü bir şekilde de olsa duruma değinmiş, nedenlerine bakmış. Deniliyor ki: "Yaşanan işsizliğin demografik ve ekonomik geçiş sürecinde olmamızla doğrudan ilişkisi vardır. Hızı düşmekle beraber, yüksek nüfus artışına bağlı olarak çalışma çağındaki nüfusa her yıl yüz binlerce gencin eklenmesi tarımsal çözülmeye bağlı olarak yüz binlerce kişinin kırdan kente göç etmesi ülkemizde işsizlik oranının düşmemesinin en büyük sebebidir çünkü mevcut işsizlerin yanı sıra her yıl yüz binlerce kişiye de istihdam sağlamak gerekmektedir." Doğru, tespiti yaptıktan sonra aslında biraz daha açıklama yapıyor: "İşsizlik bir ülkede sadece üretim ve ekonomik kalkınmayı olumsuz etkilememekte, aynı zamanda sosyal problemler, sosyal dışlanma ve yoksulluğu da beraberinde getirmektedir." Yani burada geçtiğimiz yılki konuşmasında da aynı tespitler vardı, yine paylaşmıştık, biz bunların çözümüne ilişkin olarak sosyal politikalar geliştirilmesi gerektiğini söylemiştik. Yine

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

son paragrafında, devamında Sayın Bakan diyor ki: “İşsizliği azaltmak ve istihdamı artırmak için en etkili politika sürdürülebilir ve yüksek bir ekonomik büyüme oranı sağlamaktır.” ama bu yüksek büyüme oranını sağlarken tabii, sanal oranlarla değil, gerçek anlamda istihdam yaratan bir büyüme sağlanması gerekiyor. Tüketime dayalı değil, üretime ve ihracata dayalı bir büyüme sağlanması gerekiyor. İhracatın da ithalata bağımlılığını azaltıp böylece istihdam yaratan, ara malı üreten, ham madde üreten sektörlerimizin kapanmamasını sağlamak gerekiyor ama biz her gün yeni, kapanan fabrika haberleriyle, bu arada krizden dolayı her ne kadar herkes söylüyor “Bize teğet geçer.” diye ama bizi delip geçtiğini her gün sabah baktığımız zaman haberlerde maalesef görüyoruz.

Şimdi, bunu önlemek için Sayın Bakanın söylediği yerde bununla ilgili çözüm önerilerine biraz sonra döneceğim ama daha kısa olarak İşsizlik Sigortası Fonu’na ilişkin birkaç cümle söylemek istiyorum. Ne için kuruldu? Şimdi, bakıyoruz, arada rakamlar var yüzde 11 artmış ödenek miktarı diye ama toplam ödemeye baktığımız zaman - 56’ncı sayfada- yaklaşık 1 milyon 200 bin kişi, 1 milyon 199 bin kişiye 1 milyar 707 milyon YTL yani adam başı 1,5 falan civarında bir şey düşüyor. Yani bu kadar paradan ödeyebildiğimiz, işsizlik sigortası olarak ödediğimiz, şimdi 3 nokta küsur ama onun 1,300’ü GAP’a ödediğimiz parayı dâhil ettiğimiz zaman çıkıyor, yapılan ödeme 1,707. Sadece ve sadece geçtiğimiz yıl istihdam paketi içerisinde... Bizim de taleplerimiz aynı yöneydi, “Aktif iş gücü programlarına belli ölçüde para aktarılın.” demiştik. Onunla ilgili, arkadaşlarımız burada bir şeyi söylemişler ama rakam yok. İŞKUR’a kayıtlı tüm işsizlere mesleki eğitim, rehberlik ve danışmanlık faaliyetleri sunulabilmesi için İşsizlik Sigortası Fonu’ndan kaynak kullanılmasına imkân sağlanmıştır, eğitimler verilecektir. Bu konuda bir çalışma yapıldı mı yani İşsizlik Sigortası Fonu’ndan bu eğitimlere ilişkin bir 2008 yılı içerisinde bir şey yapıldı mı veya 2009’da ne yapılması düşünülüyor? Gerçek anlamda aktif iş gücü politikasına katkı anlamında hakikaten İşsizlik Sigortası Fonu’nun o zaman bir miktarının amacına uygun kullanıldığını göreceğiz.

Ayrıca Sayın Bakanım, neden bu kadar düşük ödeme yapılıyor? Yani insanlar para mı almak istemiyorlar, yoksa bizim onlardan istediğimiz şartlarda mevzuattaki düzenlemelerimizde mi çok sıkışıklık var? 2,5 milyona yakın, 2 milyon 439 bin sizin en son söylediğiniz rakam, yani çalışmaya hazır olup iş aramayanları, diğerlerini de eklediğimiz zaman 2 misline çıkıyor neredeyse. Bu insanlar, şimdi, 5 milyona yakın fiilî işsiz varken, 2 milyon 439 bin kayıtlı işsiz rakamımız varken topu topu 1 milyar 707 milyon vermişiz ve 1 milyon 199 bin kişi. Geri kalanlar neden talep etmiyorlar veya talep ediyorlar da ödeyemiyor muyuz, ben bunu merak ediyorum. Bu durumda, demin Hocamın da söylediği gibi, sadece kamu net borç stokunu düşürmekten başka o zaman bir işe yaramıyor. Tabii bir de bu sene GAP’a aktardığımız parayı da sayarsak İşsizlik Sigortası Fonu’nun kuruluş amacına uygun çalışmadığı görülüyor.

Yine sağlık ödemelerinde artışlara bakıyoruz, önemli ölçüde bir, bu sene daha da... Sayın Bakan tahmin koymuş “25,3 civarına yükselecek.” diyor arkadaşlarımız, 19-17-13-10... Yani hem böyle bir önlem alıyoruz, birtakım kurumları birleştiriyoruz, ilaçlarla ilgili önlem alıyoruz, Sağlık Bakanlığımız önlem alıyor, buna rağmen harcamalarımızda artış, normal bütçe artışının üzerinde oluyor Sayın Bakanım. Oralarda da bir hatamız mı var, ne var, incelenmesi gerekiyor. Aslında var da şimdi konuya girmek istemiyorum, siz ayrıntılı bilgi verebilirseniz...

Esas itibarıyla -siz yokken kısaca söylemiştim Sayın Bakanım- burada bir ulusal istihdam stratejisi eksikliğimiz var. Sizin söylediğiniz rakamlar, belki bunlar, herkes bir şeyler yapmaya çalışıyor, bütün kurumlar bir şeyler yapmaya çalışıyor ama genel anlamda bu millî istihdam stratejimiz içerisinde bir tarafta piyasanın yeterli iş gücü talep etmesini sağlayacak güçlü bir üretim ekonomisi yapısına ve sağlıklı iş ortamına sahip bir talebe bağlı politikalar olması gerekiyor, öbür taraftan da bu piyasanın istediği nitelik ve nicelikte insan gücünün yetiştirilmesine bağlı arz yanlı politikalar olması gerekiyor. Ben bu kitapçıktaki şeyleri olumlu buluyorum eksiklerle beraber ama bunların tamamını içeren bir istihdam stratejisi üzerinde çalışma yapmamız gerektiğini... Belki siz şu anda kurumsal yeniden yapılanma nedeniyle, bu kanunlarla çok fazla zaman harcıyor olabilirsiniz ama eğer biz istihdam yaratan bir büyüme ortamına girmesek ve öbür taraftan arz yanlı olarak da iş gücünün niteliğini artırmazsak, mesleki eğitimle sanayiye, üniversiteye bu kapsamda birleştirerek bir entegrasyon sağlamazsak maalesef sizin söylediğiniz gibi nüfusumuzun artış hızı devam ediyor, köyden kente göç devam ediyor... Biz “Tarım kentleri, cazibe merkezleri uygulayalım.” diye öneren bir partiyiz ama maalesef bu gündelik hızlı koşuşturmacalar arasında böyle makro düzeydeki meseleler fazla ele alınamıyor.

Bu çerçevede değerli arkadaşlar, birkaç tane önerilerimizi de sıralayarak -sadece sorun değil- konuşmamı tamamlamak istiyorum fazla vaktinizi almadan. Az önce bahsetmiş olduğum talep yönlü politikalar kapsamında öncelikle bir kere büyümeye ve yatırıma dayalı, ihracata dayalı bir anlayış olması gerekiyor, burada da istihdam yaratan bir büyüme modeli uygulanması gerekiyor.

Onun dışında, birtakım düzenlemeler yapıldı ama hâlâ vergiyle ilgili, bazı ücretlerin bir kısmının vergi dışı bırakılmasıyla ilgili ama uygulamada bunların aksadığını ve istihdam yaratma fonksiyonunu maalesef tam olarak yerine getiremediğini görüyoruz.

Kamu yatırımlarımızda daralma var, herkes Keynesyen politikalar olarak bazı istihdam alanı yaratma, krizden az etkilenme anlamında öneride bulunuyor ama biz o konuda da şu anda bütçeye baktığımız zaman maalesef iyi durumda değiliz. Diğer alanlarda da yine esnaf ve sanatkârın, KOBİ’lerin yani şirketlerin ve şahıs firmalarının hızla kapandığını ve bu yıl içerisinde çok daha hızlı bir şekilde yüzde 70’lere varan oranda kapanmalarda artış olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla bunları önleyecek bazı önlemler almamız gerekiyor Sayın Bakanım.

Artı, az önce söylemiş olduğum mesleki eğitimle ilgili istihdam edilebilirliği artırma anlamında bizim aktif iş gücü programlarına kaynak -demin sormuştum siz yokken- arkadaşlarımız ne kadar ayırdılar, bu sene bir şey yapılabilecek mi, diye ama onun ötesinde YÖK Başkanımızla da, Millî Eğitim Bakanımızla da bütçe sırasında görüştük, bunların entegre bir şekilde çözülmesi ve ara eleman ihtiyacımız hangi alanlarda ise meslek liselerinden ve teknik liselerden itibaren meslek yüksekokullarıyla beraber bunların entegrasyonu gerekiyor. Bu çerçevede de eksikliklerin bir an önce giderilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

Artı, yine ev hanımlarının beceri kazandırma kursları oluyor ama makro düzeyde bunların hepsini entegre edecek bir örgün ve yaygın mesleki teknik eğitime ve beceri kazandırma eğitimlerinin hepsini bir paket olarak hem Millî Eğitim Bakanlığıyla hem de üniversitelerimizle iş birliği içerisinde geliştirilmesi gerektiğini, bu çerçevede de çıraklık eğitim merkezlerinin de yine bir yeniden yapılandırmaya tabi tutulması gerektiğini düşünüyoruz. Böylece eğitim ve istihdam ilişkilerinin dinamik bir yapıya kavuşturulması ve sanayimizin ara eleman ihtiyacını, teknik eleman ihtiyacını karşılar hâle gelmesini sağlamış olacağız.

Kısacası bu arz ve talep yanlı politikaları içeren, Sayın Bakanım, genel bir istihdam stratejisinin uygulamaya geçirilmesini ve bu konuda yapılacak çalışmalarda her yönde destek olacağımızı söylüyorum. İnşallah işsizlerimizin azaldığı, iş imkânının arttığı bir ortamda yeni bir bütçeyle önümüzdeki yıla işsizlik rakamları düşmüş olur, biz de size teşekkür ederek başlarız diye düşünüyorum ama bu şartlarda biraz maalesef zor görünüyor. Krizin etkilerini de dikkate alan bir çalışma bekliyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle bütçenin hayırlı olmasını diliyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Günel.

Sayın Kışanak...

GÜLTAN KİŞANAK (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Bakanımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar ve basın emekçileri; ben de öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bugünkü konuşmamda daha çok, örgütlenme hakkı üzerinde durmak istiyorum çünkü ülkemizde yaşanan işçi ve emekçi haklarıyla ilgili sıkıntıların temelinde aslında giderek kısıtlanan örgütlenme hakkının yattığını düşünüyorum ve son olarak TUM BEL SEN sendikasının AİHM’de açmış olduğu davayı kazanmasıyla hiç değilse kamu emekçilerinin grevli toplu sözleşmeli sendika hakkına kavuşabilmelerinin önünün açıldığını düşünüyorum ve bu konuda gerekli çalışmaların bir an önce başlatılabileceğini umuyorum.

Neden örgütlenme hakkı bu kadar önemli? Çünkü çalışma barışının sağlanabilmesi, iş sağlığının, iş güvenliğinin oluşabilmesi, insanca koşullarda çalışmak ve insanca yaşamaya elverişli bir ücret alabilmek için emek ve sermayenin eşit koşullarda olması lazım ve bunların karşılıklı iletişimi, mücadelesi, dayanışması, çatışması, ne dersek diyelim, bunun gerçekten çalışanların yaşam koşullarının düzeltilmesinde çok önemli bir hak olduğu yüzyıllardan beri verilen bir mücadele sonucunda ortaya çıkmış durumda.

Örneğin kamu emekçileri açısından bugün verilen ücretler, yapılan zamlar ortada, enflasyonun yükselişi ortada, kamu emekçilerine verilen zam oranları ortada. Genel olarak bakıldığında tabii ki şöyle rakamlar sunularak işler iyi gidiyormuş gibi ifade edilebilir: Bilmem kaç yılında ücret şu kadardı, şimdi, 2008’de ücret kaç çıktı? E, dünya da değişti, ülke de değişti, gayrisafi millî hasılamız da arttı, ihtiyaçlarımız da çoğaldı; bunların içerisinde nereye oturuyor bu ücret artışı bunları sorgulamak gerekiyor. Örneğin Türkiye gayrisafi millî hasıladan kamu personeline en az pay ayıran ülke durumunda. Avrupa Birliği ortalaması yüzde 10,7; Türkiye’de ise yüzde 6,6.

Ayrıca Türkiye’de gene çokça tartışma konusu olan istatistik rakamları açısından açlık ve yoksulluk sınırı rakamları da, gerçekte çok bağdaşmayan resmî rakamların yanı sıra sendikalar ve çeşitli iş çevreleri tarafından da açıklanan rakamlar var. Bunlarla kıyaslandığında örneğin kamu emekçilerinin yaptığı son araştırmada, 4 kişilik bir ailenin insanca yaşam standartlarında yaşayabilmesi için 2 milyon 310 YTL’ye ihtiyaç var, sağlıklı beslenebilmesi için de asgari 730 YTL’ye ihtiyaç var. Oysa bugün bir öğretmenin maaşı ortalama –yeni başlayanlar açısından bakıldığında- 1 milyon, 1 milyon 100 YTL civarında. Bu hesaplama göre kamu emekçileri yaklaşık bir ay içerisinde 23 günü açlık sınırında, 7 gününü de yoksulluk sınırında geçirmekteler bu maaşlarla.

Ayrıca örgütlenme hakkındaki problemler o kadar ciddi boyutlara ulaştı ki son olarak, göreceli olarak gene özellikle kamu emekçilerinin sendikal hakları konusunda ilerleme sağladığımızı var sayabileceğimiz bir yasal düzenleme yaptık, toplu görüşme hakkı tanıdık onlara. Bunun, kamu emekçilerinin yaşam koşullarını ve yaşam standartlarını düzeltmek açısından çok bir işe yaradığını gördüğümüz gibi kamu emekçilerinin sendikal mücadelelerinde ciddi fiili engellemelere de yol açan bir durumla şu an karşı karşıyayız. Sendikal faaliyetlerinden dolayı kamu emekçileri ciddi bir baskı altındadırlar. Yetkili kurullarından sendikaların, konfederasyonların, Emek Platformunun ya da yerel sendikal örgütlerin yetkili kurulları tarafından karar alınmasına rağmen hâlâ yüzlerce sendika üyesi ya da yöneticisi sendikanın aldığı bu kararlar doğrultusunda yapılan eylem ve etkinliklere katıldıkları için haklarında ya idari soruşturmalar açılmakta ya da ceza davaları açılmaktadır. En son geçen yıl burada bir Sosyal Güvenlik Yasası üzerine çok uzun süre, üç dört ay süren tartışmalar oldu ve doğal olarak emek örgütlerinin de bu konuda kendi taleplerini, kendi isteklerini ifade etme araçlarından birisi de kendi eylem ve etkinlikleriydi. Bu eylem ve etkinliklere katıldıkları için, sosyal güvenlik, bu “SSGS” dediğimiz yasayla ilgili, sendikaların kendi talep ve görüşlerini ifade etmek üzere eylem ve etkinliklere katıldıkları için haklarında dava açılan, soruşturma açılan yüzlerce kamu emekçisi vardır. Bitlis, Denizli, Muğla gibi illerimizden onlarca sendika üyesi sürgün edilmiştir. Burada onların dökümü var, kamu emekçileri sendikalarından aslında bu konuda daha ayrıntılı şeyler de alınabilir.

Sağlık Emekçileri Sendikası Genel Başkanı Bedriye Yorgun bu yıl en önemli sorunlarımızdan biri olan ve hepimizin gerçekten dikkatle üzerinde durduğu bebek ölümleriyle ilgili yaptığı açıklamalar ve Zekai Tahir Burak doğum hastanesindeki bebek ölümlerini ortaya çıkarttığı, oradaki koşullara dair açıklamalar yaptığı için Sağlık Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla memuriyetten men edilmiştir. Bir sendikanın genel başkanıdır, SES Genel Başkanı Bedriye Yorgun.

Son olarak, Diyanet ve Vakıf Emekçileri Sendikasının (DİVES) Genel Başkanı Lokman Özdemir de Hükûmete yönelik eleştirileri içeren bir basın açıklaması yaptığı için memuriyetine son verilmiştir. Hakkâri Merkez Camide imam olarak görev yapan Lokman Özdemir de şu anda bir sendikanın genel başkanı olarak memuriyetten men edilmiş durumdadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

Bunlar gerçekten çok ciddi sorunlar. Biz eğer örgütlenme hakkını güvence altına almaz ve bu konudaki koşulları sağlamazsak bu ülkede iş barışını sağlamaktan ve emekle sermaye arasında bir denge kurmaktan bahsetmek gerçekten çok zor olacak. İşçi sendikalarında da aslında durum çok parlak değil. Yani, bütün bunları aslında rakamlarla da ifade edebildik, ülkemizde sendikalaşma oranının nasıl geriye gittiğini rakamlarla, istatistiklerle ifade edebildik ama ne yazık ki bu konudaki rakam oluşturma yöntemlerinde de hâlâ uluslararası standartlarla aramızda çok ciddi farklar var. Buna rağmen sendikalaşma oranının giderek düştüğünü görüyoruz.

Bu örgütlenme hakkını şu anda kısıtlayan işçi sendikaları açısından da taşeronlaşma, üyeliğin noter şartına bağlanması, iş kolu barajı gibi yasal engeller var. Bu konuda senelerdir sendikaların bu durumun düzeltilmesine ilişkin talepleri olmasına rağmen bu konuda ciddi bir düzenleme ve çalışma yapılmıyor. Bu yasal engellerin yanı sıra fiili engeller var, kayıt dışı işçiliğin kendisi başlı başına örgütlenme hakkını ihlal eden bir durumdur çünkü kayıt dışı çalışan işçiyi sen sendikalı yapamazsın ve hak arama yolları otomatikman zaten kapanmıştır.

Ne yazık ki kayıt dışı istihdamı önlemeyle ilgili bu konuda neler yapıldı, ne kadar mesafe kat edildi ve ileride neler yapılacak? Bu, ülkemizin en önemli sorunlarından birisi, bu konuya ilişkin Bakanımızın sunumunda sadece bir cümle gördük “Kurumlar arası çapraz kontrol ve koordinasyon imkânı getirilmiştir.” diye. Yani bu kadar önemli bir konuda bir tek cümle Bakanımızın sunuşunda gördük ve üstelik de krizi konuştuğumuz bir yıldayız. Krizin kayıt dışı ekonomiyi tetikleyeceği, işsizlikle birlikte en çok da kayıt dışı istihdamı tetikleyeceği ortadayken bu konuda neler yapabiliriz, neredeyiz, ne kadar yol aldık? Gerçekten merak konusu.

Yine sendikal haklar ve örgütlenme konusunda birkaç aydır gündemimizde olan Desa işçilerinin durumu var. Desa’da yaklaşık 1.200 işçi çalışıyor ve Deri İş Sendikası burada örgütlenme çalışmaları başlatıyor ve bu çalışmalara katıldığı için sekiz yıldan beri o fabrikada işçi olarak çalışan Emine Arslan işten çıkarılıyor. Bunun üzerine başlayan bir direniş var. Arkasından çeşitli baskılarla 41 kişi daha işten çıkarılıyor. Ayrıca bu iş yerine dair eşit işe eşit ücret uygulanmadığı, fazla çalıştırıldığı, gerçek ücretlerin bordroda gösterilmediği, haftada üç gün sabahlama kuralının getirildiği gibi ciddi derecede hak ihlalleri içeren, çalışma hakkı ihlalleri içeren iddialar da var. Ama ne yazık ki bu konuda da hâlâ Çalışma Bakanlığımızı biz harekete geçmiş durumda görmüyoruz.

Geçen yıl yaşadığımız en can alıcı sorunlardan birisi Tuzla’daki ölümlerdi. Tuzla’daki ölümlerin de çok çeşitli nedenleri var. Ama bunun en önemli nedenlerinden birisinin gerçekte örgütlenme zemininin ortadan kaldırılması ve emekçilerin kendi haklarına sahip çıkabilecek imkânlardan yoksun olmalarıyla ilgiliydi. Orada yaşanan taşeronlaşma öyle bir boyuta gelmişti ki alt yüklenicilerden dolayı asıl işvereni bulmak bile zor hâle gelmişti. Sendikal örgütlülük, böylece zemin ortadan kaldırılmıştı ve bu koşullarda arka arkaya onlarca ölüm yaşadı, yüzün üzerinde tersanede ölüm gerçekleşti. İş sağlığı ve iş güvenliği konusunda alınması gereken önlemlerin alınmadığı daha sonradan yapılan denetimlerde, kamuoyu baskısıyla yapılan denetimlerde ortaya çıktı. Bu konuda Sayın Bakanımız, 2008 yılı içerisinde beş yüz beş teftiş gerçekleştirildiğini ve çeşitli cezalar verildiğini geçici kapatmalarda dâhil ifade etti sunumunda. Ama ben Bakanımızın buradan gerçekten kamuoyu baskısıyla gerçekleştirilen bu denetimlerde geç kalınıp kalınmadığı konusunda ve ölümlerden Hükümetin ve Bakanlığın sorumlu olup olmadığı konusunda bir açıklama görmek istiyoruz. Çünkü yüzün üzerinde ölüm gerçekleşti ve en son kum torbaları niyetine filikalara bildirilen işçileri gördük. 3 işçi böylece denize düşerek yaşamını yitirdi ve burada tersanede bu denetimlerin dışında örgütlenme hakkının önünü açacak ne gibi düzenlemeler yapılması düşünülüyor? Şu anda tersanede kaç bin işçi çalışıyor, kaç sendikalıdır? Örgütlenme hakkı gerçekten bu ölümlerin de önüne geçebilecek en önemli haklardan birisidir.

Yine son günlerde çokça gündemimizde olan kot taşlama işçileri var. Bu konuda da gerçekten kamuoyundan duyduğumuz ve bilgilendiğimiz rakamlar bizi ürkütecek ve tüylerimizi diken diken edecek boyuttadır. Bu işçilerin 6 metrekairelik alanda kum püskürtülen ortamlarda yaşadıkları ve ciğerlerinin tıkanıp yolunda çok ciddi iddialar var. Kot taşlama işçileriyle dayanışma komitesinin verilerine göre ölümcül bir meslek hastalığı olan silikozise yakalanan hasta sayısı 4 bindir.

Bu konuda son olarak örneğin Bingöl’ün Karlıova ilçesine bağlı Taşlıçay köyünde 187 işçinin bu hastalığa yakalandığı, bunlardan 3’ünün öldüğü, 4’ünün de oksijen makinesine bağlı olarak yaşadığı bilgileri kamuoyuna yansımıştır. Bu konuda Bakanlığımızın sunuşunda bir cümle gördük “Teftiş programına alınmıştır.” Biz umuyoruz ki bu teftişler de Tuzla’daki teftişler gibi geç kalmaz ve onlarca ölümden sonra gerçekleşmez. Bir an önce bu teftişlerin hızlandırılması ve bu konuda acil önlemler alınması gerektiği ortada.

BAŞKAN – Sayın Kışanak, toparlar mısınız?

GÜLTAN KİŞANAK (Devamla) – Evet, buna ilişkin de yine örgütlenme hakkıyla şöyle bir bağlantısı var. İstanbul Esenkent Evren Sanayi Sitesinde kot taşlama işçilerinin çalıştığı iş yerlerinde bin kişi üzerinde yapılan bir ankette yüzde 95 oranında kayıt dışı çalıştıkları, sigortasız çalıştıkları görülüyor. Bunu önlemeyen, kayıt dışı önlemeyen, örgütlenme hakkını sağlamadan bu işçilerin ölümünün önüne geçmek gerçekten çok da kolay olmayacak. Onun için ben genel olarak Bakanlığımızdan örgütlenme hakkına da, sermayeye verilen önem kadar emeğin örgütlenme hakkına da önem verilmesi gerektiğini, insan yaşamı açısından ciddi boyutlarda bir sorun olarak artık önümüzde durduğunu verdiğim bu örneklerden de görüldüğü üzere görüyoruz.

İşsizlik rakamlarına ilişkin bir şey söylemeyeceğim. Sadece bir şey hatırlatmak istiyorum. Bu ülkede rakamlar yaratmak çok kolay ama gerçekler daha acı. Birkaç ay önce Zonguldak’ta maden işçileriyle ilgili bir haber yansıdı kamuoyuna. 3 bin işçi alınacaktı, 35 bin kişi başvurdu, bunlardan 1.100’ü de üniversite mezunuydu. Bence gerçek işsizliği ortaya koyan rakam budur. Bunlara dikkat etmenin daha önemli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet, buyurun Sayın Hamzaçebi.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla, bürokrasinin değerli temsilcileri; ben konuşmama başlamadan önce Sayın Bakanın sunumuna ilişkin kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Sayın Bakanın sunumu şahsen benim beklentilerimi karşılamış değildir.

AKP Hükümeti sosyal güvenlik konusunda ve çalışma hayatı konusunda üç önemli düzenleme yapmıştır. Bunlardan bir tanesi Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Yasası, ki sosyal güvenlikte reform olarak isimlendirilen bir yasadır bu.

İkincisi, sosyal güvenlik primlerinin yeniden yapılandırılması suretiyle sosyal güvenlik sisteminin aktüeryal dengesinin iyileştirilmesine yönelik düzenleme.

Üçüncü de, “istihdam paketi” olarak isimlendirilen ve istihdam üzerindeki prim yükünün azaltılmasına yönelik düzenleme.

Benim beklentim, bu üç ana konuyu esas alarak sosyal güvenlik ve çalışma hayatında neredeydik? Bu düzenlemelerin etkisi ne oldu? Sosyal güvenlik sisteminin aktüeryal dengesi iyileşiyor mu? Geleceğe yönelik Bakanlığın bakışı nedir? İstihdama ilişkin vergi yükü indiriminde yapılan indirimle birlikte nereye geldik, hedef nedir, bunun çalışma hayatına ve istihdama etkileri ne olmuştur? Böyle makro bir bakışı ben Sayın Bakanın sunumunda bulamadım.

Sayın Bakan, birçok rakam verdi ama rakamlar birbirleriyle kıyaslanabilir de değil. Birçok rakam sunarsanız, bunlar anlamlı bir grup hâlinde sunulmazsa, bunlar kıyaslanabilir değilse bu rakamlar hafızada kalmaz sadece zamanı geçirmiş oluruz.

Sayın Bakan, hâlâ “katrilyon lira” kavramını kullanıyor. Sunumuna baktım, basılı metnine basılı metinde “YTL” geçiyor ama Sayın Bakan ısrarla katrilyon liradan bahsediyor. Önümüzdeki sene YTL dönemi de sona erecek, TL’ye geçeceğiz ama Sayın Bakan katrilyon lira da kalmış daha.

Sayın Bakanın vermiş olduğu birtakım rakamlar da devletin rakamlarıyla uyumlu değil. İşsizlik rakamı konusunda 2002 yılına ilişkin olarak yüzde 10,5 rakamını verdi, bu rakam doğru değil. Tarım dışı istihdama ilişkin, 2002 yılına ilişkin verdiği rakam da tamamen yanlış. Şimdi, bu kadar önemli bir bütçeyi böyle bir sunumla ve yanlış rakamlarla değerlendirecek durumda olmaktan ve bu yanlış rakamlar üzerine böyle bir konuşmayı yapıyor olmaktan üzüntü duyduğumu belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, sosyal güvenlik sosyal devletin gerçekleştirilmesinin aracıdır. Sosyal devlet insanlığın ulus devletten sonra vardığı en büyük aşamadır. Ulus devletin en son aşaması sosyal devlettir. Ulus devletin tarihi yaklaşık 350-360 yıllık bir tarihtir dünyada ve ulus devletin ortaya çıkışı, Avrupa’daki ulus devletlerin bugünkü ulus devletlerinin sınırlarının çizildiği 1648 tarihli Vesfalye Anlaşması olarak dersek, 350-360 yıllık bir ulus devlet tarihi karşımıza çıkar. Bu ulus devletin en son vardığı güçlü aşama sosyal devlettir, bu da ciddi olarak İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra ortaya çıkar. Belki 19’uncu yüzyılda birtakım örneklerini görebiliriz. Ama kurumsal olarak ilk kez İkinci Dünya Savaşı’nın Avrupa’da yarattığı tahribatın, her alanda yarattığı tahribatın etkilerini gidermek amacıyla oluşturulan, yapılan bir organizasyondur. Ulus devlet ve sosyal devlet birbirleriyle karşılıklı etkileşim içindedir. Yani sosyal devletin güçlü olduğu ülkelerde ulus devlet de güçlüdür. Sosyal devletin bireylere sunduğu olanakların fazlalığı, bu olanakların bireyde yarattığı devlete bağımlılık duygusu, devlete bağlılık duygusu daha doğrusu ulus devleti de güçlendiren bir olgudur.

Değerli arkadaşlar, sosyal devletin ilk oluşumunda, ilk yıllarında yani 1950’lerden itibaren 1970’lere geldiğimiz döneme kadar varsayımı tam istihdamdı. Böyle bir model tam istihdam varsayımına dayalı olarak oluşturulmuştur. Yani herkes çalışacak, çalışabilir durumdaki herkes, isteyen herkes çalışacak, çalışanlar prim ödeyecekler ve primlerle de çalışma hayatında zaman zaman meydana gelen birtakım aksamalar nedeniyle ortaya çıkan riskler sigortalanacak. Yani nedir? Çalışan kişi hastalanabilir, çalışan kişi işsiz kalabilir ama bu işsizlik kısa süreli bir işsizliktir. Çünkü hedef tam istihdamdır. Bu nedenle bu riskler anlamlı gruplar hâline getirilir, homojen gruplar hâline getirilir ve sigortalanır. Sosyal devlet bu varsayımla yürür.

80’lere geldiğimizde sosyal devletin finansmanında bir güçlük yaşanmaya başlandı. Devletin büyüklüğü ekonomide genel olarak tartışma konusu oldu ve bu tarihten itibaren 70’li yılların sonu 1980’li yıllarda artık “Finansal sorun yanında devlet ekonomide veya sosyal güvenlik bu kadar yer almalı mıdır?” tartışması ortaya çıktı. Sosyal devlet de piyasaya bir müdahale olarak algılanır bu yaklaşımda. Yani bu müdahale olmasa belki piyasalar sosyal güvenliği de sağlayabilir. Hatta bu çerçevede sosyal devletin, sosyal devlet anlayışının bireylerde yarattığı bağımlılık duygusu nedeniyle yaratıcılığı bile öldürdüğü, yok ettiği ortaya sürülmüştür. 90’lardan itibaren olay çok farklı bir boyuta gelmiştir. 90’larla birlikte artık bu sosyal devletin veya ekonomideki ismiyle refah devletin sigortalayamadığı bazı risklerin olduğu görülmüştür. Bugün hemen hemen bütün toplumların, gelişmiş veya gelişmekte olan toplumların karşı karşıya kaldığı ve sosyal devlet anlayışının veya o anlayışın temelindeki sosyal sigorta tekniğinin sigortalayamadığı birtakım riskler var, bizde de böyledir bu. Nedir bunlar? Örneğin, uzun süreli işsizlik. Şimdi, küresel krizin Türkiye’yi de etkilediği bir kriz dönemini yaşıyoruz ve uzun süreli esasen bizim ekonomimizin sorunu olan o uzun süreli işsizliğin çok daha güçlü bir şekilde, çok daha katmerlenmiş bir şekilde oluşacağı, yaşanacağı bir dönemin içine girmiş bulunuyoruz. Sosyal sigorta kısa süreli işsizliği sigorta eder. İşte nedir? İşsizlik fonu vardır. İşsizlik fonu harcamalarına baktığımızda, zaten bir yıllık faiz gelirine kıyasla ancak bir aylık faiz geliriyle karşılanan bir sigorta gideri olduğunu görüyoruz. Yani o bile amacına uygun kısa çalışmıyor. Kısa süreli işsizliği bile sigorta kapsamına almayan bir işsizlik fonu uygulaması söz konusu. Kaldı ki uzun süreli işsizliği yaşayacağız. Böyle bunu sigortalayan bir yaklaşım yok. İşsizlik fonuna yönelik olarak Hükümetin bu konuda bugüne kadar koymuş olduğu yeni bir yaklaşım da yok. Önceki Hükümetten devralınan işsizlik fonu yaklaşımı aynen devam ettirilmiştir. Önceki Hükümet döneminde bu fon esasen yeni kurulmuştur, sonra 2001 krizi yaşanmıştır, 2002’de ekonominin dengeleri yeniden kurulmaya başlanmış ve o program bu Hükümet tarafından aynen devam ettirilmiş ama ekonomide sağlandığı iddia edilen onca iyileşmeye rağmen, işsizlik fonu bugün kısa süreli işsizlikleri bile

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

sigortalamayan, kamu sektörüne borçlanma gereğini azaltmanın bir aracı olarak kullanılan bir fon hâline dönüşmüştür. Bir kere küresel kriz döneminde, Türkiye'nin de etkilendiği bu krizde işsizlik oranının ve işsiz sayısının arttığı bu dönemde işsizlik fonuna mutlaka yeni bir yaklaşım gerekiyor. Bırakalım uzun süreli işsizliği sigortalamayı ama şu dönemde ancak bir ay toplam faiz gelirinin bir aylığını sigorta ödemesinde kullanmayı öngören, kalanlı kamu sektörünün borçlanma gereğini azaltmada kullanan bir işsizlik fonu anlayışının sosyal devlet anlayışıyla taban tabana zıt olduğunu belirtmek istiyorum.

Ne vardır başka? Yaşlıların bağımlılık problemini vardır. Bugün bütün yaşlıları eşit sayan bir sosyal sigorta anlayışı var. Bütün yaşlılar kendi işlerini görebilir. Oysa yaşlıların kendi işlerini göremeyecek olanları da vardır. Emekli sigortalılarımızın kendi başına işini göremeyecek, bir başka kişi yardım etmediği takdirde hayatını sürdürmesi mümkün olmayan yaşlılarımız var. Bu bağımlılık problemlerini ortadan kaldıracı, bu bağımlılık problemini daha doğrusu çözmede sigortaya, emekliye yardımcı olucu bir sigorta anlayışı yok, dışlanmayı çözen bir yaklaşımımız yok. Bunlar bizim sosyal sigorta tecrügemizin, sosyal güvenlik sistemimizin eksiklikleridir. Artık bugün problem sadece çalışma hayatının getirdiği riskler değildir. Bugün problem çalışma hayatının getirdiği risklerle birlikte modern insan yaşamının ortaya çıkardığı güçsüzlüklere karşı bireylerin sosyal güvenlik, sosyal koruma şemsiyesi altında toplanmasıdır. Hükümetin bize getirmiş olduğu Genel Sağlık Sigortası Yasası sadece sosyal sigorta tecrüğine dayalı olarak, prim gelirlerini esas alarak bu prim gelirlerine kıyasla harcamaları planlayan, onları sınırlandıran bir anlayışa sahip, bu doğru değil. O zaman da ifade etmiştim, şimdi de ifade etmek istiyorum. Sadece harcamayı bizim gözümüzün önüne getirip koyan ama sosyal güvenlik sisteminin geliri ne olacak, prim gelirleri ne olacak? Burada bir iyileşme politikası var mıdır Hükümetin? Şeklindeki bir yaklaşımı buraya getirip koymayan bir anlayış söz konusu. Bu bütçede bunun en küçük bir izini göremedim.

Şimdi, şu bizlere dağıtılmış olan Devlet Planlama Teşkilatının genel ekonomik ve hedefler ve yatırımlar kitapçığındaki bir tabloyu sizlerle birlikte değerlendirmek istiyorum. Sosyal güvenlik sisteminin 2009 yılı prim gelirlerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 7,3'tür. Değerli arkadaşlar, bu oran Avrupa Birliği ülkelerinde yüzde 11-12 aralığındadır. Yani onlardan beş puan daha geride olan gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak ifade ediyorum o nedenle sakın şey demeyin "Yani bizim gelirimiz az, onların geliri fazla" meselesi değil, geliri oranla söylüyorum.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – 2002'de neymiş?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, ben rakamları tarif etmem işime geldiği gibi de kullanmam, iyileşme varsa da söylerim. 2006'da bu oran 6,8. Bakın, bir iyileşme var. Ama 7,3'lük iyileşmede prim yapılandırmasından gelen bir gelirin payı var. Ayrıca devletin daha önce bütçe transferi içinde yer alan bir rakamın artık prim geliri olarak aktarılması şeklindeki uygulamanın da payı var. Hepsini bir kenara 2002'ye kıyasla bu rakam yükselmiş de olabilir. Ama yüzde 7,3'lük oran nerede, Avrupa Birliği'nin yüzde 12-12'lik oranı nerededir? Yani prim gelirinde iyileşmeyi sağlayacak herhangi bir politikayı ortaya koymadan sigortalıların, işsizlerin haklarını kısıtlayan onların harcamalarını kısıtlamak sosyal güvenlik sisteminin aktüeryal dengesini iyileştirmeye çalışan anlayışı sosyal devlet anlayışıyla yan yana koymam, bağdaştırmam mümkün değil. Bu, Sayın Bakanın sunumunda isterdim ki bu konuda bir değerlendirme yapsın Sayın Bakan, "Şöyle bir şey hedefliyoruz." desin.

İşsizlik konusunu hemen her bütçede konuşuyoruz. İşsizlik ve işsizlik rakamlarında iyileşme yok. Şimdi, Sayın Bakan 2002'yi yüzde 10,5 diyerek kötüleştirdi; yüzde 10,3; 2007 sonu 9,9; 2008'de bu işin daha kötüye gittiğini görüyoruz. 2007 henüz daha küresel krizin Türkiye'ye etki etmediği bir yıl. Ama iş gücüne katılım oranını neden değerlendirmiyorsunuz Sayın Bakan? 49,6; 2002 yılının iş gücüne katılım oranı. 2007'de 47,8. Yani nüfusumuz artıyor ama insanlar çalışmak istemiyor, böyle bir şey olabilir mi? Bu iş gücüne katılım oranının 1990 yılında yüzde 56,6 olduğunu unutmayalım. 56,6'lardan yüzde 47'lere gelmişiz. Şimdi, istatistikleri istediğimiz şekilde şekillendirerek, veri girişlerini istediğimiz şekilde yaparak bu işsizlik oranını Hükümetin arzu ettiği seviyede tutmamız mümkün. Ama artık bunlarla bile gerçek... Değerli arkadaşlarım, iş gücüne katılım oranı işte. 1990 yılı 56,6; 2000 yılı 49,9; 2002 yılı 49,6; 2007 yılı 47,8.

Tarım dışı istihdam Sayın Bakanın verdiği rakam yüzde 48'ler diyor 2002 yılı için. Ben o rakamı bulamadım Sayın Bakanım, eğer vererseniz ben de rakamı düzeltirim. Rakamlarıma güvenmedim, biraz önce TÜİK'in rakamlarını aldım tekrar. Tarım dışı istihdam 2002 yılı yüzde 35,6; yüzde 48 nereden çıktı bilemiyorum. Yani burası Plan ve Bütçe Komisyonu biz sayın bakanlardan hep doğru bilgi almaya alıştık. Değerli arkadaşlar, sayın bakanların bilgilerini ben hep doğru kabul ederim, tartışmam, alıp başka yerde kullanırım. Ama öyle anlaşılıyor ki Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda bu alışkanlığımı bir kenara bırakacağım. Sayın Bakan, rakamlarına tereddütle karşıyım onları tekrar çek etme ihtiyacı duyacağım. Bu rakam 2007'de ne olmuş tarım dışı istihdam? 2007 yılı sonunda 26,4; 35'ten tarımda bir dönüşüm var oradan başka bir tarafa yöneliyor ama rakamlar bu değerli arkadaşlar, doğru rakamla konuşalım.

BAŞKAN – Toparlayabilir misiniz?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Efendim, bakın, iş gücüne katılım oranında sizin sığınabileceğiniz hiçbir istatistik yok. Ayrıca bu işsizlik kadın işsizliğidir değerli arkadaşlar. Avrupa'da yüzde 65-70'lerde, Lizbon Stratejisini alırsanız yüzde 70'i esas almanız lazım.

Değerli arkadaşlar, işsizlik kadın işsizliği, bakın Türkiye'de işsizlik erkek işsizliği değil kadın işsizliği, kadınlar işsiz. Bunu lütfen görelim. O nedenle bu bütçe anlayışında cinsiyet duyarlı bütçeyi komisyonun gündemine sokalım, Sayın Bakanımız da Bakanlığın gündemine soksun. Sizin istihdam politikalarınız kadın işsizliğini azaltmada ne kadar etkili, cinsiyete duyarlı bütçeleme anlayışı budur. Uygulanan bütün programlar kadın-erkek eşitliğini veya cinsiyet eşitsizliğini giderme yönünde ne kadar etkide bulunmuştur bunun sonuçları ölçülür ona göre politikalar gözden geçirilir, yeniden kurgulanır.

Bakın, istihdam oranına bakıyorum: 1990 yılında kadın istihdamı yüzde 31,2; 2002'de yüzde 25,3; 2007'de 22,2 giderek kadının istihdamdaki payı azalıyor. İş gücüne katılım oranı, 2002 yılında -90'ları almıyorum çok yüksek-

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

27,9 kadının iş gücüne katılma oranı, 2007'de 24,8. Kadın çalışma hayatından çekiliyor, iş gücüne katılmıyor. Yani "Çalışmak istemiyorum, evimde oturmak istiyorum." diyor veya iş bulma umudunu kaybetmiş iş aramıyor. Bakın, cinsiyet eşitsizliğine yönelik Birleşmiş Milletlerin istatistikleri var, İran'dan bile kötü durumdayız, Uzak Doğu, güneydoğu Asya ülkelerinden, birçok ülkeden kötü durumdayız cinsiyet eşitsizliği istatistiklerinde.

Toparlıyorum Sayın Başkan.

Son olarak şunları söylemek istiyorum: Sendikaların faaliyetleri Bakanlıkça denetlenmekte midir? Geçenlerde bir sendikanın Kıbrıs'ta bir toplantı amacıyla birçok valiyi, seksen bir ilin il genel meclisi başkanlarını veya işte o düzeydeki birçok kamu personelini bir toplantı amacıyla Kıbrıs'a davet etti, götüreceği söylendi. Benzeri toplantıları sadece o gazete haberine konu olan sendika nedeniyle duymuyoruz. Daha başka sendikaların toplantılarının da bu kapsamda olduğunu biliyoruz. Bunlar denetleniyor mu? Bu tip faaliyetler acaba o sendikanın amacıyla uyumlu mudur? İşçilerimizin, çalışanlarımızın aidaatları amacına uygun mu kullanılmaktadır? Bu konuda eğer bir denetim yapıldıysa bu denetimlerin sonuçları da bizlere sunulursa mutlu olurum.

İkinci olarak, yabancıların Türkiye'deki çalışma izinlerine ilişkin olarak Bakanlığınızın ilgili genel müdürlüğünün çalışmalarının yeterli olmadığını ifade etmeliyim. Talepler son derece yavaş sonuçlanıyor. Daha önce tanık olduğum bir olay nedeniyle ilgili genel müdürle görüştüm bana devamlı yönetmeliklerden söz etti. Yönetmelikleri her seferinde o yönetmeliği de aldım, inceledim, en son vardığım aşama sizin ilgili genel müdürlüğünüz bu konuda olağanüstü bir bürokrasiye sahip. Yabancı bir şirket, yabancı bir insanı getirip genel müdür olarak burada istihdam etmek istiyor siz bunu engelliyorsunuz. Şeyi anlayabilirim, belki mühendis olur, doktor olur Türkiye'de benzer konumda, benzer vasıflara sahip bizim iş gücümüz vardır, onun çalışma alanının daralacağı endişesiyle oralarda sıkı incelemeyi, titiz incelemeyi anlayabilirim. Ama bir şirketin genel müdürü olarak istihdam edeceği bir personeldeki sıkı incelemeyi, sıkı demeyeyim engelleyici incelemeyi, tabii ki sıkı ve titiz inceleyebilirsiniz, engelleyici incelemeyi anlayabilmiş değilim. Dünya çapındaki ciro su sizin yönetmeliğinizde ön gördüğünüz ciroların çok üstünde olan şirkete yönetmeliğe göre herhangi bir engel çıkarılmaması gerektiği hâlde açıkça engel çıkarıldı. Sonradan ben bıraktım o konuyu, işte genel müdürünüz gelin ben size izah edeyim falan, dedi. Ama ben hukuk adamıyım, ben yönetmeliklerle, kanunlarla hayatını geçirmiş bir insanım o yönetmelikleri okudum, o genel müdürlüğün o işlemine kesinlikle hak vermiyorum.

"Tuzla kaldırılınsın." şeklinde bir yaklaşımınız olmuştu. Bu yaklaşımı neye dayanarak ortaya koydunuz Sayın Bakanım? Yani Tuzla'da işçi ölümlerinin yaşanması bu tersanelerin buradan taşınmasını mı gerektirir, doğru mudur? Yani dünyada dördüncü, beşinci sırada olan bir kapasiteye sahip olan bir tersanelerde, tersane grubunda işçi ölümlerini önleyecek bir bizim iş sağlığı, iş güvenliği mevzuatımız yok mudur? Bunu sağlayacak kadrolarımız yok mudur? Çözüm kolaycılığa kaçıp bu, buradan taşınınsın yani taşınmadığı sürece biz burada bu ölümleri önleyemeyiz yaklaşımının hâkim olduğu bir cümle, bunu ben anlayabilmiş değilim. Çözüm bu mudur? Yani eğer buysa efendim, kimse işçi çalıştırmassın bunu da diyebiliriz, evet, tehlikeli işlerde kimse işçi çalıştırmassın ki işçi ölümü olmasın.

Son olarak söyleyeceğim şudur: Kızılay'ın sosyal güvenlik sisteminden olan alacakları ödenmemektedir, böyle bir şikâyet var bende. Tedavi ediyor Kızılay'ın sağlık merkezleri bu tedaviye karşılık Kızılay gibi bir kurum alacağını alamazsa o tedaviyi daha uzun süre devam ettirme olanağına sahip değil. Böyle olursa da Kızılay o merkezlerini kapatır, o boşluğu da başka kurumlar doldurur. Kızılayın bu işi yapmaması gerektiği gibi bir anlayış varsa o belki ortaya konabilir, gerekçeleri varsa onu ayrıca tartışırız.

Sözlerimi burada bitiriyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Kutluata, buyurun.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben başka bir toplantı dolayısıyla Sayın Bakanın konuşmasını izleyemedim, dolayısıyla biraz farklı çerçevede konuşmak istiyorum.

Şimdi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın sorumlulukları işsizlik arttıkça artıyor. Yani eksik istihdama bağlı olarak bir sorun artışıyla karşı karşıyayız Bakanlık olarak. Dolayısıyla, Bakanlık da ortaya çıkan sıkıntıları gidermekle görevli bir bakanlık olarak vazifelendirilmiş durumda. Ama, esas olarak istihdamı sağlayacak olan, artıracak olan birimler Çalışma Bakanlığının dışındaki birimler, dolayısıyla diğer bakanlıklar ve genel olarak Hükümet politikası. Şimdi, büyüme, dengeli büyüme, sürekli büyüme, gelişme gibi konuların nasıl gittiğine baktığımız zaman Bakanlığın problemleri de artıyor veya eskiye göre azalıyor. Gelişme hâlindeki, gelişmeyle beraber bir büyüme, Bakanlığın sorunlarını gerçekten büyük oranda azaltmış oluyor, Bakanlığı daha etkin, daha verimli hâle getirebiliyor. Dengeli büyüme... Sadece "büyüme" dediğimiz zaman problemler artıyor, büyüme durduğu zaman problemler içinden çıkılmaz hâle geliyor. Dolayısıyla, böyle bir yapı içerisinde, böyle bir çerçeve içerisinde Bakanlığın durumunu değerlendirmek gerekiyor.

Burada bir ifadeyi gerçekten çok önemli buluyorum: Sayın Bakanın "tarımsal çözülme" diye kullandığı bir ifade var, önemli bir ifade. Tarımsal çözülme ile ne kastettiğimiz aşağı yukarı belli. Tarımsal çözülmenin istihdam piyasasına yeni sorunlar getirmesi bir sıkıntıyı ifade ediyor. Ama çözülme sadece tarımda olsa, yani bu ifadeyi biz birkaç yıl önce kullanıyor olsaydık gerçekten istihdam üzerindeki etkisini bugünkü gibi tartışırdık. Ama şimdi, çözülme, bütün diğer sektörlerde var, reel sektörde çözülme var, bütün üretim alanlarında çözülme var. Bütün bunlar bir arada düşünüldüğü zaman, Sosyal Güvenlik Bakanlığının kucağına gelen yüklerin fevkalade arttığı ortaya çıkıyor. Şimdi böyle bir zemin... Mesela şu anda şirketler küçülme ve kapanma aşamasında. Küçüleni anlıyoruz, tedbir alıyor, tedbir alacak yapıda, şartlar düzelinceye kadar tedbir almış oluyor, bunun işsizliğe büyük katkısı var, ama şirket ortada. Ama ciddi şekilde bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

kapanma riski var. Buradan ortaya çıkan işsizlerin de ayrıca vasıf bakımından daha zor durumda oldukları ve işin yükünü de artıracığı görülmüyor.

Bu bakımdan, ben, bu konunun önemini ortaya koyacak bir hususa işaret etmek istiyorum. Üç haftadır, biz 2009 bütçesini görüşüyoruz. Bu bütçe görüşmeleri sırasında hiçbir bakanlığın temsilcilerin, hiçbir bakanımızın “Krizle göre şunu yapacağız, krize göre tedbir alıyoruz, bu şartlarda böyle olmalı.” dediğini duymadık. Dolayısıyla, 2009 bütçesini görüştüğümüz ortamın 2008 bütçesini görüştüğümüz ortamla aynı kabul edildiği bir zeminden geldik. Hâlbuki daha üç hafta oldu Maliye Bakanının ilk sunumunun üzerinden geçen süre. Haftaya da bugün Maliye Bakanının genel sunumundan sonra Maliye Bakanlığının bütçesini görüşeceğiz. Bu bir ay içerisinde o kadar şey değişti ki tekrar Maliye Bakanına soracağımız çok ciddi sorular var. Dolayısıyla, dünyanın ve Türkiye'nin içine girdiği yeni şartları dikkate almadan bir şeyleri görüşmüş olmak bizi bir yere götürmüyor ve bunun esas sıkıntısını da bu Bakanlığın çekeceğini düşünüyorum ve bunu da görüyorum.

Dolayısıyla, tedbirlerin alınması konusunda şu endişemi uzun süredir diye getiriyorum: Şu anda alınan her tedbir artan bir yangında boşa gidecek tedbire benziyor. Eğer bunlar önceden olsaydı belki yangını söndürürdü. Burada “yangına körükle gitme” meselesine bir atıfta bulunmak istiyorum. Yangına körükle gitmek hoş bir şey değil, ama yangına hiç değilse kovaıyla koşuşturmak lazım, eğer vaktinde yangına kovaıyla koşulsaydı vaktinde bu tedbirler daha etkili olabilirdi. Şu noktada Hükûmetin geçen getirdiği bir tedbir, dün Kültür Bakanlığı bütçesi vesilesiyle ifade edilen daha küçük çaptaki bir tedbir... Bunlarının hepsi yarın için yetersiz kalacağı belli olan tedbirlerdir. Gecikmeden topyekûn bir paketin getirilmesi gerektiğine vurgu yapıyorum.

Bu noktada “Ne oluyor, ne gidiyor?” konusuna mesela Maliye Bakanının yaklaşımıyla bakmamalıdır Hükûmet, çünkü eğer bakanlıkları bir an için ayrı ayrı birimler olarak kabul edecek olursak orada denk bütçe fevkalade önem taşımaktadır. Maliye Bakanlığının kendisinin söylediği rakamları tutturmuş olması önemli olabilir, ama böyle bir bütçe savunması çerçevesinde buyurun Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının durumunu nereye koyacaksınız? Onun için, ben diyorum ki Sayın Bakan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında gidecek sinyallerin Hükûmet için esas gösterge olması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü sizin kendiliğinizden istihdamı halletme şansınız yok, sizin bakanlık olarak istihdam halletme şansınız yok. Siz sadece istihdamdan kaynaklanan sorunlara çare bulmakla şeysiniz. Eğer oradaki sorunlar gittikçe artıyorsa sizin de çalışmalarınızın yetersiz görüneceğine hiç şüphe yok. Bu bakımdan, ben Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesini görüşürken, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında gelecek yüklerin nereden arttığının, niye artmakta olduğunun, bunun için esas neler yapılabileceğinin bu dönem için çok önem kazandığını düşünüyorum. Dolayısıyla, ekonomiyle ilgili temel tedbirlerin gecikmeden... Önceden “bir paket hâlinde” diyorduk, “bir paket hâlinde” demek de şimdi yetmiyor, paketlerin de yetmeyeceği noktaya geliyoruz. Bunu önemle vurguluyorum, çok radikal tedbirleri almak mecburiyetindeyiz. Yarın biz hiçbir şeye bakmadan istihdam geliştirici, artırıcı, sadece istihdama bakarız deme noktasına gelecekseniz eğer, bugünden bunların uçlarının görünmesi lazım. Bu, dünyadan temin edeceğimiz 3-5 kuruş ilave parayla halledilecek mesele değil gibi görünüyor. Burada söz konusu olan Hükûmeti tenkit etme meselesi değil, Türkiye'nin içine girdiği duruma önemle vurgu yapıyorum.

En güçlü olduğu iddia edilen, yabancı ortak da edinmiş bulunan büyük bir bankamız, özel büyük bankalardan bir tanesi bugün bakıyoruz, tedbir olsun diye eleman çıkarmaya başlamış. Evet, “Bankalarımız sağlam” gerekçesine bakalım, işte bankalarımız böyle sağlam kalabilir. Bankalarımız, piyasadaki yangına bakmadan kredileri keserek kendilerini sağlam tutabilir. Mesele bankaların batmaması ise belki bu sağlanabilir. Ama ekonomi eğer duraklıyorsa, işsizlik artıyorsa, üretim düşüyorsa bu problemler yoğunlaşarak artacak. Nitekim Sayın Bakan burada istihdamın sadece üretim ve gelir sağlayan bir unsur olmadığını, sosyal boyutunun dayanışma ve bütünlük açısından fevkalade önemli olduğunu söylüyor.

Bu noktada, gerçekten bu Hükûmet disiplini vesaire açısından ayrı değerlendirilebilir, bunun bir çıkış anlamında değil ama Hükûmetin politikalarını, Hükûmetin kendi içerisinde değerlendirirken en zorlayıcı, en etki edici bakanlığın, en önemli göstergenin bu Bakanlığımızın tutumu olduğunu düşünüyorum, burada da çok önemli görev düşüğünü düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Saat 14.30'da toplanmak üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.40

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.44

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afonkarahisar)

0

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Bakan; 16'ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Söz sırası Sayın Akçay'da.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının değerli mensupları; muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

Ben konuşmamda özellikle Sosyal Güvenlik Kurumunun gelir ve giderlerine ilişkin bir iki hususa dikkati çektiikten sonra bazı sorular yönelterek konuşmamı tamamlamak istiyorum.

Sosyal Güvenlik Kurumunun prim gelirlerine baktığımızda özellikle son birkaç aydır dikkat çekici bir düşüş yaşandığını görüyoruz ve giderlerinde özellikle sağlık giderlerinden özel hastane giderlerinde önemli bir artış söz konusudur. Prim gelirlerindeki bu düşüşün içerisinde prim yapılandırmasının bir etkisi var mıdır? Var ise bu prim yapılandırmasının payı ne kadardır? Eczanelerin ilaç indirim oranlarında değişiklik yapan düzenlemenin ve yapılandırma kapsamında emekli olan kişi sayısının giderlerinize etkisi ne kadar olmuştur? Yapılandırma kapsamında kaç kişi emekli olma hakkı kazanmıştır?

Bilindiği üzere 2008 yılında Sosyal Güvenlik Kurumunun açığını finanse etmek üzere Çalışma Bakanlığının bütçesine 28 milyar 804 milyon YTL ödenek konulmuştur. Fakat yıl içerisinde getirilen prim yapılandırma düzenlemesi ile 5 milyar 428 milyon YTL geçmiş prim borcu tahsilatı yapıldığı ifade edilmektedir. Öncelikle bu yapılandırma içerisinde 2006 yılında getirilen yapılandırma rakamları da dâhil midir, değil midir? Bu kadar önemli bir gelir tahsilatından sonra bütçede kurumun açığı için öngörülen ödenekten kullanılmayacak bir rakam var mıdır? Merkezî yönetim bütçesine bu bakımdan bir faydası olacak mıdır?

Yine işveren sigorta priminin yüzde 5'inin hazinece karşılanmasına ilişkin düzenleme bildiğimiz üzere 1 Ekimde, özrürlü ve genç istihdam için prim teşvik uygulaması ise 1 Temmuzda yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda ne kadar başvuru yapılmıştır? Bu uygulamadan dolayı ne kadar kişi istihdam edilmiştir? Ayrıca bu düzenlemelerin kapsamında banka sandıkları da yer almaktadır. Ancak, gerek özrürlü teşviki gerekse genç istihdam teşvikine ilişkin sosyal güvenlik kurumunca çıkarılan genelgelerde sandıklara yer verilmemiştir. Bu sandıklar için ayrı bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz? Nasıl bir yol izleyeceksiniz?

Bir diğer husus da Türkiye İş Kurumuna genel bütçeden aktarılan tutarların konuluş amaçları nedir? Bu ödenek nerelerde kullanılacaktır? Kurumun kendi gelirleri bu giderleri karşılamamakta mıdır?

Sunumda da belirtildiği üzere Türkiye İş Kurumuna 73 milyon 150 bin YTL cari transfer, 61 milyon 359 bin YTL de sermaye transferi öngörülmektedir. Ancak bunun ayrıntılı harcama kalemleri de açıklanırsa memnun oluruz.

Biraz evvel de ifade ettiğim gibi, özel sağlık giderlerindeki bu bariz artışın da dikkat çekici olduğunu tekrar hatırlatmak istiyorum. Zaten özellikle 2005 yılından itibaren ilaç ve tedavi giderlerinde çok bariz artış söz konusudur ve bunların içerisinde de yine sunumda da belirtildiği üzere, tabloya baktığımızda devlet hastaneleri ve üniversite hastanelerine ilişkin harcamalarda çok önemli bir değişme olmamasına rağmen özel hastanelere ilişkin giderlerde çok bariz bir artış görülmektedir. Tabii, elbette ki özel sağlık hizmeti alınmasına karşı olmadığımızı da özellikle ifade ederek sözümü tamamlamak istiyorum. Sadece bunun ayrıntıları konusunda bilgi edinmek istiyoruz.

Sözlerime burada son veriyorum, muhterem heyetinize saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Akçay.

Sayın Baratalı.

BÜLENT BARATALI (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Görüşmekte olduğumuz bütçenin iyilikler getirmesini diliyorum.

Ben, soruları da içinde olan bir sunuş yapmaya çalışacağım. Bunlardan bir tanesi, 1 Ekimde yürürlüğe giren bu Kanun'umuzla belediye başkanlarımızın temsil konularındaki açığı durumlarıdır. 22'nci Dönemde de dile getirdiğimiz bu konu, yani Emekli Sandığı dışında sosyal güvenlik kurumlarından emekli olmuş olan belediye başkanlarımızın Emekli Sandığından emekli olanlar karşısındaki maaş azlığı durumuydu, yani temsil tazminatlarını alamama durumları idi. Şimdi bu 1 Ekimde yürürlüğe girdi ve bir eşitlik sağlandı. Yani, daha önce Emekli Sandığından, Sosyal Sigortalardan ve Bağ-Kur'dan emekli olan, kendi tercihlerine göre, yaptığı tercihe göre emekli olan belediye başkanlarımız da artık temsil tazminatlarını alacaklardır. Çok güzel bir düzenleme olmuştur. Bütün emeği geçenlere eski bir belediye başkanı olarak teşekkürlerimi sunuyorum. Ancak, yine de tam bu ihtilafli konuyu, yaptığımız düzenleme örtmemiş bulunmaktadır. Örtüğü kadarıyla da yine bazı çelişkiler vardır.

Şimdi biz Kanun'un konuş amacındaki düzenlemeyi Emekli Sandığı Kanunu'nun 39'uncu maddesine bağladık. Eğer yanlış anlatmıyorsam veya yanlış anlamamışsam şöyle idi: Ya yirmi beş yıl fiilen prim ödenecek ve belirli bir yaş doldurulacaktı veya on beş yıl prim ödenecekti, altmış bir yaşı doldurulacaktı. Eğer ben böyle anladım, bu alanda artık bir ihtilafın olmaması gerekmektedir. Ancak zaman zaman eski belediye başkanlarımızdan bazı yakınmaların hâlen daha devam ettiğini görüyorum. Bu konuda son çalışmalar nelerdir? Neredeyse iki aya yakın bir zaman olacaktır Yasa yürürlüğe gireli. Bu konuda belediye başkanlarımızın temsil tazminatları konusundaki yasal düzenlemeye, bu lazımiye uyulmuş mudur, maaşlarını almakta mıdır veya ne kadar zaman içinde -gerçi, 1 Ekim itibarıyla bu hakkı kazanıyorlar- bu maaşlarını alacaklardır? Yani, benim anladığım gibi midir diye tekrar sormak istiyorum: Yirmi beş yıl fiilen prim ödemek veya on beş yıl fiilen prim ödeyerek altmış bir yaşını doldurmak mıdır kriter? Ben böyle anlıyorum.

İkinci değinmek istediğim konu ise "Güneydoğu gazileri" diye nitelendirilen yurttaşlarımız hakkında Sosyal Güvenlik Kanunu ile yapılan düzenlemede bunların durumlarının iyileştirilmesidir, öyle anladım. Yani, Güneydoğu gazileri başka bir kurumda çalışıyorlarsa veya maaş alıyorlarsa bile herhangi bir kurumdan gazilik maaşlarını da almaya devam edeceklerdir. "Bu yeni bir düzenleme." dediniz Sayın Bakan, ben öyle anladım. Bu konu için de memnuniyetimi belirtmeye çalışıyorum. Çünkü gazilik herkes için bir statü, yani hem maaş alan hem de maaş almayanlara göre bu konuda ayrı bir statüde bulunmamak gerekli diye düşünüyorum. Ama burada memnuniyetimi belirtirken, yine de çok üzerinde durduğumuz Kore ve Kıbrıs gazilerinin konumuna değinmek istiyorum. Başka bir yerden maaş alsa bile Güneydoğu gazilerinin gazilik maaşı devam etmesine karşın Kıbrıs ve Kore gazileri diye adlandırılan bu gazi grubu, ki tahminen 50

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

bin kişi civarındadır, bunların maaşları, gazi maaşları hakkında bir farklı uygulama vardır ve eşitlik prensibine aykırıdır. Yani, ya Güneydoğu gazilerinin şu anda Sosyal Güvenlik Kanunu ile elde ettikleri statü yanlışdır veya doğrudur veya Kıbrıs ve Kore gazilerinin şu anda içinde bulunduğu maaş farklılıkları yanlıştır. Hangisi doğrudur, hangisi yanlıştır? Bunu tekrar irdelemek istiyorum. Kıbrıs ve Kore gazileri de ikili bir maaş uygulaması vardır gazilik maaşında. Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan maaş almayan Kore ve Kıbrıs gazileri asgari ücret kadar maaş almaktadırlar. Onu geçen dönemde otomatikçe bağladık, her zaman tartışmaya alın diye. Bu statüdeki bir gazi asgari ücretin yükselmesine göre başka hiçbir işlem yapmadan maaşı yükselmektedir. Ancak herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan maaş alan veya böyle bir gaziye diğer gaziden şu anda ortalama 300 YTL'ye yakın az maaş almaktadır. Bu farklılık hem eşitlik prensibine aykırı olduğu gibi -ki Güneydoğu gazilerinin geldiği durumdan da yararlanmaya çalışıyorum- hem de bir onur maaşı olan gazilerin bu farklılığı onları rencide etmektedir. Gazilik maaşı çok önemlidir. İkinci Cumhurbaşkanımız rahmetli İsmet İnönü, gazilik maaşını diğer gazilerle beraber sıraya girecek alan bir gazidir. Ne demek olduğunu anlatmak için bu örneği verdim. Bu nedenle bu çelişkinin de düzeltilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Az önce bu konudaki ilgili arkadaşlarımızla konuştuk. Burada bir önerge ile bunun düzeltilebileceği konusunda bir görüş birliğine vardık, çünkü bir yasayla bu geçmiş. Ama bu bir yara, devam etmektedir. Bu hakikaten sosyal bir yaradır, çok fazla insanı da ilgilendirmemektedir. Bunun bir an önce düzelmesi konusunda arkadaşlarımla beraber bir yasa teklifi vereceğim ve bunun da düzeltilmesini sağlama yolundaki girişimlerimize başlayacağımı ifade ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Baratalı.

OSMAN DEMİR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamı iki konuda toparlamak istiyorum. Birincisi, sosyal güvenlik kurumlarının aktüeryal dengesindeki bozulmanın makroekonomik dengeler açısından oluşturduğu problem. İkincisi de işsizlik olacak.

Hepimiz biliyoruz ki uzun yıllardır uygulanan hatalı politikalar yüzünden sosyal güvenlik kurumlarının aktüeryal dengeleri bozulmuştur. Bir örnek vermek gerekirse, 1991 yılında çıkarılan bir yasayla kadınların otuz sekiz, erkeklerin kırk yaşında emekli olmasının yolu açılmıştır. Bunlar maalesef bu tür ve yine popülist uygulamalarla yapılan yanlış politikalar yüzünden bu kurumların aktüeryal dengeleri istenmeyen bir şekilde bozulmuştur.

Bunun makroekonomik dengelere yansımalarına baktığımızda 1994-2007 döneminde sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transferin toplamı 853 milyar YTL'dir. 2007 yılında Türkiye'nin gayrisafi yurt içi hasılası 856 milyar YTL'dir. Yani bu dönemde yapılan transfer Türkiye'nin 2007 yılındaki gayrisafi yurt içi hasılasına denktir.

Yine bu konuda bütçedeki transfere bakacak olursak, 2008 yılında bütçeden sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transfer 37 milyar YTL'dir. Önümüzdeki yıl öngörülen transfer de 46,7 milyar YTL'dir.

2008 yılında bütçedeki yatırım kalemi 11,8 milyar YTL. Yani yatırım kaleminin 3 katından daha fazla bir transfer söz konusu. 2009 yılı içinde öngörülen yatırım kalemi 16,6 milyar YTL.

Şimdi, yatırımların kat kat üstünde bir transferi sosyal güvenlik kurumlarının açıklarını kapatmak amacıyla yaptığınız zaman ister istemez yatırımlarınız istenen düzeyde olmayacaktır ve işsizlik de yüksek olacaktır.

Yani şimdi popülist politikalar yüzünden ortaya konulan bu açığın Türkiye'de neye mal olduğunu iyi test etmemiz lazım. Eğer dengeleri korumazsak bu bizim bütçeden ayıracağımız yatırımları azaltmakta ve işsizliğe yol açmaktadır. Bu acı bir sonuçtur.

Peki, buna yönelik bir önlem alınmış mıdır? Tamam, sorun budur ama alınmış mıdır dediğimiz zaman, evet, 5510 sayılı Yasa Bakanlığımızın ısrarlı takipleri sonucu ve kararlı tutumları sonucu Meclisimizden geçirilmiştir.

Yasa, bilindiği gibi üç tane kurumu tek çatı altında toplamaktadır, ayrıca emeklilik yaşını da ötelemektedir. Bakın, 38 yaşında, 40 yaşında daha önce emekli olunurken, emeklilik yaşı 2048 yılına vardığımızda 65 yaşa çıkacaktır.

Şimdi tabii bu yasa çıkarılırken topluma biraz yanlış bilgiler yansıtıldı maalesef. İptal edilmişti biliyorsunuz o düzenlemeler. Maalesef yanlış bilgiler aktarıldı topluma. Sanki yarın emekli olacaklar 65 yaşında emekli maaşı alacakmış gibi yansıtıldı. Doğru değil. 2048 yılında 65 yaşında ilk emeklimiz emekli olmuş olacaktır. 2048 yılına vardığımızda da 65 yaşındaki bir vatandaşın hayatta kalma beklentisi 85 yaştır.

Şimdi, o zamana varmadan bunları nasıl öngörüyorsunuz deniyor.

Arkadaşlar, bugünden geleceğe yönelik hesaplarınızı yapmak zorundasınız. Bu hesaplar daha önceki iktidarlar zamanında yapılmış olsaydı, daha erken adım atılmış olsaydı bu kadar maliyetlere katlanmak zorunda kalmazdık.

Bu Yasa, bu yönüyle önemli bir boşluğu doldurmuştur. Gelecekte kurumun aktüeryal dengesinin sağlanmasında önemli katkılar yapacaktır.

Dedim ki ikinci konum işsizlik üzerine olacaktır. Gerçekten üretimin ana faktörü emektir, insan faktörüdür. İnsanı kaldırdığınız zaman üretim olmaz. Tabii insanı makineyle birlikte üretimde istihdam ediyoruz. Ama makineyle emek faktörü arasında büyük farklar var. Emeğin sosyal bir yönü var. Bakanlığımızın işi de buradan zorlaşıyor zaten. İşsizlik arttığı zaman, bir makinenin atıl kalmasıyla bir insanın işsiz kalması aynı şey değildir. Yani insan sosyal bir varlıktır, bir aile içerisinde yaşamaktadır, toplum içerisinde yaşamaktadır. Hakikaten işsizliğin maliyeti, vurgusu, psikolojisi ağır olmaktadır. Bu yönüyle baktığımız zaman, bu sorunun ciddi bir sorun olduğunu kabul etmek zorundayız. Ama bu sorunun ortaya çıkmasını ve çözümünü sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlamak doğru değildir. Öyle bir şey olamaz.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızı birinci derecede ilgilendirir, bu ayrıdır ama bütünüyle sorunun çözümünü de bu Bakanlığımızdan beklememiz doğru değildir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

Ne vardır o zaman işsizliğin arkasında diye sorduğumuz zaman, arkadaşlar, cumhuriyetin başında Türkiye’de kentli nüfusun -biraz yuvarlak rakamlar söyleyeceğim burada- yüzde 80’i kırdaki, yüzde 20’si kenttedir. Bugün aşağı yukarı süreç tersine dönmüştür. Yüzde 71’i kentte, yüzde 29’u kırdaki yaşamaktadır. Yani kırdan kente sürekli bir göç söz konusudur. Kimsenin bunun önüne geçmesi de mümkün olmamıştır, belli bir süre daha mümkün de olmayacaktır.

Şimdi, bununla işsizlik arasında ne bağlantı var? Burası çok önemli. Çok büyük bağlantı var. Kırdaki nüfus eğer piyasalara çıkıp ben işsizim diye iş ve işçi bulma kurumlarına, İş Kura müracaat etmemişse istihdam ediliyor görünmektedir. Ama kente geldiği zaman ister istemez zaten iş aramaktadır. Oysa hepimiz biliyoruz ki kırdaki kuvvetli bir gizli işsizlik vardır ama bunlar çalışıyor görünmektedir. Bu gizli işsizler kırdan kente göçtüğü zaman açık işsize dönüşmektedir.

İşsizliğin yüksek olmasının ana sebebi budur arkadaşlar. Bu, ne o hükümetin ne bu hükümetin ne o bakanlığın ne bu bakanlığın bir suçu veya kusuru değildir. Bu, doğal bir süreçtir, bu süreci Türkiye bir müddet daha yaşamak da durumundadır.

Bunu nereden çıkarıyoruz?

Bakın, 1929 yılında tarımın gayrisafi millî hasıladaki payı yüzde 51,6; 2006’da yüzde 9; gelişmiş ülkede bakıyorsunuz yüzde 5’in altında.

Demek ki bu gelişme trendi sürdüğü müddetçe Türkiye’de de tarımın gayrisafi yurt içi hasıladaki payı yüzde 5’in altına ininceye kadar bu göç süreci ister istemez, elimizde olmayarak devam edecektir. Bu da işsizliğin maalesef aşağıya düşmesini önleyecektir.

Peki, sorun bu ama yine de biz işsizliği azaltma yönünde çaba harcamamamız gerekiyor mu? Tabii ki gerekiyor. Peki imkânlarımız yok mu? Var. Birincisi arkadaşlar, eğitimidir. Kısa sürede bize çare olmaz ama uzun sürede kalıcı çözümün adresi eğitimidir.

Size bir istatistik vermek istiyorum, Birleşmiş Milletlerin İnsani Gelişme Raporu Türkiye 2008 yayınından bir istatistik veriyorum: Türkiye’de iş gücüne katılma oranı toplamda yüzde 48, üniversite mezunlarına geldiğimizde yüzde 78’5, lise ve meslek lisesi mezunlarına geldiğimizde yüzde 57, lise altı okullarda yüzde 46,9.

Arkadaşlar, çözüm açıktır, insanlarımızı eğiteceğiz. Bunun başka yolu yok. Yani bazen çıkıyoruz, bu üniversiteler işte şöyle böyle... Efendim, başka çaresi yok, olacak. Ha ilk kademedeki ilk adımda istediğimiz kalitede olur mu? Olmaz. Fiziki yapı, akademik kadro... Olmaz, doğru. Ama her şeyin bir başlangıcı olacaktır. Bu yolda yürümek zorundayız. Ben dört dörtlük üniversite açamıyorum diye üniversite açmama lüksümüz yok.

Bir diğer çözüm olarak, arkadaşlar, Türkiye maalesef, dış şoklara bir şey demiyorum, onlar bizim kontrolümüz dışındadır ama iç şokları da ama maşallah ortaya çıkarmakta üstümüze yok. İç şoklar yaşıyoruz. Siyasi gerginlikleri kastediyorum.

Yaşanan iç şokları hepimiz biliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Kim çıkarıyor?

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

OSMAN DEMİR (Devamla) – Bunları, dış şokları, küresel kuraklık, küresel kriz... Tamam, bunlar bizim kontrolümüzün dışında ama iç şoklar...

Bakın, bir Cumhurbaşkanı seçiminde yaşadığımız gerginlikler. Anlamsız gerginlikler yaşadık.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Kim çıkarıyor?

OSMAN DEMİR (Devamla) – Yine kapatma davası... Anlamsız bir dava yaşadık.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Dinleyelim beyler.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Danıştay saldırısı...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

OSMAN DEMİR (Devamla) – Bakın, ben hiçbiriniz konuşurken müdahale etmiyorum.

Danıştay saldırısı... Nedir bunlar? Cumhuriyet mitingleri...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Cumhuriyet mitinglerini ağzına alma bir kere, ağzına alma.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Halkın yaptığı mitinge engel oluyor.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Öyle bir şey yok.

BAŞKAN – Öyle bir şey yok.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Bunların hepsi ülkede...

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, lütfen...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Ne demek gerginlik ya! İnsanlar... Ülkede yaşanan gerginliği ifade etmek haksızlık mı ya? Ne demek ya!

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, lütfen...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Ağzına alma. Yakışmıyor ağzına.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – O şekilde konuşmak sana yakışıyor mu?

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu... Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Ne demek o ya! Ne demek ya!

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu... Gereksiz bir müdahalede bulunmayacaksınız, olur mu böyle?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Cumhuriyet mitingine dil uzatıyor ya.

BAŞKAN – Arkadaşların değerlendirmelerine...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – O da konuşmalarını bilsin ya! Sabahtan beri kimse bir şey söylemiyor.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

BAŞKAN – Yani siz konuşurken müdahale etmiyorlar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Allah Allah!

BAŞKAN – Sayın Demir, toparlayın, vaktiniz doldu çünkü.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Yani bunlar maalesef...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Hukuk devletine inanmıyor ya!

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

OSMAN DEMİR (Devamla) - ...yaşamamamız gereken ama maalesef yaşanmış olan olaylardır. Bunların tabii ki bir maliyeti vardır. Bunları niye söylüyorum? Bunlardan ders almazsak ülkemize yazık ederiz. Bunlardan herkes kendine düşen dersleri çıkarmak durumundadır. Gerginlikler ülkemizin lehine değildir. Sebebi kim olursa olsun.

Yine bunları önlemenin yanında, bir başka faktör, kayıt dışı ekonomi.

Arkadaşlar, maalesef bazı değerlendirmeciler, burada olmadı, ben burada biri dedi demiyorum, bazı değerlendirmeciler, efendim kayıt dışı ekonomi iyidir diyenler çıkıyor. Doğru değil. Kayıt dışı ekonomi kötüdür. Çünkü kayıt dışı ekonomi rekabet etkinliğini bozar. İki üretici düşünün, aynı alanda faaliyet gösteriyor, biri kayıt dışı çalışıyor, diğeri kayıt içi çalışıyor. Biri vergi veriyor, diğeri vermiyor. Dolayısıyla piyasa fiyatları ikisi açısından aynı anlama gelmez. Kaynakları yanlış dağıtır, devletin gelir kapısını azaltır. Bu konuda da zaten mücadele verilmektedir kayıt dışı ekonominin önlenmesi yolunda ama bunu daha da artırmamız gerekmektedir.

Bakın bir not aldım, burada yabancı sermayeyi işsizlikle ilişkilendirdi bir konuşmacımız, dedi ki: “Yabancı sermaye geldi, döviz kurlarını düşürdü, ihracatımızı azalttı, işsizliği artırdı.” dedi.

Arkadaşlar, dinlediğiniz zaman mantıklı geliyor ama lütfen unutmayalım, yabancı sermaye geldi de bankaların kasalarında, şirketlerin kasalarında yatmaya mı geldi? Hayır.

ESFENDER KORKMAZ (İstanbul) – Ne yaptı? Yatırım mı yaptı?

OSMAN DEMİR (Devamla) – Bakın, Sayın Hocam...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Bari sen yapma Hoca ya. Bari sen bir şey yapma ya. Hayret bir şey!

OSMAN DEMİR (Devamla) – Düşün ki borsaya geldiğini düşün Sayın Hocam. Borsaya geldiği zaman, borsadaki hisse senetlerimizin değeri artmaktadır. Hisse senedinin değeri arttığı zaman firmalar yeni hisse senedi ihraç etmektedir, bu da onlar için yatırım anlamına gelmektedir. Yani kimse atıl tutmak için yabancı sermayeyi getirmez.

BAYRAM ALİ MERAL (İstanbul) – Hisse senediyle yatırımın ne ilgisi var?

OSMAN DEMİR (Devamla) - Bir zamanlar “Bizim ülkemizin sorunu yabancı sermaye yokluğu.” diyorduk. Maalesef talihsizliktir, yabancı sermaye işsizliğin sebebi gibi ilişkilendirildi. Doğru değildir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yanlış notu okuyorsun sanki, başka bir not olmasın?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen...

Sayın Demir, tamamlar mısınız...

OSMAN DEMİR (Devamla) – Şimdi yine bir vekilimiz, Sayın Korkmaz söyledi bunu, dedi ki...

BAŞKAN – Sayın Demir, bakın, diğer üyelerimize cevap vermek durumunda değilsiniz, Sayın Bakan cevap verecek diğer üyelerimizin değerlendirmelerine.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Hükûmet misiniz, bakan mısınız?

BAŞKAN – Siz tamamlayın.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Ben de Bakanlığımızın 2009 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Meral...

BAYRAM ALİ MERAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şahsınızda sayın milletvekillerini, Bakanlığımızın saygıdeğer yöneticilerini, Sayın Bakanımızı, kısacası bu salonda bulunan bütün arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanım, burada saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım çok önemli konuları gündeme getirdiler, ben mümkün olduğu kadar tekrarını yapmamaya çalışacağım.

Yalnız, işsizliğin, yoksulluğun arttığı, üretimin durduğu bir ortamda “İşler iyiye gidiyor.” denmesi iyimserliğin ötesinde bir şey değildir.

Bakınız ben uzun yıllar, hepinizin bildiği gibi, bir görevde bulundum, 5 Ocak kararları, 1994 krizi, 2001 krizi, bugün de 2008 krizi... Bunların bütün faturaları çalışanlara ödetilmiştir, bugün de ödetiliyor.

Benim bu ülkede bir çivi çakan, devlete karşı sorumluluğunu yerine getiren, işçinin hakkını veren bütün işverenlerin başımın üzerinde yeri vardır. Ama ne yazık ki değerli arkadaşlarım, böyle kriz söz konusu olduğu zaman bazı işverenlerimiz -hepsini kastetmiyorum- bu konuları çok iyi değerlendiriyorlar. Bunu hep birlikte görüyoruz ve yaşıyoruz.

Muhterem arkadaşlarım, kriz dönemlerinde, hepinizin bildiği gibi, mümkün olduğu kadar kaynak aranır. Bu kaynak içte bulunur, dışta bulunur ama kaynağın asıl ana konularından birisi IMF’dir. IMF geçtiğimiz günlerde -ki burada arkadaşlarımız da bir bölümü konuştu- Türkiye’ye borç vermiştir. Borç verirken bazı şartları ortaya koymuştur. Nedir bu şartlar? Demiyorduk ki... Tabii bu arada bizim bazı uyanık özel sektör temsilcilerinin de katkısı olmuştur, kamu ağırlıklı bu ülkenin çok önemli kaynaklarının satışa çıkarılmasını istemiştir. Yani özelleştirmenin yapılmasını istemiştir, yatırımların durdurulmasını istemiştir, emekli yaş haddinin yükseltilmesini istemiştir, işçi çıkarılmasını istemiştir, tarıma-hayvancılığa verilen desteğin kesilmesini istemiştir değerli arkadaşlarım ve ücretlerin ya dondurulması ya düşürülmesini istemiştir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

Biraz önce, benden önce konuşan arkadaşım genelde köyden muhterem arkadaşlarım kente akınından bahsetti.

Değerli arkadaşlarım, bunda siyasetçilerin ve biraz önce söylediğim programın büyük etkisi olmuştur. Sen eğer köylüne, hayvanına destek olmazsan, tarımına destek olmazsan, oradan buradan buraya gelen insanlara gecekondular yapar beş sene sonra beş katlı apartman dikersen, köylüyü köyünde durduramazsın.

Bugün Türkiye’de olan ve yaşanan bunlardır değerli arkadaşlarım.

Ne oldu şimdi? Bugün de sağ olsun Sayın Başbakan bir açıklama yaptı, dedi ki “Ben IMF’ye ümüğümü sıktırmam.” Yani demek istiyor ki benden önceki hükümetler ümüğünü sıktırdı, ondan hepsi geçti gitti, ben bu yanlışlığı yapmam dedi. Ben buna sevindim. Ama değerli arkadaşlarım, şunu özellikle ifade etmek istiyorum, sakın ola ki çok yaklaşmayın boğazınızı sıkarak. Çünkü IMF’nin bugüne kadar Türkiye’ye yaptırdığı, ödediği fatura budur. Ne oldu bu kadar müessese satıldı? İşsizlik, yoksulluk aza indi mi? Ücretleri dondurdunuz, düşürdünüz, ekonomi düze çıktı mı? Emekli yaş haddini yukarıya çektiniz, emekliliği büyük ölçüde aksattınız, sorunlar çözüldü mü? Ne oldu? Bugün bir daha konuşuyoruz değerli arkadaşlarım.

Bakınız, tabii ki Çalışma Bakanlığımızın bugün bütçesi görüşülüyor, hakikaten Bakanlığımız hem genişledi hem daraldı?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Enine mi boyuna mı?

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) – Vallahi Sayın Bakan onun tarifini daha iyi yapar.

Bakanlıktan işçinin birikimleriyle elde edinilen, değerli arkadaşlarım, başta hastaneleri olmak üzere bir kalemde aldınız götürdünüz. Bunu özel sektöre yapabilir misiniz? Özel sektörün tek bir çivisini alıp üzerine oturabilir misiniz? Kimin bu? İşçinin alın teriyle birikimlerinden meydana gelen konular. Bunları yaptınız.

Şimdi ne oldu değerli arkadaşlarım?

Burada arkadaşlarım söyledi, bakınız, işçilerden geçmişte tasarruf teşvik fonu kesildi, yıllardır bu fon kullanıldı, sırf siz kullandınız demiyorum, yıllardır kullanıldı, doğru dürüst faizleri de hesaba katılmadı, ödediniz. Ama öyle ama böyle ödediniz. Şu anda konut edinme fonu bir fon kesildi. Yıllardır ki bunu biliyorsunuz. Bir tek işçiye, memura ev yapılmadı. Onu da yarım yamalak ortaya koydunuz, şimdi mahkemelik oldunuz.

Şimdi geldik işsizlik fonuna değerli arkadaşlarım. Bir konuyu dikkatinize arz etmek istiyorum özellikle, bu işsizlik fonunda kesilen işverenin payı tasarruf teşvikte kesilen işverenin fonu, konut edindirmede kesilen ödenen para toplu sözleşmelerde işçiye ödenmiş ücret gibi kabul edilir. Bunu bilin değerli arkadaşlarım.

Yani bazı arkadaşlarım der ki bu tek işçilerden kesilmiyor, burada işverenin de payı vardır diyor, doğrudur ama işverenin ödediği bu pay değerli arkadaşlarım toplu sözleşmede işçiye ödenen ücret gibi değerlendirir işveren. Yani yüzde 2 ödemişse, işçi yüzde 2 eksik zamm alır. Bunun böyle bilinmesinde fayda vardır Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Meral, tamamlar mısınız...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) – Değerli Başkanım, müsaade et de derdi olan biraz da dertleşsin.

BAŞKAN – Zaten ilave süre verdim.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) – Teşekkür ederim, uyarınıza teşekkür ederim, uyacağım efendim.

Değerli arkadaşlarım, son, işsizlik fonu kuruldu. Buna katkısı olan insanlardan birisi de benim. Bunun amacı özelleştirmede genelde işten atılan işçilerin mağduriyetlerini, sıkıntılarını gidermek, onlara bir ücret ödenmesiydi. Belki o zaman işsizliğin bu oranda hızlanacağını düşünmemiştik. Yani işçi çıkıyordu ama bu oranda değildi. Bu kadar kısa süreli çalışan işçi yoktu değerli arkadaşlarım. O zaman son üç yılda 600 gün prim ödeyen işçiye 180 gün, yani 4447 sayıyla ben aklımda kaldığını söylüyorum, 900 gün prim ödeyenlere değerli arkadaşlarım 240 gün, 1.080 gün ödeyenlere 300 gün asgari ücretin üçte 1’i tutarında bir ücret ödeniyor.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım; bunlar çok düşük. Paranın büyük ölçüde birikmesinin altında yatan neden düşük hisse veriyoruz orada işten atılan işçilere veya oranlar yüksek. Yani son üç yılda 600 gün prim ödeyen çok az, bu adam yararlanamıyor. Bunların düzeltilmesi veya bunlara ödenen ücretlerin biraz artırılması gerekmektedir. Bunu özellikle istiyorum. Yani bu 37 katrilyonu buldu sizin deyiminizle.

Değerli Bakanım, değerli milletvekillerim; benim birkaç tane daha önerim olacaktır.

Bir iş yerinin kapanması demek, oradaki insanların işsiz kalması demektir. Oradaki işsizlerin işsiz kalması demek esnafa olan borcunun ödenmemesi demektir. Esnafın borcunu tahsil edememesi demek, esnafın da senedinin protesto olması demektir. Bunlar birbirine bağlıdır. Biz istiyoruz ki her tarafta iş yerleri açılsın, iş yerleri kurulsun. Yalnız Sayın Bakanım, sizden bir ricam daha var: Yani özel sektör... Hani derler ya Hasan uzun boylu da bu kadar değil dendiği gibi, yani özel sektör iş yeri açar ama bu kadar hipermarket, bu kadar süpermarket ne oluyor? Ondan sonra da kapısına kilit vuruyorlar. Buna bir tedbir koymak lazım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim; nereye gidiyorsan bakıyorsun bir tane hipermarket açılmış. İçine bakıyorsun boş. Yazık ve günah. Bu farklı yönlerde değerlendirilsin veya içine giriyorsun bir tane yerli malı yok, hep dışarıdan gelen mallarla tıklım tıklım doldurulmuş. Şimdi bunun düzeltilmesini istiyorum, bir.

Emekli ücretleri arasında bir farklılık var ki, bunu sayın değerli yöneticiler, genel müdürlerimiz de biliyor, yani daha önce emekli olan arkadaşlarımız son emekli olanlardan daha düşük emekli aylığı almaktadır. Bunun düzeltilmesini özellikle istiyoruz.

Gazi aylıklarını burada arkadaşlarım söyledi, mutlaka size de bunlardan talep, teklif gelmektedir. Bunların durumlarının göz önüne alınıp düzeltilmesini istiyoruz.

Şu yeşil kart... Bir zamanlar 17 milyona yaklaştı neredeyse, şimdi tahmin ederim 13 milyona düştü, bunun cılkı çıktı ne yapacaksınız... Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim, buna ne yapılacaksa yapın, çünkü ihtiyacı olanların dışında ihtiyacı olmayanlar bunları kullanıyor ve devletin bir sürü imkânı israf oluyor.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

Kriz bahanesiyle, hepsini kastetmiyorum, işçi çıkarmaların denetlenmesi gerekir. Daha dün kadar en büyük banka dediğimiz kârını yüzde 200 artırdım diyor, bugün işçi çıkarıyor. Canım geçen sene kazandıysan bugün de biraz kazanma, yani işçiyi hemen kapı dışına koymak mı lazım? Bunun içerisinde iyi niyet var mı? Bunları kastediyorum.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım; kıdem tazminatı, biraz önce arkadaşlarım da söyledi, tartışma konusu edilmemelidir. Onu da Mecliste konuşurken güzel değerlendirdin, kamuda çalışan işçiler dışında aşağı yukarı neredeyse bunu da alan da yok. Şu anda krizden mütevellit işçi çıkarıyor, işveren diyor ki ben bunu bir sene içerisinde öderim. 150 bin liranın bir sene içerisinde neyini ödeyeceksin?

İkinci olarak Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım; sizin döneminizde olmamıştır, bu sendikalar arası eşitliği koruyun, sendikalar arasında ikilik yaratmayın, yasayı da bir an önce çıkaralım.

Bir de kayıt dışını kayıt altına almak istiyorsanız Meclisten başlayalım.

BAŞKAN – Sayın Meral... Sayın Meral...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) – Siz işçilerin genel kuruluna geldiğiniz zaman saatlerce konuşursunuz, biz itiraz etmiyoruz.

BAŞKAN – Burada belli kurallar var ve hoş görüyle biz ek süre veriyoruz ama yani...

BAYRAM ALİ MERAL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Efendim, hoş görünuze teşekkür ederim.

Sayın Hasgür...

İBRAHİM HASGÜR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın değerli bürokratları, değerli basın mensupları; konuşmama başlarken hepinize saygılar sunuyorum.

Çalışma hayatını düzenlemek, istihdamı artırmak, iş sağlığını sağlamak, çalışma yaşamını denetlemek, sosyal adalet ve sosyal refahın gerçekleşmesi için gerekli önlemleri almak, sosyal güvenlik olanağını sağlamak ve yabancı ülkelerde çalışan Türk işçilerin çalışma yaşamı ve sosyal güvenlikle ilgili sorunlarına çözüm yolları aramak için yürütülen çalışmalar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın faaliyet alanına giriyor.

İstihdamı ve verimliliği artırmak ekonomik ve sosyal kalkınmayı gerçekleştirmek ülkemiz dâhil tüm dünya ülkelerinin birinci hedefi hâline gelmiştir. Dünyada yaklaşık olarak 500 milyonun üzerinde işsiz olduğu belirlenmiştir. İşsizliğin önlenmesinin temel çözüm yolu hiç kuşkusuz istihdam kapasitesini artıracak yatırımların çoğaltılması, yeni iş alanlarının yaratılması, iş piyasasının esnekleştirilmesi ve aktif istihdam politikalarının uygulanmasıdır.

Tabii Çalışma Bakanlığımıza bu saydığımız dört unsurun içerisinde belli görevler düşmektedir. Bunların en önemlisi de iş piyasasının esnekleştirilmesi ile aktif istihdam politikalarının uygulanması en önemli görev alanının içine girmektedir.

Çalışma Bakanlığımız ne yapmıştır bugüne kadar? Özellikle son yıllarda yapmış olduğu pek çok icraat var. Biz vaktimizin elverdiği ölçüde bazılarını burada sıralamak isteriz.

Bu yılın ilk aylarında yürürlüğe giren istihdam paketi bunlardan bir tanesi ve en önemlisidir hemen hemen. Ülkemizin içindeki temel sorunlardan olan işsizlik sorununa çözüm üretmek adına atılmış çok büyük bir adımdır.

Neler getirmiştir bu istihdam paketi? İstihdam paketi üretmek adına atılmış çok büyük bir adımdır. “İstihdam artmamıştır, Çalışma Bakanlığı hiçbir şey yapmamıştır.” şeklinde tenkitlere verilecek en güzel cevaplardan bir tanesidir. Neler yapmışız bu pakette? İstihdam paketiyle sağlanan genç, kadın ve özürli işçi çalıştırmaya yönelik teşviklerle Kasım 2008’e kadar yaklaşık 55.800 kişinin istihdamı sağlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda hazırlanan istihdam paketiyle işverenin prim oranı 5 puan indirilmiş, sigorta primlerinde uygulanacak olan ve işverenlerin istihdam maliyetini azaltmaya yönelik söz konusu uygulamanın önemli bir sınırlama da getirilmiş buna, alınan indirimden yararlanmak için işverenlerin muaccel hâle gelmiş prim borçlarının bulunmaması gerekiyor. Primlerini düzenli ödeyen işverenlerin bugüne kadar hep “Biz prim borçlarımızı zamanında ödüyorduk; daha sonra aflar çıkıyor, bizim ne suçumuz var.” şeklindeki şikâyetlerine, serzenişlerine burada bir ödül sağlanmak suretiyle onlar da bu konuda cevaplanmış oluyor. Düzenli olarak primlerini ödeyen işverenlere bu 5510 sayılı Kanun’la yüzde 5’lik de indirim uygulanmaya başlandı.

Bir başka getirdiği yenilik, gençler ve kadınların istihdamını artırmak amacıyla mevcut istihdama ilave olarak yeni işe alınan kadınlarla 18-29 yaş arası gençlere ait Sosyal Sigorta işveren primi beş yıl boyunca kademeli olarak işsizlik sigortası fonundan karşılanıyor. Bu da şimdiye kadar seksen beş yıldır yapılmamış olan bir yenilik. Yani bizim Hükümetimize nasip oldu.

50 veya daha fazla işçi çalıştırılan iş yerlerinde eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu kaldırıldı, terör mağduru çalıştırma yükümlülüğü de sadece kamuya bırakıldı. Bu da istihdam için yapılan en önemli değişikliklerden bir tanesi.

Tahakkuk ettiği hâlde ödenmemiş olan 2008 Mart ve önceki dönemlere ilişkin sosyal güvenlik alacaklarının tahsiline yönelik gecikme cezası ve gecikme zammından önemli oranda indirim yapıp taksit imkânı getirildi. Bu da Hükümetin sosyal güvenlik konusunda atmış olduğu en önemli adımlardan bir tanesi. Bu yolla yaklaşık toplam 26,2 milyar YTL’lik borcun 23,3 milyar YTL’lik kısmı, yani yaklaşık yüzde 90’lık kısmı yeniden yapılandırıldı ve 5,5 milyar civarında peşin ödemeye yapıldı ve bütçeye çok büyük bir imkân girdi. Eğer bu yapılmamış olsaydı gene bu paralar batacaktı, alamayacaktı, hem işverenlerimiz güç durumda kalacaktı hem de Hükümetimiz değerli bir kaynaktan yoksun olacaktı.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

İşsizlik Sigortası Fonu'nun 2008'e ait 1 milyar YTL'lik nemasıyla gelecek üç yıllık 2,5 milyar YTL'lik özelleştirme geliri GAP için kullanılarak bölgede istihdamın artması sağlandı. Yani burada gene bir ilave istihdam sağlanıyor GAP'a yatırım yapılmak suretiyle. Niye bundan rahatsız olunuyor, bunu da anlamış değiliz.

Özel sektöre daha önce işçi sayısının yüzde 6 oranında özüllü çalıştırma şartı yüzde 3'e indirildi. Özel sektörün çalıştırdığı özüllülerin sosyal sigorta primleri hazinece karşılanmaya başlandı. Bu da gene ayrı bir yenilik.

Bunun yanında, bürokratik engeller istihdam alanında kaldırıldı. Ne gibi? Söz gelimi, iş yeri açılışında Bakanlıktan izin alma zorunluluğu gibi, spor tesisi kurma zorunluluğu gibi zorunluluklar kaldırıldı.

Bunların yanında, işverenlerin iş yerlerinde kreş emzirme odası açma, iş yeri sağlık ve güvenlik birimi kurma, iş yeri hekimi çalıştırma, iş yeri güvenliğinden sorumlu teknik eleman görevlendirme yükümlülükleri hizmet alımı ya da ortak tesisler kurulmak suretiyle karşılayabilme kolaylığı da sağlanmış oldu.

İstihdam paketinin getirdiği diğer bir yenilik de mesleki eğitimler oldu. İşsizlik Sigortası Fonu'na aktarılan devlet payının yüzde 30'unun İŞKUR tarafından mesleki eğitimler için kullanılması hükmüyle yaklaşık 100 bin işsizimize işverenlerin ihtiyaçları doğrultusunda eğitimler verilerek meslek ve iş edinmeleri sağlanmış oldu.

Yine bu pakette iş gücünün düzenlenmesine yönelik yenilikler yapıldı. Mesela, işsizlik ödeneğinin miktarı artırıldı. İşsizlik ödeneği için İŞKUR'a elektronik başvuru kolaylığı getirildi. Ağır ve tehlikeli işlerde muhakkak mesleki eğitim almamış işçilerin çalıştırılmayacağı şartı getirildi. İş sağlığı ve güvenliği için risk değerlendirmesine yönelik esaslar belirlendi, vesaire. Bunlar, önemli yenilikler olaraktan Çalışma ve Sosyal Güvenliğimizin tarihe geçen uygulamaları oldu.

Sosyal güvenlik reformu yapıldı. Ülkemizin beş yıldır tartıştığı sosyal güvenlik reformu 1 Ekim itibarıyla yürürlüğe girdi. Bu sosyal güvenlik reformuyla 1945'den bu yana süregelen 40 milyar YTL sosyal güvenlik açığı veren hemen hemen ortalama sistem sona erdi. Sosyal Güvenlik Yasası'nın yürürlüğe giren maddeleriyle sosyal güvenlik alanında yeni bir dönem başlamış oldu. Bu, gerçekten bizim ekonomimizde son derece önemli bir kara delikti. Bir türlü geçmişte de bütçelerimizin iki yakasının bir araya gelememesinin en önemli sebebi bu sosyal güvenlik kurumlarında meydana gelen açıklardı. Bakın, ATO'nun SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığı verilerinden yararlanarak hazırladığı bir sosyal güvenlik raporu var. Bu rapor 1994 ile 2006 yılları arasındaki on üç yıllık dönemde SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığının açıklarının toplamının 103 milyar YTL'ye ulaştığını ve devletin faizleriyle beraber buraya 579 milyar YTL'lik bir ödeme yaptığı sadece bu on üç yılda hesaplanmış ki tabii bunlar gerçekleşen rakamlar. Ne kadar büyük bir açık vermişiz. Bu parayla Türkiye'de neler neler yapılabilir diye, bugün ihtiyacımız olan fabrikaların, ihtiyacımız olan hastanelerin, ihtiyacımız olan okulların büyük bir kısmının önemli ölçüde çözüldüğünü bugün görmemiz mümkün olabilirdi. Keşke bu sosyal güvenlik reformunu yıllar önce yapabiliş olsaydık.

Burada yapmış olduğumuz daha 65 yaş gibi Bakanımızın bahsettiği pek çok uygulamalar var. Gerçekten sosyal güvenlik alanında yapmış olduğumuz yenilikler ve Çalışma Bakanlığımızın yapmış olduğu faaliyetleri burada on dakikalık, on beş dakikalık süre içerisinde anlatmamız mümkün değil. Sayın Bakanımız da son derece özet şekilde zaten bunlara temas etti. Herhâlde sorulara verdiği cevaplarda daha büyük bir kısmını da anlatma imkânı bulacaktır, herhâlde anlatacağı inşallah, biz de anlatmaya devam edeceğiz, anlatmak görevimiz. Maalesef anlatmadığımız için bu muhalefet böyle, şimdi bundan güç bularaktan saldırıyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Ha, bundan sonra böyle yapalım, tamam.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biraz daha konuşsaydınız İbrahim Bey.

İBRAHİM HASGÜR (Devamla) – Bundan sonra daha çok anlatacağız.

Ben bu duygu ve düşünceler içerisinde, Sayın Divanın sabrını da zorlamayarak böyle bize ters ters bakmaya başladı vakit az diye, onun için hepinize saygılar sunuyorum, konuşmamı bitiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sorulara geçiyoruz.

SORULAR VE CEVAPLAR

Sayın Özbayrak...

MUSTAFA ÖZBAYRAK (Kırıkkale) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Benim sorum çok kısa olacak. Sayın Bakanın bu sunum kitapçığında sayfa 27'de "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyon Programı" diye bir programdan bahsediliyor. Şimdi bu programdan anlaşıldığına göre gelişmişlik düzeyi düşük kırk üç ilde uygulanması planlanan bu operasyonel programa yine burada belirtildiği gibi 50 avruluk bir de Avrupa Birliği desteği var. Bu programı nasıl uygulamayı düşünüyorsunuz? Bununla ilgili bir açıklayıcı bilgi vererseniz çok memnun oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bakmakla yükümlü statüsünde olmayan, herhangi bir işte çalışmayan ancak ailenin aylık ortalama geliri asgari ücretin üçte 1'inin üzerinde olması nedeniyle zorunlu sigortalı olması gerekenlerden bugüne kadar kaç sigortalı kuruma tescilini yaptırmıştır? Düzenlemeden sonra isteğe bağlı sigortalı sayısında ne kadar artış olmuştur? Mesleki Yeterlilik Kurumuyla ilgili olarak kuruluş yasasında kurum için ihdas edilen pozisyonlara baktığımızda, aralarında başkan, daire başkanı, hukuk müşaviri ve uzman unvanlı pozisyonlar da olduğunu görüyoruz. Ancak kurum bütçesinde sadece işçiler için personel gideri öngörülmüş olması, bu saydığım söz konusu personelin tamamının işçi statüsünde çalıştığını mı göstermektedir?

Bir diğer sorum: Yol-İş Sendikası geçtiğimiz bir iki yıl içinde Bursaspora 300 milyar YTL civarında bir bağışta bulunmuş mudur? Bulunduyorsa böyle bir bağış yasal mıdır? Yasal ise niye başka bir spor kulübüne değil de Bursaspor

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

Kulübüne yapılmıştır? Bakanlığınızda yargı kararı alan personelden geçici görevle başka yerlerde görevin geçiciliğini aşacak bir biçimde görevlendirilen olmuş mudur? Olmuş ise bu tür işlemlerin yargı kararlarını etkisiz kılma anlamına geldiğini biliyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, önce kısa bir bilgi katkısında bulunacağım arkadaşlarımıza.

Değerli arkadaşlarım, emeklilik yaş sınırı rahmetli Özal döneminde 50-55 olarak belirlenmişti. 1991 yılında yaş sınırlaması kaldırıldı, 38 yaşında bayanlar, 43 yaşında erkekler emekli olabiliyor idi. 1999 yılında 58-60 yaş sınırı getirildi ve kademeli geçişle ilgili de Anayasa Mahkemesinin iptali üzerine 2002’de yeniden kademeli geçiş uygulaması getirildi. Şu anda da 65’e çıkıyor. Şimdi burada reform dersek, bayanlarda yirmi sene, erkeklerde on yedi sene ilave var ki şu an AKP döneminde çıkan kanunda yedi artı beş senelik bir ilave var. Yani esas reform bir koalisyon hükûmeti döneminde yapıldı. Bu katkıyı vermek istedim.

Sayın Bakanım, birkaç tane sorum olacak. Birincisi: Sosyal yardım ve sosyal hizmetlerin tek çatı altında toplanmasıyla ilgili çalışmalar olduğunu duyuyoruz, Başbakanlık da var, sizin Bakanlığınız da var. Bu ne zaman gündeme gelecek? Bu, sosyal güvenlik sisteminin sağlıklı yürüebilmesi için gerekli.

Yine ILO’nun 102 sayılı Sözleşmesi’nde yer alan aile yardımı sigortasını uygulamaya koymayı düşünüyor musunuz?

Bir diğer sorum: Sosyal güvenlik merkezleri kuruyoruz, belli kriterlerimiz var ve buna uygun olan ilçelerde kuruyoruz. Kriterler için bir şey demiyorum. Ancak diğer ilçeler için ne düşünüyorsunuz? Mesela Konya örneğini vereyim: Konya’da, taşrasında yirmi sekiz ilçe var, yüz ölçümü de büyük Konya’nın. İlçeden ilçeye arada mesafeler var. Mesela bir Bozkır ilçesinde -tabii kriterlere uymuyor- kurulması söz konusu değil ama geçmişte BAĞ-KUR’un uygulamaları vardı, haftanın belli günlerinde bu gerekli hizmetleri vermek üzere ekipler giderdi. Böyle bir şey düşünülüyor mu? Düşünülmesi uygun olur kanaatindeyim.

Yine bu şeyi ben de soracağım Sayın Bakanım, 5510’un geçici 24-25’e göre yapılan borç yapılandırılmasıyla ilgili istatistikler; kaç başvuru oldu, ne kadar borç yapılandırıldı, ne kadar borç kaldı, ne kadar tahsilat yapıldı? Yani bu konuyla ilgili istatistikleri istiyorum.

Bir de bu İşsizlik Sigortası Fonu’yla ilgili bir konuyu arz edeceğim. İşsizlik Sigortası Fonu’ndan GAP ve öncelikli yatırımlara aktarılmak üzere hem Özelleştirme Fonu’ndan hem İşsizlik Sigortası Fonu’ndan kaynak aktarımı yapıldı istihdam paketiyle ilgili kanunda. Şimdi 2008 yılında 1,3 milyar YTL İşsizlik Sigortası Fonu’ndan aktarıldı. Fakat Sayın Bakanım, bu kaynak aktarılırken bizlerin “Bu işçinin parasıdır.” itirazlarına rağmen “İşte istihdam için veriliyor bu.” ve hatta hüküm de değiştirilerek sanki geri ödenecekmiş gibi bir de düzenleme yapıldı. Şu an gördüğümüz bir durum var, en son Yüksek Planlama Kurulu kararıyla bu GAP ve diğer öncelikli yatırımlara 1 milyar YTL düzeyinde bir kaynak aktarıldı. Hâlbuki İşsizlik Sigortası Fonu’ndan ve Özelleştirme Fonu’ndan 6,3 milyar YTL bu amaçla ayrılmış durumda. Ben çok net olarak soruyorum: Kandırıldık mı? Yani gerçekten GAP ve öncelikli yatırımlar için mi bu kaynaklar aktarıldı yoksa bütçe açığını kapatmak için mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Sayın Bakan, 5510 sayılı Yasa’da değişiklik yapıldı ama uygulama açısından arkadaşlarım haklı, bazı talimatlar, tebliğler geç çıktı, yani iş dünyası yeterince hazırlanamadı. Burada aksilikler olabilir. Tabii kurum olarak altyapınız henüz hazır değildi. Örneğin e-beyanname ayın 23’üne çekildi, hâlâ sistem bugün açık değil, bir kere bunu dikkatlerinize sunuyorum.

İki: 5084 sayılı Teşvik Kanunu 31/12’de bitiyor. Bir dünya insan bu yasanın henüz, daha Hükûmet tarafından hiçbir şekilde ne olacağını, ne yapacaklarını bilmediği için şu anda bir dünya insan bekliyor. Eğer bu yasa hükmü de sona ererse 32/12’de, yeni bir şekil gelmediği sürece 5084 sayılı Yasa’dan yararlanan bir sürü insanın da işsiz kalacağını bilginize sunarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum şu: İşsizlik Fonu’nun 2008 yılı sonunda ulaşacağı toplam değer 38 milyar YTL. Bu, toplam Fon varlığı demektir. Toplam Fon varlığının 2009 yılı sonunda ulaşacağı değer 45 milyar YTL olması öngörülmüştür. Bu çerçevede sorum şu: Toplam Fon varlığının ne kadarlık kısmı devlet iç borçlanma senedine yatırılmıştır? Ne kadarlık kısmı bankalardadır? Bankalarda olan kısım için herhangi bir faiz alınmakta mıdır? Hangi bankaya yatırılmıştır? Bankadan faiz dışında herhangi bir promosyon alınması söz konusu mudur? Alınmışsa bu promosyon İşsizlik Fonu’nun varlığına mı ilave edilmektedir yoksa farklı mı değerlendirilmektedir? Aynı soruları sosyal güvenlik primleri için de soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Benim sorum Avrupa Birliği üyelik sürecinde Avrupa Birliğinin sağladığı fonlardan biz yeterince Bakanlık olarak yararlanabiliyor muyuz? Bunun kaçta kaçını oran olarak kullanabildik bugüne kadar?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Yine, Tuzla tersanelerindeki son durum nedir? Bu krizle birlikte orada da bazı gelişmeler oluyor, işten çıkarmalar bugün basına yansıyor.

Yine bu yeşil kart konusunda... Zaten 5510 sayılı Yasa'yla bir müddet sonra kalkacak bunlar. Ancak bu yakın zamanda Adana Valisinin "Olaylara katılan çocukların ailelerin yeşil kartlarını iptal ettireceğim." gibi kendi başına buyruk birtakım açıklamaları oldu. Tabii, bu, Bakanlığınızın görevi dâhilinde. Bakanlığın bu konuda yaklaşımı nedir?

Açlık sınırı konusunda yeni bir değerlendirme ihtiyacı doğmuştur. Çünkü enflasyon oranı artmıştır. Merkez Bankası yeni faizler ve enflasyon konusunda yeni tespitlerde bulunmuştur. Son bir sene içinde temel tüketim maddelerine, gıda maddelerine, enerji alanının her kesimine yüzde 100'e varan zamlar yapıldığı için, bu açlık sınırı konusunda yeni bir değerlendirme yapmayı düşünüyor musunuz? Olası işsizliğin çok fazla büyüyeceği görülüyor, buna karşı Bakanlığın ne tür bir önlemi olacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, konuşmamın içerisinde de kısaca söylemiştim ama netleşsin diye bir daha sormak istiyorum: 53'üncü sayfada "İŞKUR'a kayıtlı tüm işsizlere mesleki eğitim, rehberlik ve danışmanlık faaliyetleri sunulabilmesi için kaynak kullanılmasına imkân sağlanmıştır." dediniz. Geçtiğimiz yıl içerisinde ne kaynak kullanılmıştır diye soruyorum, bir. "100 bin işsizimize istihdam odaklı mesleki eğitim verilecektir." deniyor. Bunlarla ilgili bir bütçeleme var mı? Yani bu fondan işçi gerçek anlamda istihdamı artırmaya yönelik olarak ne kadar harcanacağını öğrenmek istiyorum.

Diğer 1 milyon 300 bin gitti, herhâlde bu senede dörtte 1 olduğuna göre, faizlerde krizden dolayı yükseliş olursa bayağı gidecek. Bununla ilgili de en azından bu yatırımlarda harcama yapılırken istihdamı artırıcı yerlere doğru bir proje çalışması yapılabilir mi diye sormak istiyorum. Doğrudan yatırıma değil de istihdam teşviklerinde olduğu gibi doğrudan kullanılabilir mi diye sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kışanak...

GÜLTAN KİŞANAK (Diyarbakır) – Sayın Başkan, aracılığınızla Bakanımıza birkaç soru sormak istiyorum.

Öncelikle mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı drama konuşmamızda değinemedik. Bu konuda Bakanlığınızın almayı düşündüğü ne gibi önlemler var? Özellikle bu konuda yapılan son çalışmalarda ortaya çıkan somut talepler de var. Mesela, dayı, başı, elçi gibi onları iş yerlerine götüren kişileri biraz daha resmî sorumluluk altına tutabilen ve iş yerlerine götürmeyi bir kontrolle sınırlayan bir uygulama yapılabilir mi ya da sürekli mevsimlik geçici işçi bulunduran illerde barınma ihtiyacını ortadan kaldıracak sosyal tesisler yapılamaz mı ya da bu yollarda kamyonlarla taşınma sorununu ortadan kaldırmak için ücretsiz taşımayla ilgili bir somut çalışma yapılabilir mi? Bu konuda Bakanlığınızın almak istediği önlemleri öğrenmek istiyoruz.

Ayrıca, işsizlik oranına ilişkin bugün ben maden işçiliği için başvuruları söylemiştim, şimdi İnternetten öğrendim ki 20 bin kişi güç sınavını geçmiş, iş kuraya kalmış. 3 bin kişiyi 20 bin kişi içerisinde tespit etmek... Zonguldak'ta resmî işsiz rakamı nedir? Bunu öğrenmek istiyoruz. Bununla birlikte, Muş'ta, Bitlis'te, Şırnak'ta resmî işsizlik oranı nedir? Bu bize gerçekten rakamların doğruluğu konusunda bir fikir verecek.

Bir de Diyarbakır ve Antalya il sağlık müdürlüklerindeki bu reçeteleri tespit eden komisyonlar Ankara İl Sağlık Müdürlüğüne çekilmişti 2007 yılında alınan bir kararla. Antalya geri gönderildi. Diyarbakır ne zaman geri gönderilecek? Çünkü bu konuda il valiliğinin talebi var; ciddi sıkıntılar yaşandığı, bu reçetelerin takip edilmesi, kontrol edilmesi konusunda ihtiyaç olduğu... Sanırım ilgili müdürlüklerin de olumlu yazıları var. Bu konuda bir ilerleme göreceğ miyiz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Sayın Bakanda.

Sayın Bakan, şu ana kadar üyelerimizin ortaya koyduğu görüş ve eleştirilere ve sorulara cevap vermek üzere - yarım saat içerisinde toparlayabilerseniz Sayın Bakanım, tabii memnun oluruz- buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

Takdir ederseniz ki Bakanlığımız gerçekten 7'den 70'e herkesi ilgilendiren sorunlarla ilgili bir bakanlık. Dolayısıyla...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sıfırdan Sayın Bakanım, bebeklerinkini de ödüyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Şimdi, yani, genel ifade açısından söylüyorum, Türkçede böyle güzel bir deyim var, o da sıfır anlamına gelir yani.

Bazı konular kitapçık da çok daha detaylı ama eğer takdim ettiğimiz kitapçık çerçevesinde olayı ele almış olsaydık üç saatlik bir takdim yapmamız gerekirdi. Böyle bir nezaketsizliği de yapmak istemedim, onun için şifahen ağırlıklı takdimlerde bulundum. Bazı yerlerde ufak sürçülisanlar olabilir. Mesela iş gücüne 700 bin katılım dedim ama arkasından devam ederken, 700 bin kişiye iş bulmamız gerekirken 400 bin diye ifade etmişim. Oysa iş gücüne katılan 700 bin kişi söz konusuysa 700 bin kişiye iş bulacaksınız. Bunun gibi bazı şeyler olabilir ama geneli itibarıyla zamanı iyi kullanma adına bir gayret içerisinde olduğumuzu bilmenizi istiyorum.

Şimdi Akif Bey'den başlamak istiyorum. Bir değerlendirmede bulundular, dediler ki: "Ben bu bütçe sunuşunda isterdim ki sosyal güvenlik reformuyla ilgili ve primlerin yeniden yapılandırılması ve istihdam paketiyle ilgili madem bunları yaptınız, bunlarla ilgili bir değerlendirmenin neticelerini alayım." diye bir başlangıç, girizgâh yaptılar. Biz de aynısını yaptık. Yani biz sunarken dedik ki sosyal devlet Türkiye Cumhuriyeti ve sosyal güvenlik reformu ittifakla toplumun her kesimi tarafından benimsenen bir reform. Bunu gerçekleştirdik ve bu reform neleri getirdi, sosyal devlet olarak vatandaşlarımızda neler kazandırdı? Bunları tek tek saydık, getirdik.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

Primlerin yapılandırılmasıyla ilgili... Primlerin hangi şartlarda yapılandırıldığını ve getirisinin, götürüsünün ne olduğunu, iki yıllık süre içerisinde ne kadar bir tahsilatın, nakit olarak, peşin olarak ne kadar tahsilatın gerçekleştirildiğini ifade ettim aynen sizin sorduğunuz soru çerçevesinde.

Üçüncüsü ise istihdam paketi çerçevesinde sorunuz oldu. Ben de dedim ki istihdam paketinin teşvik bölümünde 55.800 istihdam gerçekleşti. Diğer alanlarla ilgili de kısa kısa bilgiler verdim.

Şimdi eğer bu üç konuyla ilgili, yani "Bunlarla siz neyi amaçlıyordunuz ve bu süre içerisinde ne elde ettiniz madem bunları yasalaştırdık." diyorsanız, 1 Ekimde yürürlüğe girdiğini hatırlatmak istiyorum. Yani benden bir buçuk aylık bir projeksiyonla sosyal güvenlik reformunun şunları getirdiği, şunları hedefledi ve bunlar gerçekleşti gibi bir neticeyi görecektik görüşmelerinde, önümüzdeki yıl bütçe görüşmelerinde çok daha net verilerle tartışabiliriz, en azından bir yıllık verilerimiz elimizde olabilir. O açıdan biraz Bakanlığımıza haksızlık, biraz da belki Akif Bey'den beklemediğimiz bir değerlendirme diye ifade ediyorum. Çünkü henüz bir buçuk aylık bir dönem içerisinde ne yapıldı? Çeyiz ödemelerinde, sosyal devlet olarak çeyiz yardımında yetim kızlarımıza Emekli Sandığı on iki aydı, yirmi dört aya çıkardık, BAĞ-KUR'da da yirmi dört... Hemen yürürlüğe girdi yani. Eğer bu anlamda bir şeyler soruluyorsa, bununla ilgili sosyal güvenlik reformunun çok ciddi getirilerini BAĞ-KUR'lular açısından, eski SSK'lar, Emekli Sandığı mensupları açısından ifade ettim. Bunun önemine binaen konuşmaya buradan başlamış oldum.

Diğer konu, işsizlik oranı. Ben, bakınız, ifade ederken çok global bir tanımlama yaptım, dedim ki 2006'da yüzde 6,5 işsizlik oranı var. Ondan sonra cumhuriyet tarihinin en büyük krizi yaşandı, bu 10,5'a çıktı, işsizlik oranı 10,5'a çıktı, şimdi de 9,9. Yani işsizlikte biz oran olarak ciddi bir düşüş gerçekleştiremedik ama bunun gerekçesini de izah ederken her yıl iş gücüne katılım 700 bin ve ilave olarak da tarımdan da yaklaşık 1,5 milyon bir nüfusun kopup merkeze geldiğini ifade ettim. Onun da net rakamını size vermek istiyorum: Tarımdan 2002 yılında 7 milyon 458 çalışan varken, 2007'de 5 milyon 61... 1 milyon 867 bin kişi tarımdan, kırdan kente göç etmiş, gelmiş. Dolayısıyla buradaki ifadelerimiz bilimden, gerçekten uzak, Türkiye'nin bu gerçeklerine ve Türkiye'nin gerçeklerle yüzleşmesine ters bir değerlendirme olmadığını ifade etme açısından bunları ifade etmeyi uygun buldum.

Fon'la ilgili, İşsizlik Fonu'ndaki birikimle ilgili, Fon varlığıyla ilgili değerlendirme yaptınız. Şimdi, tabii, Fon'un sosyal tarafları var, işçi, işveren ve kamu tarafları var. Bu yönetim kurulunda tabii ki bunlar değerlendirilerek bu kararlar alınıyor. Ayrıca, biz Bakanlık olarak sosyal diyaloga son derece önem veriyoruz. Bugüne kadar GAP'la ilgili tasarruflarımızda da yine sosyal taraflarla oturduk bir araya geldik ve bir mutabakat neticesinde bu düzenlemeyi Türkiye Büyük Millet Meclisine getirdik. Kaldı ki siyasi parti gruplarına da bu meseleyi biz taşıyarak, önden görüşerek bunların Mecliste birlikte düzenlemesini de gerçekleştirdik.

Şimdi kriz... Krizle ilgili çok değerlendirmeler yapılıyor: Kriz uzun sürerse, kriz derinleşirse, üstelik bizden kaynaklanmayan bir kriz farklılık arz ederse, Fon'la ilgili değil, tüm devletin kaynaklarıyla ilgili yapılacak değerlendirmeleri hep birlikte yapmamız gerekiyor. Bu vesileyle şunu da ifade etmek istiyorum, bunu Sayın Özyürek de, Sayın Faik Öztürk de ifade ettiler: Küresel krizin derinleşmemesi talebimiz. Ama burada Hükümet olarak, dikkat ederseniz, biz sosyal taraflarla bir araya geliyoruz, finans ve reel sektörle birlikte sürekli birlikteliğimiz var. Burada siyaset, muhalefet-iktidar veya reel sektör, kamu gibi bir ayrımın ben şahsen yapılmasını bu saatten sonra hiç doğru bulmuyorum, çünkü olay çok ciddidir, ekonomik kriz gayriciddi diyen yok, ama bununla ilgili bir panik havası yaratmanın da doğru olmadığı düşüncesindeyim. Bu çerçevede herkesin o sorumluluk içerisinde hareket etmesi gerektiğinin doğru olacağı düşüncesindeyim ve taraflarla bu konu enine boyuna görüşülüyor, konuşuluyor. Reel sektörün burada birinci hamlesi de işçi çıkarma olmamalıdır. İlk hedef işçi çıkarma şeklinde değerlendirilmemelidir. Bu konuyla ilgili yasalarımızda gerek kısa çalışma ödeneği gerek esnek çalışma modelleri, tümü İş Kanunu'muzda mevcut. Şu anda bunlar değerlendirilebilir. Ayrıca, alınması gereken tedbirlerle ilgili de sürekli gerek yasama olarak gerekse Hükümet olarak, yürütme olarak konuların üzerinde olduğumuzun bilinmesini istiyorum.

Bir diğer konu: Konuşmanızda "Prim gelirleri ne olacak? Asıl burada bunların ifade edilmesi gerekiyor. İşte sağlık harcamaları artıyor, sosyal güvenlik harcamalarında artışlar var. Bize bunların ortaya konması gerekir." tarzında bir değerlendirme yapmadınız. Şimdi bizim 2009 projeksiyonunda prim gelirlerimizde yüzde 20,53 bir artış sağlamayı öngörüyoruz. Ama tekrar ediyorum, yani bunlar kriz dikkate alınarak... Krize dönük de değerlendirmelerimiz var, krize dönük projeksiyonlarımız var ve o çerçevede onu belki ileriki bir soru ve değerlendirmelere cevap olarak ifade edeceğim.

Şimdi 2009 yılı projeksiyonunda asgari ücret artışı, sigortalı sayısındaki artış ve teşvik sisteminin, teşvik uygulamalarının getireceği sigortalı sayısındaki artış, kapsam genişlemesi ve ücretlerin reel ücret olarak bankaya yatırılmasından elde edeceğimiz prim artışları çerçevesinde yüzde 20,53'lük bir öngörümüzü burada sizinle paylaşmak istiyorum.

Sendikaların Bakanlıkça denetlenip denetlenmediğini sordunuz. Burada 26/6/1997 tarihinde 4277 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikle bu denetim Bakanlık tarafından kaldırılmış ve denetim yetkisi doğrudan bu kuruluşların denetim kurullarına bırakılmıştır. Dolayısıyla bizim böyle bir yetkimizin olmadığını da bu vesileyle ifade ediyorum.

Yabancıların çalışma izinleriyle ilgili bu konuyu araştıracağımı ifade ediyorum. Yalnız yurt dışında, yani bizim de yurt dışına eleman gönderdiğimiz ülkelerde iki üç yıl süren izin süreleri var. Bizde de böyle olsun anlamında söylüyorum. Türkiye gelişen, yatırımları gerçekleştiren bir ülke. Bu anlamda Türkiye'nin bakışı bir başka, gelişmiş ülkeler gibi olamaz mutlaka, bir aksaklık varsa onun üzerine gideceğimizi ifade ediyorum.

"Tuzla kaldırılсын." cümlesi bir cümledir. Onun öncesi, sonu çok derinlemesine süreci vardır. Benim orada dediğim "Tuzla'yı kapatın." rahat edin, okulları kapatın anlamında bir kapatma değildir, sorumluluk talebinde bulunmuşuzdur Bakanlık olarak. Kimden? Başta Bakanlık, sonra işverenden, sonra işçiden. Hiçbir mesleki eğitimi almamış olan 23 bin işçiyi siz orada çalıştırıyorsunuz. Çok sağlıksız bir ortam var ve rastgele büyümüş, hiçbir planlamanın ürünü olarak şekillenmemiş bir Tuzla'yla karşı karşıyasınız ve yoğun bir iş talebiyle karşı karşıya kalmış

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

olan bir Tuzla var ve burada işverenlerle bir araya geliyoruz ve işverenlerimizden şu talepte bulunuyoruz: Her sabah işinize uğrayın, çünkü, riskli, ağır ve tehlikeli işler, burada bulunun, burada denetimlerinizi önce siz kendiniz yapınız, bu sorumluluğu üstlenerek bir bakış açısı sergileyiniz diye çok kez söyledik. Yine sorulduğu için söylüyorum: Benim, Bakan olarak ilk gittiğim yer Tuzla'dır, seçim bölgem değildir. Onun için, böyle, kamuoyunun baskısıyla falan biz Tuzla'ya kalkıp gitmiş değiliz, ilk gittiğim yer, Bakanlığımın ilk haftasıdır. Denetimi de bir oyun neticesinde değil, on dört gün sonra da bütün denetim uzmanlarını, müfettişlerimi de Tuzla'ya sevk etmişimdir. O günden bugüne de 14 Eylül 2007'den bugüne kadar da buradan müfettişlerin çıkmadıklarını burada ifade ediyorum. Bir örnek vermek istiyorum: 47 yedi eksiği olan bir işletmede, bir tersanede 47 eksiğin dört günde giderildiğini gördük, dört günde 47 eksik tamamlandı. İşte, benim kapatırım dediğim budur. 47 eksiği dört günde tamamlama imkanınız varken, bunu tamamlamayıp, insan ölümlerine, bu facialara eğer hep beraber seyirci kalıyorsak buranın kapatılması gerekiyor. Ama bu duyarlılığı gösterip, dört günde bunları tamamlayabiliyorsanız bizim söyleyecek bir şeyimiz yoktur, Türkiye'de vazgeçilmeyecek sanayi dallarından, kollarından birisi olduğunu da bu şekilde ifade etmiş oluyoruz.

Şimdi, Faik Bey'in ifadesi vardı. Krizle nasıl mücadele edeceğimiz konusunda... Bakanlığım açısından soruyorsanız Hükümetin ilgili bakanları gerekli çalışmaları yürütüyor, birlikte yürüttüğümüz çalışmalar da var, ama, Bakanlığımın ilgili, kriz, henüz çok da Türkiye'de fazla konuşulmadığı bir ortamda istihdam paketini gerçekleştirdik. İstihdam paketi neydi? OECD ortalamasında istihdamın üzerindeki yüklerin hafifletilmesi idi. Hep şikâyet ettiğimiz olaylardı, zorunlu istihdamın kaldırılması idi. Bununla ilgili talepleri biz gerçekleştirdik. Ayrıca, aktif iş gücü programları çerçevesinde hep şikâyet eder dururduk, nitelsiz, vasıfsız, her işi yaparım elemanından kurtulalım, kurtulmak için gerekli kaynak transferi yapıldı ve kaynak transferiyle kalmadık, yine, soruların içerisinde olduğu için söylüyorum, şu anda 2008 yılı içerisinde 26 bin vatandaşımızı, gencimizi mesleki eğitim kurslarına tabi tuttuk ve ilk hedefimiz de, 100 bin gencimizi mesleki eğitim neticesinde bir mesleki formasyona kavuşturmak.

Altyapı yatırımları, bilemiyorum, kriz dönemlerinde son derece önem arz ediyor, hele bu kamu tarafından yapılırsa daha da bir ayrı önem arz eder diye düşünüyorum, bu konuyu da, yine, düzenlemelerimizde gerçekleştirmiş bulunuyoruz.

Şimdi, yine Faik Bey'in bir enteresan değerlendirmesi oldu. Sanayinin istihdam payı büyümüyor, istihdam artışı nereden kaynaklanıyor? Türkiye'de yalnız sanayi yok ki, tarımın yanında hizmet sektörü de var. Hizmet sektöründeki gelişme ki, bizim, aslında, istihdamın bundan sonra ağırlık kazanacağı alan hizmet sektörüdür. Bildiğiniz gibi, sanayi sektörü, gelişmiş ülkelerle oran itibarıyla eş değerde, eşit. Tarımda ise hâlen yüzde 26'ya yüzde 5 gibi ciddi bir açığı var, ama hizmet sektöründe yüzde 48'lerdeyiz, bunun yüzde 60'lara, yüzde 65'lere çıkması gerekiyor. İstihdam artışı söz konusu ise o da hizmet sektörü çerçevesinde olaya bakılması gerekir diye düşünüyorum.

Bakanlığımız kurum olarak ekonomik gelişmeleri, tabii ki, bu krizi takip ediyor. Küresel finans krizinin sosyal güvenlik bütçesine ve nakit dengesine etkisi nedir, bunları da bilimsel olarak çeşitli projeksiyonlarla değerlendiriyoruz. Yani, her hafta, her gün euro kurunun ne olduğu, enflasyon beklentisi, sigortalı artış ve azalış, yani, sigortalının sayısında artış ve azalış oranları nelerdir, prim tahsilat oranı, emekli sayısındaki artış ve azalışları takip ediyoruz ve bütçe dengemizi sürekli takip ettiğimizi de bu soru çerçevesinde ifade etmiş oluyorum.

Bir diğer değerlendirmem, konuya açıklık getirmesi açısından... Üç aylık SSK'ya giriş yapan sigortalılar açısından baktığımız zaman sigortalılıktan çıkanlarda çıkışlarda olağanüstü bir düşüş söz konusu değil. Yani, Temmuz 2008'de 829 bin kişi çıkış yapıyor. Ağustos'ta 851, Eylül'de 841, dolayısıyla, rakamlarda çok ciddi farklılık yok. Ama sigorta girişlerine baktığımız zaman 852, 832, 986, eylül ayındaki girişlere baktığımız zaman. Dolayısıyla dinamik bir piyasa var, canlı bir piyasa olduğunu söylüyorum. Zorunlu sigortalı sayılarına baktığımız zaman, burası da önemli, Temmuz 2008'de 9 milyon 127 sigortalı var, Ağustos 2008'de 9 milyon 117 bin var, Eylül 2008'de 9 milyon 89 bin var. Buradan 28.000 zorunlu sigortalı sayısında bir düşüşün olduğunu ifade etmek istiyorum. Ayrıca, işsizlik fonundan, işsizlik ödeneğine başvurup da işsizlik ödeneği alanlara baktığımız zaman, burada da, Nisan ayında 120, Mart ayında 120, Şubat ayında 116. Yani, yıl başında 116 bin kişi işsizlik ödeneği alıyor işsizlik fonundan. Ekim sonuna baktığımız zaman 143 bin. Yani, burada 23.000'lik bir artış. Çıkışla baktığımız zaman bir paralellik arz ettiğini ifade etmek için ifade ediyorum.

Esfender Bey, Sayın Hocamız ücret artışıyla enflasyon ilişkisi çok önemli değil dediler. Ben, tabii, bir ekonomi profesörüne fazla bir şey söylemek istemiyorum. Tabii ki önemli faktörlerden bir tanesi budur. Önemli değil demek doğru değildir diye düşünüyorum. Bir tarafta ücret artışları var, diğer tarafta enflasyon var. Enflasyon kümülatif olarak yüzde 75, ücret artışları da yüzde 155 varsa, asgari ücrette yüzde 155 söz konusuysa, burada, bu çok önemli değildir gibi bir bakış açısı değil, burada refah önemlidir, refah önemliyse, o zaman, televizyon, buzdolabı, araç, konut alımlarına bakacaksınız, oradaki değişim ve dönüşümüne göre eğer pozitif bir durum arz ediyorsa, burada, herhâlde daha da ileri gitmemek gerekiyor.

Bir koyundan birkaç post... Evet, iktidar olarak, hele kriz dönemlerinde bir koyundan birkaç tane post çıkarma mücadelesi vermemiz gerekiyor.

Fon niçin kuruldu ve hak ediş koşulları... Hak ediş koşulları yıllar önce, işte, koalisyon hükûmetiydi, arkadaşlarımız ifade ettiler, o süre içerisinde belirlenmiş, biz de bunları iyileştirme çabası içerisindeyiz.

Yine, Esfender Bey'in GSS ile ilgili enteresan bir değerlendirmesi oldu. Hastanelerin bazıları bizim belirlediğimiz fiyatlarla bizimle anlaşma yapmıyorlar, yapmayabilirler. Kimseyi icbar etmek, herkes, özel sağlık kuruluşları gelip sosyal güvenlik kurumuyla anlaşma yapacaklar diye bir bakış açısı doğru olmaz düşüncesindeyim, ama acil hâller söz konusu ise hiçbir hastanenin bu görevi yerine getirmemek, bu tedaviden kaçma gibi bir lüksünün kesinlikle söz konusu olmadığını ifade ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

Yine, bir diğer konu, kayıt dışı çalışan yabancılarla ilgili bir değerlendirme yaptı Esfender Bey, orada da bir veri yok. Yani, 1 milyon kişi, 2 milyon kişi demek adet olmuş, rastgele konuşuluyor. Elde olan tek bir verimiz var, o da şu: Emniyet Genel Müdürlüğünü 2004 yılında 825, 2005 yılında 488, 2006'da 1.478, 2007'de 3310, 2008'de 2967 yabancı uyruklu kaçak olarak Türkiye'de çalıştığı için sınır dışı etmiştir, böyle bir veri elimizde bulunmaktadır.

Hasip Bey, kadın personel yöneticisi sordular. 219 şube müdürü ve üstü yöneticimiz var. Bir Genel Müdürümüz var, bir Genel Müdür Yardımcımız var. Sayısının artmasını ben de temenni ediyorum. Ama 219 şube müdürü ve üstünde bayan personelin Bakanlığımızda hizmet gördüğünü ifade etmek istiyorum.

Bu 4688'le ilgili değerlendirmeye gelince, bu konu, sosyal taraflara konuyu açmış bulunuyoruz. Taraflar bu konuyla ilgili değerlendirmelerini sundular. Fakat, grevli toplu sözleşme hakkı konusunda AİHM'in vermiş olduğu karar aslında o içerikli değil. Yani, biz teknik heyete incelettik. Netice olarak şunu ifade edeyim: AİHM memurlara toplu sözleşme hakkının verilmesine ilişkin herhangi bir hüküm vermemiştir. Verdiği hüküm ne? Sadece dava konusu olan olayın meydana geldiği tarih 2001'dir. 2001 öncesi memurlara sendika hakkını öngören mevzuatımızın olmayışı nedeniyle örgütlenme özgürlüğü ve toplu pazarlık hakkından bahisle tazminata hükmetmişlerdir. AİHM'in kararı 4688 öncesi verilen bir karardır. 4688 ondan sonra çıkmıştır ve bir tazminat kararıdır. Biz buna rağmen, AİHM'in bu kararını da dikkate alarak, memurlarımızın öteden beri istediği bu konudaki açılımı hükümet olarak değerlendirmekte olduğumuzu ve sendika temsilcileriyle görüşmelerimizi sürdürdüğümüzü ifade etmek istiyorum. Anayasa değişikliği olmadan Anayasa değişikliğiyle ne gibi mesafe alabiliriz değerlendiriyoruz.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Anayasa değişikliği getirirseniz destek oluruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Hiç ondan şüphemiz yok Mustafa Bey.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Sadece bu konuyla ilgili.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Diğer konular, Mustafa...

BAŞKAN – Yazılı cevap verebilirsiniz Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Yani, bir iki şey... Başkanım müsaade ederseniz...

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Mustafa diye tam bana cevap verecekti.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Mustafa Kalaycı Beyefendi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakanım, bir kelimeyle bir şey söyleyeceğim. Bu AİHM'in bu memurlarla ilgili kararını...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Tabii, onu biz değerlendiriyoruz arkadaşlar.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – O dilekçeyi hazırlayan avukatlar...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Hayır, burada bizim söylediğimiz 4688...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – 1996'da o dilekçeyi göndermiştim, onun için söylüyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Ama 4688 daha sonra şeye girdi.

Şimdi, kayıt dışılık çok gündeme geldi. Kayıt dışılık konusunda düzenlemelerimiz çok sağlıklı. Tekrar umuyor, diliyoruz ki, küresel kriz derinleşmesin. Bu konudaki önlemlerimizin çok sağlıklı olduğu ve bunların bizim göstergelerimize yansıtacağı inancındayız. Burada iki türlü kayıt dışılığı hep söylüyoruz. Bir kayıt içindeki kayıt dışılığı önleyici çok sağlıklı bir mesafeye, bir yola girmiş bulunuyoruz. Diğer kayıt dışılıkla mücadele enstrümanlarımızı da geliştiriyoruz.

Burada aylık bağlama oranının yüzde 2'ye indiğini söylüyorsunuz, işte güncelleme katsayısı yüzde 30... Bunlar bilimsel veriler çerçevesinde, biz, Sosyal Güvenlik Reformunu ne yapacaktık, popülizmden uzak tutacaktık. Bugün, OECD ülkelerinin hiçbirisinde yüzde 2'nin üzerinde olmadığına göre, şimdi, kalkıp, yüzde 2'nin üzerinde bir aylık oranını savunmak herhâlde hiçbirimizin yapmayacağı bir şeydir. Güncelleme katsayısı açısından, yine, orada da, bakın, net bir şey söylüyorum. 2000 sonrası uygulama devam etseydi, çalışan emekli, yani, 30 yıl devam ettiğini, 20 yıl devam ettiğini düşünelim, çalışan vatandaşımız emekli olduktan sonra çalıştığının iki katı kadar emekli maaşı alacaktı. Bu düzenlemeyi hangi veriye göre değerlendireceğiz? İnanıyorum ki hiçbirimiz buna da katılmıyoruz. O hâlde, mümkün mertebe, bilimsel veriler... Hiç hatası yoktur demiyorum. Bu uygulamalardan çıkacak eksiklikleri birlikte değerlendireceğiz. Ama, yapılan, atılan adımların bilimsel veriler çerçevesinde olduğunu ifade etmek istiyorum.

Aylık tartışmaları çok yapıldı. Bizim 223 milyon lira kamuoyunda çok tartışılan... Bu alt sınır aylığıdır, buradan aşağı aylık bağlanamazdır, asgari ücretin üçte 1'inden aşağı olamaz, yüzde 35'inden aşağı olamaz ibaresini biz birlikte yüzde 40'a çıkardık, eş ve bakıma muhtaç kimseler varsa yüzde 35'i yüzde 40'a çıkardık. Yüzde 35, 2000 yılından gelen bir düzenlemeydi. Biz bunu yüzde 40'a çıkararak bir düzenlemeyi birlikte yaptık. Dolayısıyla, bu konu, kısmi çalışanlar ile normal emekliler, süreleri falan dikkate alınmadan, sistem bir bütün olarak ele alınmadan lokal olarak cımbızlayıp, bir şeyleri konuşmak sosyal güvenlik sistemine haksızlıktır. Bunu da ifade etmiş olalım.

Yüzde 30'la ilgili yine Mustafa Bey'in bir değerlendirmesi oldu. Yüzde 30 özel hastanelerdeki farkla ilgili bizim dediğimiz şu: Sosyal güvenlik verileri bildiğiniz gibi 2007 15 Haziranında yeni bir sağlık uygulama tebliğiyle sistem 2007 yılı içerisinde bütün kesimlere açıldığı için, üniversitelere sevkis ve diğer dal merkezleri, tıp merkezleri, özel hastanelere tümünden devreye girdiği için o verilerle hareket etmekte çok zorlandık ve 2008'in ikinci yarısı, beşinci ayından sonra aldığımız veriler çok sağlıklı veriler. Onun için dedim ki, tüm bu uygulamalarımız, gerek katılım payı uygulamalarımız gerekse yüzde 30 uygulamalarımızın bizim önümüzde altı aylık, yedi aylık verilerle çıkaracağı tablo 2009 sağlık uygulama tebliğinde bize çok ciddi rehber olacaktır, o anlamda ifade ettiğim bir konudur.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

Sayın Başkanım, hızlı geçiyorum.

Yine, aktif iş gücü programlarının piyasası, piyasa ihtiyaçlarına dayandırılması ve eğitim, istihdam ilişkisi kurulması gibi çok önemli bir soru, bir değerlendirme yaptınız Mustafa Bey, çok teşekkür ediyorum. 5763 sayılı Yasa'yla zaten biz de bunu getirdik. Ne getirdik? İl istihdam kurullarını birleştirdik mesleki kurullarla ve bu birleşen kurullar valilerin emrine verildi, valiler talepleri alacaklar, hangi mesleklerde istihdamın talep edildiği konusunu alacaklar, buraya bildirecekler ve bu çerçevede biz eğitim faaliyetlerimizi gerçekleştirmiş olacağız.

Mustafa Özyürek Bey'e şimdi gelmiş bulunuyoruz, kendileri ayrıldılar.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Buradayım, burada.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Buradasınız, peki efendim.

Sendikalarla ilgili bir değerlendirme yaptılar, bunu Bayram Bey de yaptılar. Sendikalar arasında Bakanlığın bir tarafgir bir davranış içerisinde olması söz konusu değil. Bu, yapılabilecek en büyük yanlışlıktır, en büyük haksızlıktır diye ifade etmek istiyorum. Bu bahse konu değerlendirmeler sendikalar arasındaki çekişmelerin Bakanlığa sirayeti, siyasete sirayetidir. Biz, bilgi işlem merkezine gelen üyelerin, gerek istifa edenlerin, gerek kaydı... Her hafta üç kez bunlar güncelleniyor. Bu da, geri dönüşü falan söz konusu değil. Bunun için, bu değerlendirmeleri ben doğru bulmuyorum, olayın içerisine Bakanlığa katmasınlar. Sendikal mücadeleye saygımız var, kendi aralarında mücadelelerini sürdürsünler. Bu işin yargı boyutu da var. Yargı karar verir, hepimiz buna saygı gösteririz. Ama, bizim kayıtlarımız haftada üç kez güncelleniyor gelen bilgiler doğrultusunda.

Tabii ki denetimler açısından müfettiş talebini ifade ettiniz. Bakanlık bünyesinde 80, sosyal güvenliğe 30 müfettiş ve 300 de kontrol memurları olmak üzere bir 410 kişilik bir kadro bu yıl içerisinde Bakanlığın bünyesinde çalışmalarına başlamış olacaklardır.

Bu sendikal işçi sayısının yüzde 58,56 oluşu... Bununla ilgili net bir şey söylememiz gerekirse şunu ifade etmek doğru olur. 2821 ile 2822 Mecliste bulunan değişikliği gerçekleştirecek, bu gerçek sendika üyeleriyle ilgili tabloyu net bir şekilde görmüş olacağız. Acaba 3 milyon küsur mu, yoksa sayı farklı bir noktalarda mı. Şimdi, mevcut yasa bir yıl çalışmayan işçimizin sendikalılığını askıya alıyor veyahut da sendikalıktan düşürüyor. Şu anda tablo, maalesef, mevcut yasa çerçevesinde hiç iç açıcı değil, bu rakamları da, bu istatistikleri de biz yayınlamak durumundayız, işverenin bize bildirdiği sayıdır 5 milyon 400 bin, onun oranı, sendikalılık oranıdır. Yoksa toplam çalışanların oranına kıyaslanmış bir oran değildir.

Diğer bir konu, maaş farklarıyla ilgili değerlendirmede bulundunuz. Bu, Türkiye'nin önemli, kronik sorunlarından bir tanesi. Aynı sürelerde çalışıp, aynı primleri ödeyen vatandaşlarımızın maaşlarında, işte, asgari ve azami rakamları ilk konuşmamda vermiştim, çok büyük bir uçurum var. Bu, uygulanan sistemlerden kaynaklanıyor, 1980, 1985, arada süper emeklilik ve 2000 sonrası uygulamalardan kaynaklanan bu farkın dezavantajlılar lehine iyileştirilmesinden yana olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Tümünden bir değerlendirmenin, dezavantajlı konumda olan 2000 öncesi emeklilerin daha da aleyhine işleyeceği düşüncesindeyim.

Kıdem tazminatıyla ilgili yine birkaç soru vardı. Bununla ilgili düzenleme çok eski bir sorun bu, eskiden beri tartışılan bir konu ve bu konuyla ilgili, bizim, Bakanlık olarak, şu anda aktif bir çalışmamız yok. Ama, uygulamanın doğru olmadığı düşüncesindeyiz, çünkü, kıdem tazminatı belli, özellikle garantisi olan, iş güvencesi olan kamuda çalışanlarla ilgili ciddi bir hak oluşturuyor, ama, bunun dışında çalışanlarla ilgili çok ciddi haksızlıklara da sebebiyet veriyor. On bir ay çalıştırıp, on ay çalıştırıp, on ikinci ay çalışmayıp kıdem tazminatından mahrum olan çok sayıda işçimiz var. Bunun engellenmesi, bunun önüne geçilmesi açısından kıdem tazminatı uygulamasının yeniden ele alınıp, sosyal taraflarla neticelendirilmesi doğru olur düşüncesindeyiz.

Mevlüt Aslanoğlu Bey personel özveriyle çalışıyor dedi. Çok teşekkür ediyorum. Gerçekten de özveriyle çalışan personelimiz var Bakanlığımızın. Fakat, özlük hakları diğer kamu kurumlarına göre iyi bir noktadadır. 5502 sayılı Yasa'yla özlük haklarında iyileştirmeler olmuş idi. Ayrıca, prim yapılandırmalarında bahsettiğiniz yoğun çalışmayı gerçekleştiren personele de Bakanlığım yetkisini kullanarak ek ödeme imkanını sağlamış olduk.

Mehmet Günal Bey sağlık harcamaları neden artırıyor... Sağlık harcamaları artma durumunda, çünkü, vatandaşın sağlığa ulaşımı kolaylaştı...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yüzde 100 mü Sayın Bakanım? Bir arkadaş yüzde 100 dedi de ben onun için soruyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Yani, şimdi, sürdürülebilir bir sağlık finansmanı için mücadele ediyoruz. Ama bu sağlığa erişimi zorlaştırma, sağlığa erişimi imkansızlaştırma diye bir bakış açısını doğurmamalı.

Şimdi, kişi başına düşen hastane gidiş sayısı yüzde 2,5-3'lerden yüzde 7'lere gelmiş bulunmaktadır. Bunda ben bir şey görmüyorum, yani, bir anormallik söz konusu değil. Bu erişim kolaylaştıkça bu harcamalar olabilir, ama, bunun sürdürülebilirliğini sağlamak için istismların önüne geçici, kısıtlayıcı kuralları da sağlık uygulama tebliğinde getiriyoruz. Bu 2008 sağlık uygulama tebliğinde ciddi kısıtlama uygulamalarını getirdik, 2009 Aralık ayında son değerlendirmemizi yapıp, 2009 sağlık uygulama tebliğini de 1/1/2009'da yayınlayacağız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vatandaşın daha çok katkı payı almayacaksınız değil mi Sayın Bakanım? O söylediğinizden biraz korktum da.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Hayır, suistimallere dönük düzenlemeleri sıklaştıracığımızı, o konuda varsa sıkıntı duyulan alanlar, o alanları giderici düzenlemeler anlamında anlamanız daha doğru olur.

Şimdi, bu talebe bağlı istihdam politikası ve az yanlı iş gücü niteliğini artırmak, zaten biz de bunları yapıyoruz şu anda. Tam da Mehmet Bey'in ifade ettiği gibi. Biz istihdam kurullarını bunun için kurduk ve aktif iş gücü programlarını

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

da bunun için sürdürüyoruz. Mesleki yeterlilik kurumu da burada son derece önemli bir görev ifa edecek. Mesleki yeterlilik kurumu önümüzdeki dönemin en önemli kurumlarından biri haline gelecek. Hem meslek eğitimi açısından üniversitelerimize, örgün eğitime, meslek liselerine altyapı oluşturacak, onların programlarını yönlendirecek, diğer taraftan da vatandaşlarımızı, işsizlerimizi, gençlerimizi sertifikalandırarak onların hem ulusal hem uluslar arası düzeyde iş gücüne katılmalarını ve iş bulmalarını temin edecek bir ciddi kurum.

Şimdi, işsizlik sigortasından daha fazla yararlanması talebine saygıyla bakarız, ama, şu kişiyi uzun süre iş piyasasından uzaklaştırmamalı verdiğimiz imkanlar. Bunu dengeleyici bir bakış açısına varız. Ama, eğer, vatandaş, çalışacağıma, ne güzel işte, bir yerden bana bu imkan geliyor anlayışı hâkim olur ise bunun bizim çalışma hayatına bir katkı sağlamayacağı inancındayım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu bana mı cevaptı Sayın Bakanım? Bu parayı ne yapacağız, kapatalım o zaman o fonu, sağa sola mı vereceğiz o parayı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Şimdi, beceri kazandırma yönünde zaten yaptığımız düzenleme onu bize yükümlülük olarak veriyor, onu yapmak durumundayız. Az önce bahsettiğim yüz binler bunun için. 2008'in bu özellikle ağırlıklı son çeyreğinde, ülkenin dört bir tarafında mesleki eğitim kurslarıyla ilgili atağımızın ve 26.000 bunun ulaşmasının altında yatan neden de budur, bu beceriyi kazandırmaktır.

Örgütlü toplumdaki yanayız Sayın Kışanak. Özellikle 12 Eylül mantığıyla hazırlanmış olan 2821, 2822'yi biz de değiştirmek istiyoruz. Bu konuda, bu Plan ve Bütçe Komisyonunda Bakanlığımızın bütçesi görüşülürken işçi ve işveren sendikalarımızın temsilcilerine, bu konudaki Bursa mutabakatına sahip çıkmalarını, çünkü Parlamento görevini yaptı, bunların da görevini, gerekli son değerlendirmeyi yapmalarını istiyoruz Sayın Kışanak.

Şimdi az önce ifade ettim, Tuzla'da bize kamuoyu baskısı falan, bunu kabul etmem mümkün değil, haksızlık olur.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Baskı değil, göreviniz zaten.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Tabii efendim, bunu da övünerek söylemiyorum, ama haksızlık yapılmasını da doğru bulmuyorum, o anlamda söylüyorum.

GÜLTAN KIŞANAK (Diyarbakır) – 100 kişi öldü ama Sayın Bakanım, nasıl açıklayacağız.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Efendim, bunların gerekçelerini çok anlattık. Tuzla'ya gitmenizi istiyorum, ben çok gittim. Kot taşıma işçileriyle ilgili, bu slikozis hastalığıyla ilgili ihbarları değerlendiriyoruz. Bakın, şu anda böyle bir sorun yaşanmıyor. Yaşanmıyorsa, kayıt dışı yaşanıyor. Merdiven altında böyle bir şey varsa, her vesileyle, basınımıza da buradan rica ediyorum, bu bilgilerin bize ulaşması gerekiyor. Fakat, bahse konu, sizin bahsettiğiniz Bingöl ve benzeri olaylar, yani, dün olan, bugün olan, yani, yakın geçmişte değil, ta 1995'lerden beri gelen sinsi bir hastalık bu. On yıllarca sonra ortaya çıkan bir hastalık olarak bilmemizde fayda var. Sanki, şimdi, Bingöl Taşılayıcı'da bu ay, geçen ay, geçen yıl çalışmış da bugün hastalanmış gibi değerlendirmek doğru değil. Bu çok sinsi yürüyen bir hastalık olduğunu...

GÜLTAN KIŞANAK (Diyarbakır) – Öyle de olsa önlemini almanız lazım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Efendim, yok diyorum şu anda, bakın, net söylüyorum. Varsa, bizim bilgimizin, sizin bilginizin, denetim elemanlarının dışında, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde gerekli teknolojiye sahip olmadan bu taşlamayı yapan birileri varsa bunları ihbar etmenizi istiyoruz. Şu anda bilinen bir yer yok, olan yerleri, bir işletmeden bahsedilmişti, yaptığımız denetimlerde kapattık. Onun için, bu hastalık, tekrar ediyorum, sinsi süren bir hastalıktır. On yıllara sarı olan bu hastalık, sanki bugün sabah oluyormuş gibi değil, aksine, bir dayanışma içerisinde tüm sivil kuruluşların, sendikaların olması gerekiyor. Varsa böyle bir şey, bir on yıl sonra yine yüzlerce insanımızı kaybetmeyelim anlayışı içerisinde olmamız gerekiyor.

Şimdi, Harun Bey, bütçeyle ilgili bir değerlendirme yapmıştınız. Aslında yazılı cevap versek çok daha iyi olacak ama...

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Sayın Bakan, yazılı alabilirim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Şunu isterseniz verebiliriz de... Çok teferruatlı bir durum.

BAŞKAN – Yazılı olarak verin Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Yazılı olarak verelim. Çünkü net rakamlar, yani 21 katrilyon, yani 21 milyar YTL'ye neden indiği konusunu çok rahat izah edebileceğimiz veriler var. Onu yazılı olarak sizlere veriyorum.

MYK'da çalışanların hepsi İş Kanunu'na tabi çalışıyor.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Yargı kararlarına rağmen, değil mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Devamla) – Yargı kararlarına rağmen bizim görevlendirdiğimiz bir kişiyi ben bilemiyorum, böyle bir şey bize iletilmedi. Yargı kararını dikkate almadan yaptığımız bir uygulama söz konusu değil. Varsa...

Bir diğer konu, Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlükleri 30.000 kriterini koyduk, nüfusu 30.000 olan ilçeler dedik, ama sosyal güvenlikle amacımız nedir? En yakın yerden, en verimli, en sağlıklı hizmeti sunmak, o çerçevede genişlemeye devam edecek. Ama ilk etapta 420 ilçemizde veyahut da yerleşim biriminde Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlükleri oluşuyor.

Çok sorular var, çok konuşulacak konular var, ama sabrınızı fazla zorlamak istemiyorum.

Şunu söyleyelim, Fonun varlığını nerede kullanıyorsunuz? Yasanın amir hükmü on banka bildiriliyor her yıl sonunda, o bankalardan hangisi çok daha bunun nemalandırılması konusunda teklifte bulunuyor ise, o bankaya veriyoruz, aylık, üç aylık, altı aylık süreler içerisinde, belli süreler içerisinde.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hangi banka?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Devamla) – On banka, kamu bankaları bir...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – On bankaya veriyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Devamla) – On bankaya tabii.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ben, on bankadan en iyi teklifi vereni anladım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Devamla) – Hayır. Yazılı olarak verelim, çok teferruatlı, içinde meblağlar da var. Neyin nerede olduğunu, Fon varlığının nerede olduğunu yazılı olarak teferruatlı bir şekilde size takdim edelim diyorum.

Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, Akif Bey ufak bir ilave yapacak, sonra fasıllara geçeceğiz.

Buyurun Akif Bey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, Sayın Bakanın sunuşunun kapsamına ilişkin olarak beklentilerimin ne olduğunu ifade ettim ve bu beklentileri karşılamadığını söylemişim. Beklentilerim sosyal güvenlik açığı ne idi, nereye doğru gidiyor? İstihdam paketinin istihdama etkisi ne olacak? Primlere ilişkin yeniden yapılandırmanın sosyal güvenlik sisteminin aktüaryel dengesine katkısı ne olacak, iyileştirme yönünde katkısı ne olacak dedim. Sayın Bakan da, ona ilişkin rakamları verdiklerini ifade ettiler. Evet, birtakım rakamlar var ama bunlar, bizim sisteme ilişkin genel değerlendirme yapmamıza izin veren rakamlar değil. Sayın Bakan da uygun görürlerse, onları daha sonra alabilirsek daha iyi değerlendirme fırsatını elde etmiş oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, biz teşekkür ederiz.

Sayın Kalaycı, çok kısa, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben, bir konuya değinip, kısa tutacağım.

5510 sayılı Kanun'da emeklilik yaşı ne oluyor, maaş bağlama nasıl oluyor, maaşlar nereye geliyor, ben, konuşmamda tamamen bu bilgileri söyledim. Ama Sayın Bakanım, yadırgadım, sosyal güvenlik sistemine haksızlık ettiğimi söyledi. Yani, doğru bilgi verdim ben. Mevzuata dayalı teknik bilgi verdim. Bu anlamda dürüst olmamızı söyledim.

Burada benim söyleyeceğim, sadece harcama kısmında, aylıklarda bir düşme sağlayarak açıkları kapatamayız. Yani, aktüaryel dengeyi düzeltmemiz lazım, aktif sayısını artırmamız lazım. Kayıt dışını kayda almamız lazım. Harcamalarda tasarruf yapmamız lazım. Esas önemli olan bunlar. Zaten emekli maaşları düşük. Gelecekteki seviyelerinin ne olacağını söyleyerek ben bir eleştiri de getirdim. Ama yedi yılda aldığımız mesafe şuradan şura diyorsunuz, ben yeterli görmüyorum yedi yılda alınan mesafeyi, kayıt dışılıkla mücadele olsun, aktif sayısının artırılması olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Değerli arkadaşlar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçe fasıllarını okutuyorum:

PROGRAMLAR

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(02 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(09 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(10 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

B Cetvelini okutuyorum:

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Gelir toplamı okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B Cetvelini okutuyorum:

(B Cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, Sayın Bakanım, sizinle ilgili bütçe fasılları tamamlanmıştır. Hayırlı olsun.

Buyurun efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Bursa) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Bütçe görüşmelerinde katkı sağlayan tüm milletvekili arkadaşlarımıza, hiçbir ayırım gözetmeksizin herkese çok teşekkür ediyorum. Eğer incitici bir durum olduysa, o bizden kaynaklanan ve maksadımızı aşan bir değerlendirmeden veya serilikten kaynaklanan husustan kaynaklandığını bilmenizi istiyorum. Maksadımızın o olmadığını da ifade ediyorum. Çok teşekkür ediyorum, ben de hayırlı olmasını diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

17.15'e kadar ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 16.37

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.20

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

--- 0 ---

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap)

Özürlüler İdaresi Başkanlığı (Bütçe + Kesinhesap)

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap)

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (Bütçe + Kesinhesap)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Bakanımız, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi Başkanlık Divanı adına saygıyla selamlıyorum ve 16'ncı Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü bütçeleri yer almaktadır. Bütçelerle ilgili sunuşunu yapmak üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANİ NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; konuşmama başlamadan önce Komisyon üyelerinin hepsini saygıyla selamlıyorum ve Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmekte olan Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde sizlere bilgi sunmak istiyorum.

Öncelikle Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğüyle başlamak istiyorum. Hepimizin de bildiği gibi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu Himaye-i Etfal Cemiyetinin devamı olarak çalışmalarını sürdüren, Büyük Önder'in direktifiyle, korunmaya muhtaç kesimlere sosyal hizmet şemsiyesinin altına almak üzere kurulan Genel Müdürlüğümüz, onun bizlere bıraktığı miras ve gösterdiği hedefler doğrultusunda, gerçekten de "Kimsesizlerin kimsesi" olma misyonunu sürdürmektedir.

Kurumun sunduğu hizmetlerde Hükümetimizin göreve geldiği günden bugüne çok büyük aşamalar kaydedilmiştir. Bunlardan en önemlisi hizmet sunumundaki vizyon değişikliğidir. Yeni hizmet anlayışımızda, her bireyin sağlıklı aile ortamında, insan onuruna yakışır bir şekilde yaşama hakkının olduğu gerçeğinden hareket edilerek çocuk, özürlü ve yaşlılarımızın kurum bakımı yerine aile yanında bakımlarının sağlanması öncelikli hizmet politikamız olmuştur.

Bu kapsamda, ekonomik nedenlerle korunma altına alınan çocukların ailelerine dönüşünü sağlamak amacıyla başlattığımız Aileye Dönüş ve Aile Yanında Destek Projesi ile, ailelere yapılan nakdi yardım miktarı 2005 yılında yüzde 100 arttırılmış, aile yanında desteklenen bir çocuk için ailesi veya yakınlarına aylık ortalama 350 YTL ödeme yapılmıştır. 2008 yılı Ağustos ayı itibarıyla kuruluştaki bakılmakta iken aileye döndürülen 5.440 korunma kararlı çocuğumuz bulunmaktadır.

Yine korunmaya muhtaç olan 15.737 çocuğumuz ise hiç koruma kararı alınmadan ekonomik ve sosyal destek verilerek ailesi ya da yakınları yanında bakılmaktadır. Her iki uygulama ile bir yandan Kurum bakımı altındaki çocukların sayısı azalırken, diğer yandan da kurumlara yeni çocuk gelmesi engellenmiştir.

Kurum bakımı yerine aile yanında bakımını sağlamak amacıyla çalışmalarına hız verdiğimiz çağdaş hizmet modellerinden biri de koruyucu aile hizmet modeli uygulamasıdır. Bu yıl Kayseri'de ilkinin gerçekleştirdiğimiz Koruyucu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

Aile Şenliği kamuoyunda önemli bir ses getirmiştir. Önümüzdeki yıllarda bu etkinlik geleneksel hâle getirilip koruyucu aile konusunda bilinç ve duyarlılık arttırılacaktır. Hâlen 1.043 çocuğumuz koruyucu aile hizmetinden faydalanmaktadır. Önümüzdeki yıl bu hedefi yüzde 50 olarak artırmayı hedefliyoruz.

Bugüne kadar korunmaya muhtaç statüsünde bulunan 9.548 çocuk evlat edindirme hizmetinden yararlandırılmıştır. Çocuklarımızın aile ortamı sıcaklığına bir an evvel kavuşabilmesi için evlat edinme sürecinin hızlandırılmasına ayrı bir önem verilmektedir. Terk edilen ya da evlat edinmeye uygunluğuna kanaat getirilen çocuklarımız artık yasal konumlarının belirlenme sürecinde yuvada değil, evlat edinecek aile yanında bulunuyorlar.

Diğer yandan, ihmal, istismar, kötü muamele ve çeşitli nedenlerle aile veya yakınları yanında bakılamayacak durumda olan çocuklara sunulan kurum bakımı hizmetinin, günümüz şartlarına uygun mekânlarda verilmesi de sağlanmıştır.

Bu amaçla hâlen hizmet vermekte olan yurt ve yuvalarımızın fiziki şartlarının iyileştirilmesi amacıyla tamamı koğuş tipinden oda sistemine dönüştürülmüş ve kapasiteleri azaltılarak odalarda kalan çocuk sayısı odaların büyüklüğüne göre 2 ile 8 arasında değiştirilmiştir.

Çeşitli nedenlerle kurum bakımına ihtiyacı olan çocuklarımıza sıcak bir yuva ve aile ortamı sunabilmek amacıyla başlattığımız Sevgi Evleri Projesi'nde de çok önemli bir mesafeyi kat etmiş bulunmaktayız.

Hizmete açtığımız 13 sevgi evimizde 856 çocuğumuz yaşamlarını sürdürmektedir. Devam eden projelerimiz tamamladığında ise sevgi evleri projesi kapsamında 488 evde 4.916 çocuğumuza bugün olduğundan daha iyi imkânlar sağlamış olacağız.

Ayrıca çocuklarımızın sosyal hayata daha rahat katılabilmelerini sağlamak amacıyla, tercihen il merkezlerinde, okullarda ve hastanelere yakın apartman dairelerinde veya müstakil dairelerde 0-18 yaş grubu 6-8 çocuğumuzun bir arada kaldığı "Çocuk Evleri" modeli de yaygınlaştırılmaktadır. "Çocuk evleri" uygulaması 2005 yılında başlatılmış olup hâlen 83 çocuk evi hizmet vermektedir.

Köhnemiş bakım modellerinden hızla uzaklaşarak çocuklarımızın sağlık ve esenlik içinde yaşamlarını hedefleyen yeni hizmet modellerinin hayata geçirilmesiyle, gelecek adına umut verici sonuçlar almaya başladık.

Yetiştirme yurtlarımızda kalan gençlerimizden 2002 yılında 193'ü üniversite sınavında başarılı olmuş iken, 2007 yılında başarılı genç sayımız 406'ya çıkmıştır. Lise öğreniminin dört yıla çıkarılması nedeniyle 2008 yılında sınava giren 234 gencimizden 148'i üniversiteyi kazanmıştır. Böylece gençlerimizin üniversiteye girme başarı oranı yüzde 64'e ulaşmıştır.

Sosyal hizmet kalitemizdeki olumlu gelişmeler çocuklarımızın ve gençlerimizin gerek ülke çapında gerekse uluslararası düzeyde sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerdeki başarılarını da beraberinde getirmiştir. Nitekim, bu yıl Pekin Olimpiyatlarında halterde ikinci olan ve ülkemize gümüş madalya kazandıran Sibel Özkan, Konya Kız Yetiştirme Yurdu'nda koruma altındaki bir çocuğumuzdur. Kilis Kız Yetiştirme Yurdu'nda kalan gençlerimizden Hülya Koç ise 2007 yılında Dünya Bilek Güreşi Şampiyonasında dördüncü olmuştur. Elbette bu başarıların ardında fiziki yapıda ve hizmet kalitesindeki devir ve değişimin yanında, başta SHÇEK çalışanlarının, gönüllü kuruluşların ve hayırseverlerin çocuklarımıza sevgiyle yaklaşmasındaki katkıları büyüktür.

Kurumumuz bir taraftan kurum bakımı altındaki çocuklara hizmet verdiği gibi sokakta yaşayan ve çalıştırılan çocuklara yönelik de hizmetler sunmaktadır. Bu kapsamda, Birleşmiş Milletler, UNICEF ve ILO gibi uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapılarak çeşitli programlar gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında suça sürüklenen çocuklara ilişkin Kurumumuza da yeni yükümlülükler getirilmiştir. Bu kapsamda çeşitli illerde on dört ayrı rehabilitasyon merkezinde hizmet verildiğini de söylemek isterim.

Özürlü vatandaşlarımıza yönelik devrim niteliğindeki evde bakım hizmeti kapsamında hâlen evde bakım ücreti yapılan kişi sayısı da 110 bindir. 2009 yılında ise 200 bin aileye ulaşılması hedeflenmektedir.

İhtiyaç sahibi çeşitli nüfus gruplarına ödenen aynı, nakdi yardım ödeneği ise 2002 yılında 5 milyon 233 bin 236 YTL iken 2008 yılında yüzde 1.200 artış ile 64 milyon YTL'ye yükselmiştir. 2009 bütçe tasarısında ise 84 milyon 550 bin YTL teklif edilmiştir. Böylece Hükümetimiz, sadece ulaşana değil, ihtiyaç sahiplerini bizzat tespit ederek desteğini vermekte ve sosyal devlet olma ilkesinin gereğini yerine getirmektedir.

Kurum bakımı altında bulunan özürllülerimizin yaşamlarını daha konforlu, insan haklarına daha uygun bir ortamda sürdürebilmeleri amacıyla Engelsiz Yaşam Merkezi Projesi geliştirilmiştir. Bu geliştirilen projede her bir yaşam evinde 12 özürllüye bakım hizmeti sunulacaktır. Ülke genelinde 2.028 özürllüye bakım hizmetinin sunulacağı 19 engelsiz yaşam merkezi bünyesinde 169 yaşam evinin inşaatının devam ettiğini belirtmek isterim. Bitme aşamasına gelmiş 4 engelsiz yaşam merkezimiz bulunmaktadır. Bunlar İstanbul-Pendik, Van-Erciş, Bursa-Yenice ve Hatay'daki merkezlerdir. Her bir merkezde 60'ar özürllüye hizmet verilecektir.

Özellikle özürllü bakımında tercih ettiğimiz bu ev tipi modeller daha düşük sayıda özürllüye daha sağlıklı hizmet verme amacına yönelik. Biliyorsunuz, kurumsal bakımın çoklu yaşam merkezlerinde hizmetin verilmesinde sayısal olarak çokluğun getirdiği güçlükler yaşadığımız bir gerçek.

Bunun yanı sıra huzurevlerimizde 6.714 yaşlımıza yatılı bakım hizmeti, 1.025 yaşlımıza da gündüzlü hizmet verilmektedir.

2020 yılında yaşlı oranımızın yüzde 15'in üzerine çıkacağı tahmininden hareketle ülkemizde bu hizmetin de öneminin ortaya çıktığı aşikârdır. Artacak olan yaşlı nüfusumuza yeterli hizmet verebilmek amacıyla, DPT Müsteşarlığı'nın koordinatörlüğünde, başta SHÇEK Genel Müdürlüğü olmak üzere sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla oluşturulan Yaşlanma Ulusal Komitesi aracılığıyla "Türkiye'de Yaşlıların Durumu ve Yaşlanma Ulusal Eylem Planı" hazırlanmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

Ayrıca, gündüzlü bakım hizmetleri ve evde bakım hizmetlerinin yürütüleceği yaşlı hizmet merkezlerimiz oluşturulacaktır. Bu merkezler aracılığıyla huzurevi bakımını tercih etmeyen yaşlılarımıza, evlerinde bağımsız olarak yaşayabilmelerine yardımcı olunması, onların yaşam kalitelerinin artırılması, koruyucu ve önleyici hizmet olarak ruhsal ve sosyal yönden destek verilmesi düşünülmektedir.

Kurumumuz; 79 toplum merkezi ve 41 aile danışma merkeziyle de ailelere yönelik özellikle destekleyici hizmetleri yoğun bir şekilde vermektedir.

2002 yılında Kurumumuzun 8 adet olan kadın konukevi sayısı 25'e ulaşmış, ülke genelinde ise bu rakam 49'u aşmıştır.

Kurumumuz kadın konukevlerinden yararlanan kadın sayısı 8.771'e anneleriyle birlikte kuruluşlarımıza kabul edilen çocukların sayısı da 6.476'ya ulaşmıştır.

Kadın konukevlerinin beceri geliştirme ve diğer rehberlik hizmetlerinden yararlanan kadınların 1451'i bir işe yerleşmiştir.

Ayrıca GAP Eylem Planı çerçevesinde de Adıyaman'da 2, Batman'da 2, Diyarbakır'da 6, Gaziantep'te 3, Kilis'te 1, Mardin'de 1, Şanlıurfa'da 3, Şırnak'ta 2 olmak üzere toplam 20 toplum merkezi, Diyarbakır'da 1 aile danışma merkezi, Diyarbakır ve Şanlıurfa'da 2 kadın konukevi açılması bütçede planlanmıştır.

Kurumumuz 81 il merkezinde, ayrıca 35 ilçede Sosyal Hizmetler müdürlükleri ile bunlara bağlı yatılı ve gündüzlü toplam 567 sosyal hizmet kuruluşunda çocuk, genç, yaşlı, kadın ve özürlüye hizmet vermektedir.

Bakım ve korunma ihtiyacı olan vatandaşlarımıza hizmet sunmak için Kurumda 2002 yılında kadrolu ve özel hizmet alımı kapsamında toplam 12.505 personel istihdam edilirken, 2008 yılında ise -arkadaşlar, dikkatinizi çekiyorum- toplam 19.630 personel görev yapmaktadır. Kurum personelinin mesleki becerilerini ve hizmet verimliliklerini artırmak için de 6.155 personel hizmet içi eğitimden geçirilmiştir.

Sosyal devlet olmanın gereği uyarınca çocuklarımıza, ailelerimize ve tüm dezavantajlı gruplara geniş bir yelpazede hizmet sunan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun yıllar itibarıyla bütçe rakamlarına baktığımızda ise şunu görmekteyiz: Sosyal desteğe ihtiyaç duyan kesimlere yönelik çağdaş hizmet modellerinin hayata geçirilebilmesine imkan verecek şekilde 2002 yılından başlayarak Kurum bütçesi hızla artırılmıştır. 2002 yılında 121.589.000 YTL olan Kurum bütçesi, 2008 yılında 10 kat artışla 853.152.000 YTL'ye, başlangıç ödeneğine alınan ilave ödeneklerle 1.091.092.000 YTL'ye çıkarılmıştır. 2009 yılı bütçesi için ise 1.577.898.000 YTL olarak tasarı Meclis'e sunulmuştur. Keza kurumun 2002 yılı yatırım bütçesi ödeneği 11.150.000 YTL iken 2008 yılı yatırım ödeneği 55.280.000 YTL ye çıkarılmıştır. 2009 yılında ise 75.898.000 YTL olarak teklif edilmiştir.

Ayrıca, Kurumumuz daha planlı ve sistemli çalışmasını sağlayacak stratejik planlama çalışmalarını başlatmıştır. Bu çalışmalar sonucunda etkin kaynak yönetimi ile birlikte daha hızlı ve kaliteli hizmet verilmesi sağlanacak, gereksinimi olan vatandaşlarımızın ve çalışanlarımızın memnuniyeti artacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'nün bütçesi üzerine yaptığım bu sunumu tamamlarken, öncelikle bu Kurum için sosyal hizmet kuruluşlarımıza desteklerini esirgemeyen tüm gönüllü kuruluşlara, dernek ve vakıflarımıza, yerel yönetimlerimize şükranlarımı ifade etmek istiyorum.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun 2009 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Şimdi izninizle Özürlüler idaresi Başkanlığının bütçesi üzerine sizlere kısaca bilgi sunmak istiyorum.

Bilindiği gibi 2005 yılında yürürlüğe giren Özürlüler Yasası ve 15 adet yönetmelikle ilk defa olmak üzere özürlülere yasal anlamda hizmetler sunulmuş ve bu hizmetlerin nitelikleri ve kaliteleri artırılmıştır. Bu düzenlemeler özürlülere hizmet sunan kurumların bütçelerinde önemli artışlara sebep olmuştur. Bu artışlar, özürlü vatandaşlarımızın uzun yıllardır talep ettikleri hizmetlere ulaştıklarının en önemli göstergeleri olarak değerlendirilmektedir.

Konuşma süremın kısıtlı olması nedeniyle sağlık, bakım hizmetleri, istihdam, eğitim ve rehabilitasyon gibi alanlarda yaşanan iyileştirmelerden birkaç örnek vermem gerekirse;

2008 yılı eylül ayı verilerine göre, özel eğitim ve rehabilitasyon desteği alan çocuklarımızın sayısı 197.465'e ulaşmıştır. Bu hizmet için Milli Eğitim Bakanlığınca çocuk başına her ay 406 YTL ödenmektedir.

2007-2008 öğretim yılında 24.104 özürlü öğrencimizin okullara ücretsiz taşınması sağlanmıştır. 2008-2009 öğretim yılında ise 27 bin öğrencimizin bu hizmetten yararlanması isteniyor ve bunun karşılığında 40 milyon 500 bin YTL ödenek tahsis edilmiş bulunuyor. Bu projenin uygulanmasıyla özellikle özürlü çocuklarımızın okula devamlarında yüzde 85 oranında bir artış sağladığını memnuniyetle ifade etmek istiyorum.

Özürlülerimizin diğer vatandaşlarımıza göre, özürlerinden dolayı daha fazla harcama yapmak zorunda oldukları değerlendirilmiş ve iş bulamayan ya da çalışamayacak durumda olan özürlülere bağlanan aylıklar yüzde 200 ila yüzde 300 oranında artırılmıştır. Özürlüler Kanunuyla yapılan değişiklikten önce yaklaşık 67 YTL olan özürlü aylığı özür derecesi yüzde 40-69 olanlar için ayda 174 YTL'ye, yüzde 70 ve üzeri olanlar için 261 YTL'ye çıkarılmıştır ve ilk kez, 18 yaşından küçük özürlü çocuğu olan muhtaç ailelere ve her ikisi de özürlü olan çiftlerin her birine özürleri oranında maaş bağlanmıştır. 31.09.2008 tarihi itibarıyla 366.163 özürlüye aylık ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler; özürlülere ilişkin oluşturulan yeni mevzuat hakkında ilgili tüm tarafları bilgilendirmek ve farkındalığı arttırmak üzere "Engelsiz Türkiye Projesi"ni hayata geçiren Özürlüler idaresi Başkanlığımız bugüne kadar 50 ilde konferanslar ve bilgilendirme toplantıları yapmıştır.

Halen sürmekte olan Ulusal Yenidoğan İhtime Engelli Projesi, Özel Eğitime Gereksinim Duyan Öğrencilerin Okullara Erişiminin Sağlanması İçin Ücretsiz Taşınması Projesi gibi çalışmaların yanında, 2009 yılı bütçesi için sunulan projeler arasında Türkiye'nin II. Özürlüler Araştırması Projesi'nin bulunması ayrı bir öneme haizdir. İki 2002 yılında

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

yapılan Türkiye Özürlüler Araştırmasının üzerinden 7 yıl geçmiş ve bu sebeple verilerin güncellenmesi ihtiyacı doğmuştur.

Yapılacak bu araştırmayla, Özürlüler İdaresi Başkanlığının politikalarına esas teşkil edecek güncel istatistikî veriler yanında, Avrupa Birliğine tam üyelik sürecinde ortaya çıkan daha detaylı bilgi ve verilerin oluşturulması sağlanmış olacaktır.

Ülkemizi, özürlülük konusunda Avrupa Birliğine giriş sürecinde Avrupa standartlarına taşımayı ilke edinmiş Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığının 2009 Mali Yılı Bütçesi toplam 5.916.000,00 YTL olarak gerçekleşmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmekte olan Bakanlığımıza bağlı bir diğer kurum olan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne ise genel bütçeden toplam 4.404,000 YTL. ödenek öngörülmüştür.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü başta kadına yönelik her türlü şiddet, taciz ve istismarın önlenmesi başta olmak üzere kadının her alanda etkili temsili için; işbirliğine dayalı çalışmalar yapmakta, projeler, kampanyalar yürütmekte, bilinçlendirme toplantıları, görsel ve basılı materyal hazırlama ve dağıtım çalışmaları sürdürmekte ve diğer kurum-kuruluşlarla yürütülen çalışmalara katkı sağlamaktadır.

Kadının insan hakları konusunda duyarlılığın ve farkındalığın geliştirilmesi amacıyla son yıllarda yürütülen çalışmalarda öncelikli hedef grubunu erkekler oluşturmaktadır.

Bu çerçevede, şiddete uğrayan kadınların ilk başvuru yerleri olan ve şiddetle mücadele zincirinin önemli bir halkasını oluşturan karakollardaki polisler, hastanelerdeki sağlık görevlilerine, kırsalardaki askerlere ve toplumda yüz yüze iletişim içinde olan din görevlilerine hizmet içi eğitimler verilmektedir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar ile Avrupa Birliğinden sağlanan kaynaklarla da toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı yapan önemli projeler yürütmektedir. Bu yıl tamamlanan Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi kapsamında:

- Genel Müdürlüğün Dokümantasyon Merkezinin güçlendirilmesi ve web sitesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış,

- "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurumu Taslak Modeli Tartışma Dokümanı" ile toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik kamu politikalarına temel teşkil etmek üzere "Ulusal Eylem Planı" hazırlanmış

- ve toplumsal cinsiyet politikaları uygulamalarına ilişkin kurumlar arası işbirliği esaslarını belirleyecek iletişim stratejisi geliştirilmiştir.

Ayrıca AB müktesebatı ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana plan ve programlara yerleştirilmesi konularında karar vericiler, politika uzmanları, politika uygulayıcıları, üst düzey yöneticiler ile belediye başkan ve başkan yardımcılar olmak üzere yaklaşık 800 kişiye eğitim programları ve seminerler verilmiştir.

Yine Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarının hukukçu temsilcilerinin katılımıyla hazırlanan "Ailenin Korunmasına Dair Kanunun Uygulanması Hakkında Yönetmelik" 1 Mart 2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelikle 4320 sayılı Kanun'da yer alan tedbirler ayrıntılı olarak düzenlenmiş, aile içi şiddet, ihbar ve şikâyet gibi kavramlara açıklık getirilmiş, nafaka ve tedbir kararlarının yerine getirilmesi ve usul işlemleri de kanun uygulayıcılara ve vatandaşlara yol gösterecek şekilde ele alınmıştır.

Ayrıca; ülkemizde ilk kez kadına karşı aile içi şiddetin sebep ve sonuçlarının araştırıldığı alan araştırması saha çalışmaları devam etmektedir.

Genel Müdürlük "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık Genelgesi uyarınca koordinatör kurum olarak belirlenmiştir. Söz konusu genelge uyarınca Genel Müdürlük koordinatörlüğünde kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden oluşan Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi ikinci toplantısını 30 Nisan 2008 tarihinde Başkanlığımızda gerçekleştirmiştir.

İlgili tüm tarafların işbirliğiyle hazırlanan kısa, orta ve uzun vadede şiddete kimlerle nasıl ve nerede müdahale edileceği sorularına cevap verecek "Kadına Yönelik Aile içi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı" da yürürlüğe girmiştir. Şiddete uğrayan kadınların başvurabilecekleri, rehberlik ve danışmanlık hizmeti alabilecekleri merkezlerin tanıtımı ile kadınlara yönelik bilinç yükseltme ve eğitim çalışmaları konusunda ulusal bilgilendirme amacıyla Gaziantep, Şanlıurfa ve Trabzon illerinde yine tüm tarafların temsilcilerinden oluşan yaklaşık 1.024 kişinin katılımıyla il toplantıları gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantılara önümüzdeki yıl da devam edilecektir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün 5-6 Kasım'da gerçekleştirdiği Uluslararası Çalıştaydan da burada kısaca söz etmek isterim. Bütçelerin hükümetlerin politik tercihlerini ve makroekonomik kararlarını yansıtan temel metinler olması nedeniyle toplumsal cinsiyet bakışı ile analiz edilmeleri önem taşımaktadır.

Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonunun bu yılki gündemi olan Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme konusunda duyarlılık ve farkındalık yaratılması amacıyla düzenlenen çalıştay, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir ve toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme ülkemizin de gündemine girmiştir.

Önümüzdeki dönemde Genel Müdürlüğümüz ülke genelinde iki yıl süreyle kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarında hizmet sunan ve bu hizmetlerden yararlanan kişilerle doğrudan temas halinde olan uygulamaya en yakın kişilere yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerine başlayacaktır.

Yine, kadın girişimciliği konusunda çalışmalar yapan akademisyenler, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla Türkiye'de Kadın Girişimciliğinin Değerlendirilmesi Toplantısının yapılarak bu alandaki politika önerilerinin tespit edilmesi ve sonuç raporunun hazırlanması planlanmaktadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

Sayın Başkan, değerli üyeler; Yüce Meclis'e son olarak Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü'nün bütçesi hakkında bilgi sunmak istiyorum.

Türk toplumunun temelini oluşturan aile kurumunun güçlendirilmesi ve korunmasına amacına yönelik projeler gerçekleştiren Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü 2007 yılında yer alan araştırma ve projelerinin sonuç rapor yayınlarını 2008 yılı içerisinde kitaplaştırarak ilgili paydaş kişi ve kurumlara göndermiştir.

Halen ASAGEM tarafından "Türkiye'de Ergen Profili", "Türkiye'de Aile Mahkemeleri Uygulaması ve Uygulamanın Değerlendirilmesi", "Çocuklara Yönelik Programlar ile Bu Programlarda Yayımlanan Reklamların içerik Analizinin Yapılması", "Boşanmanın Nedenlerinin Araştırılması", "İnsan Kaynakları Yönetim Modeli Geliştirme" ve "Türkiye'de Kamusal Sosyal Yardım Alanların Yardım Algısı ve Yoksulluk Kültürü" araştırma projeleri sürdürülmektedir.

ASAGEM için 2009 Yılında genel bütçeden toplam 5 milyon 731 bin YTL ödenek öngörülmüştür. 2008 Yılı Bütçe Kanun Tasarısının görüşülmesi sırasında Hükümetimizin, önümüzdeki dönemde, aile konusuna verdiği önemin bir gereği ve göstergesi olarak ASAGEM'in bütçe imkanlarının genişletilmesi için gerekli çalışmaları yapacağını belirttik. Yapılan çalışmalar sonucunda Kurumumuzun yatırım bütçesi yüzde 45 oranında artırılmıştır. Bu çerçevede gerçekleştirilecek olan yatırım projelerinden de bahsetmek istiyorum.

ASAGEM tarafından 2009 yılında gerçekleştirilecek olan "Türkiye'de Aile Değerleri Araştırması Projesi" ile ülkemizde son yirmi-yirmi beş yılda cereyan eden değişimin kalıcı yansımalarını daha somut olarak görmek mümkün olacaktır.

Üç yıllık bir dönemde tamamlanacak olan "Aile Eğitiminde Müfredat ve Materyal Geliştirme Projesi" ile ailenin yaşadığı sorun alanlarında yetişkin eğitimi ilkelerine uygun modüler bir eğitim programı geliştirilmesi ve bu programın yayın alanlarında kullanılabilecek materyallerin hazırlanması hedeflenmektedir.

Özellikle yerel sahada hizmet veren hem sivil hem de yerel yönetimlerin vereceği eğitim çalışmalarına standart kazandırmak, onları akredite etmek ve kullanabilecekleri eğitim materyallerini üretmeye dönük bu projenin uygulama değerlendirme çalışmaları da yine Kurumumuz tarafından gerçekleştirilecektir.

"Türkiye'de Ailelerin Eğitim İhtiyaçları Araştırması Projesi" ile de aile ile ilgili politika, hizmet ve eğitim uygulamalarına veri sağlanması amaçlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Bakanlığımıza bağlı dört kuruluşun faaliyetlerine ve bütçelerine ilişkin yaptığım konuşmayı tamamlamış bulunuyorum. 2009 yılı bütçemizin ülkemiz için hayırlı olması temennisiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, çalışmaya başlamadan önce bürokratlar kendilerini tanıtsınlar, ondan sonra başlayalım.

(Bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, gündemimizdeki bütçelerle ilgili görüşmelere başlıyoruz.

İlk söz Sayın Öztürk'ün.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uzun bir konuşma olmayacak. Sayın Bakan, konuşmalarında Bakanlığına bağlı birimlerde yapılmış olan ve küçümsenmemesi gereken çalışmalara işaret ettiler. Bunların hepsi önemli hizmetlerdir. Kendilerine hizmetleri için teşekkür ederiz. Ancak, mevcut durumumuzu ve eksikliklerimizi daha iyi tespit edebilmek için söz konusu alana bir de başkasının gözüyle bakmakta fayda vardır diye düşünüyorum.

Genellikle ön yargılı bakışlarına alıştığımız Avrupa Birliği'nin 5 Kasım 2008 tarihli İlerleme Raporu'nda görüşmekte olduğumuz kurumların görev alanına giren konuları nasıl gördüklerini aşağıda belirtmek istiyorum.

Zihinsel sağlık hastaneleri ve rehabilitasyon merkezlerinde öteden beri yetersiz genel tıbbi bakım ve tedavi sorunu bulunmaktadır. Engeli olan kişiler ile zihinsel engellilerin bakım koşulları konusunda veri ve araştırma eksikliği, bilgiye dayalı politika oluşturmayı engellemektedir.

Cinsiyet eşitliği Türkiye'de önemli sorun olmayı sürdürmektedir. Resmî istatistiklere göre kadınların iş gücüne katılımı düşüktür ve azalan bir eğilim göstermektedir. Kadınların istihdam oranı AB ve OECD üyesi ülkeler arasında en düşük seviyede bulunmaktadır. Bu arada Sayın Başbakanın 3 çocuk ısrarının bu eğilimi daha da kötüleştireceğine işaret etmek istiyorum.

Biz yabancıların tespitini sunmaya devam edelim. Kadınların hem ulusal hem de bölgesel seviyede siyasi temsili oldukça düşüktür. Kadının eğitime erişimi AB ve OECD üyesi ülkeler arasında en düşük seviyede bulunmaktadır. Aile içi şiddet, töre cinayetleri ile erken ve zorla yapılan evlilikler hâlâ ciddi sorun teşkil etmektedir. Aile içi şiddete maruz kalan kadınlar için açılan sığınma evlerinin sayısı çok az artmıştır ve Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu aile içi şiddet ve çocuk istismarı ile sokaklarda yaşayan ve çalışan çocuklar hakkında veri toplamıştır ancak söz konusu veriler henüz kamuoyuna açıklanmamıştır.

Cinsiyet eşitliği kurulu ve cinsiyet eşitliğine ilişkin bir Meclis komisyonu halen kurulmamıştır. Genel olarak kadın haklarını ve cinsiyet eşitliğini garanti altına alan yasal mevzuat mevcuttur. Ancak, ekonomik hayata katılım, fırsat eşitliği, eğitim, sağlık hizmetlerine erişim ve siyasi yetkilendirme konularında erkekler ve kadınlar arasında dengesizliklerin giderilmesi amacıyla ilave önemli çaba harcanması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu tespitleri yaptıktan sonra kurum bütçeleriyle ilgili bazı değerlendirmelerimi de sizlerle paylaşıp sözlerimi tamamlamak istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunun 2009 bütçesi yüzde 85 oranında artarak 853 milyon TL'den 1 milyar 578 milyon TL'ye çıkmaktadır. Bu artışla kurum bütçesinin toplam bütçe içindeki payı binde 4'ten binde 6'ya yükselmiştir. 2009 yılı bütçesinde hane halkına yapılan transferler ödeneği yaklaşık 4 kat artırılarak 221 milyon TL'den 843 milyon TL'ye çıkarılmaktadır. Sayın Bakandan bu artışı gerekli kılan ihtiyaçların neler olduğunu öğrenmek istiyorum.

Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla ilgili olarak da, 2008 yılında 36 bin YTL olan temsil ve tanıtma giderlerinin 2009 yılı bütçesinde 513 bin YTL'ye çıkarıldığını görüyoruz. Yine artışın sebepleri konusunda Komisyonumuz bilgilendirilirse teşekkür ederim.

Kurumlarımızın 2009 bütçelerinin hayırlı olması dileğiyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Hasip Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli üyeler, Sayın Bakan, Bakanlığın değerli temsilcileri; bu bütçe konuşmalarının hep başında yaptığım bir geleneği şimdi de sürdürüleceğim. Her konuşmamın başında bakırım Bakanlığa, Bakanlığın üst düzey yöneticilerine ve kadın sayısına bakarım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Hah, o zaman 10 aldı, 10...

GÜLTAN KIŞANAK (Diyarbakır) – Bütün bakanlar kadın olsun...

HASİP KAPLAN (Devamla) – Hükûmetin içinde tek bakanımız ve üst düzeyde de gördüğümüz gibi çağdaş bir Türkiye'nin fotoğrafını görmekten mutluluk duyuyorum çünkü benim söyleyeceğim şeyler lokal şeylerle ilgili değil, daha çok, Türkiye'nin geleceği, siyaset ve strateji açısından ne yapılabilirlik konusunda birkaç kelime olacak. Zaten Avrupa Birliği İlerleme Raporuna baktığımız zaman da Bakanlığın gayret ve çabalarının ilk paragrafta takdir topladığını ifade ediyor. Ne deniyor? Kadın hakları konusunda Başbakanlığa bağlı Bakanlık olduğu için namus cinayetleri ve kadınlara karşı ev içi şiddetle mücadele genelgesi sonrası kamu kurumları arasında iş birliğinin gelişmesine yardımcı olduğunu, bu genelge sonrası kurumlar arası bir diyalog kurulduğunu söylüyor.

Ancak benim daha çok dikkatimi çeken, adli kurumlar ve emniyet kurumlarının mensupları için bilinç artırıcı faaliyetlerdeki örgütlenmedir; en önemli nokta budur. Biliyorsunuzdur, metropol kentlerimizde emniyet teşkilatının içinde bir çocuk masası vardır, çocuk suçluluğuyla ilgilidir bu. Cezaevlerinde ıslahevleri vardır, infaz hukukuna göre farklılıklar vardır ve bu suçlulukla beraber varoşlara kadar giden göçün ve göçün sonuçlarının doğurduğu devasa sorunlar vardır. Bu, eğitim olarak, sağlık olarak çok farklı yönlerde yansıyor. Ancak cinsler arası eşitlik önemli sorunlardan biri olmayı sürdürüyor -eleştiri aslında Bakanlığımıza değil genel olarak Hükûmete- ve kadınların iş gücüne katılımında azalma söz konusu. Şimdi, bu oran düşündürüyor geleceğimizi ülkemizin. Yani artma olması gerekirken kadınların iş gücüne katılımında azalma söz konusu. Çünkü bu oran Avrupa Birliği OECD ülkeleriyle karşılaştırılarak yapılıyor.

Yine yargıda, adli tıpta yargıda bazen güzel kararlar görüyoruz ama bizi gerçekten, toplumumuzu üzen, düşündürülen kararlar, örnekler yaşıyoruz. Yakın zamanda spesifik örnekleri oldu, isimlendirmek bile istemiyorum, anmak bile istemiyorum. Bu konuda kurumların denetlenmesi, yargının daha hassas, bilim, pedagoji, psikoloji ve kendi uzmanlık alanlarından yararlanması olanaklarının artırılmasının çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

Tabii ben kadın sorunlarından biraz başladım. Gülten Hanım "Burada da tek üye benim kadın üye olarak. Kadın sorunlarına karşı bana bırakılsın." diyebilir. Tabii onu da düşünerek fazla kadın şeylerine girmeden ancak şu iki noktaya dikkat etmek istiyorum: İşçi hakları ve sendikal konularda da kadın hakları konusunda dişe dokunur bir ilerleme yoktu, ona dikkat çekmek istiyorum.

Ve bir nokta daha: Mağdur olan kadınların, koruma duygusu, koruma kaygıları nedeniyle emniyete ve jandarmaya gidişlerinde bir tereddüt yaşadıklarını görüyoruz. Şimdi, bu tereddüdü gidermenin yolu, yöntemi nedir? Bir ara gündem olmuştu, mavi karakollar, şeffaf karakollar. Ama o şeffaf karakolun içinde de o kadınları karşılayabilecek kadın personel, eleman, eğitimci, polis, kolluk konusunun çok önemli bir parçasını oluşturduğunu düşünüyorum. Çünkü, bireyin, yurttaşın tek koruyucusu hukuk olmalıdır. Hukuk olursa, bir ülkede yurttaş kendini o devletin güvencesinde iyi hissederse sosyal devlet olur. Aslında, töre cinayetleri böyledir, ev içi şiddet de böyledir, yani bu çok boyutlu böyle.

Şimdi, çocuklarla ilgili sorunlarda da sıkça Bakanlığınızın yaşadığı sorunlar, üzerine gittiğiniz olaylar dikkat çekiyor. Bu tür konularda medya ve eğitim konusunun çok önemli olduğunu düşünüyorum ve özellikle TRT yasalarının tartışmalarında dile getirdiğimiz bir olay, özel televizyonlara yönelik. Korunması gereken çocuklardan kadınlara her alanda mutlaka bir eğitim programının televizyonlara belli sürelerle, belli dakikalarla yükümlülük olarak genişletilmesi var, faydalı eğitimler ama maalesef yeterli değil.

Bizim Meclis Başkanlığımızın çocuk hakları konusunda attığı bir adım var. Tüm parti gruplarımızın üyelerinin bunda yer alacağı Sağlık, Aile, Çalışmadan, Plan Bütçe Komisyonumuzdan Sayın Ünüvar var, Millî Eğitimden, diğer alanlardan... Bu komisyonumuzun biraz Bakanlığa ciddi bir lojistik destek ve yasal çalışmalar konusunda da direkt destek sağlaması gereken bir görev üstlenmesi ile çocuk hakları konusu gündeme gelebilir.

Tabii son bir cümleyle bitirmek istiyorum. Yani, demin GAP Eylem Planı kapsamında yirmi tane toplum merkezinin kurulacağı söylendi. İşte, şu fotoğraf Türkiye'nin fakirlik haritası gördüğümüz gibi. Doğu, Güneydoğu, bölgesel dengesizlik olarak geçiyor. Demin Çalışma Bakanlığının bütçesini gördük. AK PARTİ iktidarının tamamen milletvekili çıkardığı bir ili seçeyim buradan, Bingöl. Evet, Bingöl'de yeşil kartlı sayısı yüzde 50. Şimdi, yedi yıl iktidarda olan bir partinin bütün milletvekilleri, Ağrı'nın da bütün milletvekilleri çıkmış. Bir de Başbakanımızın seçtiği Siirt ilini vermek istiyorum. Siirt ilinin, Başbakan çıkaran ilimizin yeşil kart sayısı yüzde 47,7. Yani aldığı oy oranından binde 7 fazla. Bu tabloyla ne övünebiliriz ne de 3 çocuk yapabiliriz. Bu tabloyla ne övünülür ne 3 çocuk yapılır.

Ben Şırnak'ta büyüdüm, büyük bir ailede büyüdüm. Çok kalabalığın ne olduğunu bilirim. 25 kardeş olarak büyüdüğüm bir aileden geliyorum...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Maşallah!

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

HASİP KAPLAN (Devamla) - ...ve ben, ne olduğunu çok iyi bilen bir insanım.

Şimdi, ülkemizin gelişmeleri açısından baktığımız zaman çocuklarımızın sağlıklı, nitelikli, sorunsuz yetişmesi ve gelecek Türkiye'sindeki bu çocuklarımıza sahip çıkılması olayı var. Onun için, bu GAP Eylem Planı'ndaki bunun daha da açılmasını isterdim. Toplam yirmi merkezden Şırnak'ta iki tanesi var. Nasıl toplum merkezleri içerik olarak, bunun nesi katkı sunacak? Çünkü göç ve göçün getirdiği ağır sonuçları eğer kaldıramazsanız, örneğin son çatışma süreciyle beraber dört bin köyün yakılıp yıkıldığı bir coğrafyada evlerinden, ortamlarından ayrılan o çocukların göç ederek gidip metropollere ve İstanbul'daki varoşlara, Sultanbeyli'den Gaziosmanpaşa'ya kadar veya İzmir'in Basmane'sinden veya Antalya'nın diğer noktalarına kadar bu çocukların ve yerinden, yurdundan olmuşların, yani anne, baba, kadın, çocuk, içinde özürü ve sağlamı dâhil, bunların rehabilitasyonu denen projeyi hayata geçirmeden küçük küçük özel rehabilitasyon merkezlerinin yaptığı, kuran şirketlere gelir getiren ve yakın zamanda da suiistimali görüldüğü için bir yasayla düzeltilmeye çalışılan çalışmaları gelir burada Düşes Ferguson Hanım da suiistimal eder, yani işin doğrusu budur.

GAP Eylem Planı'nda bir konuya dikkat çekerek sözlerimi tamamlayacağım. "Köye Dönüş Rehabilitasyon Projesi" diye KDRP diye bir proje var. Bu proje 1993'ten beri var ama kâğıt üzerinde. Gidiyorum, uluslararası katıldığım yargı, hukuk ve diğer bütün alanlarda bu proje karşıma çıkıyor ve bu proje AK PARTİ Hükümetinden önce koalisyon hükümetleri döneminde de var. Hatta, o dönemde Van'a bir örnek köy yapıldı, Karadeniz'de bir örnek köy var. Bu eylemlilik içinde bir bütün olarak bu dönüş sağlanamadığı, eğitim, altyapı sorunları da sağlanamadığı sürece, yani çözüm kökten alınmadığı sürece çocuk istismarından, töre cinayetlerinden, namus cinayetlerinden, ekonomik yoksunluk nedeniyle şiddetli sorunlara... Bunların önüne geçmek mümkün değildir.

Onun için, sosyal devlet gereği bu projelerin hepsinin bir bakanlıkta birleştirilmesi gerekiyor. Bakanlığınza ayrılan bütçe ve ayrılan bölümler dardır. Dar olduğu için başka başka bakanlıklar da sosyal devlet projelerini uyguluyor. Sizler eğer bu ailelere dağıtılan paralarla beraber kömür dağıtılan ailelerin ve yiyecek dağıtılan ailelerin ihtiyaç kategorisini tek kalemde belirlemediğiniz zaman, ne yazık ki, siyaset istismarına yol açan sıkıntılara neden olur. Bu da geleceğimiz açısından kaygılarımızı gidermez, sorunlarımızı gidermez. Yani Vakıflar Genel Müdürlüğü burs veriyor, hayrat var, yardım, hayır dağıtıyor, sizin Bakanlığınızın haberi yok. Sizler ayrı kuruyorsunuz, Sosyal Güvenlik Bakanlığının ayrı var. Başbakanlığa bağlı beş ayrı kalem sayabilirim, aynı konuda işlev görüyor. Bu dağınıklıkla sosyal devlet ilkesini hayata geçirmek mümkün değil. Merkezileştirilmesi ve Devlet Planlama Teşkilatımızın bu konuda uzun vadeli bir proje hazırlaması gerekiyor. Böyle bir projeyle çocuklarımıza, özürü insanlarımıza sahip çıkabiliriz, onların işe alımı ve yaşamını kolaylaştırabiliriz.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum sabrınız için.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Başkan.

Sayın Bağcı...

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanımız, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda ağırlıklı olarak Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun görev alanını bir anlamda değerlendirmek istiyorum. Çünkü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu bizim normal olarak değerlendirdiğimiz bir hizmet türü üreten bir kurum değil. Ağırlıklı olarak, çeşitli nedenlerle hizmet ihtiyacı talebiyle karşı karşıya kalan kişilere veyahut da ailelere hizmet üreten bir kurum.

Ne tür hizmet üretmektedir diye baktığımızda, aslında iki grup veyahut da iki tür hizmeti üreten bir kurum olduğu görülmektedir. Bunlardan birinci grupta çocuk yuvaları, yetiştirme yurtları, huzurevleri, kadın konuk evleri, çocuk ve gençlik merkezleri, bakım ve rehabilitasyon merkezleri, engelsiz yaşam merkezleri. Bir anlamda yedi gün, yirmi dört saat olarak tarif edeceğimiz bir hizmeti üreten kurumlar.

Kime hizmet üretmektedir? Korumaya veyahut da bakıma, yardıma muhtaç aile, kadın, çocuk, özürü, yaşlı, bir şekilde bir yoksunluk içerisinde olan, bir riskle, bir tramvayla, karşı karşıya kalmış ve içinde bulunduğu ortamda sosyal ortamda hayatını devam ettirmesi riskli olan gruplara yönelik olarak üretilen birinci grup, yedi gün, yirmi dört saat olarak tarif ettiğimiz bir hizmet biçimi üretmektedir. Dolayısıyla, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, ürettiği bu hizmeti ortaya koyabilmek için farklı tarzda uzmanlık alanlarına da ihtiyaç duyduğumuz bir kurumdur. Nedir bu uzmanlık alanları? Sosyal çalışmacı, sosyal hizmetler uzmanı, psikolog, sosyolog, öğretmen gibi belli kategorilerde uzman kadrolar eliyle yürütülen bir hizmet biçimi verilmektedir.

Son yapılan değişiklikle aslında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna da bir haksızlık yaptığımızı da burada itiraf etmemiz gerekir diye düşünüyorum. Bu öğretmen ve mühendislere yapılan ücret iyileştirmesi, çeşitli riske maruz kalmış ve hizmet üretmenin zor olduğu, bir anlamda bir kişinin başka bir kişiye hizmet ürettiği, hizmet vermek durumunda kaldığı bu uzmanlık alanlarına yönelik olarak önümüzdeki günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündeme gelecek olan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu görüşmelerinde Parlamentonun bütün milletvekillerinin hassasiyetle bu konunun üzerinde durması gerektiğini düşünüyorum. Zira, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun, ben, bugün mezun olan bir psikolog için cazip bir yer olduğunu sanmıyorum. Bugün Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda bir psikolog, bir sosyal çalışması veyahut da bir sosyologa önerdiğimiz ücret 1.100 YTL'dir, yeni mezun bir psikologa önerdiğimiz bir ücret 1.100 YTL'dir ve çalışacağı kurumdaki ücretle piyasayı karşılaştırdığımızda yaklaşık 4-5 katı ücretle çalışabileceği alternatif alanlar ortaya çıkmıştı.

O nedenle, sosyal devlet olmanın gereğini yerine getirebilmemiz için, bu hizmeti layıkıyla ortaya koyabilmemiz için bu kuruma ve bu kurumlara sahip çıkmak durumundayız diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun ürettiği ikinci tür hizmet biçimi, toplum merkezleri ve çok amaçlı toplum merkezleri ÇATOM'lar olarak tarif ettiğimiz yaşlı danışma merkezleri, aile danışma merkezleri, özürli takip işlemleri, illerde ayni ve nakdi yardımlar, evlat edinme işlemleri, koruyucu aile uygulamaları ve sokakta çalışan çocukların takibi olarak ikinci grup alanda da hizmet üretilmeye çalışılmaktadır.

Değerli arkadaşlar, bir çocuğun en iyi bakılıp korunacağı yer kuşkusuz sağlıklı bir aile ortamıdır. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu yeni hizmet anlayışıyla, yeni vizyonuyla böyle bir ortamı hedeflediğini de göstermektedir diye düşünüyorum. Hızla yürütülen aileye dönüş ve aile yanında destek projesiyle bir taraftan bu proje yürütülürken evlat edinme ve aile yanında, yakınları yanında çocukların bakılması özendirilirken, diğer taraftan da çocukların, Sayın Bakanımızın da ifade ettiği gibi, bir aile ortamında yaşamlarını devam ettirmeleri, eğitimlerini almaları ve daha sağlıklı bir ortamda büyümeleri, gelişmeleri ve bu topluma sağlıklı bireyler, katkı veren bireyler olarak devam etmeleri konusunda çalışma yürütülmektedir. O nedenle, koşu sisteminden hızla uzaklaşılması, sevgi evleri modeli ve çocuk evi uygulamaları son derece yerinde, anlamlı ve doğru olduğuna inandığım proje veyahut da uygulama biçimleridir.

Değerli arkadaşlar, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun bütçesinin ülkemize, milletimize, kurumumuza hayırlı olmasını diliyorum. Tekrar, Genel Kurul gündemindeki Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu'nda önemli bir çalışma çıkartabileceğimize, bir iyileşmeye gidilebileceğine inanıyorum. Bu çerçevede bütün partilerimizin uzlaşmasıyla bir çalışma yapılması temennisiyle, dileklerle hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Başçı'ya.

Sayın Özyürek...

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokrasinin ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hem kadın sorunlarıyla ilgilenen, o konularda sorumlu olan hem de bakıma, dayanışmaya muhtaç çocuklarımızı, insanlarımızı sahiplenme durumunda olan bir Bakanlığın bütçesini görüşüyoruz. Tabii, Sağlık Bakanlığının bütçesini görüşürken, bugün görüştüğümüz Çalışma Bakanlığı bütçesi görüşülürken oralarda daha az sorunlu insanların konularını görüşmüş oluyoruz ama bu Bakanlığımızın ilgi alanı daha çok sorunlu kimselerin konuları, o nedenle son derece önemli.

Bir ülkenin çağdaşlığının ölçümünde herhâlde en önemli unsurlardan biri o ülkede bakıma muhtaç, yardıma muhtaç, başta çocuklar olmak üzere insanlara ne ölçüde önem verdiğimizle ölçülmelidir. Bu, çok önemli bir konudur. İşte, sokakta terk edilen çocuklar, kimsesiz çocuklar, bakıma muhtaç çocuklar... Bunların hepsinin sorunlarının çözülmesi lazım ve bu sorunların da -yani daha önceki yıllarda da böyleydi, bu yıl da böyle- çok mütevazı bir bütçe içinde ve sınırlı altyapı içinde yürütülmesi gerekiyor. Bu da tabii istediğimiz sonucu elde edemediğimizi ortaya koyuyor.

Tabii, dünyanın her yerinde belki kadınların sorunları biraz daha ağırdır ama Türkiye'de çok daha ağırdır. Başka pek çok ülkede karşılaşmadığımız töre cinayetleri, namus cinayetleri, aile içi şiddet... Türkiye'de vatandaş olmak zor, Türkiye'de yaşamak zor ama kadın olarak yaşamak çok daha zor, özellikle belli bölgelerimizde, özellikle kırsal kesimde kadın olmak gerçekten çok zor.

Zaman zaman basına da yansır, şüphesiz Sayın Bakana, çalışma arkadaşlarına da hayat hikâyeleri geliyordur, yıllarca aile içi şiddete maruz kalmış ama hiçbir şekilde bu derdini kimseye anlatamamış pek çok kadınızdır. Bu tabii bizim dramımız, bizim sorunlarımız. Bu dramı, bu sorunları hepsini bu Bakanlıktan beklemek mümkün değil. Bu, toplumun sorunu, hepimizin sorunu ama gel gelelim, işte, bütçesiyle, kanunlarıyla bu ağır sorumluluk bu Bakanlığa verilmiş durumda.

Onun için, insanın, yani ben Sayın Çubukçu'nun yerinde olmak istemezdim eğer bu kadar ağır sorunları içinde hissediyorsanız, bunların çözümüyle uğraşıyorsanız... Çünkü, karşınıza gelen her insan bir sorun, her insan bir derd. Onların sorunlarını nasıl çözeceksiniz? Çok azını çözüyorsunuz ve büyük bir kısmını da çözemiyorsunuz. Onun verdiği, insanda bir üzüntü, bir kırıklık var.

Şimdi bunlar bütün... Sayın Bakana, çalışma arkadaşlarına ben başarılar diliyorum. Bu ağır yükün altından ne kadar çok kalkarlarsa toplumun önemli bir sorununa, yardıma muhtaç insanlarımızın sorunlarına çare olabilirler diye düşünüyorum.

Sayın Bakan, bu Çocuk Esirgeme Kurumuyla ilgili zaman zaman görüntülü olarak da medyaya yansıyan olaylar, haberler hepimizi her zaman üzmüştür. Geçtiğimiz bütçelerde Malatya Yetiştirme Yurdunda meydana gelen olayları tartışmıştık ve bu geçtiğimiz günlerde de Sarah Ferguson'un Saray Yurdundaki görüntülerini tartıştık. Tabii "Hakkı vardı, yoktu, peşin hükümlüydü..." Bunların hepsi doğrudur ama önemli olan bizim için, olay nedir? Bu tip olaylar var mıdır, yaşanmış mıdır, yaşanmakta mıdır? Bu tip olayların üstesinden gelecek hangi çözümleri getirdik kadro olarak, eksiğe mevzuat olarak neler yapıyoruz, neler yapacağız, esas konuşmamız gereken bu. Medyada haber çıktığı zaman hepimiz için en kolay yöntem "Bunu yazanlar maksatlı..." Peki, o maksatlı, onu geçelim ama yazılanın doğruluğu, eğriliğini tartışmamız lazım.

Onun için, ben Sayın Bakandan öğrenmek istiyorum. Bu yurtlarımızda, gerçekten görüntülere de yansıyan, İngiltere'de de gösterilen, bizdeki televizyonların haberlerinde de izlediğimiz görüntüler var mı? Varsa ne gibi önlemler alıyoruz, bunun çaresi nedir?

Tabii bizim sabırsızlığımızla normal çocukların bile ağlamasına, bağırmasına tahammül edemeyen bir toplum sorunlu bir çocuğun tavrına tahammülde zordur ama bunu üstlenen arkadaşların, orada çalışan kişilerin görevi de onlarla başa çıkmaktır yani toplumda böyle bir görev var, bizim görevimiz burada konuşmak, dertleri dinlemek, Halil Bey'in attığı laflara tahammül etmek filan. Ama orada çalışanların görevi de...

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Ha, üstat, sessiz dururken bile bana sataşmadan duramıyorsun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) – ...oradaki çocukların sorunlarıyla ilgilenmek de orada çalışanların sorunu. O nedenle, burada acaba ne gibi önlemler aldık, bunların meydana gelmemesi açısından. Yani ne derler: “Bir musibet bin nasihatten evladır.” Bu musibetten yeterli dersi çıkardık mı çıkaracak mıyız çözümler bulduk mu bulacak mıyız, bunları Sayın Bakandan öğrenmek istiyorum.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Üstelik, satışmaya tahammül gösteren de benim üstat.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) – Ee, biz de tahammül gösteriyoruz kabul et ki.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Şu anda siz satıştınız.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) – Yani bugün konuşacağınız anlaşılıyor.

Ama bu şeyle ilgili, yetiştirme yurdu filan yok değil mi Afyonkarahisar’da.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Efendim?

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) – Afyonkarahisar’da var mı?

BAŞKAN – Var, her yerde var.

DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Her yerde var...

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) – O zaman mutlaka konuşması gerekiyor, Halil Bey konuşacaktır bugün.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Arada nokta atışı yapabilirim.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) – Öyle mi? Peki, serbest, nokta atışı serbest.

Şimdi, hepimizi gerçekten çok üzen bir adli tıp raporu gündeme geldi. İşte, on beş, on dört yaşındaki bir çocuğa dönük -Sayın Bakan, kanuni terim budur diye hep cinsel istismar diyorsunuz, değil mi? - bir cinsel istismarla ilgili adli tıp raporu yayınlandı ve o rapora dayalı olarak da o küçük çocuğa cinsel istismarı uygulayan kişi hemen tahliye edildi. Bu, toplumda bir büyük tepkiye neden oldu. O tepki üzerine Sayın Bakanın açıklamaları geldi, “Bu çocuk bizim korumamız altındadır, onun haklarını korumak bizim görevimizdir, bu rapora itiraz edeceğiz.” dediniz. Medya da bunu olumlu buldu, sizin iyi bir çıkış yaptığınızı söyledi. Bir vatandaş olarak ben de “Güzel” dedim. Ama sonra bunun, ya, zamanında itiraz edilemedi veya bilmem evrak eksikliği nedeniyle bu itiraz geçerlilik kazanamaz. Gerçekten bu da toplumda büyük bir hayal kırıklığına neden oldu.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Sayın Bakanımız açıkladı.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) – Hayır o itiraz yapılamadı, Sayın Bakan da kabul edecek, medyadan biliyoruz. Yani sonuç alacak şekilde bu itiraz yapılamadı. Bu niçin yapılamadı? Bunun sorumlusu kim? Bu sorumlularla ilgili herhangi bir soruşturma, araştırma yaptınız mı? Bir şey var mı? Bu iki nedenle önemli. Gerçekten toplumu çok rahatsız eden bir rapor ve toplumda büyük tepkilere yol açan bir cinsel istismar sanığı bu rapora dayalı olarak hemen tahliye edildi ve tahliyeden sonra da kanal kanal dolaşarak dinle cinselliği falan birbirine karıştıran abuk sabuk konuşmalar yaptı. Şimdi, belki, buna zamanında itiraz edilmiş olsaydı bir sonuç alınabilirdi veya alınamaz mı, onu bilemem tabii, bağımsız mahkeme ne karar verirdi ama, bir hem toplumda meydana gelen bu tepkiye karşı bir görev yapılmış olurdu hem de Sayın Bakanın sözü yerde kalmazdı. Şimdi bu iddialı çıkıştan, ben itiraz eden “bu çocuk bizim korumamız altında” diye konuşan, destek gören, bizlerin de desteğini alan bir bakan tavrı, bakan girişimi kimin engellemesi veya kimin ihmali sonucu olursa olsun ortada kaldı, sonuç alınamadı. Bu noktada acaba ne yaptık, ne yapıyoruz? Bunlar çok önemli konular diye düşünüyoruz.

Sayın Başkan, herhâlde zamanımı doldurmadım ama, başka arkadaşlar daha geniş geniş konuşur diye ben Bakanlık bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özyürek’e.

Sayın Kışanak.

GÜLTAN KİŞANAK (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Bakanımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri ve çok değerli bürokratlar ve basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle ben de gerçekten burada Bakanımızla birlikte kadın bürokratları görmekten duyduğum memnuniyeti ifade ediyorum ve acaba farklı bakanlıklarda da kadın bakanlarımız olsa, bürokratlardaki görme tablo değişecek mi diye de merak ediyorum. Bu merakımızın giderilmesi için Hükümetimizin kabinedeki kadın bakan sayısını artırmasını umuyoruz, talep ediyoruz. Bunun kadın erkek eşitliği açısından bizi önemli yerlere götürüleceğini düşünüyorum.

Doğrusu çok rahat değerlendirme yapamayacağım bir bakanlık bütçe görüşmesiyle karşı karşıyayız. Çünkü, kabinenin içerisinde tek kadın bakan. Bir kadın olarak her şeyden önce ben çalışmalarını takdir etmek ve teşekkür etmek istiyorum eleştirilerime geçmeden. Ama ciddi eksikliklerimiz olduğunu da burada birazcık ifade etmek zorundayım. Keşke kadın kadına bunları görüseydik daha iyi olurdu diye düşünüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Biz çıkalım o zaman, biz çıkalım, size o hakkı verelim.

GÜLTAN KİŞANAK (Devamla) – Yok, bütün bunlardan ben Sayın Bakanımızın...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Negatif ayrımcılık yapıyorlar efendim, negatif ayrımcılık.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Kadınlara saygımız gereği size bu hakkı veriz efendim.

GÜLTAN KİŞANAK (Devamla) – Sayın Bakanımızın, bütün bunlardan, gerçekten, ortak çalışma isteğimizin ve kadın haklarında ilerleme isteğimizin, bu eleştirilerimizin altında böyle bir isteğimizi yattığını algılayacağını düşünüyorum, böyle yaklaştığını da biliyorum her zaman. Onun için biraz daha rahat konuşmaya çalışacağım.

Geçen yıl bu Bakanlık bütçesi görüşülürken yine özellikle vurgulamıştık. Bizde temel problem siyasi ve idari yapılanmamız içerisinde bu Bakanlığa atfedilen rol ve doğa olarak buna ilişkin şekillenmeyle ilgili. Çünkü bu Bakanlık, gerçekten, bakılmaya muhtaç kişilere ilişkin çalışmaları düzenlemek ve sosyal hizmet çalışmalarını yürütmek üzere dizayn edilmiştir. Oysa ne kadınlar bakılmaya muhtaç kişiler kategorisinde olması gerekir ne de cinsiyet eşitliği politikaları sosyal hizmetlerle hayata geçirilebilir. Bu konuda gerçekten idari yapılanmada çok ciddi sıkıntılarımız var ve bunlar aşılmadığı sürece de “bu kadar yoğun çaba ve emeğin sonucunda ortaya ne çıkıyor” diye baktığımızda gerçekten

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

hepimizi üzen tablolar ortaya çıkıyor. Örneğin geçenlerde bir rapor yayınlandı, Dünya Ekonomik Forumu'nun 2008 Yılı Kadın Erkek Eşitliği Raporu. Bu Rapor'da göre Türkiye 123'üncü sırada. Toplam zaten 130 ülke var bu rapor kapsamında değerlendirmeye alınan Türkiye 123'üncü sırada, bu kadar gerilerde bir yerde. Kadın erkek eşitliği konusunda dünya genelinde sıkıntılar var. Ama biliyoruz ki hem Birleşmiş Milletlerin hem Avrupa Birliği'nin bu konuda yoğun da çabaları var, içinde bulunduğumuz yüzyılın kadın erkek eşitliği konusunda, mesafe kat edilmesi için ciddi çalışmaların yapıldığı bir yüzyıl. Mesela bu konuda en ileri düzeyde gibi gözükken, işte listenin birinci sırasında yer alan Norveç'te bile eşitlik oranı 1'e 0,82 yani kadınlar erkeklerin sahip olduğu hakların sadece yüzde 82'sine sahip. Ama Türkiye'de bu oran gerçekten bizi üzen bir noktada, 1'e 0,58, yani ülkemizde kadınlar erkeklerin sahip olduğu hakların sadece yüzde 58'ine sahipler ve göstergenin bu kadar kötü olmasında da çok önemli üç şey var; birisi ekonomik hayata katılım, birisi eğitimde fırsat eşitliği ve eğitimden yararlanma oranı diğeri de politik hayattaki temsiliyet oranı. Bunların üçü de gerçekten çok ciddi derecede sıkıntılarımız olduğunu gösteren göstergeler. Örneğin kadını siyasal temsili birçok konuda gerçekten mesafe kat etmemizi sağlayabilecek bir parametre. Ama ne yazık ki, sürekli seçme ve seçilme hakkını ilk kabul eden ülkelerden biri olarak ölümlerimize rağmen, kadınların siyasetteki temsil oranları, mesela yerel yönetimlerde 0,56, yani 2004 yılı seçimlerinde 3.208 erkek belediye başkanına karşı sadece 18 kadın belediye başkanı var. Bu gerçekten, önümüzde de bir yerel seçim var, bu konuda ben tüm kadınların yerel yönetimlerde kendilerini ifade etmek, karar mekanizmalarına katılmak ve siyasal temsile talip olmak konusunda da daha cüretkâr, cesur davranacaklarını ve gerekli destekleri de bulacaklarını ummak istiyorum.

Bu konuda genel temsil oranında son seçimlerde 50 kadın milletvekili Meclise girerek birazcık durumu düzelttik, yüzde 9,12 gibi bir orana çıktık. Ama bu gerçekten diğer ülkelerle kıyaslandığında durumumuzun iyi olduğunu gösteren bir rakam değil. Bu konuda da bazı özel önlemler alınması gerekiyor. En kolay siyasette kota uygulamasına geçilebilir özel geçici önlemler alınabilir. Dünyada doksan yedi ülke bunu uyguluyor, hepsi de bunun faydasını görmüşler biz niye uygulamama konusunda direniyoruz bilmiyorum. Ekonomik hayata katılım konusunda rakamlar o kadar kötü ki, bu konudaki eşitlik oranı 1'e 0,41, yani erkeklerin sahip olduğu ekonomik hakların sadece yüzde 41'ine kadınlar sahip. Eğitim konusunda da çok ciddi sıkıntılar var. Bu konuda özellikle ev işlerinin, çocuk, hasta ve yaşlı bakımının kadınların işi olarak algılanması, bu konuda kurumsal ve kamusal yükümlülüklerin paylaşılmaması, aile içerisindeki yükümlülüklerin paylaşılmamasının ötesinde kurumsal bir desteğin de yetersiz olması nedeniyle kadınlar, alınan birtakım geçici önlemlere rağmen, ekonomik hayatta hak ettikleri yeri bulamıyorlar. Biz uzun yıllardır gerçekten hem dünyadaki genel gelişmeler hem Avrupa Birliği üyelik süreci hem kadın örgütlerinin bu konuda verdiği mücadeleler, bir şekilde yasal haklarımız konusunda yasalar önünde eşitlik konusunda çok ciddi mesafe kat ettiğimiz bir süreci yaşadık. Ancak bu göstergeler bize yasalar önünde eşit olmanın yetmediğini, fiilî ve gerçek eşitliğin sağlanması gerektiğini gösteriyor. Fiilî ve gerçek eşitlik sağlanması konusunda neler yapılabilir? Burada esas gelip takıldığımız konu burası. Yoksa, gerçekten, çok ciddi çabalar var ve ben bu konuda bir alt yapı yetersizliğinin, kadro yetersizliğinin bütçe yetersizliğinin, veri tabanının olmaması bütün bunlar dezavantaj. Bütün bu dezavantajlara rağmen, geçtiğimiz iki yıl içerisinde hem kadına yönelik şiddet konusunda hem de toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda ulusal eylem planlarının çıkmasını çok önemli buluyorum. Bu konudaki çalışmalar için de emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum. İstediklerimiz sonuçları alamıyoruz, bu kadar çok çalışıyoruz ama toplamda bu kadar kötü niye, bu soruyu gerçekten sormak gerekiyor.

Birincisi, kadınla ilgili çalışmaları, biraz önce de ifade ettiğim gibi sosyal hizmet kapsamından çıkarıp, eşitlik politikaları kapsamında değerlendirebileceğimiz bir idari yapılanmaya kavuşmamız lazım. Şu anda Bakanlığın bünyesindeki Kadın Sorunlarını Geliştirme Müdürlüğü bu konuyla görevli müdürlük olarak tayin edilmiş. Ancak bütçesi de ortada ve yaptırım gücü de ortada. Bunun bir koordinatörlük gibi bütün bakanlıklara, bütün idari yapılanmada söz sahibi olabilecek, oralara etki yapabilecek bir statüye getirilmesi lazım.

Eşitlik konusunda çerçeve yasanın çıkarılması lazım. Bunun bu ulusal eylem planında uzun vadeli programa alınmasını doğrusu birazcık eleştiri konusu yapmak istiyoruz.

Mecliste hâlâ bir kadın erkek eşitliği daimî komisyonu yok. Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe uygulamasını daha yeni yeni duymaya başladık, alışacağız. Öyle gözüküyor ki, önümüzdeki iki yıl içerisinde Bakanlığımızın ifadesiyle buna alıştırmaya çalışacağız, bu sözü duymaya alıştıracacağız. Oysa biz biliyoruz ki, bu işlere para harcamadan bu tablo düzelmeyecek. Yani kamu parasının cinsiyetler arasında nasıl sonuçlar yarattığını gözetmeden bu paraları harcadığınız sürece bu eşitsizliği giderek makası açan tablolar ortaya çıkacak ve öncelikle artık bizim de bütün bu çabaya, emeğe, çalışmalara rağmen, yol alamadığımız ortaya çıkıyor, burada ciddi bir sıkıntı var. Dünya genelinde herkes, artık cinsiyet eşitliği politikalarını hayata geçirebilmek için kota, pozitif ayrımcılık da dâhil olmak üzere geçici özel önlemler alıyor. Bir an önce bunların anayasal ve yasal statüde tanımlanması artık gerekiyor ve bunlar sağlanmadan bütün bu çabalarımızın gerçekten sonuç vermesini çok da beklemek doğru olmayacak diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Kışanak, toparlar mısınız.

GÜLTAN KIŞANAK (Devamla) – Ben bir iki üzücü şeye de işaret etmek istiyorum. Biliyorsunuz kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda da Bakanlığımızın çalışmaları var, çabaları var, bu konuda bir başbakanlık genelgesi yayınlandı. Bu takip ediliyor.

Son olarak 7 Kasım 2008'de Diyarbakır'da bir örneğini yaşadık, Fatma Babatlı. Eşi tarafından şiddet gördüğü için defalarca resmî kurumlara başvurmuş, koruma kapsamına alınmış, savcılığa boşanma davası açılmış, ama eşi tarafından öldürülmekten kurtarılamamış bir kadın, 7 Kasım 2008'de Diyarbakır'da eşi tarafından sokak ortasında öldürüldü. Geçen yıl 6 Ocak 2007'de gene Diyarbakır'da Ayşegül Arslan vardı, bu da savcılığa eşi tarafından ölümlü tehdit edildiğini hatta aldığı adli raporlarla şiddet gördüğünü kanıtladığı hâlde koruma kapsamına alınmayıp gerekli önlemler alınmadan öldürülen bir kadındı.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

Peki, bütün bu kadar çok iş yapıyoruz, çok çalışıyoruz da neden bu kadınların öldürülmesini önleyemiyoruz. Bakanlığımızın yanıtlaması istemiyle isteğiyle bir soru önergesi vermiştim. Orada aslında bu konuları da öğrenmek istemiştim. Şiddete uğradığı için, şiddete uğradığı gerekçesiyle adli, idari makamlara başvurup buna rağmen, korunamayıp da şiddet gören, öldürülen kadınların sayısını öğrenmek istemiştim. Bakanlığımız bu konuda İçişleri Bakanlığını adres gösterdi. Bu görevlerini yerine getirmeyip kadınların ölmesine neden olan görevliler hakkında şimdiye kadar idari, adli bir soruşturma açılmış mıdır, bir caydırıcılığı niye yoktur bu işin? Bu kadın size geldi, siz niye bunu korumadınız da öldürüldü? Bunun hesabını sormuyor muyuz? Bu konuda verilen cevap da, doğrusu, beni iyice şoke etti. Bir bekçinin cezalandırılmasıyla sınırlı bir cevap. Oysa biz biliyoruz ki işin içerisinde kurum görevlileri var, savcılıklar var, karakoldaki görevliler var, polisler var, yani bu kadar sorumlunun içerisinde bula bula bir tane bir bekçiye görevini yapmamıştır diye ceza verilmesi gerçekten tam da bizim idari sistemimize yakışır bir durum diye düşünüyorum. Bu tabloların düzeleceğini umuyorum ve düzelmesi için biz de her zaman elimizden gelen katkıyı sunmaya hazır olduğumuzu belirtmek istiyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kışanak.

Sayın Bilgiç.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli milletvekillerimiz, kıymetli bürokratlarımız, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşamın, yaşa, cinsiyete, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı kalmaksızın hepimize biçmiş olduğu roller var. Ancak, tabii, toplumumuz özürli bireylerimize yönelik yapılandırılmadığı için de engellilerimizin, sosyal çevrenin bireyden yerine getirmiş olmasının beklediği sosyal rolleri yerine getirememeleri sebebiyle bir özür olarak ortaya çıkan problemleri kendi problemleri olmaktan çıkıp, toplumun farkında olmadığı sorumluluk ve problemler olarak ortaya konmaktadır. Bu sebeple de bireylerimiz, toplumda onlara yönelik yapılanmadığı için de tamamen toplumun dışına doğru itilmek zorunda bırakılmışlardır. Ben size bu girişten sonra, Yalova Belediyemizin yapmış olduğu bir çalışma üzerinde bir bilgilendirme yapıp, bu çerçevede de konuşmamı inşa etmek istiyorum ve ondan sonra da bu çerçevede de aynı şekilde kuruma benzer çalışmalara başka belediyelerimizin de yapıp yapmadığı konusunda da bir soru tevdi etmek istiyorum.

Şimdi, Yalova Belediyesi “benim mahallem” programı çerçevesinde vatandaşlarının birtakım kimlik bilgileri, adres bilgileri, sosyal kültürel durumlarının, ekonomik durumlarının tespiti amacıyla bir çalışma başlatıyor. Bu çalışma neticesinde şöyle bir tabloyla karşılaşılıyor ki Yalova’da yaşayan engelli vatandaşlarımızın sayısı azımsanamayacak kadar çok. Bunu görünce bu sebeple engelli veri tabanı oluşturmak üzere bir çalışma başlatıyor. Bunun için de bir engelliler belediye bünyesinde ve engelliler koordinasyon merkezi kuruyor ki, buna da yasal dayanak olarak 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun belediyenin görev yetki ve sorumluluklarını belirttiği 14/B1 ve 77,2’nci maddelerini dayanak alarak da ECOM’u (Engelliler Koordinasyon Merkezi) oluşturuyor. Bu merkezdeki koordinatörler vasıtasıyla saha çalışmalarıyla bu engellilerle ilgili veri tabanının oluşturma çalışmaları yapılarak burada engelli vatandaşlarla ilgili sayısal tespitler, adres ve her türlü iletişim bilgileri, sosyal, kültürel ve ekonomik durumlarının tespitleri yapılıyor. Aynı zamanda da bu çalışmalar sonucunda da belediye tarafından yapılacak sosyal ve teknik çalışmaların stratejileri belirleniyor ve kent kaynaklarından da engelli vatandaşların etkin kullanımının sağlanması ve bunların harekete geçilmesine yönelik de programlar oluşturuluyor.

Hakikaten, tabii ki, bu çalışmaları yaparken, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme İl Kurumu, İl Müdürlüğü, sivil toplum kuruluşları, engelli dernekleri, vakıflar, okul ve ilgili diğer tüm kurum ve kuruluşlarla da iş birliği yapıyorlar. Bu çalışmalar neticesinde hakikaten enteresan bulgular elde ediyorlar. Yani şöyle bakacak olursak: Mesela Yalova Belediyesi sınırları içerisinde yaşamakta olan engellilerin yaş ortalamasının 33 olduğunu, cinsiyet dağılımının 59 erkek 41 kadınlardan oluştuğunu, 48’nin hiç evlenmediğini yüzde 38’inin ise evli olduğunu, yüzde 41’nin ailesinin yanında yaşadığını, yüzde 69’unun ise özürli sağlık kurulu raporunun olmadığını belirliyorlar. Yani özürli vatandaşların yüzde 69’unun herhangi bir sağlık kurumundan alınmış bir raporu yok. Yüzde 16’sının sadece ise evde bakım ücreti aldığını tespit ediyorlar. Bir diğer önemli bir rapor ki, bu 1072 kişilik bir veri tabanı oluşturuyor Yalova Belediyesi, yüzde 84’ünün özürü ise doğum öncesi ve doğum sonrası ya da doğum esnasındaki nedenlerden oluşuyor, yüzde 84 gibi bir rakam ve bu özürli vatandaşlarımızın yüzde 32’sinin yatağa yarı bağımlı, yüzde 92’si çalışmıyor, yüzde 8’lik çalışanın yüzde 64’ü ise özel sektörde çalışıyor ve özürli olanların bu yüzde 45’inin de sosyal güvencelerini SSK’lı ailenin diğer bir ferdinden aldıkları görülüyor. Mesela bakılıyor bunun yüzde 96’sı bugüne kadar hiçbir beceri ve meslek kursuna falan katılmamış. Yani bu konuda kendisine gelen olmamış. Yüzde 85’inin kendisinin veya aile fertlerinin herhangi bir ferдинin bir derneğe veya herhangi bir sivil toplum kuruluşuna hiçbir üyeliği dahi söz konusu değil. Yüzde 87’si hiçbir sosyal ve kültürel etkinlikten bugüne kadar faydalanmamış gibi burada yüzdesele olarak bu 1.072 kişinin içerisinde dağılımı da verebileceğimiz pek çok veri tabanının elde edildiğini görüyoruz. Şimdi, buradaki çıkış noktaları yani bu veri tabanı oluşturmada çıkış noktaları toplum temelli bir rehabilitasyon bakış açısı oluşturularak en azından şehrin yani belediyenin hizmetlerinden azami ölçüde bu özürli vatandaşlarını temin etmek üzere yola çıkıyorlar ve bütün bu verileri elde ettikten sonra mesela bir engelli kartı oluşturuyorlar. Bütün engelliler -şu an zannediyorum 300 küsur tanesine bu engelli kartı teslim edilmiş- bu engelli kartlarıyla mesela kendilerinin belediye hizmetlerinden değişik şekillerde veya ailelerinin belediye hizmetlerinden değişik şekillerde uygun şekilde faydalanmalarını temin etmişler. Mesela ailede bir engelli varsa, aile su tüketiminde yüzde 40 daha ucuz su kullanıyor gibi, ki bu örnekler hakikaten son derece başarılı örnekler, bunları da çoğaltmak mümkün. Mesela kurslar düzenlenmişler, işte ahşap boyama, bilgisayar operatörlüğü, mesela 27 engelliye bu sertifikayı verebilmişler. Bir “hayat kafe” projesi yapmışlar, onları işte topluma kazandırmak için, sosyal hayata değişik zamanlarda araçlarla evlerinden alıyorlar, onlar için toplu faaliyetler düzenliyorlar.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

Buradaki özürün yüzde 84 özürülerin doğum sırasında veya sonrasında meydana geldiğini gördükleri için mesela evlenen çiftler için ilköğretim projesi karşısında sağlıklı bir cinsel hayat, üreme sağlığı ve sakat doğanların önlenmesi konularında bir kitap oluşturmuşlar bütün evlenen çiftlere bunların dağıtımını yapıyorlar.

Yani buradaki hizmetler -hakikaten, kendilerini gerçekten ben tebrik ediyorum- saymakla bitmez. Bunların sonucunda da bunların olumlu sonuçlarını da almaya başlamışlar. Şimdi biz şunu görüyoruz: Yani merkezden bu işleri yapmak hakikaten zor. Merkezden bütün bu vatandaşlara ulaşmak, onların derlerine ortak olmak, çare olmak hakikaten zor. Kurumların tabii ki kendi il müdürlükleri var, ama onların da imkânlarının bir belediye imkânlarıyla örtüştüğünü söylemek mümkün değil. Belediyelerin bu manada...

HASİP KAPLAN (Şımak) – TÜİK niçin var o zaman? TÜİK süs diye mi kuruldu?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – İşin pratiğine baktığınızda belediyelerin bu noktadaki imkânlarının çok üst düzeyde olduğu malum.

HASİP KAPLAN (Şımak) – TÜİK'i dağıtınız belediyelere, yerel yönetimlere veriniz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Yani eğer TÜİK sadece bununla sorumluysa ve bu manada görevini yerine getirmiyorsa yani yapılabilir, yapılabilir.

Şimdi, benim gelmek istediğim nokta şudur: Hakikaten son derece güzel hizmetler vermiş bir Yalova Belediyesi, çalıştığı kurumlar da var. Bilemiyorum size ulaşan buna benzer belediyelerimizin çalışmaları var mı? Ben mesela kendi belediyemden biliyorum, Isparta Belediyesi de bu yönde çalışmalar yapıyor ama, onların mesela yapmış olduğu çalışmalarda bu şekilde hakikaten etkin ve koordineli olarak değil. Tamam işte araç yardımları, sakat arabası yardım vesaire bunları dağıtımları, bunlar yapıyor. Ama bu boyutta hakikaten koordineli bir çalışma, meslek edindirmeye varan kadar bir çalışma, evde bakımda, yardımda yani kurumların yetmediği noktalarda belediyenin imkânlarının devreye sokulduğu bir çalışma açıkçası bu boyutta bizde yok. Ama tabii ben bunu örnek olarak alacağım. Sayın Başkanımızdan bir program sonrasında Yalova Belediyesinden gördüğü ve ondan gelen bilgiler üzerine ben bu konuşmayı yapıyorum. Bu manada çalışmaları yerel yönetimlerle yani kurumların ortak çalışma platformları oluşturuldu mu? Buna benzer başka illerde bu tarz çalışmalar başlattık mı, bu konularda bilgilendirme istiyoruz.

Bir kez daha ben hakikaten Yalova Belediyesi Başkanı ve çalışanlarını da bu güzel hizmetlerinden dolayı tebrik etmek ve sizler adına ve kendi adıma teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kutluata.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekillerimiz, değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, Bakanlığımızın esirgeyeme muhtaç bütün çocuklarımız ve yaşlılarımızla bakıma ve eğitime muhtaç bütün özürülerimizle problemi olan bütün kadınlarımızla, toplumdaki kadına yönelik bütün problemlerle ve aileye yönelik bütün problemlerle ilgilenmek gibi geniş bir faaliyet alanı var.

Yalnız bu işin başından beri gelişti, Sayın Bakan birtakım artış rakamları vermiş olmakla birlikte, bizim toplumsal olarak işe bakışımız yapılabildiği kadarının yapılması şeklindedir. Yani rakamlarda artış vardır, ama meseleyi tamamını halletmek diye baktığımız zaman, Sayın Bakanında sunumundan beklediğim bir hususu ifade etmek istiyorum: Bu bir sosyal gelişme meselesidir. Mesela şu anda hizmetteki artışı sürdürebildiğimiz sürece bu sayılardaki artış da ortaya çıkacaktır. Şu anda ne kadar özürümüz olduğunu, bakıma muhtaç ne kadar yaşlımız olduğunu ne kadar kadının aile içinde şiddet yaşadığını, ne kadar ailenin dışarıdan taarruza maruz kaldığını bilmiyoruz. Dolayısıyla, hizmetler verildikçe “biz de varız” diyecek, bu insanlar ortaya çıkacaktır. Dolayısıyla, burada elimizde net bir sayı bile yok, varsa bile çok anlamlı olduğunu zannetmiyorum. Dolayısıyla, daha biz hizmet bekleyen mevcuda ulaşma zorluklarımız varken, öbür taraftan ana sayıda nasıl gelişmeler var, kaynağında nasıl gelişmeler var? bu istikamette de bilgilere ihtiyaç var. Burada yapılacak olan tabii toplumdaki sosyal gelişmenin ne istikamette olduğunun da ölçülebilir olması lazım.

Biz Hükümetten gelir rakamları duyuyoruz, kişisel fert başına gelir artışlarıyla ilgili ifadeler, kalkınma rakamları duyuyoruz. Ama, beklenen dengeli eğitimde bir artış, dengeli gelir artışı, dengeli bir gelir dağılımıdır. Dolayısıyla, mesela, verilen ifadelerde fert başına gelirin yüzde 200'ün üzerinde arttığı, yani 300'den 900 küsurlara çıktığı söyleniyor. Tabii böyle bir gelişme varsa eğer, böyle bir artış varsa bir iktidar dönemi sonunda ölçülmesi bile bu ikinci iktidar döneminin sonunda ölçülebilir hâle gelecektir. Yani toplumda bu ölçüde bir gelir artışı olduktan sonra sakat doğumlardaki azalmalarda muazzam düzelmeler olması gerekiyor, özürü sayısında azalmalar gerekiyor, şiddete maruz kalan insanların ve kadınlarımızın sayısında azalma gerekiyor. Dolayısıyla, iki dönem iktidarın sonunda artık bu sosyal gelişmeler de ölçülebilir hâle gelmiş olacaktır.

O anlamda Sayın Bakan işin bu yönünü takip ediyor musunuz? Yani sizin sorumluluğunuzu ve yükünüzü artıran kaynaktaki gelişmeleri izliyor musunuz? Mesela nüfus yapımızdaki olumsuz gelişme üzerinde bir çalışmanız var mı? Diyelim ki, şu anda Türkiye'de olan şudur: Gelir ve eğitime bağlı olarak bu imkâna sahip olan ailelerin üst ve orta gelir grubunun çocuk sayısı azalmaktadır. Ama fakir gelir grubunun, fakir aile grubunun çocuk sayısı eski hızıyla gitmektedir. Bu, bu anlamda yaşanan sorunların artmakta olduğunu gösteren bir husustur. Eğer bir aile on çocuk sahibi olacaksa, bu, orta gelir sahibi bir aileye de çok yüksek bir sayı olmakla beraber fakir bir aileye göre nispeten on çocuğun biraz daha iyi yetişme şansı vardır. Dolayısıyla bu toplumda bu anlamda bakıma muhtaç insan sayısını ve aile sayısını da azaltan bir gelişme değildir. Bu istikamette sizin Bakanlık olarak Hükümet politikalarına bu anlamda ağırlık verme anlamında birtakım gayretleriniz var mı? Bu işler gerçekten iyi takip ediliyor mu? Onu merak ediyorum Sayın Bakan, çünkü bunu çok önemli sayıyorum. Mesela boşanma sayılarında bir değişim var, artış olduğu söyleniyor. Ama, bu boşanma sayılarındaki artış her neyse -düşüş varsa güzel- evlenmeye göre artış varsa bu boşanma sebepleri arasında sizin konunuza girenlerde bir gelişme var mı? Dolayısıyla bu toplumda aileyle ilgili gelişmenin özüdür.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

Özürle sayısındaki artış, mesela bakıma muhtaç yaşlı meselesi. Çekirdek aileye doğru bir gidiş var. Bu, hakikaten sosyal bir gelişmenin sonucuysa ne âlâ. Bu bir hakikaten sosyal bir gelişmenin sonucuysa ne âlâ. Arkadan çekirdek ailenin kaldıramayacağı yaşlı bakımını devlet ilgilenmek zorundadır. Ama çekirdek ailede bir anlamda da, yani, geniş aileden çekirdek aileye gidişte fakirliklerin ve genel yetersizliklerin de rolü var. Bu anlamda baktığımız zaman bu istikametteki gelişmeler takip ediliyor mu merak ediyorum. Demin Sayın Bilgiç örnek verdi. Belediyelerin bu konuda tabii bir belediyenin, birkaç belediyenin çalışma yapması güzel örnek oluşturmaları bakımından sevinilecek bir husus. Ama belediyelerimizin çoğunun bu konuda zorunluluk hissetmediğini biliyoruz. Kent altyapısında çok düşük orandaki özürlelerimizi bile rahat ettirecek basit tedbirlerin alınmadığını görüyoruz. Dolayısıyla, bu anlamda yerel yönetimlere birtakım zorunluluklar getirilmesi konusunda yasal çalışmalarınız var mı? Belediyeler asgari şunları yapmalı diyebilecek miyiz? Yani, bir tekerlekli arabayla şehre çıkabilecek bir insanın bir yardımcısı olmadan belirli hiç değilse mesafelere gitme imkânı var mı? Çünkü, bu anlamda birçok belediyenin bu konuyu angarya telakki ettiğini biliyoruz. Bu tabii örneklerle zaman içerisinde artırılır. Ama, örneklerin yaygınlaşması talebe bağlı bir husustur. Bu anlamda da zorlayıcı bir talep olacağını, bir talep baskısı olacağını zannetmiyorum. Bunun sosyal düzenlemelerle en azından önünün açılması ve bu anlayışın yerleşmesi gerekir. Bu, aynı zamanda yerel yönetimlerin bazı konulardaki harcama keyfliliğinin de verimli alanlara yönelmesine sebep olmuş olabilir, vasıta olmuş olabilir.

Şimdi ASAGEM'in uzman kadrolarında mesleki dağılım açısından durum nedir? Yani, orada ihtiyaca göre meslek erbabı temin edilebiliyor mu, onu merak ediyorum. Kadın sağlığı ve barınma evlerinde rehabilitasyon hizmetleri nasıldır? Yani geçici bir süre için buraya sığınan bir hanım bir çaredir. Ama oradan öteye durum nedir?

Bir de özel hizmet alımlarına dair rakamlar verdiniz, 12.505 personel gibi. Bu sadece bir örnek olsun diye oradan alıyorum. Özel hizmet alımı bu sahada eğer bizim piyasada gördüğümüz diğer sahalardaki hizmet alımı gibi ise bunun etkinliğini, verimliliğini takip edebiliyor musunuz? Çünkü, bu sahada hizmet verecek kurumlarla ilgili, kuruluşlarla ilgili bir altyapı olduğunu zannetmiyorum. Yani ihtiyaca binaen birtakım adamları bünyesine alıp sonra size hizmete gönderen kurumların ne kadar bu işte yetkin olduklarını, bu işi ne kadar bildiklerini, hatta bu tür kuruluşların genellikle asgari ücretten insan çalıştırdıklarını dikkate alırsak onların istihdam anlayışı bile sizin ilgi alanınıza girer diye düşünüyorum. Yani, mesela temizlik işlerindeki hizmet alımları vesaire baktığınız zaman sadece emek istismarında veya çaresiz insanların bir şirkete, yani, onların üzerinden bir gelir elde etme gibi mekanizma oluştu. Burada kamunun maliyeti biraz düşüyor diye toplumda buna göz yumuluyor, ama bu göz yumma da sizin konunuz içinde olur diye düşünüyorum.

Özürlelerin, yaşlıların, engellilerin söz konusu olduğu kültürel yapımızın olumsuz yönlerinden bir tanesi olan aile içi sıkıntılarla ilgili konuyu çok uzatmak mümkün. Çok detayda çok şey söylemek, eksikleri sıralayarak birçok tenkit yapmak mümkün. Ama burada maksat o değil. Maksat bir mevcutlara ulaşmak konusunda teşkilatlanma ve yaygınlaşma ve esasta ana kaynakla ilgili problemlerin alınması konusunda Bakanlığınızın etkili olması arzusudur.

Bütün arkadaşlarıma ve sizlere teşekkür ediyorum efendim. Sağ olun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokrasinin çok değerli temsilcileri; Sayın Bakanın görev alanına giren kurumların Hükümetin veya Hükümetlerin sosyal programlarını uyguladığı, sosyal programlarının uygulama aracı olan kurumlar olduğunu görüyoruz. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, Özürleler İdaresi Başkanlığı ve Aile Müsteşarlığı gibi kurumlar hepsi toplumda sosyal açıdan desteklenmesi gereken konulara yönelik programları uygulayan kurumlar olduğu görülmektedir. Sosyal koruma harcamaları açısından ülkemizin durumunu değerlendirdiğimizde, Sayın Bakanın görev alanına giren kurumların harcamaları, artı, bu konuda harcama yapan kurumların, Sosyal Güvenlik Kurumu dâhil, onların harcamaları da içinde olmak üzere yaptığımız değerlendirmede Türkiye'nin düzeyinin bu harcamaların gayri safi yurt içi hasılaya olan düzeyinin AB ortalamalarının çok altında olduğunu görürüz. Bu açıdan, bu alanda almamız gereken mesafenin çok olduğunu belirterek sözlerime başlamak istiyorum. SHÇEK bütçesinde veya ilgili diğer kurumların bütçelerinde birkaç yıldır normal bütçe ödeneklerinin artış oranının üzerinde yaptığımız artışlar batı ile aramızdaki farkı kapatmaya maalesef yetecek düzeyde değildir. Esasen bu farkın kapatılması sadece Sayın Bakanın görev alanına giren kurumların bütçe ödeneklerinin artırılmasıyla da ilgili değildir. Bu, işin sadece bir boyutudur.

Sayın Bakanın sunumu içinde benim en çok dikkatimi çeken konu toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe kavramının artık Sayın Bakanın da görev alanında olduğudur. Bunu son derece önemsiyorum. Toplumdaki cinsiyet eşitsizliğini gidermeye yönelik bütçe anlayışının böylece Hükümet düzeyinde bir Sayın Bakandan telaffuz edilmiş olmasını son derece önemsiyorum. Değerli arkadaşlar, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme veya toplumsal cinsiyet duyarlı bütçeleme, her iki ifade de kullanılmaktadır, bütçe programlarının sonuçlarının cinsiyet eşitsizliğini gidermede ne derece etkili olduğunu ölçmeye yöneliktir. Yoksa kadınlara mahsus bir bütçe anlayışı değildir bu. Programların sonuçları değerlendirilir. Eğer cinsiyet eşitsizliğini gidermede bu programlar başarılı olmamışlarsa ona göre program gözden geçirilir, yeniden yeni araçlarla donatılır. Ancak bu konu sadece Sayın Bakanın görev alanına mahsus olarak düşünülmemelidir. Bütün kamu kurumlarının, bütün bakanlıkların bu anlayışı benimsemesi gerekir. Sayın Bakan tabii ki bunun öncülüğünü yapacaktır. Bu açıdan baktığımızda, toplumsal cinsiyet eşitsizliği açısından baktığımızda gerçekten kadının toplumdaki yerinin eşitlik açısından veya eşitsizlik açısından iyileştirilmesi için desteklenmesi gerektiği ortaya çıkar. Örneğin iş gücüne katılma oranına baktığımızda biz bunu hep bir ekonomik kavram olarak alırız. İş gücüne katılma oranının alt ayırımına baktığımızda -belki komisyon üyeleri için tekrar olacaktır, sabah bunu ifade ettim, ama Sayın Bakan burada olduğu için bir kez daha ifade etmek istiyorum- kadınların iş gücü içerisindeki payının son derece

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

düşük olduğunu görürüz ve bu oran giderek düşmektedir. Örneğin 2002 yılında iş gücüne katılma oranı içerisindeki kadın oranı yüzde 27,9 iken bu oran 2007'de 24,8'e düşmüştür, daha düşmüştür. İşsizlik oranına baktığımızda, işsizlik oranlarının alt kalemlerine baktığımızda işsizliğin de gerçekte toplumda bir kadın işsizliği olduğu ortaya çıkacaktır. Herkesin sorunu ama daha çok kadınların sorunu. İstihdam oranına baktığımızda yine istihdam oranında da kadınların payının son derece düşük olduğunu görürüz ve 2002 yılını baz alsak bile bu oranın giderek düştüğünü görürüz. Yani kadınlar çalışma hayatından çekiliyor, uzaklaşıyor.

Değerli arkadaşlar, esasında şuradaki tablo bile bunun bir göstergesidir. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerini dikkate alırsak 40 üyeden oluşan Plan ve Bütçe Komisyonunda 1 tane kadın üye vardır. Sayın Bakanın arkasındaki tablo bizim için umut verici. Saydım, 7 veya 8 bayan arkadaş var Sayın Bakan haricinde. Bu güzel bir şey. Bürokrasi kadrosu yine kadın-erkek eşitliği açısından belki olumlu sayılabilir bir düzeydedir, ama Parlamentonun bu görüntüsü bu açıdan, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini giderme açısından umut verici değil. Demek ki önce bu alanda almamız gereken ciddi bir mesafe var.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Son günlerde ciddi değişiklikler yapıyorsunuz hanımlar konusunda.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Şaşıyor musunuz Sayın Büyükkaya?

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Gerçekten kutluyorum, tebrik ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, size bu konuda birkaç tane uluslararası istatistik vermek istiyorum. Hepinizin bildiği gibi, kalkınmayı sadece büyüme olarak almama yönündeki yaklaşım 1980'li yıllardan itibaren bütün ülkelerde ve ekonomi literatüründe benimsenmiştir. Burada Birleşmiş Milletlerin yayınladığı insani gelişme endeksinde değineceğim. Bu endekste Türkiye 2002 yılında 85'inci sıradayken 2007 yılında ancak 84'üncü sıraya gelmiştir. Yine Birleşmiş Milletlerin cinsiyetle ilgili bir insani gelişme endeksi vardır. İnsani gelişme raporu içerisinde yayınlanan bu endeks üç ana unsura dayanır, bu endeks üç ana unsurun değerlendirilmesi suretiyle ortaya çıkar. Bunlardan birincisi ortalama yaşam beklentisidir, ikincisi ortalama gelir düzeyi, üçüncüsü eğitimidir. Eğitimin iki alt kalemi vardır. Birincisi kadın ve erkek okuma yazma oranı, ikincisi kadın ve erkek okullaşma oranı. Bakın 2002 yılında Türkiye 173 ülke arasında 71'inci sıradayken 2007 yılında sekiz sıra geriye gitmek suretiyle 177 ülke arasında 79'uncu sıraya inmiştir. Değerli arkadaşlar, Birleşmiş Milletler'in cinsiyetle ilgili insani gelişme endeksidir bu.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Toplam ülke sayısı 5,60 ama.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bakarsınız, orada toplam ülke sayısının 5,60 olması nedeniyle Türkiye bir iki sıra geri gitmişse onu da sizler düzeltirsiniz.

Değerli arkadaşlar, yine bu konuda size bir endeks daha sunmak istiyorum. Dünya Ekonomik Forumu'nun yayınladığı bir endeks. Kadının ilerlemesini ulusların gelişmesinin önemli bir stratejik boyutu olarak alır Dünya Ekonomik Forumu. İlki 2005'te olmak üzere bugüne kadar toplam dört endeks yayınlamıştır. Bu dört endekste de cinsiyet eşitsizliğini ölçmede dört ana unsur esas alınmıştır. Birincisi eğitimidir, ikincisi ekonomik hayata katılımıdır, üçüncüsü sağlıktır, dördüncüsü siyasal güçlenme olarak ifade edebileceğimiz kadının siyasi hayattaki yeri; sadece siyasal katılım değil. Burada da Türkiye'nin durumu son derece kötüdür diyeyim değerli arkadaşlar, iyi değildir dersem şimdi biraz hani ortalarda bir yerde gibi bir anlam çıkabilir. Türkiye burada kötüye gitmektedir. Bakın, 2006 yılında Türkiye 105'inci sıradayken 2008 yılında burada 123'üncü sıraya inmiştir. Toplam 130 ülke var bu endekste 2008 yılında. 130'uncu ülke Yemen'dir. Biz 123'üncüyüz. Bu endekslerin her biri belki tartışılabilir. Ama hem Birleşmiş Milletler endeksinin hem Dünya Ekonomik Forumu endeksinin Türkiye'de kadınların yerinin daha geriye gittiği yönündeki ortak değerlendirmesini dikkate almak zorundayız.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – İki yıl önceki rakamları ihtiva ediyor onlar, değil mi?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, bakın, cinsiyetle ilgili insani gelişme endeksi 2000 yılından itibaren ben buraya aldım, daha geriye de gidebiliriz.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Dün bir belge göstermiştik size.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Dün gösterdiğiniz belge, Sayın Aydoğan, wikipedi'den almışsınız. Wikipedi'den alınmaz Sayın Aydoğan. Wikipedi değil, doğrudan Birleşmiş Milletlerin sayfasına girersiniz. Oradan endeksleri alırsınız. Ben size birer örneğini verebilirim. Hiç gizli değil, saklı değil. Şimdi vereyim. Bunun üzerinden değerlendirmenizi yapın. Eksikliklerim varsa giderirseniz gerçekten memnun olurum. Ben özellikle bir eksik bulma gayreti içerisinde değilim.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, toparlarsanız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum.

Yani, kadının konumu konusunda, demek ki, kadının statüsü konusunda, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini giderme konusunda bizim çok daha ciddi bütçelere, ciddi politikalara ihtiyacımız var.

Sayın Bakan, yıllık programdan birkaç rakamı dikkatinize sunmak istiyorum, 2009 yılı programı. Burada Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'nün yetiştirme yurduna ilişkin sayıların ve kapasitelerin giderek düştüğü görülmektedir. Acaba neden? 2005 yılında 110 yetiştirme yurdu, 8.581 kişilik kapasiteye sahipken 2007 yılında sayı artmakla birlikte, 113'e çıkmakla birlikte kapasite 8.281'e düşmüştür. Acaba kalitenin yükselmesi mi söz konusu? Ama, sayı düşerken acaba azalan sayı nedeniyle bu yurtlara giremeyen çocuklarımız mı vardır? 2008'de rakam eylül ayı itibarıyla burada var, ama rakam daha düşmektedir. Aynı demeyeyim, çocuk yuvası ve huzur evindeki rakamlar 2006 ve 2007'de aynı gözüküyor. Yani 2006'da 2005'e kıyasla bir artış sağlanmış, ancak 2007'de herhangi bir artış gözüküyor. 2008 rakamları eylül ayı itibarıyla olduğu için değerlendirme olanağım yok. 2007'den düşük, ama eylül sonu olduğu için gerçekçi değil. 2008'de bu rakamlar ne olmaktadır çocuk yuvası ve huzur evinde.

Saray Rehabilitasyon Merkezimizdeki olaya ben de değinmek istiyorum. Bu olay gerçekten hepimizi üzen bir olay olmuştur. Sayın Bakanın da üzüldüğünü basından görüyoruz, izliyoruz. Ancak, bu olayın sonucunda o kişi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

hakkında, bu görüntüleri elde eden, yabancı basına taşıyan bu kişi hakkında suç duyurusunda bulunmak yerine demeyeyim, eğer bu bir suçsa tabii ki yasalar gereğince bunu yapacaksınız, ama, bunu yapmak zorunda iseniz de esas olan oradaki sorundur. Siz Bakan olduğunuzda Malatya'da yaşanan olayın bir benzeri veya ona paralel diyebileceğimiz bir olayı biz şimdi bu Saray Rehabilitasyon Merkezinde görüyoruz. Temelde bir sorun mu var acaba SHÇEK yurtlarında? Ehil personel mi yok? Yeteri sayıda uzman personel mi istihdam edemiyoruz? Yeteri kadar uzman personeliniz yok ise bunları almak sizin elinizde. Buraya getireceğimiz her türlü teklifin, her türlü talebin Plan ve Bütçe Komisyonundan önceki yıllarda karşılandığı gibi şimdi de karşılanacağını gayet iyi biliyorsunuz. Ama bir problem olduğu kanaatindeyim ben. Hiçbir kimseyi, hiçbir yöneticiyi esas alarak bir değerlendirme yapmıyorum. Ama sonuçta burada bir sorun olduğu ortaya çıkıyor. Bu soruna ciddi bir neşter atılması gerektiği kanaatindeyim. Bu sorunun çözümü için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Son sorum da şu: Her bütçe sunuşunuzda birçok faaliyetten söz ediyorsunuz. 2008 yılı bütçe sunuşunuzda 2008 yılında toplumsal cinsiyet eşitliği kurumu taslak modeli oluşturulması şeklinde bir projeden söz ettiniz. Şimdiki sunuşunuzda onu göremedim. Belki sunduysanız ben kaçırmış olabilirim. Kaçırdıysam özür dilerim. Bu ne durumdadır? O konuda bilgi verirsiniz memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Arıtman, buyurun.

CANAN ARITMAN (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlarımız ve basın; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Evet, ben de önce Dünya Ekonomik Forumunun 2008 raporunda ülkemizin eşitlik konusundaki ülkemizin çok acıklı sırasından bahsetmeden geçemeyeceğim ve bu düzelinceye kadar da bunu her zaman her yerde söyleyeceğiz, söylemek durumundayız. Tabii, bizden sonra İran, Suudi Arabistan, Yemen gibi ülkelerin olması, Pakistan'ın bile bizi geçmiş olması hakikaten içimizi acıtıyor. Dünya Ekonomik Forumunun 2007 raporunda da Türkiye çok gerilerdeydi ve bir yıl içerisinde on altı sıra gerilemişti 2007 raporunda. Bir yıl içerisinde on altı sıra gerileyerek 120'nci sıraya düşmüştük. Hâlbuki yine raporları okuyunca görüyoruz. Birçok ülke bir yılda on beş sıra ileri atlayarak bu eşitsizlikleri gidermek çabasında oluyor. Yine kadın istihdamı konusunda da açıklanan uluslararası raporlarda ülkemiz ne yazık ki sonuncu sırada. Bakın, Doğu Asya ülkelerinde bile kadın istihdamı yüzde 65 iken, AB ülkeleri ortalaması yüzde 56 iken bizde sadece yüzde 22. Otuz OECD ülkesi arasında bu oranla en kötü durumda olan ülke biziz.

Bir rapordan daha bahsetmek istiyorum, çok önemli. Birleşmiş Milletler 2008 İnsani Gelişme Raporu'na göre temel eğitim almadan okuldaki ayrılan kız öğrenci oranının en yüksek olduğu dünyadaki ikinci ülke yine aynı rapora göre ilköğretim üstü eğitim alamayan kız öğrencilerin en yüksek olduğu ülkemiz. Kadınlarımızın yüzde 41'inin herhangi bir diploması yok. İlkokul diploması bile yok. Bu iki kadından biri demektir. Zaten bu yüzde 41'in yarısı okumaz yazmaz durumda, kör cahil durumda. Bu oranın güneydoğuda iki kadından bire kadar kötülediğini biliyoruz.

Şimdi AKP olarak seçilmesine çok sevindiğiniz Alman Yeşiller Partisi Eş Başkanı Cem Özdemir seçimden hemen sonra sıcağı sıcağına verdiği beyanatta Türkiye'nin henüz AB'ye üye olamayacak konumda olduğunu, çünkü Türkiye'de kadın-erkek eşitliğinin olmadığını söyledi. AKP olarak iktidarda altı yılınızı tamamladınız. Sayın Bakan siz herhâlde dört yılınızı tamamladınız ve bu süreçte ülkemizde kadının statüsünde çok gerileme oldu. Gerilemelere neden oldunuz. Bir toplumun yarısı gerilerken o toplumun ilerlemesinden bahsetmek mümkün değildir. Onun için, AKP olarak hiçbir zaman, hiçbir yerde ve hiçbir konuda Türkiye'nin ilerlediğini söyleyemezsiniz. Yarısı geriye gidiyor çünkü. Ne yazık ki AKP olarak neden böyleyiz, neden bu noktaya geldik? Kadın sorununu türbana indirgediniz, türbanla sınırlandırdınız ve bu ülkenin bir yılını en azından bu olmaması gereken bir sorunla kaybetmesine neden oldunuz. Hâlbuki ülkemizde kadınların insan hakkı ihlalleri yaşanıyor. Kadınlarımızın yaşam hakkı bile korunmuyor. Hâlbuki bu Anayasal bir görevdir. Bakın, devletin resmi kayıtlarına göre Türkiye'de her gün ortalama üç kadın namus ve töre adına öldürülüyor. Namus ve töre cinayetleri hiçbir azalma olmamıştır. Sorun aynen devam etmektedir. Bir kere bu kadın cinayetlerine “namus ve töre cinayetleri” demek lazım. Bu isimlendirmenin çok yanlış olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu isimlendirme “namus ve töre” adıyla bir onurlandırma getiriyor, bir toplumsal onay getiriyor. Bakın, hiçbir çağdaş batılı ülkede bu kadın cinayetleri namus adına, töre adına diye isimlendirilmiyor. Hatta yabancılar bunu hayretle karşılıyorlar. Yani nasıl olur da siz “honor, şeref” diyebilirsiniz, “namus” diyebilirsiniz diyorlar. Bir kere toplumsal zihniyet yapısını değiştirebilmemiz için bu kadın cinayetlerine “toplumsal cinsiyet eşitsizliği” cinayetleri ismini, adını vermemiz gerektiğine inanıyorum. Bu namus adına işlenen cinayetlerin Türk Ceza Yasası'nın 82'nci madde kapsamına bir an önce alınması gerektiğine inanıyorum. Sizin bu konuda düşüncenizi öğrenmek istiyorum Sayın Bakan.

Bakın, güneydoğuda sivil toplum örgütleri bile bu cinayetleri önlemek için çeşitli çalışmalar yapıyorlar. Orada muhtardır, imamdır, öğretmendir, belediye başkanıdır, o kişilerle önleyici birimler oluşturuyorlar, erken tanıyıp cinayetleri önlemek için. Bakanlığınız ne yapıyor diyorum.

Daha önce geçen yıl da bütçe konuşmasında önermiştim. Amerika'da yıllardan beri uygulanan bir yöntem var. Kadına yönelik şiddeti önlemede son derece iyi neticeler getiren, başarıyı getiren bir yöntem. Bu da birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan personeli, yani ebe ve hemşireleri, özellikle risk altında olan kadınları tanımlamak ve onları hemen koruma altına alınmasını sağlamak gibi bir görevle görevlendirmek, tabii onlara önce bu riski tanımayı, kadına yönelik şiddeti öğretmemiz de gerekmektedir.

BAŞKAN – Sayın Arıtman, toparlar mısınız?

CANAN ARITMAN (Devamla) – Ülkemizde ne yazık ki son yıllarda çocuğa yönelik ihmal ve istismar, özellikle cinsel istismar vakaları AKP İktidarı döneminde çok artmıştır. Tüm resmi rakamlar, emniyetin verileri, SHÇEK'in verileri,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesine verilen ülke raporları bu gerçeği gösteriyor ki bunlar aslında -hepimiz de biliyoruz- buz dağının ancak görünen kısımları. Çoğu ne yazık ki ülkemizde hâlâ gizli kalıyor. İstismara uğramış çocuk teşhis ve tedavi edilmezse bedensel ve ruhsal olarak sağlıklı gelişmesi mümkün değildir. Oysa ki o çocuklar bu ülkenin geleceğidir.

Sayın Bakan, niçin bu konuda bir şey yapmıyorsunuz? Niçin çocuklara yönelik ihmal ve istismar, özellikle cinsel istismar konusunda bir duyarlılık, önleyici birtakım çalışmalara girişmiyorsunuz? Bakın, bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu konuda Meclise verilmiş bir araştırma önergemiz var. Bir yıldır duruyor. Yani ülkemizde çocuklara yönelik cinsel istismar suçlarının niçin arttığını, nedenlerini araştıralım, önlemlerini alalım diye. Neden bu önergeyi desteklemiyorsunuz? Böyle bir araştırma komisyonu kurup bir şeyler yapalım Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Arıtmán, toparlarsanız lütfen.

CANAN ARITMAN (Devamlı) – Mutlaka bu pedofilileri önlemenin tek bir yolu var. Çünkü bunlar tıbbi tedavi ve cezai tedbirlerle ıslah olmuyorlar. Ancak onları caydırıcı niteliği olan ceza yasalarıyla engelleyebiliriz. Yani, öyle ağır cezalar olacak ki bu suçu işlemekten o korkuyla imtina edecek çünkü ceza yasalarının da amacı suçu cezalandırmak değil, suçun oluşmasını engellemek, caydırıcılığı sağlamaktır.

Sayın Bakanım, bu konuda Meclise verilmiş kanun teklifleri var. Yani niçin bu kanun tekliflerine -benim de var iki kanun teklifim- destek vermiyorsunuz, neden ilgilenmiyorsunuz?

Bir de Sayın Bakanım, bu Üzmez davasında olduğu gibi, lütfen bu davalara, çocuk mağduriyetlerinin yaşandığı bu davalara geç müdahil olunmasını. Bakın, İzmirli bir kız çocuğumuz on iki yaşında, Çorum’da bu suçun mağduru oldu. Umarım, dilerim, o davaya bu sefer geç kalmadan müdahil olmuşsunuzdur. Bundan sonra bir sistem geliştirilmesi, bu tür suçun mağduru olan çocukların haklarının devlet tarafından iyi bir şekilde korunduğunun görülmesinin, hem kamuoyunca buna ihtiyaç var hem de o pedofilileri caydırıcı olarak buna ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Son söz olarak, tamamlıyorum; bu Saray Rehabilitasyon Merkezindeki gizli kamera çekimleri aynen Malatya olayında olduğu gibi bizi sarstı ve hem bu kez Türkiye’nin prestiji, dünyadaki prestiji yerle bir oldu. Yani bu gizli kamera çekimlerini dava edeceğinize, siz, bir hukukçu olarak da, kamu yararı olduğu zaman gizli çekim yapılabilir, bağımsız kurullar, kurumlar, kişiler istedikleri her zaman, izin almadan, haber vermeden, SHÇEK kurumlarını denetleyebilir deme cesaretini gösterebilecek misiniz ve çok kısa zamanda söyleyebildiklerim doğrultusunda, Sayın Bakanım, siz kendinizi ve Hükümetinizi, ilgili olduğunuz konularda başarılı görüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sonu konuşmacı Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; kolumu kanadımı kırdınız gene burada. Bir şey tabii hiç silinmiyor hafızalardan. Malatya olayları diye hemen başlanıyor tabii.

Yani ben, tabii, keşke... İnán, mecalim yani gitti. Bir şeyle, insan morali olmalı. Tüm şeyim kırıldı yine.

DEVLET BAKANİ NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Malatya şimdi çok güzel oldu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamlı) – Bir dakika, geleceğim efendim.

Değerli arkadaşlarım, tabii, biz aslında Türkiye’ye iyilik yaptık. Demek ki Türkiye’de tüm yurtlarda bu varmış. Sayın Bakanım o günlerde bana çok kızdı ama ben sadece yine söylediğim konu, alınan hizmet konusunu o gün de söyledim, bugün de söylüyorum. Şimdi, bu, Türkiye’de tüm yurtlarda varmış ama Malatya’da bu olaylar patlayınca kötü adam olduk. Çocuklarımız iyi olsun, biz kötü adam olalım hanımefendi, yeter ki çocuklarımız iyi olsun.

Oradaki, arkadaşlar -biraz sonra geleceğim- tüm mesele, bazı hizmetler satılmaz, bazı hizmetler ihale edilemez. Tüm buradaki olay, Malatya Çocuk Yuvasında 250 liraya adam çalıştırırsanız -ihale edilmiş, alan şirket- 250 liralık, hiçbir eğitimi olmayan, 250 liraya razı olup, gelip çalışan kişi, bunun becerisini... Ben insanları aşağılamıyorum ama herkesin bir becerisi vardır ve bir şekilde 250 liraya iş, ekmek bulamamış ve evde çocuğu, bu tür insanlara siz bir ihale yaparsanız, bunun sonu bu olur.

Daha sonra, arkadaşlar, Malatya borcunu ödedi. Bir borcunuz daha var.

Malatya’da, değerli arkadaşlarım, Malatya İş Adamları Derneği ve SHÇEK’le birlikte yaklaşık 16 villa yaptık, 100 küsur dönümün içerisindeydi sanıyorum ve tüm çocuklar, 100 küsur dönümün içerisinde 16 villada yaşıyor şu anda. Şunu söylüyorum: Hizmet alımında kaliteyi yükseltirseniz –tüm hastalık bu- eldivenli servis yapan garsonlar, otelcilik okulu veya bu eğitimi almış veya diğer bakıcılar... Ha, demek ki buradaki tüm sorun, burayı biz, bizim çocuğumuz, bizim kardeşimiz, bizim annemiz diye, zamanında, o gün iyi ki Malatya olayları olmuş ki... Ha, belki bugün Saray, bilmiyorum başka yerde var mı ama Türkiye’de bu hizmet alımını ben yakinen takip ettim, hizmet alımında belli standartlar, üç beş kelimeyle belli standartlar getirildi, yönetmeliğe konuldu, şu anda, yani, alınan hizmetin kalitesinin iyi olduğu görüşündeyim. Demek ki bize kızmamanız gerekiyormuş, demek ki biz sadece hizmet alımının, böyle hizmet ama tabii, bir müdafaa şeyine... Bu hepimizin çocuğu...

DEVLET BAKANİ NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Başka bir meseleydi o, şimdi konuşmayalım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamlı) – Asla... Buydu efendim.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu konuyu, onun için... Malatya’ya herkes teşekkür etsin. Türkiye’de kötü olan bir şeyin düzeltilmesini sağlamıştır ve bir borcunuz vardır hanımefendi. Şimdi, biz öyle herkese simit, şey ikram etmeyiz ama şu 0-6, 6-12...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Bakanım diyemiyor musunuz? İkide bir “hanımefendi, hanımefendi” diyorsunuz ağabey. Yani bu nasıl bir negatif ayrımcılıktır?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Yok, yani ben özellikle bayan Bakanımız olduğu için, hanıma yönelik... Yoksa...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ne bileyim yani. Erkek olarak zor mu geliyor, bilmiyorum.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Onore etmek için söylüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Onore etmek için söylüyorum beyefendi.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Hayır, sordum, merak ettim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Hep yani hanımefendiyi bugün... Yani hanımların çok olduğu bir yerde, hanımefendileri en üst şeye çıkarmak için yapıyorum bunu zaten.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Hanımlar başımızın tacı zaten.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Yoksa buraya çok bakan geliyor, bir tane hanımefendi Bakanımız var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Çok bakan geliyor.

Peki efendim, değiştiriyorum, Sayın Bakanım diyeyim.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bir tane Bakanımız var yani.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ama hanımefendi demek daha bana göre, upgrade edilir.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – “Sayın Bakanım” demek daha uygun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Öyle mi efendim? Peki efendim.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Protokole daha uygun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Haa, pardon.

Peki efendim... Sayın Bakan, şimdi, 12-17 yaş, onun bitişiğinde bir arazimiz var. Şu anda 12-17 yaş olan yere, ben oraya çok hizmetler ettim. Yani, televizyonlarından... Onu Genel Müdürünüz biliyor. Şimdi ama siz, 6-12 yaştan sonra, 13 yaşında gelen çocuğu eğer oraya gönderecekseniz, orada büyük bir psikolojik şey doğacaktır. Yani bir şekilde alışılmış bir, buradaki sevgi evleri dediğimiz evlerden sonra, bu çocukları 13 yaşında eğer 12-17 yaştaki yere gönderirseniz psikolojik sorunlar doğacaktır. Ben şimdiden, size, Bakanlığınız ve Genel Müdürlüğünüzün bu konuda... Mutlak yapacağınıza inanıyorum, yaparsınız çünkü niye? Biz 0-6, 6-12 yaptık, bir tane de sizin borcunuz var. Hangi il size bir hizmet veriyorsa, siz de o ile yapın.

Bir başka konu, şimdi, şehirler yapılıyor. Ne şehir? X şehir diye isimleri var ya çok. Şehir yapıyoruz, şehirler yaratıyoruz diye bir sürü reklamlar gazetelerde. İşte, şu kadar ev, 5 bin konutluk yerler. Hanımefendi eğer siz buralarda, herhangi birinde, buraların birinde zorunlu olarak Belediye Yasasına konulacak bir şeyde, belirli bir şeyden sonra, bazılarına huzurevi, bazılarına da sevgi evi veya çocuk yuvaları şartını koydurmak zorundasınız. Yani, 10 bin konutluk birisine izin veriyorsanız, lütfen sizin 10 bin konutun içinde bir tane huzurevi yapsın, modern bir huzurevi. Yoksa siz, mevcut huzurevleriyle... Ha, onları da kendileri işletsin dilerse. Yani sizin kontrolünüzde, kendileri... Çünkü özel huzurevleri var biliyorsunuz bazı yerlerde. Yani illa ki, size devredebilir ama mevcut, belli bir şey sayısının üzerinde yapılan bu, işte, isim vermek istemiyorum, anlı şanlı, ne şehir, işte yaşam, denizi gör, havada yüz, karada gez şehri... Ben isim vermek istemiyorum. Yani bunu yaparken, 10 bin konut diyor. Aynı sorumluluk TOKİ'ye de. Arkadaş, öyle 10 bin konutu bedava yapmak yok, bir tane de buraya huzurevi veya şu kadar kapasiteli çocuk yuvası yapacaksın ve bunu...

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – TOKİ'ye okul yaptırıyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Efendim, bir tane de çocuk yuvası yapsın, bir tane de huzurevi yapsın. Çok büyük para kazanıyor. Onun için...

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, tamamlayabilir miyiz?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Efendim, zamanımı Sayın Bilgiç aldı, onun için müsaade ederseniz...

Şimdi, bir başka konu sokak çocukları. Tabii, bu, arkadaşlar, çok acı bir konu. Burada, bunların pedagojik...

Sayın Bakanım, üniversitelerimiz, yani burada sizin Bakanlığınıza direkt yöneltilmiyorum ama her üniversitemiz, özellikle pedagojik veya psikolojik eğitim veren her üniversitemiz, her öğrenci sizin yurtlarınızda, huzurevinizde, sokak çocuklarının kaldığı yerlerde veya işte, çocuk yuvalarında belli bir süre staj yapmalı, zorunlu hâle gelmeli, yaşamı orada öğrenmeli. Yani sizin çocuk yuvalarında eğer belli bir süre yolda, işte on gün, on beş gün her bir çocuk staj yaptığı zaman on beş gün, bu çocukların yarın meslekî yaşamında daha çok başarılı olacaklardır ama maalesef, özellikle bir üniversite... Bu konuda üniversite işbirliğimiz yoktur. Dün de yoktu, bugün de yok, bunu söylemek istiyorum.

Tabii, bir başka konu, kadın sığınma evleri. Kadın sığınma evleri, ne olursunuz, kadın onurunu, insan onurunu rencide edecek yerlerde, yani oraya gidip gelecek şekilde değil de, daha böyle, ne bileyim, kimsenin görmediği veya kimsenin görmediği derken, daha şehrin göbeğinde değil de, birazcık kentlerin daha dışında, daha kimseden utanmayacak... Ben birkaç kez gördüm, oraya girerken insanlar utanıyor. Yani, psikolojik bir şey yaratılıyor.

DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Nereden gördünüz? Görmemeniz lazım. Gördüyseniz gizlilik ihlali olmuş demektir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – İçeri girip görmedim efendim.

DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Dışarıdan da görmemeniz lazım.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Yerini bile bilmemeniz lazım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Vallahi herkes... Kadın sığınma evleri, çok secret'miş ha, ilk defa duyuyorum.

Sayın Başkanım, biraz daha sürem var mı?

BAŞKAN – Süreniz beş dakika geçti Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Peki efendim. Ben diğerlerini Sayın Bakana yazılı olarak iletayım müsaade ederseniz, Sayın Bakan da bana yazılı olarak iletisin.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Öyle bir yöntem yok. Sayın Bakan yazılı cevap verir ama siz yazılı soramazsınız.

BAŞKAN – Soru sorarsınız, yazılı cevap alırsınız.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Peki, sorularda sorarım efendim.

Ben, Bakanlık bütçenizin önce çocuklarımız için, sonra tüm dünyadaki hanımlar için ve Türkiye'deki hanımlar için, huzurevleri ve özürhanelerimiz adına hayırlı olmasını diliyorum, başarı dileklerimi iletiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sorulara geçiyoruz.

SORULAR VE CEVAPLAR

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET KİFİ HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum şu: Sayın Bakan sunuşunda Özürhaneler İdaresi Başkanlığına ilişkin bilgi verirken bir engelsiz Türkiye projesinden söz ediyor. Hep “özür” kelimesini kullanırken, birden “engelsiz” kelimesine geçiyor, özürsüz Türkiye projesi demiyor. Acaba, Özürhaneler İdaresinin adını engelliler idaresi olarak değiştirmeyi düşünür müsünüz? Önerim bu, yani sorum bu. Yoksa, bunu yanlış kullandığınız anlamında bir şey söylemiyorum ama “engelsiz” kulağa daha hoş geliyor. Özürhaneler deyince, sanki bir ürün, bir malla ilgili bir kavram gibi akla geliyor. Belki başka dillerde daha kötü kelimeler kullanılıyor olabilir, özürhaneler kelimesini kullanırsak hiç ona takılmamak da gerekebilir, o da mümkün ama belki “engelliler idaresi” demek de mümkün olabilir. Sayın Bakanın acaba bu konudaki görüşü nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kışanak.

GÜLTAN KİŞANAK (Diyarbakır) – Ben birkaç soru soracağım.

Birincisi, soru önergemdeki soruları ısrarla ifade etmek istiyorum çünkü Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Ulusal Eylem Planında da aslında mevcut yasal düzenlemelerde kadına yönelik şiddete ilişkin, uygulamadaki aksaklıkların tespiti denilmiş, kısa vadeli bir hedef olarak öngörülmüş, sorumlu kuruluşlar olarak da Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Kadının Statüsünü Geliştirme Merkezi. Zaten olması gereken de bu ve hatta Kadının Statüsünü Geliştirme Merkezinin rolünün bir koordinasyon rolü gibi güçlendirilmesi gerekiyor. Yoksa biz kadına yönelik şiddet hangi boyutta, ne oluyor, nasıl aksaklıklar çözülüyor, çözülüyor anlayamayız. Onun için, ben bugün burada yanıtlanabileceğini düşünüyorum bu soruların. Son beş yıl içerisinde şiddet gördüğü şikâyetiyle adli ve idari makamlara kaç kadın başvurmuştur? Bunlardan kaç daha sonra fiilî olarak yaralanma ya da ölümlerle sonuçlanan bir saldırıya uğramıştır ve bu başvurusuna rağmen önlem almayan kurum, kuruluş ve kişiler kimlerdir, kaç kişidir? Bunlar hakkında yasal, idari, hukuki bir işlem yapılmış mıdır? Bu çok önemli bir sorun çünkü biz kaç yıldır bu ülkede yasalara rağmen uygulama sorunlarından bahsediyoruz. Yasalar bunu yasaklıyor ama biz uygulama sorunlarımız var diyoruz. Esas uygulama sorunun da ben kamu görevlilerinin bu konuda üzerine düşen görevi yeterince yapıp yapmamasından kaynaklandığını düşünüyorum. Bu nedenle, bu verilere Kadının Statüsü Genel Merkezinin aslında sahip olması gerekir. Bu konuda bizi biraz aydınlatmanız gerekiyor.

İkincisi, gerçekten dünya genelinde bu göstergeleri düzeltmek için herkesin başvurduğu geçici özel önlemler var. En başta da pozitif ayrımcılık ve kota. Pozitif ayrımcılık ve kota uygulamalarına Bakanlığımız nasıl bakıyor ve bizim bir Siyasî Partiler ve Seçim Yasası'nda kota uygulaması öngören yasa teklifimiz, önerimiz var, buna destek verecekler mi, bunu görmek istiyoruz.

Bir de, Avrupa Birliği İlerleme Raporundan anlıyoruz ki, SHÇEK aile içi şiddet, çocuk istismarı, sokakta yaşayan ve çalışan çocuklarla ilgili veri toplamış. Henüz kamuoyuna açıklanmamış bu veriler diye geçiyor raporda. Bu veriler kamuoyuyla ne zaman paylaşılacak?

Diğer Bakanlıklarda çok görmediğimiz, yine, Sayın Bakanımızın dikkate almaya çalıştığı, sivil toplum örgütleriyle işbirliği konusu biraz sıkıntılı. Bu, bir şekilde, kadın sorunlarına bakış açısından mı kaynaklanıyor ve Avrupa Birliği ilerleme raporuna da girmiş bu konu, sınırlı sayıda STK ile ilişkide ve yeterli düzeyde olmamasına dönük bir eleştiri var. Bir de, hiç değilse bu ulusal eylem planları oluşturulurken Meclisteki kadın vekillerin de görüşü alınabilir miydi ya da bu açığa kapatmak için neler yapabiliriz, bunları konuşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Bir de, Plan ve Bütçe Komisyonuna toplumsal cinsiyet eşitliği ve toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe uygulaması konusunda ne zaman eğitim vermeyi, bu konuyu ne zaman gündeme almayı düşünüyorsunuz? Bence öncelikle buradan işe başlamak gerektiğini düşünüyorum.

Bir de sosyal hizmetlerle ilgili sıkıntılarda bir parça yerinden ve yerel hizmet kavramının güçlendirilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz? Bir merkezden 81 ildeki bu kadar çok soruna yetişmenin ve denetlemenin gerçekten zor olduğunu düşünüyor musunuz? Bu konuda yerinden ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesi konusunda neler yapılabilir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben sadece somut bir iki şey sormak istiyorum.

Maalesef, cinsel taciz ve istismar suçlarıyla ilgili yasalarımız yeni yapılmasına rağmen yeterli koruma sağlayamıyor. Bunu yılbaşında görüyoruz, yakın olayda gördük. Ben bir yasa teklifi vermiştim, cezaların artırılması ve caydırıcılığın sağlanması için. Daha sonra diğer partilerden de milletvekili arkadaşlar verdi. En son AK PARTİ'deki kadın milletvekili arkadaşlarımız böyle bir çalışma içinde. Bunu öne aldırabilir miyiz? Bu olanak konusunda bir konsensüs görüyoruz. Bu son olay da bunu teşvik edici bir şekilde. Bunu birlikte öne alabilir miyiz, Bakan olarak buna öncülük eder misiniz?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

İkinci konu, Avrupa Birliği projelerinde yeterli proje hazırlayabiliyor muyuz, destek alabiliyor muyuz? Ne kadar aldık şu ana kadar bu cins ayrımcılığı konusunda özellikle öğrenmek istiyorum. Bu son küresel ekonomik krizle birlikte Hükûmetin “Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmet Projesi” diye bir çalışması mı var? Bakanlığınız ne kadar bunun içinde? Böyle bir şey var mı? Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmet Projesi diye, Türkiye’nin fakirlik haritası çıkıyor. Örneğin, en çok yeşil kart sayısı Şanlıurfa’da deniliyor. İşte, Şanlıurfa AK PARTİ’nin güçlü olduğu bir il, daha önce de örnek vermiştim. Böyle bir şey var mı? Bakanlığınızla ne kadar ilgili? Bunları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bağcı...

CIHAT BAĞCI (Çorum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Bakanlığınıza bağlı iki kurumu doğrudan ilgilendirdiğini düşündüğüm bir konuda soru sormak istiyorum. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü ile Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü’nün... Berdel evlilik sosyolojik bir gerçekliğimiz. Kız değiş tokuşu olarak da ifade edilen, literatüre geçen bir evlilik biçimi. 2000 yılında Van Gölü havzasında yaptığım bir araştırmada, Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illerinde evliliklerin yüzde 15’inin bu şekilde meydana geldiğini tespit ettik. Bu oranın Urfa’da daha da yukarılarda olduğunu biliyoruz. Bu tür evlilikte karşılıklı olarak iki genç kız değiş tokuş yapılmaktadır ama sorun burada şudur: Evliliklerden birisi bir şekilde bozulduğunda, otomatikman diğerini de bozmaktadır. Bu konuda şu ana kadar yapılmış, kadının statüsü açısından, ailenin parçalanması açısından bir araştırma var mıdır, sosyolojik bir araştırma var mıdır? Bir de, evliliklerimizin Türkiye genelinde yüzde kaç bu şekilde gerçekleşmektedir? Bu konuda bir veri var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, mayıs ayı içerisinde verdiğim bir yazılı soru önergesinde, kamu kurumlarında yüzde 4 özürlü personel çalıştırma şartının bulunduğu bahisle, 2006 Devlet Personel Başkanlığı verilerine göre özürlü istihdam edilmesi gerekirken boş bırakılan ve atama yapılmayan kadro sayısının 38 bin civarında olduğunu ve bu kadroların niçin boş bırakıldığını, doldurulmasının düşünülüp düşünülmediğini sormuştuk. Aldığımız cevapta da, tabii, özürliülerin istihdamından yasal olarak Devlet Personel Başkanlığı sorumlu olmakla birlikte, yapılan çalışmalardan bahisle, Özürliüler İdaresi Başkanlığının bu alanda tespit ettiği sorunların çözümü ve özürlü istihdamının daha da artırılması amacıyla 2008 yılı haziran ayı içerisinde ilgili kurum ve kuruluşların yetkilileriyle bir toplantı yapılacağından da bahsedilmişti. Acaba bu çalışmalarla bir ilerleme kaydedildi mi, bir gelişme var mı? Onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Baytok...

NESRİN BAYTOK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, özellikle merak ettiğim bir konu var, onu sormak istiyorum size: Sosyal Güvenlik Yasası çıkarılırken neden kadınların aleyhine hükümlere karşı çıkmadınız? Bu, doğrusu benim çok merak ettiğim bir nokta. Örneğin, kız çocuklarının eğitime devam etmemesi hâlinde on sekiz yaşından sonra anne babalarının sigortalılık haklarından yararlanamaması gibi bir hüküm getirilmişti. Bu, toplumun çok geniş kesimlerini etkileyen, çok önemli bir hüküm. Bu başta olmak üzere, buna benzer, kadınların daha önce elde etmiş oldukları hakları da ortadan kaldıran ve kızların, kadınların aleyhine hükümler getiren o Sosyal Güvenlik Yasasında doğrusu daha yüksek bir itiraz, içeriden bir düzeltme beklerdik sizden. Bunun neden yapılmadığını merak ederim her zaman. Birinci sorum bu.

İkincisi, ekonomik kriz döneminde dünyanın her yerinde sosyal destek projeleri geliştiriliyor, bunu biliyoruz. Bakanlığınızın acaba bu yönde bir hazırlığı, bir çalışması var mı? Kadınlara yönelik, işsiz kalacak olan kadınlara yönelik bir proje geliştiriliyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan, söz sırası sizde, şu ana kadar ortaya konan görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere. Makul bir süre içinde Sayın Bakanım arz ederseniz...

DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Öncelikle çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan ve değerli üyeler.

Komisyon toplantısı gerçekten Türkiye’de belki de olmasını çok arzu ettiğimiz bir siyasi atmosferde geçti. Bütün konuşmalarda hakikaten çok çok parlak öneriler, destekler ve bir o kadar da olumlu anlamda faydalanabileceğimiz, yönetim anlamında faydalanabileceğimiz eleştiriler aldık. Bütün bunlardan dolayı öncelikle Komisyonun Başkan ve yöneticilerine ve bütün üyelerine içtenlikle teşekkür ediyorum. Özellikle kurumumun, Bakanlığımıza bağlı kurumların temsil ettiği kitlelerin toplumun en dezavantajlı kesimleri olması ve bu dezavantajlı kesimlere yönelik Türk milletinin bakış açısı, milletin genellikle hem vicdani anlamda hem ahlaki anlamda, sorumluluk anlamında bakışı burada da yansıdı. Dolayısıyla aslında biz bu konuda ne yapabilirizi konuştuk daha çok ve bu konuda yöneltilen soruları mümkün olduğu kadar makul süre dediğiniz için cevaplandırmaya çalışacağım ama atladığım ve cevaplandıramadığım olursa da geçen bütçemde de, bir önceki bütçemde de yaptığım gibi, buradaki zabıtları almak suretiyle, bütün sorulara tek tek, ayrıntılı olarak, milletvekillerimize yazılı cevap veriyorum. Bunu, tekrar bu vesile hatırlatmış olurum.

Şimdi, sorularla başlamak istiyorum. Sayın Akif Hamzaçebi, “Engelsiz Türkiye Projesi” kavramını kullandığınızı söyledi ve Özürliüler İdaresi Başkanlığı... Özürliüler İdaresi Başkanlığı, aslında bu terminolojilerin çok tartışıldığı bir dönemde ve Türkiye’de çok yaygın bir kavramken kurulmuş bir kurum. Dolayısıyla aslında ilk başta sakatlar, Sakatlar Konfederasyonu vesaire ile başlayan Türkçede bir tanımı var aslında. Bu tanımın daha sonra uluslararası terminolojiye biraz uygun olsun diye özürliüler; daha sonra, özür kavramı üzerinde de üretilen bir şeyden sonra engelli kavramı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

kullanılmaya başlandı. Biz her ikisini de birlikte kullanıyoruz ama aslında, kavramlardaki problemlerden çok bizim o insanlara bakış açımızda bir problem var. Dolayısıyla içini neyle doldurduğumuz ve nasıl baktığımız önemli. Bu anlamda tabii ki her şey olabilir.

Gülten Hanım'ın sorduğu şey, şiddetle mücadelede beş yıl içerisinde kaç kişinin şiddet gördüğü vesaire vesaire... Aslında bu konuda şunu söyleyerek başlıyorum: Bir şiddete yönelik, kadınlara yönelik şiddet konusunda uyarıcı, etkileyici, farkındalık yaratıcı bir tutum olmadığı gibi emniyette bugüne kadar tutulan verilerin hiç birisi de cinsiyet temelli ve şiddetin sınıflandırılacağı bir şekilde yapılmadı. Dolayısıyla bu bizim dönemimizde yapılmaya başlandıktan sonra belli sonuçlar alınmaya başlandı ve bunlar hepinizin de bildiği gibi müessir fiil yani yaralama ve adam öldürme filleri olarak geçiyor. Nitekim Töre Cinayetlerini Meclis Araştırma Komisyonu son beş yılın verilerine ulaştığında 1.189 kişinin töre ve namus cinayetlerine kurban gittiği anlaşıyor dendi ve bütün gazeteler genellikle kurbanların hepsinin kadın olduğunu verdi. Oysaki o rakamların içerisinde 800 kişi erkekti. Yani kadından çok erkekler töre cinayetinin mağduru olmuştu yani kaçırma olayında filan. Genellikle çift taraflı işleyen bir şey olduğu o zaman anlaşıldı.

Biz şimdi bütün uygulamalarımızda, bütün birimlerde nasıl ki bugün burada cinsiyete duyarlı bir bütçe tartışmasını açıtıysak bütün tutulan istatistikler kadınlara yönelik fiiller bir yerde cinsiyet temelli sınıflandırılmak zorunda yani kız çocuklarının okullaşmasından, sağlık hizmeti alan kadınların oranına kadar. Çünkü biz bu gerçekliği orada göremediğimiz sürece ona yönelik bir politika üretmemiz de mümkün olamaz diye düşünüyorum. Özellikle geçici özel önlemler adı altında özellikle kız çocuklarının eğitimde desteklenmesine yönelik şartlı nakit transferi uygulaması bir geçici özel önlem olarak gözümüze çarpıyor. Kadın istihdamının artırılması konusunda Sosyal Güvenlik ve istihdam paketiyle birlikte açıklanan beş yıl süreyle kademeli olarak kadın istihdamının işsizlik fonundan karşılanması bir pozitif kota olarak geçiyor. Bunun yanı sıra gebelikleri döneminde aldıkları sosyal yardımlar kadınlara yönelik diğer özel uygulamalar da bunun içinde.

Şimdi STK'larla iş birliği konusunda doğrusu ben Bakan olarak herhangi bir sıkıntı yaşamıyorum çok açık yüreklilikle söylüyorum. Hem üst kurullarımızda hem diğer çalışmalarımızda tamamen hangi çalışmayı yürütüyorsak bunların hepsinde kadın örgütleri var. Zaten kuruluşumuz Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü'nün çalışma yöntemi de bu. Danışma Kurulumuzda beş büyük kadın platformu var. Onun dışında Genel Müdürlüğümüz bünyesinde altı ayrı komisyon var ve uzman STK'larla birlikte çalışıyoruz. Son dönemde çalışmalarımızı o kadar çok iç içe bir yürütüyoruz ki buna neden olan belki sivil toplum örgütlerinin kamuoyunda bizlere yönelttiği eleştiriler olabilir ama bu normalde bizim onlarla birlikte çalışmadığımız anlamına gelmiyor. Yani bizim açımızdan o anlamda bir sorun yok.

Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunun çalışmalarında başka yerlerde de değinildiği için Yalova örneğine vesaireye değinildiği için buna toplu bir cevap vermek istiyorum. Gerçekten tüm dünyada baktığınız zaman merkezî idarede tek elden ve Tekel olarak bu hizmetlerin verilmesinin birtakım sakıncaları var. Dolayısıyla hem bunu görüp, gözetme hem de denetim anlamında sorunlar var. Nitekim Belediyeler Yasası'nda sosyal hizmetlere ilişkin ilgili maddeler ve Özürlüler Yasası'nda da erişilebilirlik dâhil olmak üzere belediyeye ait sorumluluklar tek tek sıralanmıştır. Hani bu konuda bir yasal zorunluluk olmalı, hani bu keyfe keder yürümemeli denilen. Aslında bu konuda yasal zorunluluk var. Aslına bakarsanız nitekim Belediyeler Yasası, Büyükşehir Belediyeleri Yasası, İl Özel İdareleri Yasası o kadar kapsamı geniştir ki bu anlamda. Fakat ya kurumsal kapasiteleri ya da bu işlerle ilgili yeteri kadar bilinçli ve hevesli olmamaları belediyelerin bu konuda çok ciddi ilerleme kaydetmediğini gösteriyor bize sadece sosyal hizmetler anlamında değil. Aslında özürlüler ve yaşlılar anlamında çok daha iyi noktadalar. Kadın politikaları konusunda çok geride.

Şimdi, yakında bir yerel seçime gidiyoruz. Bunu buradan da söylemek isterim, kendilerine de bir mektup yazdığım için. On iki büyükşehir belediyesi içerisinde kadın sığınma evi açmayan belediyeler var. 50 bin nüfusu aşan bir belediyenin dahi sığınma evi kurma mecburiyeti var iken bırakın onları, ilçeler, iller, belediyeler, büyükşehirlerde dâhil olmak üzere –samimi olarak söylüyorum- sıcak bakmıyor.

Şimdi, bir taraftan kurumsal kapasiteleri derken yeteri kadar sosyal hizmet alanında uzmanlaşmamış olmaları bir de bu alanı sorunlu bulmaları. Hepimiz burada ne dedik? En sorunlu alan, en problemlili alan, en üzüntülü alan. İşte bu algılamamızın da biraz onları bu meselelerden soğuttuğunu düşünüyorum.

Dolayısıyla biz yerel yönetimlerin bu alanda çalışma yapmalarını destekliyoruz. Yani yasal zeminleri de var. Elimizden gelen her türlü eğitim ve lojistik desteği de veriyoruz. İnanın bir ilçe belediyesi bile bir kadınla ilgili çalışma yapmak istiyoruz dese biz Genel Müdürlüğün uzmanlarını oraya yönlendiriyoruz. Türkiye'nin neresi olursa olsun bu anlamda destek vermeye de hazırız.

Hasip Bey'in ve Canan Hanım'ın da değindiği cinsel taciz, istismar meselelerinde cezaların ağırlaştırılması konusunu, aslında Adalet Bakanlığı bünyesinde kapsamlı olarak oluşturduğumuz –geçen yıl oluşturduğumuz- bir değerlendirme grubuyla değerlendirdik. Doğrusunu isterseniz bana göre de bu cezaların artırılması, kendi duygularım olarak söylüyorum ama, bir hukukçu olarak bir taraftan da cezaların orantılığı ilkesi gibi veya kendi sistematığı içerisinde ileri sürülen itirazların da en azından hukuk anlamında, adalet duygusunun tecellisi anlamında doğru bir şekilde yapılandırılması lazım.

Ceza politikası kişilerin veya toplumların göstermiş olduğu tepkilere değil çok daha soyut yani temel hukuk prensibi olarak olması gerektiği şekilde olur. Ben bu anlamda Mecliste kadın milletvekillerinin ve bir grup milletvekilin –sizlerde dâhil- burada göstermiş olduğu tepkisel tutumun yani cezaların ağırlaştırılmasının –kişisel duygularımı söylüyorum- her zaman yanındayım, destekleyeceğim.

“Avrupa Birliğinden yeteri kadar destek alıyor musunuz?” dediniz. Biz geçen yıl bütçemizin 3 katı kadar olan projeyi AB projesi olarak gerçekleştirdik. Kadın Statüsü Genel Müdürlüğünden yaklaşık 8 milyon avro aldık. Toplumsal

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

Cinsiyet Eşitliğini Geliştirme Projesi alan çalışması, şiddet çalışması bütün bunları üniversitelerle birlikte yürüttüğümüz bu kampanyaları bu bütçeyle gerçekleştirdik ve her yıl yaptığımız bütün projeler... Bakanlığımızın bütçeleri genellikle araştırma bütçeleri olduğu için hem TÜBİTAK'tan hem Avrupa Birliğinden projelerimize destek alıyoruz. Yani bu sokak çocukları da dâhil olmak üzere bütün uluslararası kuruluşlarla bu anlamda iş birliği yapmayı ve entegre olmayı da doğru buluyoruz. Çünkü bu alanda sağladığımız ilerlemelerin çoğu zaman Türkiye'de farkına varılmadığını görüyoruz ama ilerleme anlamında en azından onlar da devreye giriyor.

Cahit Bağcı Bey'in söylediği "Berder evlilikleri hakkında bir çalışma..." dedi. Yani kadın ve erkeğin serbest iradesine dayanmayan, evlilik rızasının serbest iradeyle oluşmadığı her türlü evliliğe karşıyız. Yani tarafların rızası olmaksızın, bu rızanın evlilik kurumunu kurma yönünde olmadığı durumlarda... Fakat takdir edersiniz ki toplumsal değişim, yasaların değişimiyle koşut değil. Dolayısıyla toplumsal zihniyet dönüşümü içerisinde belli bir çaba sarf etmek gerekiyor. Bu çabayı sarf ederken de doğrusu kırıp dökmeden ve bir şekilde o bölgedeki bu sorunun yaşandığı yerlerde o sorunu çözecek kişilerin kapasitelerinden yararlanmayı tercih ediyoruz. Bütün kadın sorunlarının çözümünü mikro düzeyde ele alıyoruz. Çünkü Türkiye'nin tamamında 35 milyon kadına yönelik olarak hizmetin tek bir reçetesi yok. Yani Karadeniz'den Doğu Anadolu'ya, Akdeniz'den İç Anadolu'ya kadar değişiklikler arz edebilir. Bir yerde erken evlilik, küçük yaşta evlendirme çok yaygın görülürken, diğer tarafta tam tersine başka bir sorunu görebiliyoruz. Dolayısıyla bu anlamdaki tüm araştırmalara mikro düzeyde yürüterek bazen il bazında yürüterek... Nitekim Aile Araştırma Kurumumuz tarafından 2006 yılında yürüttüğümüz çalışma 250 bin denek üzerinde çok kapsamlı bir aile yapısı araştırması yaptık. Bunun nedeni iller ve ilçeler bazında bir istatistik olması. Bizi bu anlamda yürüteceğimiz hizmetler anlamında da çok etkiledi.

Kamu personeli, özrlü kamu personeli istihdamında evet büyük bir eksiklik var. Yani özel sektörde sağlanan kota kontenjanı uygulaması kamuda başarılı olamadı. Dolayısıyla bu konuda hem Başbakanımızın talimatı var hem de - yakından takip ediyorum- Personel Dairesi Başkanlığında bunun en kısa sürede giderilmesi için de çaba gösteriyoruz.

Nesrin Baytok Hanım "Sosyal Güvenlik Yasası'nda kadınlar çok şey kaybetti." dedi. Genellikle basından izlediğim kadarıyla yani basına yansıyan şekliyle zannediyorum bir eleştiri bu. Zira, Sosyal Güvenlik Yasası'nda eskiden var olan yani dul kaldığı zaman babadan maaş alması, ölene kadar alması gibi, çeyiz yardımı gibi, beş kez evlense de beş kez çeyiz yardımı alması gibi. Aslında cinsiyet eşitliğini sağlayıcı ve hak temelli bir politika anlayışı yerine tam tersine kadınlara yardım temelli bir siyaset anlayışını yansıtıyordu ve bu Avrupa'dan da çok eleştiri alan bir tutumdur. Aslında bugün kadınların daha geniş manada hak temelli bir sosyal güvenlik çatısı altında bulunduklarını düşünüyorum. Dolayısıyla herhangi bir itirazı bu nedenle de yapmadım. Her şeyden önce kadın işçilere, yani çalışanlara yönelik olarak çocuk bakım hizmeti yardımının getirilmesini çok gelişmiş bir destek olarak görüyorum. Çünkü kadın istihdamının önündeki en büyük engellerden birisi çocuk bakımına ilişkindir. Bir taraftan yaşlı bakımlarının kadınların üzerinde olması, buna ilişkin devletin herhangi bir desteğinin olmaması gibi bütün bu destekler kadınların istihdamını teşvik edicidir. Az önce de söylediğim gibi kadın istihdamında belki de en önemli gördüğümüz şeylerden birisi teşvik edici uygulamadır. Bu da beş yıl süreyle kadınların istihdam edilmesi durumunda... Kadın istihdamına yönelik prim ödemelerinin kademeli olarak işsizlik fonundan karşılanması çok daha önemli bir adım olacaktır diye düşünüyorum.

Çok kapsamlı değinmeyeceğim ama Birleşmiş Milletler Ekonomik Form tarafından... Özellikle bugün çok fazla konu edindiği için söyleyeceğim. Yani bu konudaki istatistiki metodolojilerle ilgili birtakım problemler olduğunu düşünüyorum. Buna itiraz etmek anlamında söylemiyorum ama her şeyden önce burada yer alan bazı uygulamaya ilişkin... Yani sağlık alanında özellikle genel eşitliğe yakınız. Yani burada dört ölçü baz alınıyor ve bu alınan bazlardan kadın istihdamı konusu ve siyasal temsil bizi bu kategorilerde bir anda aşağıya çekiyor. Yani sağlık ve eğitimdeki oran o kadar kötü olmamakla birlikte Parlamentodaki temsilimiz yani siyasal katılım dediğimiz alan, ki bu Parlamento değil sadece yerel yönetimlerde -az öncede söylendi- çok trajik bir noktada yerel temilde kadın zaten. Şimdi buraya baktığınız zaman birçok alanda aslında karşılaştırmamızın...

Bir kere Birleşik Arap Emirlikleri'nin, Zambiya'nın, Türkiye'nin üstünde gözükmüyor olması dahi hepimiz tarafından sorgulanması gereken bir şey. Bu konuya ilişkin çok ayrıntılı bir çalışmayı da biz yürütüyoruz. Şimdi orada gelir düzeyi çok yüksek ve kadınların kişi başına düşen gelir ve çalışma gibi gösterilen oranlar... Yani bazen neredeyse kadınların ehliyet alma haklarının bile olmadığı, kimlik anlamında problemi olan ülkelerin Türkiye'nin üzerinde çıkıyor olmasını doğrusu ben baz olarak almıyorum. Başka şeyleri baz almamız lazım ve baz aldığımız ölçüler de Avrupa Birliğinde bu anlamda yürütülen istatistiki bilgiler. Bazı kuzey Avrupa ülkelerinin çok iyi olduğunu, durum olarak çok iyi olduğunu görüyoruz ama bu metodolojiye Türkiye epey bir süredir itiraz ediyor zaten.

Veri araştırma eksikliğine değindi Sayın Öztürk. İlerleme Raporunda da yer alan zihinsel sağlık tedavi merkezleri. Evet, tedavi merkezlerine ilişkin bir çalışma Sağlık Bakanlığımız tarafından yürütülüyor. Tamamen Sağlık Bakanlığımızın inisiyatifinde çünkü bu çok karıştırılıyor. Biz bakım hizmeti veren bir kuruluşuz tedavi hizmeti veren bir kurum değiliz. Tedaviyi yine sağlık hizmetleri veren doktorlarımızdan veya Sağlık Bakanlığından alıyoruz. Bu konudaki veri araştırma eksikliği sözünüze katılıyorum. Bugün Özrlüler İdaresi Başkanlığının bütçesinde yer alan o artış tamamen kapsamlı yeni 2009 özrlüler veri araştırmasıdır, ki bu hem bizim açımızdan sağlıklı bir veri tabanına ulaşmamızı hem de özrlü hizmetlerimiz yaygınlaştırırken öne alacağımız bir konu olacak.

Aynı anda notlarıma bakarken bir taraftan da zaman kaybetmeyeyim diye aklıma gelenlere cevap vereyim. Birkaç konu üzerinde çok duruldu. Bir, Malatya hadisesi ve devamında İngiliz eski York Düşesi'nin saray rehabilitasyon merkezimizde yaptığı çekim çok örtüştürüldü ve bu konuda göstermiş olduğum... Şimdi, Malatya hadisesinde ben üç buçuk aylık Bakandım burada Plan ve Bütçe Komisyonuna bilgi vermeye geldiğimde. Yani çok yeni bir Bakandım ama bu önemli değil. Benim orada ve bu olayda gösterdiğim tepkinin kamuoyu tarafından da farklı yansıtıldığını düşünüyorum. Şimdi, her şeyden önce bu konular...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

Bir yanlışlığın ve kötü bir olayın bir uyarı görevi yapabilmesi için... Söz konusu olan eğer çocuklarsa bu çocukların medyada nasıl yer alacağına ilişkin olarak ve nasıl değerlendirileceğine ilişkin çok geniş manada düzenlenmiş ilkeler var. İşte Birleşmiş Milletler UNICEF'in medya çocuk ilkeleri bizim bu anlamda ele almamız gereken bir şey.

Malatya hadisesi olduğunda küçük bedenleri ama çıplak bir şekilde sergilenen bu çocuklar aradan bir süre geçtikten sonra yaşadığımız on yedi aylık bebek hadisesinde dahi kendimizi sorgulamamıza neden olmadı.

Bugün burada dile getirilen bazı hususlar var ki tüm dünyanın da çok ciddi bir şekilde uğraştığı başta çocuk pornografisi olmak üzere, çocuk istismarı, ticari ve cinsel sömürüye maruz kalmaları gibi çocukları aslında çok çok büyük tehlikelerden artık korumakla yükümlüyüz. Bu koruma görevimizi yerine getirirken aslında bu konuda konulan ilkelere göre hareket etmek zorundayız. Her şeyden önce işte çok küçük bir bebeğin başına gelen bir görüntü nedeniyle o çocuk, o bebek defalarca yayında kullanılıyorsa bir, o çocuğun gördüğü zarar ve yıllarca kendine ait görüntüler çıkmayacak toplumun hafızasından artı bir yığın başka çocuğun da psikolojisinin bozulmasına neden oluyor. Bu tür yayınlar görüntüler kapatılarak gece belli bir saatten sonra verilir ve bizim burada gösterdiğimiz tepki buydu.

İkincisi, var olan yasalarda -biz kabul edelim etmeyelim- meri yasalarda kanunlarımızda ve Anayasa'mızda gizli kamerayla çekim yapmak ve bunun yayınlanması suç. Neden bu önemli? Bir, insanların özel hayatının gizliliğini korumak. İki, o kişilerin hukukuna korumak. Bu çocuklar herhangi bir şekilde özel konuta sahip olmadıkları için Medeni Kanun çerçevesinde özel konutları olarak algılanan yerlerde yani kurumlarda yaşıyorlar. Bir taraftan orada onlara bakım hizmeti verilirken, diğer taraftan da onların özel alanları olarak algılanması gerekiyor. Bu meselede de göstermiş olduğum tepkinin Birleşmiş Milletler Özürlü Hakları Sözleşmesi doğrultusunda da engellilerin, özellikle zihinsel engellilerin yaşadıkları merkezlerde gizli çekim yapılması ve bunun yayınlanması yasaktır. Bu Birleşmiş Milletlerin kuralı doğrultusunda Türk hukukunda kendi meri hukukumuzda göre de bu böyledir. Neden böyledir? Her şeyden önce o özürlülerin haklarını ve hukuklarını korumak için bu böyledir. Benim burada gösterdiğim tepkiyi biraz özetlemek istiyorum. Sarah Ferguson Türkiye'ye gelmek ve bu kurumları ziyaret için bizden izin istedi. Dolayısıyla ben eğer Sarah Ferguson'a izin vermiş olsaydım, güllük gülistanlık bir şekilde gezdirseydik böyle bir problemle karşılaşmayacaktık. Fakat hem saray rehabilitasyon merkezinin şu anda tamamlanmakta olan birtakım birimleri var, engelsiz yaşam merkezleri, o kısa dönemde tadilatla olması nedeniyle hem de şahsının İngiltere ziyareti esnasında bu tür kurumları ziyaretim olumlu karşılanmadığı için biraz da müteakabiliyet ilkesi gereği, ki bunu dünyanın neresine gidersek gidelim uygulayabiliriz... O ülkenin daha farklı bir yerde olması vesaire beni ilgilendirmez. Dolayısıyla benim burada Bakan olarak aldığım tutum tamamen bu yöneydi.

Daha sonra, diplomatik olarak, kendisine değil ise de -kendisi bir birey olarak açıklanıyor- kızlarının kraliyet ailesi mensubu olması nedeniyle 4 tane koruma polisi kendilerine eşlik etmek üzere veriliyor. Dolayısıyla burada bir taraftan gönüllüler bir taraftan bizim kendi koruma polislerimiz vesaire vesaire... Buraya girişi tamamen iki tane gönüllümüzle yardım yapacağım şeklinde.

Şimdi o görüntüleri incelediğimiz zaman, görüntülerle Sarah Ferguson'un basına ülkesinde verdiği demeçleri açısından büyük bir tenakus olduğunu görüyoruz. İşte her yer pislik içerisindeydi, derin bir kesif koku vardı, 2 tane kadın bir yatakta dışkı içinde yatıyorlardı, şu olmuştu, bu olmuştu. Bütün bunları söylemiş olmasına rağmen, gizli kamerayla orada bulunmasına rağmen bunları görüntülememişti. O görüntülerde iki tane görüntü var arkadaşlar. Onları çok ayrıntılı olarak inceledik. Bunlardan bir tanesi elleri arkadan birtakım aparatlarla bağlı -aparattır çünkü bunlar bilimsel olarak bize kullanılabilir dendiği şekilde kullanılan uygulamalar- bir kadın zıplıyor, diğeri de bir koltukta bağlı bir çocuk görüntüsü. Şimdi ilk kamera bu görüntüleri vermeye başladığında -tamamını orijinal olarak izlediğimiz için söylüyorum- bu çocuk görüntüde bağlı değil. Eminim yargı çok ayrıntılı olarak ortaya çıkaracaktır. Orada eline aldığı birtakım bağları...Bence bunlarla çocukları bağlıyorlar. Bağlıyorlar mı vesaire diye görevlilere soruyorlar. Hayır, falan... Daha sonra, normalde bağlı oldukları aparatlar da orada değil zaten. Yani bağlandıkları yerler -sabitleme diye kullanılıyor tıbbi terimlerde- yataklarına veya bir şekilde kendilerine zarar vermeyecek şekilde ve orada yanına oturuyor, kalkıyor ve bir süre sonra böyle bir tabloyu görüyoruz, bağlanmış görüntüsünü. Bu iki görüntü dışında hiçbir şekilde bir görüntü yok.

Şimdi biz her şeyden önce -az önce de söyledim- Türkiye uluslararası kuruluşların bir parçası. Avrupa Birliğiyle müzakere eden bir ülke. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ni imzalamış bir ülke. Dolayısıyla biz bütün bu uluslararası kuruluşlara açığız. Nitekim iki tane bağımsız kuruluş habersiz olarak sekiz tane rehabilitasyon merkezini denetledi. Bu denetimin dışında ülkemizde Parlamento çatısı altında İnsan Hakları Komisyonu çok önemli bir denetim mekanizması, onlar da zaman zaman habersiz gidiyor, isterlerse devam etsinler. Yani her gün habersiz bir yere gidilebilir biz buna açığız. Saray rehabilitasyon merkezi benim yolumun üstünde havaalanına giderken, çok sık uğradığım kurumlardan birisi ve çok yakından bildiğim bir yer. Gerçekten gördüğümüz zaman hepimizin vicdanının sızlayacağı fakat bir hekimle girmediğiniz zaman, bu size anlatılmadığı zaman anlamakta güçlük çekeceğimiz çok değişik görüntülerle karşılaşyoruz. Yani ellerini yemeğe çalışan çocuklar, gaitasını yiyen çocuklar, başkasına zarar veren, kendine zarar veren çocuklar... Dolayısıyla bunların geçici tespit denilen yöntemle ve bugün o incelemelerde uluslararası raporlarda da psikiyatrik muayenelerinin düzenli olduğu ve bu geçici tespit dediğimiz durumun tıbbi kurallara uygun uygulandığı yönünde de raporlara geçti, yani uluslararası raporlara da böyle geçti. Bugün bize "Bu kriter doğru değil başka türlü bakılması gerekiyor." deniyorsa bunu da uygulamaya hazırız. Yani ben bu kurumları kendi duygularıyla yönetmiyorum. Yani bu kurumlar o işin, hizmetin gereği doğrultusunda ve bize önerilen bilimsel yöntemlerle yapılıyor. Burada gösterdiğim tepkinin biraz da nedeni buydu. Yani Türkiye'nin bir üçüncü dünya ülkesi olarak görülmesine, böyle yansıtılmasına, bu olaydan bir siyasi çıkarım yapılmasına ve Türkiye'den ayrılır ayrılmaz İngiltere'ye gidip Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olmasına karşı bir kampanya başlatacağını, ülkeye turist olarak dahi gelmeyin şeklinde bir açıklama yapmış olmasının son derece katı ve siyasi bir tutum olarak algılandım ve bu nedenle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

tepki gösterdim. Kaldı ki bugün, dün İngiliz basınına yansıyan sekiz yılda 400 tane çocuğun sosyal hizmet kurumlarında ölmüş olması bütün gazetelerde geçti. Yani İngiliz basınında yer alan Türk basını tarafından da alıntılanan hatta daha derinlikli sayısız mesele oldu. Dolayısıyla, biz bu iki ülke arasında herhangi bir diplomatik meseleye dönüşmemesi açısından da İngiliz Hükûmeti hem Başbakanları hem Dışişleri Bakanları net olarak bu konuda tavır koydular ve bu tutumun yanında olmadıklarını ifade ettiler. Burada korumaya çalıştığım şahsım değil, korumaya çalıştığım çocuklardı. Yani bütün milletvekillerimizin hepsine açık bu konular, istediğiniz zaman istediğiniz şekilde denetleyebilirsiniz, gidebilirsiniz.

İkinci konu, adli tıp kurumunun vermiş olduğu rapor doğrultusundaki eleştirilerdi. Adli tıp raporu 28 Ekim tarihinde verilmişti ve aynı gün tahliye edilmişti sanık. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı olmasına rağmen, Genel Müdürümüzü aradım ve Bursa'ya gitmesini, itiraz etmesini istedim. Doğrusunu isterseniz biz koruma altına aldığımız çocuklarla ilgili yargılamada müdahale talebinde bulunuruz ve müdahil oluruz. Bu olayda böyle bir aksaklık olduğu doğrusu benim müdahale talebinde bulunun, itirazda bulunun demen üzerine müdahale talebinde bulunulmadığını... Nitekim biz soruşturma da yaptık, tamamladık, 3 arkadaşımıza kendi kurumumuzda kınama cezası verdik. Fakat ceza yargılaması devam ediyor. Ben müdahil olma talebinin davanın her safhasında yapılabileceğini biliyorum ve bu müdahale talebimizle birlikte itirazımın da kabul edileceğini düşünüyorum, öyle de olması gerekiyor hukuken. Fakat bu süreç içerisinde çocuk savunmasız kalmamıştır, bunun da altını çizmek istiyorum. Çünkü yaşının on dört olması hasebiyle müdafî tayin edilmiştir barodan kendisine ve itirazla yani onun da bilir kişi raporuna itirazı söz konusudur.

Dolayısıyla bu konuda gösterilen tepkinin de bir yandan ülkemizde bu konularda da artış olduğuna dair... İşte çocuk istismarında son yıllarda çok büyük bir artış vardan ziyade aslında bu konuda çok önemli bir farkındalık var diye altını çizmek isterim. Yani kadına yönelik şiddet konusunda da biliyoruz... Bunlar ev içerisinde ve aileye ilişkin sorunlar. Hatta özel sorunlar olarak algılanıyordu. Bir çocuğun şiddete uğraması, bir kadının şiddete uğraması, haklarının gerçekleştirilememesi sadece özel ailelerini ilgilendiren sorun değil bu artık kamusal bir sorun. Nitekim çocuk koruma kanunlarıyla biz bu durumdaki bütün çocuklara sahip çıkıyoruz. Bu çocukların, yani istismara uğrayan, ihmale uğrayan çocuklarla ilgili o kadar çok işlem yapıyoruz ki bu yaptığımız işlemler ister istemez bu istatistiki verileri artırıyor. Yani bir çocuk eğer cinsel sömürde kullanılıyorsa on beş yaşında, bunu biz yakalamışsak ailesi hakkında işlem yapıyoruz. Yani bunların hepsi bir yerde 2005 yılında çıkan, 2006 yılında yürürlüğe giren Çocuk Koruma Yasası'nın bir ürünü. Eskiden bu konuda bir farkındalık olmadığını düşünüyorum ama yine de tabii ki yani bir artışın genel anlamda olup olmadığını bilmek için önceki istatistikleri bilmek lazım. Bu konuda da çok ayrıntılı bir istatistik zaten yok.

Şimdi boşanma sayılarında bir artış vesaire... Aslında, bu basında bu şekilde çok yer aldığı için boşanma sayılarında çok artış var... Bizim elimizdeki veriler boşanma oranlarında bir artış göstermiyor. Yani verilerimize baktığımız zaman 2001 yılında binde 35, 2007 yılında binde 34'müş boşanma oranı. Dünyada boşanma oranları itibarıyla dünyanın en iyi ülkeleri arasındayız. Başka istatistiklerde olmasak da bu alanda çok iyiyiz.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Hukuken tespit edilmiyor belki. Herhâlde filli boşanma oluyor.

DEVLET BAKANİ NİMET ÇUBUKÇU (Devamla) – Yani normalde biz bunu boşanma oranlarını alırken tabii ki mahkemelere yansımış boşanma oranlarını alırız. Evlenme oranlarını alırken de nüfustaki kayıtlara göre alırız. Dolayısıyla öyle bir yükselme oranı yok. Evlenme oranlarında artış var biraz o olumlu.

Belki unuttum da sonra Mevlüt Bey'e ayıp olmasın simit ve çay ikramından dolayı. Malatya yetiştirme yurdunun bir kısmının yıkım kararını aldık, yıkılan yerlere de 13-18 yaş arası sevgi evlerini yapacağız. Size bu arada müjdelemiş olayım. Az önce istediğiniz şeyi..

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Biz sadece size ikram etmedik, herkese ikram ederiz.

DEVLET BAKANİ NİMET ÇUBUKÇU (Devamla) – Olsun diğerleri karşılığında ne yapar bilmiyorum ben en azından istediğinizi şu anda hemen söyleyebilirim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, kalanlarını yazılı alalım biz cevaplanamayanları. Hemen birkaç dakika içinde söylemek istediğiniz ilave bir şeyler varsa onları alalım.

DEVLET BAKANİ NİMET ÇUBUKÇU (Devamla) – Tamam, peki, efendim.

Genel olarak birçok konuya değindim ama diğerlerine de... Muhakkak ki bu kadar sorunun içerisinde atladığım şeyler vardır.

Hepinize tekrardan bütün katkılarınız için teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünü programlarını...

NESRİN BAYTOK (Ankara) – Sayın Başkan ben küçük bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

NESRİN BAYTOK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biraz önce Sosyal Güvenlik Yasası'yla ilgili basından bilgilerle hareket edip etmediğimi değerlendirmiştiniz. Basın bizden aldığı bilgilerle hareket etmişti, ben sadece bir tanesini söyledim. Cumhuriyet Halk Partisinin o yasayla ilgili saptamış olduğu kadınların aleyhine yirmi tane düzenleme söz konusuydu. Ben yirmisiyle ilgili de bir değerlendirme yapmayacağım elbette ama bir iki tane örnek vermek istiyorum. Bakınız 1965 yılından bu yana kadın sigortalılar erkek sigortalılara göre daha erken emekli olma hakkına sahipti. Tasarıyla, emeklilik yaşı tam aylıkta kadın sigortalılarda elli sekizden kademeli olarak altmış beşe yükseltilmiştir.

DEVLET BAKANİ NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Çalışma Bakanına iletseydiniz daha iyi olurdu aslında bunları ama, ben yine de tek tek cevap vermeye çalışırım.

NESRİN BAYTOK (Ankara) – Çalışma Bakanına iletmiştik ama, yani biraz önceki sorumda kadınların aleyhine bu düzenlemelere neden karşı çıkmadığınızı sormuştum, siz de...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – “Kadınların aleyhine bir düzenleme yok.” dediniz Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Hayır, ben şöyle bir şey söyledim, çok genel bir cevap verdim. Bütün bu ileri sürdükleriniz basında da yer aldı dedim, yani sizin itirazlarınızı da biliyorum, yardım temelli değil hak temelli bir eşitlik anlayışı getirildiği için, bazı şeyler gitmiş olabilir ama, temelde gelenler kadınların lehinedir. Dolayısıyla, bu söylediklerinizin birçoğu...

NESRİN BAYTOK (Ankara) – Altmış beş yaş emeklilik kadınların lehine değil, aleyhine bir düzenleme...

DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Türkiye’de ölüm yaş ortalaması beklentisi, kadınlar erkeklerden beş yıl daha ileridedir, dolayısıyla eşitlik temelli bir bakış açısı gelmiştir diyorum.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Kadınlar yetmiş yaşında emekli olsunlar!

DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Olsun Mustafa Bey.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Sayın Bakandan başka bir tavır bekleyemeyiz, Hükûmetin programını savunuyor, ama gerçekten sosyal güvenlikle kadınların aleyhine çok düzenleme var.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, ben oylamaya geçiyorum.

Evet, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü bütçesinin programlarını okutuyorum:

PROGRAMLAR

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(10 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özürlüler İdaresi Başkanlığı...

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(02 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(10 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü...

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece gündemimizdeki bütçeler kabul edilmiştir. Hayırlı olmasını temenni ediyoruz.

Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

DEVLET BAKANI NİMET ÇUBUKÇU (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.35

T B M M
Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65
